

Koningin Beatrix is een perfectionist van 't zuiverste water. Zij dult geen misers. Een mooi staaltje daarvan is het staatsbezoek deze week aan Zwitserland.

PAGINA 4

De spraakmakende fusie van de Limburgse welzijnsinstellingen kan door gaan. Provinciale Staten zetten definitief het sein op groen.

PAGINA 13

Dooi in de ijshockeysport. De competitie is gedevalueerd en internationaal rijdt men een scheve schaats. Alleen in Geleen schuift de puck nog in de goede richting. Een sport in de verdrukking.

PAGINA 22

Ontmaagding op zesduizend meter. Edward Bekker, de 32-jarige berggids uit Klimmen, voerde zeven eerste beklimmingen uit in het massief van de Karakorum.

PAGINA 22

● Eaters-bestuurslid William Bastiaan.

Scholieren in hoger sferen
PAGINA 23

Marokkaan vond beeldje van Griekse held in Duitse groeve
PAGINA 24

Niemand zocht in grot naar Patrick en Raimond - domme pech of menselijk falen
PAGINA 25

● Het blowen neemt hand over hand toe

De dader studeert met succes voor regisseur - het slachtoffer heeft levenslang
PAGINA 27

Kees van Kooten is zijn eigen roddelblad
PAGINA 29

Gijsen en Simonis al vroeg bezig met Rolduc
PAGINA 31

Bouwers steken hand in eigen boezem en zijn bezorgd over fouten tijdens bouw
PAGINA 33

Lori Spee na zeven jaar terug met CD
PAGINA 39

Programma's voor het weekinde
PAGINA 41 en 43

Strafzaken in Maastricht lopen door onderbezetting gevaar

Brabantse hulp voor Justitie

DOOR ROB PETERS

MAASTRICHT/DEN BOSCH - Het Openbaar Ministerie in Maastricht is tijdelijk zo onderbezet dat procureur-generaal mr. R. Gonsalves in Den Bosch in allerijl hulp troepen naar Zuid-Limburg heeft gestuurd.

Ajax loot titelhouder

GENEVE - Ajax, de enige overgebleven Nederlandse deelnemer in de Europacup, heeft in de kwartfinale van het toernooi van de bekerwinnaars geloot tegen AC Parma. De Italianen veroverden een half jaar geleden de Europacup II door in de finale op Wembley FC Antwerp met 3-1 te verslaan. Bij Ajax was men niet echt tevreden met het resultaat van de loting. „We hadden liever tegen Real Madrid gespeeld,” aldus assistent-trainer Van der Lem. Ajax speelt op 2 maart 1994 eerst thuis tegen Parma. Twee weken later volgt de return in Italië.

Tot 1 januari zullen voorlopig zeven officieren uit de Brabantse arrondissementen Breda en Den Bosch hun Maastrichtse collega's vervangen tijdens de vele wekelijkse politierechterzittingen in Heerlen, Sittard en Maastricht.

Dat is gisteren bevestigd door pers-officier mr. J. Nabben in Maastricht. Het parket van het Openbaar Ministerie in Maastricht, waar de werkdruk sinds de vele corruptie-onderzoeken in Zuid-Limburg toch al sterk is opgelopen, is vooral door ziekte onderbezet. Drie senior-officiërs zijn ziek en een vierde, mr. M. van Buchem, is onlangs als liaison-officier vertrokken naar Parijs. Behalve mr. H. Smalburg, die al ruim een jaar overspannen is, zijn ook de vrouwelijke officieren C. van Hilten-Van Heeswijk en M. Verbaas al geruime tijd door ziekte afwezig.

Tegenslag

Bij het parket in Maastricht dreigen door tekort aan ervaren mankracht steeds meer zaken door overschrij-

ding van termijnen door de rechter niet behandeld te worden. Voor het parket in Maastricht is de onderbezetting een nieuwe tegenslag nadat juist een enorme achterstand in zaken met behulp van onder andere collega-officiërs van justitie uit het arrondissement Roermond was ingelopen. De laatste maanden bleek al dat onder druk van uitspraken van het Europese Hof rechters in Nederland sneller overgaan tot het niet ontvankelijk verklaren van het Openbaar Ministerie als er tussen het aanhouden van een verdachte en de behandeling door een rechter te veel tijd ligt.

Corruptie

Afgelopen week werd de strafzaak tegen een van fraude verdachte directeur van een grondbedrijf uit Stein door de rechtbank afgezegd, omdat het in totaal 34 maanden duurde voor de zaak kon worden aangebracht. Ook vond de rechtbank een termijn van 19 maanden tijdens welke het dossier onaanvaardbaar op de plank bij justitie had gelegen veel te lang.

Voor al de onderzoeken naar mogelijk corrupte gedragingen van ambtenaren en bestuurders, die veel tijd en mankracht vergen, zouden door het achterwege blijven van Brabantse hulp gevaar lopen.

Brief over publiciteit rond corruptie

CDA-Limburg spreekt afdelingen moed in

HEERLEN - Het bestuur van het CDA-Limburg probeert door middel van een open brief de leden nieuwe moed in te spreken. Dit naar aanleiding van de grootschalige publiciteit over corruptie binnen het Limburgse CDA.

Het bestuur neemt schriftelijk afstand van de publicaties. „Een enkele appel met rotte plekken, best mogelijk. Maar dat betekent nog lang niet dat de hele mand rot is,” schrijft het bestuur onder meer in de brief. „Fouten van enkele individuen binnen een organisatie kan men onmogelijk de hele organisatie aanrekenen.” De brief is in Limburg verzonden naar alle gemeentelijke CDA-afdelingen en CDA-gemeenteraadsfracties. Ook kregen de Limburgse Statenleden, parlementariërs en het complete CDA-partijkader de brief. De gewone CDA-leden krijgen het schrijven onder ogen via de CDA-Limburg Kant.

De Limburgse partijleiding neemt tevens afstand van het in de media

opgeroepen beeld 'als zouden wij bij onze campagne-activiteiten afhankelijk zijn van allerlei heimelijke geldstromen'. Het bestuur geeft vervolgens een inhoudelijke toelichting op de werking van het Nolenfonds en op de financiering van de verkiezingscampagnes.

Het CDA-Limburg roept de leden op om zich voor de partij te blijven inzetten. „Het is een verantwoorde en verantwoordelijke zaak enthousiast bezig te blijven met politiek, in het algemeen, met het CDA in het bijzonder.”

(ADVERTENTIE)

HOGESCHOOL KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
SITTARD
OVERDAG
JE BAAN VAN NU
'S-AVONDS
JE BAAN VAN MORGEN

Deel je tijd goed in. Kies voor deeltijd Avondopleidingen HKLS:
■ Hogere Kaderopleiding Pedagogiek
■ Pedagogiek ■ Duits ■ Engels,
■ Wiskunde ■ Techniek

Twee kansen in één studie
Onderwijs of bedrijfsleven
Je kunt zelf kiezen na de propedeuse.
Meer informatie: 046-599551.

(ADVERTENTIE)

INTERIEURVERZORGING
FRANS EURLINGS BV

Ruim 2000 m²
exclusieve
inrichtingen
Karakter in
wonen
Donderdagavond
koopavond
3 km vanaf
Meubelboulevard

● Een klein meisje dat gevlucht is voor het oorlogsgeweld in de stad Vares wordt door Zweedse VN-soldaten getraakteerd op wat snoep. Ruim 600 Kroatische en moslim-vluchtelingen, voornamelijk vrouwen en kinderen, bivakkeren rond de Zweedse VN-basis ten noorden van de Bosnische stad. Ondanks protesten van de VN-vredesmacht gaan moslim-troepen door met het plunderen van het stadje nadat Kroatische eenheden zich daar hadden teruggetrokken. Er wordt gevreesd voor de totale vernietiging van Vares.

Foto: EPA

(ADVERTENTIE)

f30.-VOORDEEL

DAMESJACKS & PARKA'S
ADVIESPRIJS 179.50 HENDRIKS PRIJS 129.-
NU 4 DAGEN 99.-

GROTE COLLECTIE
HERENJACKS
vanaf... **69.50**

HENDRIKS
TEXTIEL

HEERLEN SCHELSBERG 88, TEL. 045-721124 ('SMAANDAGS GEOPEND VANAF 10.30 UUR)
SITTARD BRUGSTRAAT 1, TEL. 046-515656 VAALS KERKSTRAAT 4, TEL. 04454-63636

TEXTIEL, SCHOENEN EN SPORTARTIKELN... NERGENS BETER, NERGENS GOEDKOPER

(ADVERTENTIE)

HET COMPLETE REPRODUKTIEBEDRIJF

VOOR AL UW ORIGINELN

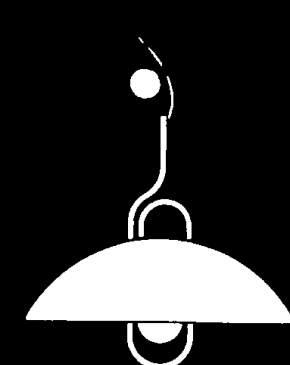
- LICHTDRUKKEN • COPYCATERING
- GROOT- EN KLEINFORMAAT KOPIËREN
- KLEURKOPIËREN • RESTAUREREN
- SCANNEN • PLOTTEN • ARCHIVEREN
- FOTOGRAFISCHE REPRODUKTIE

SITTARD: STEEGSTRAAT 46, TEL. 046-518839
MAASTRICHT: HOOGBRUGSTRAAT 50, TEL. 043-259282

QS GRAPHICS, UW TEKENINGEN IN VERTROUWDE HANDEN

(ADVERTENTIE)

Licht-Studio 2000

Heerlen, Spooringsel 1A
tel. 045-729735

Zie verder pagina 5

● Wim Kok wil terug naar 'hamburger-economie'

Kabinet ziet af van loonstop

DEN HAAG - Het kabinet ziet af van een wettelijke loonstop. Het vertrouwt erop dat met het centrale akkoord dat werkgevers- en werknemerscentrales donderdag sloten, de nulten voldoende wordt benaderd. Volgens premier Lubbers was dit zonder het dreigement van de loonmaatregel niet gelukt. Het akkoord bevat een dringende aanbeveling aan de cao-onderhandelaars om loonstijgingen volgend jaar tot het uiterste te beperken en in veel gevallen zelfs op nul te houden.

Bij alle cao-afspraken dient men zich af te vragen of ze bijdragen aan de winstgevendheid en de concurrentiekracht van bedrijven en de werkgelegenheid verruimen of op zijn minst beschermen.

Zie verder pagina 3

● Tevredenheid over sociaal akkoord

'n stukje van jezelf.

Wilt u een ochtendkrant die het beste bij u past? Volop nieuws waar u in gemeentelijk bent? Als u nu een vast abonnement neemt op het Limburgs Dagblad krijgt u 'm 14 dagen helemaal gratis en heeft u bij automatische betaling recht op een fraai cadeau.

Ik word nu meteen vaste abonnee van De Krant van Limburg. Daarom krijg ik het Limburgs Dagblad de eerste 14 dagen gratis.

Ik betaal automatisch: Ik betaal via acceptgiro:
f 28,40 per maand f 29,65 per maand
f 85,20 per kwartaal f 86,45 per kwartaal

Ik geef me nu op voor een proefabonnement van 4 weken. Ik ontvang De Krant van Limburg zo snel mogelijk. Dit kost mij maar f 13,10.

Naam: _____ (t.v.m. controle bezorging)

Adres: _____

Postcode/Plaats: _____

Tel.nr.: _____

Mijn bank-/gironummer voor automatische betaling is: _____

Als beloning voor automatische betaling (bij een vast abonnement) kies ik voor het volgende cadeau:

Plaats hier uw handtekening ik heb de afgelopen 3 maanden geen proefabonnement op het Limburgs Dagblad gehad

Stuur de bon in een open envelop, zonder postzegel naar Limburgs Dagblad

Antwoord 46 6400VB Heerlen

8 710404 400017

DE KRANT VAN LIMBURG

Huisvuil per kilo betalen

Zeeuwse vluchtelingen in Sittards klooster

Woordeboek: GEDRAGSVERHOOR

Onderzoek Faro-ramp vertraagd

HAARLEM - Het onderzoek naar de oorzaak en toedracht van de vliegcrash met de DC-10 van Martinair op 21 december vorig jaar in de Portugese stad Faro loopt vertraging op. Een belangrijk lid van de Portugese onderzoeksteam is opgestapt.

Volgens Hans Sötemann van de hting die voor de belangen de Faro-slachtoffers opkomt, betekent het uitstel dat pas in

juni volgend jaar meer duidelijkheid komt over de oorzaak van de ramp.

Woordvoerder Henk Houtman van het ministerie van Verkeer en Waterstaat zegt niets te weten van het opstappen van een lid van het onderzoeksteam. Wel is hem bekend dat er wijzigingen zijn tussen de betreffende onderzoeker Da Silva en de overige leden van het team. Die wijvin-

gen zouden echter niets met het onderzoek te maken hebben.

In een brief aan de Rijks Luchtvaartdienst (RLD) schrijft het hoofd van de Portugese luchtvaartautoriteiten deze week dat het onderzoek niet in december, zoals gepland, afgerond kan zijn. Het wachten is nog op twee onderzoeksrapporten. De Portugese zeggen het onderzoek in februari of maart af te kunnen ronden.

Sötemann is vervolgd over elk uitstel. In een brief aan Maji-Weggen dringt hij aan op een protest van Nederlandse zijde tegen de vertraging in het onderzoek. Sötemann stelt dat de slachtoffers van de ramp geschokt gereageerd hebben op het nieuws van het uitstel. „De zaak sleept zich voort zonder dat er duidelijkheid komt. Dit beïnvloedt voor veel overledenen extra leed.“ Sötemann verwijt de overheid niets gedaan te hebben aan de psychische opvang van de slachtoffers.

Ook Syrië bereid tot overeenkomst

Vredesakkoord Israël en Jordanië nabij

Van onze correspondent

AMMAN - Koning Hoessein van Jordanië heeft deze week in het geheim een ontmoeting gehad met de Israëlische minister van Buitenlandse Zaken, Shimon Peres. Volgens de Israëlische media ging hun overleg voornamelijk over economische zaken. Maar er is ook gesproken over de voortzetting van het vredesproces tussen de twee landen. In Jordanië is niet op de berichten gereageerd.

De Israëlische premier, Jitschak Rabin, bezoekt later deze maand Washington en het is mogelijk dat daar voor het eerst openlijk overleg zal voeren met Hoessein. Vorige maand sprak Rabin de koning in het geheim in de Jordaanse stad Akaba.

Volgens het Israëlische dagblad Davar hebben Peres en koning Hoessein een document voorbereid over

de aard van een toekomstige Israëlisch-Jordaanse vrede. Dat akkoord zou worden ondertekend na 8 november, als de parlementsverkiezingen in Jordanië achter de rug zijn.

Bij de verhouding tussen Jordanië en Israël is de opstelling van Syrië doorslaggevend. Het dagblad Haaretz citeerde gisteren een bron in de buurt van Rabin dat Syrië nu bereid is tot een 'totale vrede', met open grenzen en een uitwisseling van ambassadeurs. Wat de Golan betreft zou Israël de delen die voor 1967 waren gedemilitariseerd moeten teruggeven. Later zou het zich van de rest van de Golan terugtrekken, waarbij niet nader genoemde voorzorgen zouden worden genomen om iedere bedreiging van de Jordaanvallei af te wenden.

Voorstel NWR: asielzoekers in wisselwoningen

UTRECHT - De Nationale Woningraad (NWR) heeft het kabinet gisteren een plan aangeboden voor de huisvesting van 4.000 asielzoekers. Als de gemeenten meewerken, dan kunnen de woningcorporaties binnen twee tot drie maanden ongeveer 1.400 semi-permanente woningen neerzetten, zo voorziet de raad. De NWR acht het niet mogelijk op korte termijn meer sociale huurwoningen te bouwen.

Bijna de helft van de woningcorporaties denkt dat het moeilijk of onmogelijk is om op tijd de gevraagde - en grotendeels toegezegde - 15.000 woningen te leveren. Het bouwen van wisselwoningen zou financieel haalbaar zijn binnen de bestaande regeling opvang asielzoekers (ROA).

De ministeries van WVC en van Volkshuisvesting verwijzen in een reactie op het NWR-plan naar een brief die staatssecretaris Heerma (Vrom) in augustus al aan de raad heeft geschreven, naar aanleiding van een soortgelijk voorstel. Daarin zei Heerma dat wisselwoningen door hun tijdelijk karakter alleen geschikt zijn voor de opvang van asielzoekers. Voor mensen die hier mogen blijven, moet voldoende woonruimte beschikbaar zijn.

De gemeenten Groningen, Alkmaar en Leidschendam hebben inmiddels woonruimte aangeboden. In totaal kunnen daar vele honderden asielzoekers worden gehuisvest.

Kernramp dreigt in de Oekraïne

MOSKOU/KIEV - De kernwapens in Oekraïne zijn in zo'n slechte staat van onderhoud, dat een ramp ernstiger dan Tsjernobyl dreigt. Dat zei de Russische minister van Buitenlandse Zaken Andrej Kozirjev gisteren kort voor hij naar Oekraïne afreisde om over teruggave van kernwapens te onderhandelen.

Volgens Kozirjev kunnen de Oekraïense kernwapens nog slechts twee jaar als 'veilig' worden beschouwd. Volgens afspraken moet Oekraïne alle 176 kernwapens na 1 januari ter ontmanteling aan Rusland overdragen.

Boutros Ghali naar Nederland

DEN HAAG - Boutros Ghali, secretaris-generaal van de Verenigde Naties, komt 19 en 20 januari voor een officieel bezoek naar Nederland. Hij komt op uitnodiging van The European Club, een onafhankelijke organisatie die zich inzet voor internationale culturele uitwisseling.

Het programma voor het tweedaagse verblijf staat nog niet helemaal vast, maar volgens een woordvoerder van het ministerie van Buitenlandse Zaken zal Boutros Ghali in elk geval een gesprek hebben met premier Lubbers.

punt uit

• El Al

De Nederlandse autoriteiten waren er niet van op de hoogte dat in de El Al Boeing die op 4 oktober 1992 in de Bijlmermeer neerstortte, 385 kilo uranium en 45 kilo wolfram zat. Na de ramp is 112 kilo uranium geborgen. Waar de rest gebleven is, is onbekend. Inademing van radioactieve deeltjes kan schadelijk zijn geweest. Minister Alders (Vrom) heeft dit mede namens minister Maji-Weggen (Verkeer) aan de Kamer laten weten in antwoord op vragen van het kamerlid Van Gijzel (PvdA). Alders en Maji ontkennen dat het ging om zeer gevaarlijke stoffen.

• Opgepakt

De politie heeft twee mannen aangehouden op verdenking van het spuiten van racistische leuzen in de Zuidhollandse dorpen Heenvliet en Geervliet. De verdachten, een 18-jarige Abbenbroeker en een 22-jarige inwoner van Geervliet, hebben bekend. In de nacht van 15 op 16 oktober werden een joodse begraafplaats en een groot aantal gebouwen in de twee dorpen beklad met hakenkruisen, keltenkruisen en racistische leuzen.

• Bloedbad

Een 26-jarige man is gisteren aangeklaagd door een rechtbank in Noord-Ierland wegens de moord zes dagen geleden op zeven mensen die in een bar Allerheiligen vierden. De man, een kleermaker uit Londonderry, is ook aangeklaagd wegens het lidmaatschap van een verboden organisatie en wegens verboden wapenbezit.

• Kaping

De kaper van een Chinees vliegtuig heeft zich gisteren, na de landing op het Tsjang Kai Chek-vliegveld bij Taipei, overgegeven aan de Taiwanese autoriteiten. De luchtpiraat dwong een Boeing-737 van Xiamen Airlines op een binnenlandse vlucht van Kanton naar Xiamen naar Taiwan te vliegen. Aan boord van het vliegtuig waren 129 passagiers en elf bemanningsleden.

• Picasso

Het veilinghuis Sotheby's heeft een privé-collectie van 88 schilderijen van Picasso voor 32 miljoen dollar (ongeveer 60 miljoen gulden) verkocht.

• Gebit

Hulp van tandprotetici wordt in de toekomst via het ziekenfonds vergoed. Dat geldt ook voor de speciale goedkope particuliere ziektekostenverzekeringen die bejaarden en studenten hebben: de zogenaamde standaardpolis.

• Moord

De Indonesische schilder Basuki Abdullah (78), vooral bekend door zijn portretten van staatshoofden en beroemdheden, is gisteren vermoord aangetroffen in zijn woning in de Indonesische hoofdstad Jakarta. Volgens zijn ex-echtgenote, Maya Thacker, is hij door messteken om het leven gebracht. Abdullah verbleef tijdens zijn leven enkele jaren in Nederland. Hij heeft vanaf 1946 diverse exposities in ons land gehad. In 1949 heeft hij koningin Juliana in haar inhuldigingsgewaad geschilderd. Het schilderij hangt in paleis Soestdijk.

• Dode vrouw

Voorbijgangers hebben gisterochtend langs de Zuiderweg in het Groningse dorp Zuidhorn het stoffelijk overschot gevonden van een vrouw. De politie tast in het duister over de doodsoorzaak en identiteit.

(ADVERTENTIE)

"Voor mijn bril wil ik naar Hoppenbrouwers! Daar hebben ze de leukste, mooiste, kleurigste collectie kinderbrillen. Je wordt gezellig geholpen. Daarvoor voor mij!"

HOPPENBROUWERS
Emmaplein 11 - Heerlen 045-711984
20 m. noord ABN-AMRO BANK richting Emmastad

Alleen oppositiepartij VVD teleurgesteld

Tevredenheid over sociaal akkoord

Stinkende karkassen

• Een brandweerman blust de smeulende resten van een aantal uitgebrande stadsbussen.

Foto: ANP

Busremise Den Bosch uitgebrand

'S-HERTOGENBOSCH - Een half uur voordat gistermorgen de eerste chauffeurs arriveerden, waren bijna alle stadsbussen afgebrand, maar 's morgens om half tien kende de stad

Den Bosch alweer een complete busdienst.

Regiomanager Peter Van Daalen kan een lichte triomf niet onderdrukken, hoewel zijn bedrijf de meest dramatische dag uit z'n geschiedenis doormaakt. Drieënveertig geblakerde, dampende en naar verbrand rubber stinkende karkassen heeft hij geteld: het resultaat van een hevige brand in de busremise van de BBA, de Brabantse Buurtspoorwegen en Autodiensten.

Van Daalen: „Er waren nog acht van de 41 stadsbussen beschikbaar.

Die hebben we pendeldiensten laten rijden naar de vier drukste hoeken van de stad. En nog voor acht bussen van touringcarbedrijven. De fax bleef maar draaien, de aanbiedingen stroomden binnen. Er was zelfs een aanmelder die zijn bus aanbood, en tegelijk vroeg of hij niet een nieuwe remise kon bouwen.”

De busremise is gebouwd eind jaren vijftig. Nieuwbouwplannen moesten worden uitgesteld vanwege alle bezuinigingen op openbaar vervoer. Er was geen Sprinklerinstallatie in de stalling.

Buiten staat Willem Arts intussen nog wat na te blussen, de roetvegen nog op zijn gezicht. Arts is zowel buschauffeur als lid van de vrijwillige brandweer. Op het moment dat hij arriveerde, stonden al tientallen bussen in brand. Arts en een collega-brandweerman, die vroeger op de bus zat, zagen dat de vlammen de achterste loods nog net niet hadden bereikt.

Onmiddellijk begonnen ze bussen te starten, een handeling die een leek onmogelijk lukt. Ze slaagden er uiteindelijk in nog vijftien bussen te redden.

Staatssecretaris wil verzekeraars premie geven

Simons komt met plan voor eigen risico awbz

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - Staatssecretaris Simons (Volksgezondheid) wil ziektekostenverzekeraars overhalen hun verzekerden een eigen risico aan te bieden. Voor elke verzekerde die dat doet, wil de bewindsman de verzekeraar een premie geven van 125 gulden. De bewindsman zal zijn plan ter advies aan de Ziekenfondsenraad voorleggen. Het eigen risico zou alleen moeten gelden voor bepaalde voorzieningen die via de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (awbz) gefinancierd worden.

In ruil voor het eigen risico zou de nominale premie voor de awbz (een vast bedrag per jaar) die een verzekerde betaalt, kunnen dalen. De nominale premie is nu per volwassene

133 gulden per jaar, voor kinderen tot 18 jaar de helft. In 1994 zouden de premies niet omhoog gaan. Bovendien ligt er een PvdA-plan om de kinderpremie helemaal af te schaffen in ruil voor een lagere kinderbijslag.

Eerder heeft het kabinet al besloten dat een eigen risico op zijn vroegst in 1995 ingevoerd kan worden. De ideeën van Simons zijn daar nu de aanloop toe. De bewindsman praat al zo'n twee jaar met ziekenfondsen en verzekeraars over de invoering van een eigen risico: verplicht of vrijwillig. Zonder wetgeving willen zij daar echter niet aan meewerken.

De verzekeraars hebben er steeds op gewezen dat zij door een eigen risico minder premie-inkomsten krijgen, terwijl de kosten in de gezondheidszorg blijven stijgen. De staatssecretaris wil dat bezwaar door de premie aan de verzekeraars opvan-

gen. In de Kamer bestaat een grote meerderheid voor het invoeren van vrijwillige eigen risico's in de gezondheidszorg.

Behalve de nominale premie awbz, betaalt iedereen nog een procentuele premie awbz, afhankelijk van het inkomen. Die is in het laagste belastingtarief verwerkt. Door de sterk stijgende kosten in de gezondheidszorg loopt ook die premie snel op. In de laatste drie jaar van 5,8 naar 8,3 procent. Ziekenfondsen en verzekeraars hebben al aangegeven dat de premie verder omhoog moet, gezien financiële tegenvallers in de zorg.

Hoe Simons de premies aan verzekeraars wil financieren, is nog onduidelijk. Indien alle verzekeringen bij ziekenfondsen en particuliere verzekeraars het eigen risico nemen, zou hem dat 1250 miljoen gulden kosten.

(ADVERTENTIE)

Bestaat er mode vanaf maat 42?

De Joffers

Persona en
Marina Rinaldi van Max Mara
Big Fun van Mondri
Si Signora e.a.

Rechtstraat 74
(nabij Hotel Maastricht)
Maastricht ☎ 043-218253

Geopend: di. t/m zat. 10.00-17.00 uur
Dond. av. koopavond tot 21.00 uur
Maandagmiddag 13.00-17.00 uur.

Gevaar voor politieke ongelukken door onervaren nieuwkomers

Kabinet loopt leeg

DOOR CAREL GOSSELING

DEN HAAG – De coalitie zelf is tevreden over haar beleid. CDA en PvdA willen het tot inzet maken bij de Kamerverkiezingen van mei 1994. De overheidsfinancien zijn op orde gebracht. Er is fors gesnoeid in de subsidies. De financiële sanering in de sectoren volkshuisvesting en openbaar vervoer is rond of bijna rond. De sociale zekerheid is van haar franje ontdaan.

Kortom, wij zijn klaar voor de komende vier jaar. CDA en PvdA willen ook, zo valt uit de mond van prominente christen- en sociaaldemocraten te vernemen, met elkaar doorgaan. De steun in de huidige ministerraad is ook goed. De collegialiteit is boven elke twijfel verheven. Akkoord, de start was wat moeizaam, maar nu de PvdA ook aan het regeren gewend is geraakt, loopt het lekker. Deze steun is echter niet te rij-

maandag bekend gemaakt. Van de 54 Kamerleden moeten er zestien verdwijnen. Mogelijk worden dat er zelfs twintig als de christen-democraten bij de Kamerverkiezingen behoorlijk verliezen. De verwachting is dat de christen-democraten tussen vijf en tien Kamerzetels kwijtrafen. De situatie bij de PvdA is veel nijpender. Na het vertrek van mevrouw Ockels hebben de sociaal-democraten nog 48 mensen in de Kamer. Dat aantal daalt

minister Ritzen (Onderwijs). Die wil niet in de Kamer. Dat is op het eerste gezicht misschien wel genoeg om een goed kabinet mee te vormen. Maar de spoeling wordt dun als bedacht wordt dat ook de Kamerfracties nog enige 'body' moeten hebben. Zij kunnen niet alleen uit onervaren nieuwkomers bestaan.

Wat dat betreft lijkt het CDA in een slechtere positie te zitten dan coalitiegenoot PvdA. Bij de sociaal-democraten blijven veel meer oud bewindslieden beschikbaar. Bovendien hebben zij allemaal ervaring opgedaan in de laatste vier jaar. In de fractie zullen de twintig besten, die allemaal al jaren in Den Haag rondlopen, blijven. Kwaliteit genoeg dus.

Bij het CDA vertrekken niet alleen meer bewindspersonen, degenen die wel beschikbaar zijn hebben deels ervaring in een verleden opgedaan. Dat kan een handicap zijn gezien de snelle beleidsontwikkelingen. Ook in de fractie leidt de sterke jongering tot verlies aan ervaring en kwaliteit.

Blijft de vraag of de problemen mogelijk nog te ondervangen zijn door het betrekken van D66 of VVD bij een te vormen kabinet. Het antwoord moet 'nee' zijn. Bij D66 heeft alleen lijsttrekker Van Mierlo ervaring als minister (van Defensie in 1981-1982). Bij de VVD zijn er drie mensen op de lijst met ervaring als bewindspersoon. Lijsttrekker Bolkestein (staatssecretaris van Economische Zaken 1982-1986, minister van Defensie 1988-1989), De Korte (minister van Economische Zaken 1986-1989) en Dees (staatssecretaris van Volksgezondheid 1986-1989).

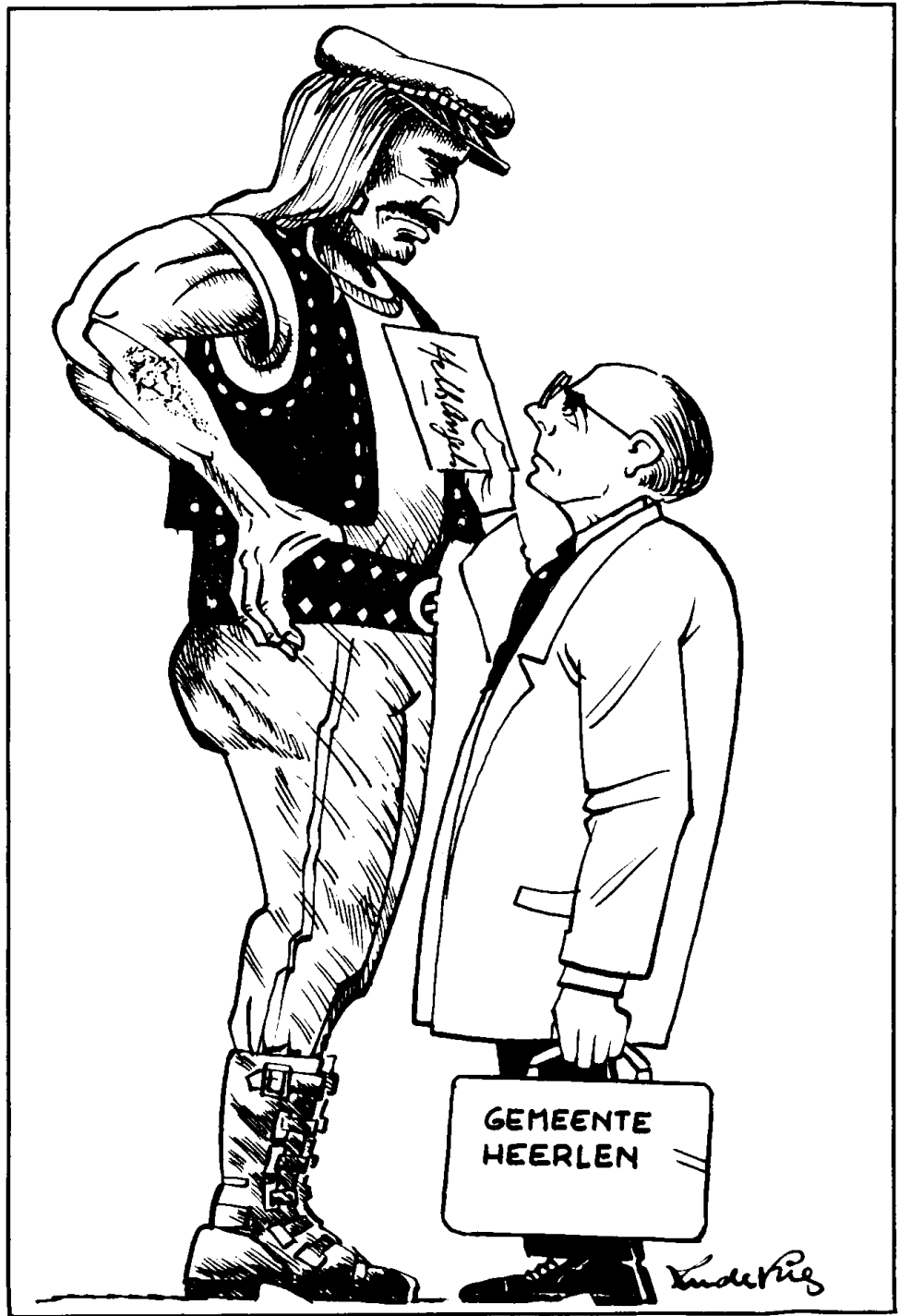
De fracties van D66 en VVD in de Kamer zullen alleen maar groter worden. Waarbij vrijwel alle huidige Kamerleden blijven en de aanvulling van buitenaf komt. Ervaring en kwaliteit blijven dus behouden.

Al met al ontstaat het beeld van een leeglopend CDA-PvdA-kabinet gecombineerd met het ver-

vangen van ongeveer de helft van de huidige Kamerleden. De kans op politieke ongelukken neemt daardoor alleen toe. Een gevaar waar beide partijen wat meer aandacht aan zouden mogen schenken. Zeker als zij nog vier jaar stabiliteit nastreven. Zo

niet, dan zou na de Kamerverkiezingen wel eens een hele turbulente politieke periode kunnen aanbreken. Zeker als D66 en VVD buiten een kabinet blijven en hun ervaring gaan uitbuiten. CDA en PvdA zijn gewaarschuwd.

Hells Angels probleem voor Heerlen

• Hans Meyers

Op de eerste plaats waardering voor de verslaggever Monique Parren. Eindelijk is er iemand opgestaan die als verslaggever zwart op wit durft te schrijven met wat voor figuur (Hans Meyers) de maatschappij te maken heeft. In een eerder stadium, in samenhang met de zaak gemeente Heerlen/terrein voormalige garage Sondagh, is hij al beschreven als een terrier. Nu staat hij ook te boek als een hongere haai. De haai, de grote angst van mens en dier, welk beeld nog versterkt is door de films Jaws I en II. En verder wordt hij betiteld als de meedogenloze zakenman die met een minachtende 'big smile' door het leven gaat. Volgens mij heeft deze Meyers veel plezier in deze rol en vindt hij het aangenaam om constant in de publiciteit te staan.

Mocht hij dan ook nog het geluk hebben dat hij slechts één van al zijn rechtszaken, die hij heeft lopen zou winnen, dan is zijn bedje gespreid. Want het gaat alleen maar om geld, geld en nog eens geld. Het is onbegrijpelijk dat mensen uit zijn omgeving dit niet begrijpen, of zou men zo gemiddeld worden dat men het niet kan begrijpen. Voorts is het onbegrijpelijk dat zulke figuren zoveel kostbare tijd in beslag kunnen nemen van rechters en andere overheidsbekleders die aan deze kostbare tijd een veel betere invulling zouden kunnen geven. Goed, we leven in een democratische rechtsstaat, waarin ieder rechtgeaarde burger het recht heeft om zijn gelijk te halen, maar dwingelandij op grote schaal is een heel ander verhaal. En tegen de familie Muytjens zou ik nog willen zeggen: stop deze niets ontziende dwingelandij want als puntje bij paaltje komt laat die meedogenloze man ook jullie in de steek en staan ook jullie met lege handen.

LANDGRAAF D. Pinckaers

• Asielzoekers

Als de verkiezingen iets duidelijk gaan maken in 1994, dan is het wel dat de kiezers zich massaal afkeren van de traditionele partijen. Het ontbreekt deze partijen schromelijk aan nieuwe en verrassende ideeën. CDA, PvdA, VVD en D66 zijn toe aan interne vernieuwing! Nederland biedt wellicht de beste illustratie hoe de immigratie als politiek thema is verwaarloosd. De kleinere partijen zullen veel winst gaan maken met de komende verkiezingen, ten nadele van de grote partijen. Er is een stijgend groot aantal asielzoekers, er is duidelijk racisme aanwezig en er bestaat nu al rassen-angst! Waar gaat dat naar toe? Zeventig procent van de Nederlanders vindt dat er genoeg asielzoekers zijn en wat doet Den Haag? Niets, ook de onmacht van dit kabinet is onbegrijpelijk aan het worden, met in de hoofdrol mevrouw d'Ancona.

HEERLEN J. B. (Door redactie ingekort)

• Simonis

Kardinaal Simonis vindt, bij de legende van de 15e eeuw, dat de paus van de pausbenoeming, dat de paus een wonderlijk fenomeen was, grote deskundigheid en werkkraft is en dat 'wij waarlijk zijn gezegend met een paus die of eminente wijze steenrots of heilsbemiddelaar is'. Dan is de pauselijke kerstboodschap van 1987 hem echter geheel ontaald. In deze boodschap gaat de paus luidkeels de perken te buiten! Hij sneert naar de wetenschap dat zij er nimmer in zal slagen het niet-bestaans van God aan te tonen. Een totaal overbodige sneer, indien de paus overtuigd zou zijn van het bestaan van God!

De paus stelt de vraag of de mens wel weet om te gaan met de kracht die uit Christus komt. De vraag keert voor elke generatie in de geschiedenis terug. Volgens mij kon er geen andere kracht uit Christus komen als die, die Paulus er twintig jaar na zijn dood in had gestopt. Van daar dat elke generatie in de geschiedenis, tot het einde der tijden, met die vraag zal blijven zitten! Iemand die bij zulke gebeurtenissen zulke gedachten ontwaakt, is geen 'wonderlijk fenomeen'!

HEERLEN J. B. (Door redactie ingekort)

• Hells Angels

Een standaard verkeerd ingeschatte standpunt terugdraaien kan, bij het zittend college van B&W van Heerlen niet. Het gezond verstand ontbreekt nog. Zeker, de beslissing van B&W overnaam om het fraaie 'illegaal' gebouw clubhome van de Hells Angels tot te slopen pand te verdoemen. Onwaarschijnlijk en onwettelijk lo van de levende plaatselijke realiteit hield burgemeester Plet meekers aan z'n standpunt vast. Slechts het ter beschikking staande machtsmiddel van de rijklijk in het stadhuis aanwezig en kennelijk toch werkloze ME moet hem in gedachten ter zijde hebben gestaan ter ondersteuning bij deze fatale negatieve besluitvorming. Een persoonlijke misleuning met op termijn zeker gevolgen voor Heerlen als burgervader. Het is alsof je door de konijnen wordt besnuffeld wanneer je als belangstellende op de publieke tribune plaats neemt en getuige bent van een zo zwak vergaderend en slecht onderbouwend Heerlens bestuursorgaan. Aan hen heeft het niet gelegen dat het clubhome van de Angels enkele uren later verdoemd in vlammen is opgegaan. Wat brengt dit college van bestuurders Heerlen nog meer voor misleuning, buiten de door Pleumeekers gekoesterde junkies rond het station?

HOENSBROEK Nico Hamstra

• Odekerken 2

Eindelijk is een der meest nauw betrokkenen bij de affaire Landgraaf tot de conclusie gekomen dat hij beter niet kan kandidideren voor de komende raadsverkiezingen. Jammer dat hij die conclusie niet eerder getrokken heeft. Immers veel leed had hem bespaard kunnen blijven. Ergelijk is het dat de landelijke tendens, die het CDA, zeker onder invloed van de gebeurtenissen in Landgraaf, heeft ingezet in Landgraaf niet op vruchtbare bodem valt. Vrouwenraadvoorzitter Manon Pelzer vindt niet dat Heinrichs hoeft op te stappen, hij is niet veroordeeld dus niet schuldig. Dit klopt natuurlijk. Maar de nieuwe visie wil nu het mogelijke veroordelingen voor zijn. Laten we hopen dat het Landgraafse CDA kan komen tot een zelfreining. Alleen door te komen met een lijst van mensen met een politiek onbesproken gedrag, waarbij uitdrukkelijk tussentijds overlopen telt, kan het CDA aantonen dat het ook in Landgraaf de kiezer serieus neemt.

SCHAESBERG M. Palm

Staatsbezoek aan Zwitserland strak geregisseerd spektakel

Hofhouding legt iedere stap van koningin vast

Een staatsbezoek is eigenlijk net een strak geregisseerd toneelstuk. Niets wordt aan het toeval overgelaten. Iedere stap van Hare Majesteit wordt vooraf uitgestippeld. De regisseurs van dit koninklijke spektakel zijn de leden van de hofhouding. Een jaar van te voren beginnen ze met de eerste voorbereidingen. Achter de schermen wordt er gesproken over toasts, historische banden tussen beide landen worden op een rij gezet en de kledkamers voor de koningin, die een paar keer per dag in een andere jurk verschijnt, worden geregeld. Op toernee met de koninklijke karavaan in Zwitserland.

DOOR CARINE NEEFJES

BERN – Even kijkt koningin Beatrix vragend om zich heen. Dit zou het eerste Nederlandse staatsbezoek aan Zwitserland zijn, maar ze weet het niet zeker, zo twijfelt ze tijdens een gesprek met journalisten. De koningin vermoedt dat haar moeder hier eerder officieel op bezoek is geweest. Niemand van de hofhouding kan haar op dit moment het juiste antwoord geven. Suf, dat ik had thuis even moeten opzoeken, denkt Beatrix hardop.

Het is een van de weinige, kleine foutjes die zichtbaar worden. Want een staatsbezoek onder leiding van de perfectionistische manager Beatrix moet gesmeerd verlopen. De Nederlandse vorstin dult geen missers. Hofhoudingspeelster Beatrix wordt voortdurend gesouffleerd door hoffunctionarissen, of, deftiger gezegd, hovelingen. Met een programmaboekje op zak, waarin iedere stap van minuut tot minuut staat beschreven, flusteren ze haar van tijd tot tijd toe wie ze straks gaat ontmoeten en dat de koningin – als ze een van haar twee gastheren een cadeau aanbiedt – weet wat er in het pakje zit.

● Vóórdat de koninklijke gasten het Grimseldal verlaten voor een vluchtje per helikopter over de Alpenspits Gotthardt, vermaken zij zich kostelijk met het gezang van lokale jodelaars. Van links naar rechts: prins Claus, koningin Beatrix, bondsraadsvoorzitter Ogi en diens vrouw.

Foto: ANP

Het driedaagse reisgidsje is ook bedoeld voor de hovelingen zelf. Ze moeten hun plaats weten. Ook zij mogen de koningin niet voor de voeten lopen. Voor de rondvlucht met helikopter over de Alpenspits Gotthardt, waar de Zwitsers zijn begonnen met de aanleg van 's werelds langste spoorwegtunnel, beschikken de hovelingen over een plattegrond die aangeeft waar ze moeten zitten. De volgorde is belangrijk bij het uitstappen, zodat ze rustig plaats kunnen nemen in de voor hen bestemde limousines. Ook dat staat beschreven in de reisgids.

Voordat het spektakel vlekkeloos verloopt, moet er achter de

'coulissen' van alles worden geregeld. Over de gekste dingen wordt uitgebreid gediscussieerd. Zo was het in Bern de vraag of de koningin haar toespraak tijdens het staatsdiner voor of na het hoofdgerecht zou houden. Volgens het Zwitsers protocol behoorde Beatrix na het hoofdgerecht haar rede uit te spreken. Maar het hof wilde dat de koningin vooraf sprak: dan kon iedereen ontspannen gaan dineren. Aan die wens kwamen de Zwitsers zonder problemen tegemoet.

Een enkele keer wordt er ter plekke geïmproviseerd. Zo stonden er tijdens het Ontvangst met de Nederlandse Gemeenschap

(ONG in hofjargon), waar Beatrix en Claus 400 landgenoten ontmoetten, behoorlijk wat veiligheidsagenten rondom het koninklijk paar. Het hoofd van de Nederlandse veiligheidsdienst overlegde even met zijn Zwitsers collega om de agenten wat meer door de ruimte te verspreiden. Het is echter 'not done' om zo'n idee door te drammen: de Zwitsersse veiligheidsdienst is immers verantwoordelijk.

Het aantal van 400 gasten tijdens de ONG maar ook tijdens de 'contraprestatie' in het Bernse casino, waar het reizend muziekgezelschap van Christiaan Bor een concert gaf, is overigens niet toevallig. Het koninklijke paar

moet alle gasten de hand schudde en uit ervaring blijkt dat ze daar ongeveer veertig minuten mee bezig zijn: tien handdrukken per minuut. Bijna drie kwartier handjes geven is volgens de regels van het hof het maximum.

De inhoud van het programma van het staatsbezoek aan Zwitserland dat gisteren werd beëindigd, wordt vooraf uitgebreid besproken. Zwitserse autoriteiten dragen ideeën aan bij de Nederlandse ambassadeur. In nauw overleg met de hofhouding en de koningin zelf worden de programma-onderdelen vastgelegd.

De koningin is geen makkelijke gast. Ze wil geen toeristische trekpleisters, maar zo veel mogelijk serieuze onderwerpen. Het was deze keer moeilijk om aardige aspecten te bedenken, omdat de koningin privé al zo vaak in Zwitserland is geweest. Ze voelde er weinig voor om dingen te bekijken die ze al eerder had gezien. Ze wilde iets nieuws ontdekken waar ze op eigen gelegenheid niet gauw naar toe zou gaan. Vandaar een super wetenschappelijk programma, waarin Beatrix onder meer een krachtcentrale in het plaatsje Gerstegg bezocht.

Natuurlijk wilde de koningin niet aan de nationale trots van het land voorbij gaan. Haar gastheer Adolf Ogi, voorzitter van de bondsstaat Zwitserland en hoofd van het departement Verkeer en Energie, wilde haar graag de bouw van de 57 kilometer lange spoorwegtunnel in de Gotthardt laten zien. Tijdens een korte uitleg nam de bondsraadsvoorzitter zelf het woord en maakte uitbundig reclame voor 's werelds langste spoorwegtunnel die ervoor moet zorgen dat het milieu wordt ontzien en verkeersopstoppen op dit drukke traject worden teruggedrongen.

Evaluatie

Aanstaande maandag wordt het staatsbezoek tijdens de wekelijkse maandagochtendvergadering op Paleis Noordeinde geëvalueerd. Als er fouten zijn gemaakt, wijst de koningin haar personeel op besliste wijze terecht. Misschien zal ze erover moppen dat tijdens het staatsdiner – op verzoek van de Zwitsersse televisieploeg – het licht steeds aan en uitging. Want Hare Majesteit houdt ook de pers nauwlettend in de gaten. De Zwitsers zullen in ieder geval geen klachten indienen bij de hofhouding. De autoriteiten hebben goed van de gelegenheid gebruik gemaakt om hun problemen over de toetreding tot de Europese Gemeenschap met de koningin te bespreken. Aandacht en steun voor dit moeilijke proces was voor Zwitserland de belangrijkste boodschap tijdens dit staatsbezoek.

• Scheidsrechter

Nee, scheidsrechter Van Vliet, mij bedrieg je niet. Met grote verbazing las ik in uw voortreffelijke krant van dinsdag 2 november het verweer van Jef van Vliet over de onterecht toegewezen strafschop in de wedstrijd Feyenoord-MVV. Van Vliet geeft nu alle schuld aan grensrechter Soussi. Maar als ons Jefke op het voetbalveld rondwandelt met een hautaine houding alsof hij in voetbalzaken veel onfeilbaarder is dan de paus van Rome in specifieke geloofszaken, dan begint een voetbalkenner als ik te twijfelen. Want Sprundelse Jef, het zogenaamde doelpunt van Ulrich van Gobbel had je ook moeten afkeuren! Aan het eerlijke gezicht van Ulrich zag je duidelijk dat hij dat zelf ook verwacht had. De schoen van de Feyenoorder ging veel te hoog richting Van Grinsven. Er was dus duidelijk sprake van gevaarlijk spel. Ook dat zag de Fifa-scheidsrechter niet. De plaatsen waar Roelofsen de overtreding maakte had Jef kunnen en moesten zien. Hij bewoog zich bij voorname spelmomenten te traag. Laat hij maar eens los gaan nemen bij een zekere Wijnand Rutgers uit Dinxperlo. Die is overal ter plaatse, loopt geen speler in de weg, past de voordeelregel op de juiste momenten toe en heeft in één woord gezegd meer scheidsrechterskwaliteiten dan Van Vliet. Ontzettend jammer dat men bij grote fouten van scheidsrechters niet mag of kan protesteren. Dat is, heel heel erg onsportief en onrechtvaardig!

AMSTENRADE J. Meex (Door redactie ingekort)

Schijnakkoord

Er is sinds donderdagavond laat een centraal akkoord tussen werkgevers en werknemers, maar of die overeenstemming veel om het lijf heeft, is nog maar de vraag. Het lijkt erop dat het centraal akkoord niet meer is dan een soort van namaakafpraak, een schijnakkoord, bedoeld om de regering buiten de deur te houden. Wat dat aspect betreft, is de bereikte overeenkomst dus een succes, want de loonmaatregel – de wettelijk afgedwongen loonstop – die het kabinet steeds als stok achter de deur heeft gehouden, kan van tafel. Aan de andere kant zou je kunnen zeggen dat juist het dreigen met een wettelijke loon-ingreep door het kabinet wel degelijk heeft bijgedragen aan het totstandkomen van de nu gerealiseerde afspraken, hoe vaag ook, tussen de sociale partners.

In het gunstigste geval kan het centraal akkoord een eerste aanzet worden genoemd, waarbij veel afhangt van de uitwerking door bedrijven en vakbondsonderhandelaars. Met het akkoord willen de centrale werkgevers- en werknemersorganisaties de toon zetten voor cao-onderhandelingen die ertoe kunnen leiden dat een dam wordt opgeworpen tegen de snelle stijging van het aantal werklozen in Nederland. Werkgelegenheidsafspraken bevat het akkoord echter niet, zoals de vakbonden wilden. Zij zouden pas van loonstijging (prijscompensatie) afzien als daar harde en controleerbare garanties van werkgevers tegenover staan dat zij de werkgelegenheid zullen bevorderen.

Het akkoord behelst evenmin exacte afspraken over hoe de arbeidsvoorwaarden er volgend jaar dienen uit te zien. In wezen worden alleen de randvoorwaarden beschreven voor het cao-overleg 1994 in het licht van de economische ontwikkelingen op de middellange termijn. Noodzakelijk onderdeel van de economische strategie wordt een loonontwikkeling genoemd 'die verantwoord is vanuit het oogpunt van de rendements- en concurrentiepositie van de betreffende bedrijfstak of onderneming', aldus een passage uit het centraal akkoord. Daar kun je veel kanten mee uit, zeker nu is vastgesteld dat bestaande cao's die in 1994 doorlopen en voor dat jaar ook een loonsverhoging inhouden, niet per se hoeven te worden opgebroken, maar dat dat wel kan.

De Voedingsbond FNV heeft alvast een bommetje onder de overeenkomst gelegd door voorsnog niet akkoord te gaan met de afspraken. De bond vindt het akkoord zo vaag dat de automatische prijscompensatie in de cao's voor volgend jaar gewoon moet worden gehandhaafd. Dat komt neer op een loonsverhoging van ongeveer 2,5 procent en dat is allerminst wat de sociale partners op centraal niveau hebben bedoeld.

P.S.

Assuradeur verzekert niet-bestaande doeken

Grootste kunstroof in Nederland blijkt nep

DEN HAAG – Nationale Nederlanden heeft begin dit jaar 22 niet-bestaande schilderijen in verzekering genomen. Daardoor kon een inwoner van Wassenaar afgelopen zomer een schilderijenroof, naar verluidt de grootste in de Nederlandse geschiedenis, in scène zetten met de bedoeling de verzekeraar op te lichten voor een bedrag van 1,3 miljoen gulden. Dit heeft de officier van Justitie in Den Haag mr. F. Slits gisterochtend bevestigd.

De zogenaamde eigenaar van de schilderijen, een 49-jarige man uit Wassenaar, deed afgelopen zomer aangifte van de roof van niet-bestaande doeken. Hij had de schilderijen, die werden toegeschreven aan Mauve, Breitner, Maris en Israëls, pas begin van dit jaar ter verzekering aangeboden bij Nationale Nederlanden. Een Haagse kunsthandelaar die in het complot zat, zorgde voor een expertise-rapport, waar de verzekeringsmaatschappij op afging. Een 29-jarige handlanger zorgde voor sporen van inbraak in het huis van de 'verzamelaar'.

Nationale Nederlanden is bij het afsluiten van het verzekeringscontract afgegaan op de deskundigheid en betrouwbaarheid van de kunst-

handelaar. „Wij konden niet vermoeden dat een taxateur van naam en faam aan zo iets zou meewerken,” aldus woordvoerder H. van Ronkel van het concern. De kunstexpert had al voor meerdere klanten van de assuradeur taxatierapporten opgesteld en genoot zoveel vertrouwen, dat foto's en 'visuele inspectie' door eigen mensen overbodig werden geacht. Deze richtlijn is inmiddels herzien. Nationale Nederlanden zal contracten waarbij deze handelaar als deskundige is opgetreden, aan een nader onderzoek onderwerpen.

Vrouwen welkom in pauselijke ridderorden

UTRECHT – Ook vrouwen kunnen voortaan worden opgenomen in een pauselijke ridderorde, zo heeft nuntius mgr. H. Lemaitre meegedeeld aan het secretariaat van de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland. Het gaat om de Piusorde, de Orde van de H. Gregorius de Grote en de St. Sylvesterorde. Tot dusver kon vrouwen die zich voor het geloof of de kerk verdienstelijk hebben gemaakt, slechts met de onderscheidingen Bene Merenti (voor wie zich verdienstelijk heeft gemaakt) of Pro Ecclesia et Pontifice (voor kerk en paus) eer worden beezen. Volgens 'Een-twee-een', het orgaan van de Nederlandse RK Kerk, werd het binnen de kerk steeds meer als probleem ervaren dat vrouwen geen ridderorde kon worden toegekend, hoe groot hun verdiensten voor kerk en geloof ook waren. Het Vaticaan heeft zich op deze kwestie bezonnen, maar kwam niet tot een beslissing. In augustus en oktober 1991 werden echter vrouwen uit Oeganda en Zweden in een pauselijke ridderorde opgenomen. Dat was voor de leiding van de Nederlandse kerk aanleiding om Lemaitre om opheldering te vragen.

File A1 dubbel zo lang door wisselstrook

ter langzaam rijdend en stilstaand verkeer. Voor de opening was een filelengte van vier à vijf kilometer gebruikelijk. De verkeerspolitie merkt dat de problemen ontstaan op het punt na de wisselstrook, waar carpoolers 650 meter de tijd hebben om

drie rijbanen over te steken naar de afslag Gaasperdammerweg. Het overige verkeer houdt in om die manoeuvres mogelijk te maken. „Dan gaat geleidelijk de snelheid eruit. Er begint daar een knelpunt te ontstaan”, aldus Hofman. Voor de carpoolstrook opening, stonden files meestal tussen Naarden en de brug over de Vecht. Nu staat het verkeer 's ochtends ook vast op de paar kilometer daarna. „Het wordt één aaneengesloten file.” Rijkswaterstaat kent de gegevens van de politie, maar vindt het nog te vroeg daar conclusies aan te verbinden. De woordvoerder meent dat het helemaal niet duidelijk is, dat er een verband is tussen de carpoolstrook en de toegenomen lengte van de files.

Ieder jaar sterven 800.000 kinderen in Latijns Amerika

SANTIAGO – In Latijns Amerika sterven jaarlijks 800.000 kinderen vóór hun vijfde jaar. Dat blijkt uit een onderzoek van het Kinderfonds van de Verenigde Naties (Unicef) en het Latijns-Amerikaans Centrum voor Demografie (Celade) uitgevoerd in twintig landen van Latijns Amerika en het Caribisch Gebied. Op Cuba is de kindersterfte het laagst (elf op elke duizend levend geboren) en op Haiti het hoogst (101), zo concluderen de onderzoekers. Het gemiddelde voor de hele regio bedraagt 64. Drie jaren geleden werden op de Kinderconferentie van de Verenigde Naties in New York maatregelen afgesproken om wereldwijd de sterfte onder jonge kinderen voor het eind van de eeuw met eenderde terug te brengen. Volgens Reynaldo Bajra, directeur van Celade, is de kindersterfte op het platteland twee keer zo groot als in de steden. De situatie op dit continent is wel gunstiger dan in Afrika en Azië. Maar het contrast met Europa en de Verenigde Staten, waar het sterftecijfer 11 bedraagt, is nog altijd heel groot.

Socialist in crisistijd pleit voor meer laagbetaalde banen

Wim Kok wil terug naar 'hamburger-economie'

DOOR PETER DE VRIES EN YVONNE ZONDEROP

DEN HAAG – De economische crisis laat diepe sporen dalen. Moordende concurrentie op de wereldmarkt heeft voor veel werkloosheid gezorgd; er is overdadig beroep op de sociale uitkeringen jaagt de kosten voor burgers en bedrijven op. Wat kan een sociaal-democraat in crisistijd nog?

Wim Kok laat de naderende verkiezingen en de dagelijkse beslommeringen van politiek-Den Haag even tot rust om zich te concentreren op de toekomst van de Nederlandse economie. De minister van Financiën, PvdA-leider en vice-premier, wil niets weten van weer een ingrijpende renovatie van het bouwwerk aan de sociale zekerheid. Vermindering van het aantal uitkeringsgerechtigden en jarenlang volgehouden soberheid vormen de enige manier om de gapende kloof tussen de gevestigde en buitenstaanders op de arbeidsmarkt te overbruggen. In een interview boven dat ravijn, geeft het nut van de lijfjongen en tijnkels die langer openblijven.

„Het snel stijgende werkloosheid maakt hem zichtbaar zorgen, vooral onder de mensen aan wat eufemistisch in Den Haag heet 'de onderkant van de arbeidsmarkt'. „Er komen op de arbeidsmarkt steeds meer mensen die alleen maar een bodig werk kunnen doen en anders geen baan hebben. Laten we vastzien dat het vaak allochtonen zijn die door een gebrekkige opleiding met dat probleem kammen. Heel veel kinderen van immigranten hebben weinig mogelijkheden en komen nauwelijks aan de bak. Het zou buitengewoon nuttig zijn om in de dienstverlening en in midden- en kleinbedrijf functies te voeren die de laatste tijd uit Nederland verdwenen zijn. Eenvoudig werk met een eenvoudige betaalding.”

„Dan hebben we het over de terugkeer van de lijfjongen, de man die de garage bewaakt?”

(ADVERTENTIE)

KOM SCHAATSEN OP DE BUITENBAAN

MA T/M ZO 10.00 - 17.00
MA T/M VR 20.00 - 22.00

Glanerbrook
Sport- en Recreatiecentrum Geleen

Kummenaedestraat 45, Geleen Tel. 046-74.69.88

● Vice-premier Kok: 'We moeten in Nederland weer wennen aan het werken op wisselende tijden.'

Foto: GPD

voudige, laagbetaalde arbeid dan doorgaan op het pad van de afgelopen tien jaar, waarbij de officiële economie goed werd beschermd en veel mensen langs de kant bleven staan.”

De regering kan de helpende hand toekeren bij het creëren van dergelijke banen, zegt Kok, door geleidelijk premies en belastingen te verminderen. De hoge rekening die een werkgever krijgt van de belastingdienst en de sociale zekerheidskassen, ligt mede ten grondslag aan het verdwijnen van veel laaggeschoolde banen. „Dat betekent dat je het beleid op de middellange termijn niet alleen moet richten op verlaging van het financieringsstekort, maar ook op vermindering van de lastendruk. Daar moet je echt iets aan doen.”

„Daarmee zijn we er niet. Ik denk dat we er niet aan ontkomen bedrijven en instellingen langer open te stellen. Dat is een heel gevoelig onderwerp. Iedereen in Nederland heeft de mond vol van flexibilis-

ring en aanpassing, maar de winkels moeten wel op tijd dicht. Het hoeft geen jungle van arbeidstijden te worden. Maar we moeten in Nederland weer gaan wennen aan het werken op wisselende tijden. Ook eens op zaterdag, bijvoorbeeld. Dan kunnen de arbeidskrachten veel flexibeler ingezet worden. En dat zijn allemaal factoren die, als je ze goed gebruikt, minstens zo zwaar wegen als een statische berekening van hoe hoog de arbeidskosten wel niet zijn.”

- Wie de portier terug wil in de winkel, ontkomt niet aan een discussie over het minimumloon. Dan hebben we het pas echt over laagbetaald werk.

Kok: „Ik pleit voor het creëren van banen die betaald worden tussen het minimumloon en wat nu de laagste cao-schalen zijn. De prijs van het loslaten van het wettelijk minimumloon is mij te hoog. Zo'n verlaging heeft onvermijdelijk gevolgen voor de minimum-sociale

uitkeringen. Ik zie niet goed hoe je mensen een uitkering kunt geven die hoger is dan het loon dat ze verdienen als ze gaan werken. We moeten het sociale minimum op peil houden voor de mensen die het echt nodig hebben. De rest van de mensen moet dan maar iets van hun verworvenheden inleveren.”

- Wanneer een kabinet extra geld uittrekt voor research en in de infrastructuur wordt dat alom prachtig gevonden. Belastingverlaging is nog mooier. Maar zo'n reorganisatie van de verzorgingsstaat als u net schilderde, met lagere lonen, sobere uitkeringen en andere werktijden, wordt nauwelijks aanvaard.

Kok: „Ik kan ervan getuigen dat verdergaand ingrijpen in de verzorgingsstaat op grote weerstanden stuit. Maar in deze afgelopen periode hebben we toch doorbroken geforceerd. De wao is aangepast. Voor de bijstand liggen nu voorstellen op tafel om misbruik verder te bestrijden zonder dat het minimum als

zodanig wordt aangetast. Het is een beetje met vallen en opstaan gebeurd, dat geef ik toe. Maar het debat over een zekere herinrichting van onderdelen van de verzorgingsstaat heeft in Nederland wel vleugels gekregen. En dat was ook nodig.”

„We zullen de komende jaren het stelsel van sociale zekerheid zodanig moeten masseren, dat er veel meer gericht gebruik van wordt gemaakt door de mensen die het nodig hebben. Met daarbij het accent op bescherming van die mensen die niks anders hebben.”

De PvdA-leider oordeelt: niet het uitkeringsstelsel zelf heeft op de schopstoel, maar het beroep erop moet drastisch beperkt worden: „Mensen worden er natuurlijk goed gek van wanneer je continu aan de gang bent met de ene hervormingsoperatie na de andere. Het gebruik van het sociaal stelsel moet beperkt worden tot de mensen die het nodig hebben.”

Justitie noemt alarmerende berichten overtrokken

'Aantal sterfgevallen in cel valt wel mee'

DOOR PIET ARP

DEN HAAG – Het aantal sterfgevallen in de gevangenis is sedert 1987 niet noemenswaardig gestegen; ook het aantal zelfmoorden nam niet opmerkelijk toe. Het aantal cellen daarentegen breidde zich tegelijkertijd aanzienlijk uit. G. Verhoog, woordvoerder over het gevangeniswezen bij het ministerie van Justitie zegt dit in een reactie op berichten over een groeiend aantal zelfmoorden in de huizen van bewaring en gevangenis.

Terwijl tussen 1987 en 1992 het aantal cellen van 5.000 tot 7.584 steeg, bleef het aantal doden in de cel schommelen tussen de negen en zestien. De geregistreerde zelfmoorden varieerden van vier tot acht per jaar. Daarnaast deden zich enige tientallen pogingen voor om zichzelf in de cel van het leven te beroven.

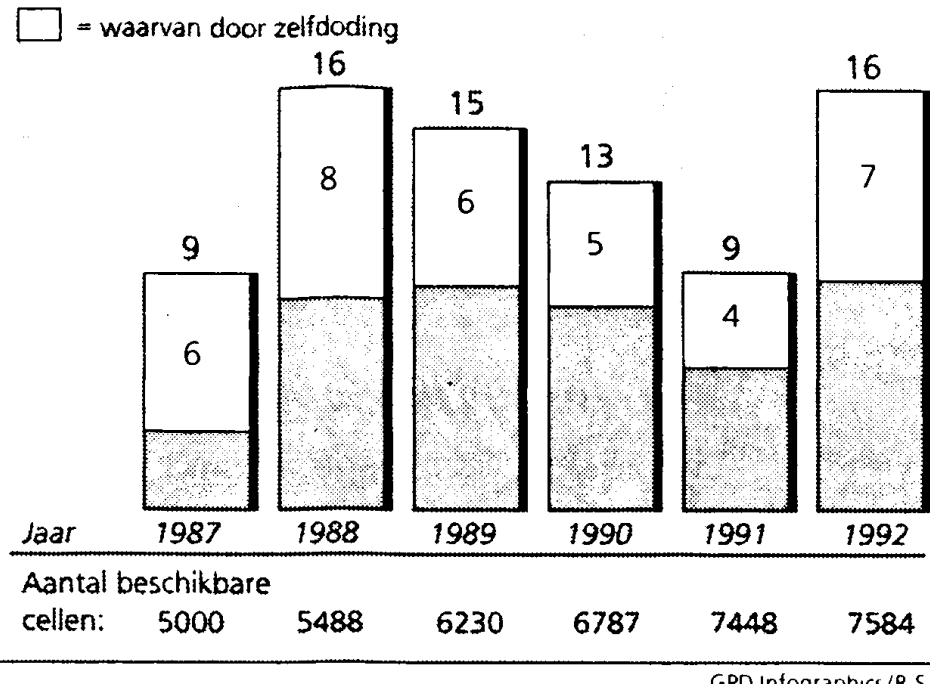
Organisaties van (ex-)gedetineerden plaatsen vraagtekens bij de uitspraken van het ministerie. De cijfers van het ministerie zouden te mooi zijn, doordat lange tijd niet elk sterfgeval landelijk werd

geregistreerd. Ook werd niet altijd de ware doodsoorzaak (zelfmoord) vermeld, menen de (ex-)gedetineerden.

E. Van der Maal, coördinator van het voorlichtingsproject Criminaliteit en Strafrecht: „Zeker is, dat in de gevangenis het aantal zelfmoorden veel hoger ligt dan in de samenleving. Vlak na een hoog uitgevallen vonnis besluit een gedetineerde nog wel eens een eind aan zijn leven te maken.” Veelal gebeurt dit door verhangen, al zijn er ook andere wegen die naar het definitieve einde voeren. Vorig jaar at een vrouwelijke gevangene bewust alle bladeren van een (giftige) taxusplant. Een man pleegde zelfmoord door meermalen zijn hoofd hard tegen de muur te slaan.

De sfeer in de gevangenis is de afgelopen jaren aanzienlijk verslechterd, verklaart J. van Zijl van de Bond van Wetsovertreders. Ook weet hij van bewaarders die gevangenen zouden hebben geslagen. Er wordt bekendheid op recreatie, op luchten, op hulp van maatschappelijk werkers en de reclassering. „Zeker de helft van de gedetineerden krijgt

AANTAL PERSONEN OVERLEDEN IN HUIZEN VAN BEWARING ENGEVANGENISSEN

noot bezoek.” Het aantal zelfmoorden zou lager kunnen zijn, indien vrijwilligers meer de gele-

genheid zouden krijgen veren-zaamde gevangenen te bezoeken, denkt hij.

(ADVERTENTIE)

Reportage in Kruispunt

KAN DE DOODSTRAF IN EEN BESCHAAFD LAND?

Zondag 22.16 Nederland RKK

piccolo's

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postbank: 1035100
Bank: ABN-AMRO 57.75.35.95
Fax: 045-739204 of 739384

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: f 1,35.
Afhankende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden f 1,20 per mm. Onroerend Goed en Bedrijven Transacties f 1,85.

Reclamepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minstens één woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: f 1,65.
Advertenties onder nummer: f 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: f 4,75.

Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptatiekaart die u wordt toegezonden.

Enkele rubrieken UITSLUITEND a contant en met legitieme.

Telefonisch opgeven

Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgeve - in de regel - tot 12.00 uur vóór plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgeve via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 200.000 personen van 13 jaar en ouder.
(Bron: Circulair Bureau Bureau)

Personen zoektochten

Heeft U bewijzen nodig. Bel dan 045-453678

Detective-buro Eurode

Voor binnen- en buitenland, bedrijven en particulieren.

ADMINISTRATIE, ADVIES- EN BELASTINGBUREAU

- Totale verzorging van boekhoudingen

- Verzorging omzetbelasting

- Personeel- en loonadministratie

- Behartiging fiscale belangen

- Bedrijfs-economische begeleiding

- Tussentijdse bedrijfsresultaten

Achterstanden geen probleem.

Accountancy Leo Ummelen

Tegger 55, 6367 XL Voerendaal. Tel. 045-750544.

ELECTROMONTEUR, 24 j.

met 4 j. ervaring, is bereid om alle aan te pakken, event. productiewerk. Tel. 045-362749.

Vrouw zoekt zich aan en om WAS te strijken. Tel. 045-362749.

BAARDENVERZORGSTER in woon-huis met auto heeft nog plaats voor bejaarden in huis op te nemen en te verzorgen. Tel. 0445-61668.

Diversen personeel

Oproep service medewerkers

Ongeveer 4 x 10 dagen per jaar. Zelfstandig en praktisch ingesteld. Verzorgen van folders en in eigen regio. Bepaalde opslagruimte en auto vereist. Leefijd 25-50 jaar. Sollicitatie richten aan: Postbus 536, 1250 AM Laren.

Vakantie-adviseur M/V

H.M. International is één van de leidende Europese marketing-ondernemingen op vakantie gebied.

In januari 1993 begonnen wij met de uitbreiding in Duitsland en in augustus van dit jaar openden wij reeds ons derde filiaal. Vele van onze medewerkers zijn daardoor, in zeer korte tijd, opgekomen in ons management en dus zoeken wij steeds naar nieuwe, capabele medewerkers, om aan de behoefte van onze organisatie, naar tevredenheid, te kunnen voldoen.

Bent U: Intelligent

Zelfverzekerd

Een correcte verschijning

Flexibel

Dynamisch en Spontaan???

Houdt U ervan om met mensen om te gaan, beheerst U de taal en eventueel ook de engelse taal??

Denkt U eventueel die man/vrouw die u zoekt. U wordt in onze eigen zaak vooraf intensief getraind en verdient een boven gemiddeld inkomen.

Audities worden in Keulen alleen op d.d. 8-11, 9-11 en 10-11 gehouden.

Telefonisch zijn wij steeds bereikbaar, m.u.v. vrijdag, tussen 11.00-21.00 uur, onder nr. 09-49.221.935/14.27.

Manpower Uitzendorganisatie zoekt

Grondwerkers

met ervaring, die van aanpakken weten en werkzaamheden als hulpkrachten kunnen verrichten.

verkoper binnendienst

Opt. op MBO-niveau, kennis van bedrijfszorg en l.b.v. rijbewijs B-E en C-E.

Fitters

Die ervaring hebben in huisaansluitingen, LTS-MTS-niveau, zelfstandig kunnen werken en l.b.v. rijbewijs B-E en C-E is, flexibel en bereid om cursussen te volgen.

Verkoop

Opleiding op MBO-niveau, aangevuld met Comm/tech. op, kennis van leasing en de o.m. kan maken van alle vooruitgang.

Bestellers

Die in de komende drukke tijd zijn om part-time te werken, flexibel zijn en kennis van straten in omg. Sittard en Geleen hebben.

Staat een van bovengenoemde functies jou aan, schrijf je dan z.s.p.m. in of bel voor info:

Manpower Uitzendorg., Engelenkampstr. 62, Sittard.

☎ 046-526665.

vertegenwoordiger / ster

Wanneer u tijdens de opleiding reeds een inkomen ontvangt en, na voltooide studie, degeven in vaste dienst kunt komen. Ervaring is niet vereist.

Uw brief, met gegevens opleiding etc., wordt door ons vertrouwelijk behandeld.

*Avenue Nederland BV, Postbus 107, 8000 AC Weert.

Gevraagd

allround woningstofeerder

In bezit van rijbewijs. Eigen personeel is op de hoogte. Br.o.n.r. B-04796, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Het MECC, Maastricht Expositie & Congres Centrum, organisator van beurzen, congressen en evenementen, vraagt op korte termijn oproepkrachten voor:

- portier

- garderobe/kassamedewerker

Heeft u interesse, stuur dan een korte brief naar MECC BV, L.A.v. Dhr. H. Seldenhuis, Pb. 1630, 6201 BP Maastricht.

Van Dooren zoekt

bediende

tankstation

m/v voor het

Wij verwachten van onze tankstationmedewerker o.a. - de bediening van onze klant bij het tanken van benzine, diesel en LPG

- het bijhouden en schoonhouden van de pompen, het tankstation en de shop

Ervaring in een soortgelijke functie is welkom. De serviceverlening aan onze klant vinden wij zeer belangrijk.

Solliciteer na een tel. afspraak, 045-711778: maand. t/m vrijd. van 9.00-12.00 uur

van dooren

In de Cramer 17, Heerlen.

Om de klant nog beter van dienst te zijn vragen wij voor

Kapsalon Gogo

een part-time

Kapper(ster)

zelfstandig werkend (schoonheidsadv. of Visagie gerelateerd)

Int. nr. 045-312338

Mevr. v.d. Meeren-donk

New Line Model-agency heeft werk voor ervaren

MANNEQUINS, Dresseren. Ook kun je door ons worden opgesteld. Bel voor vrijblijvende info. 046-524433.

Wij je ook graag werken als FOTOMODEL. Bel dan nu naar: New Line Model-agency. Tel. 046-524433.

Gevraagd per direct FYSIO-THERAPEUT voor Mönchengladbach (Dld.) Tel. 09-48-2168.15434.

Gevraagd FYSIO-THERAPEUT (E) voor een praktijk in Duitsland (omg. Düren) Tel. 09-49-2428616 - na 20.00 uur 045-218717.

Verdien met uniek THUISWERK plan. f 500,- of meer per week. Geen R.G.T. Voor info. schrijven met getekende envelop voor antwoord naar: AREL, Postbus 1002, 3360 BA Sliedrecht.

Gevraagd INWONING bij bejaarden thuis in Kerkrade. Br.o.n.r. B-04793, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Gevraagd voor plm. 3 dagen in de week kinderopvang, omgeving HEESBERG, naast de opvang van 2 kind. (3 en 5 j.) gegeneen licht huishoudelijk werk te verrichten. Br.o.n.r. B-04794, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Bouwwerk personeel

Voor diverse objecten in Duitsland zoeken wij

Timmerlieden

ook colonnes, zonder ervaring nodig te solliciteren. Goede verdienen en sociale voorzieningen. Int. te bvr. Tel. 09-49-220354051 (P.K.B.-bouw Keulen)

Gev. voorman-TEGEL-ZETTER. Vereisten vakbe- t.w., kennis Duitse taal, auto, hte week van huis. Geboden wordt leiding gevende functie, prettige werksfeer, goed salaris. Tevens gev. vakbeheersende tegelzetter. Int. 09-49-172887/8278. Zaterdag, zondag. 046-581334.

Gevraagd ERVAREN machinist voor O & K graafma- chines. Aannemersbedrijf van grondwerken Bosman BV, Hendelstr. 32, Sittard. Telefoon 046-515552.

Wat VERKOPEN? Adver- teer via: 045-719966.

Chauffeurs

City Tax Kartrade BV zoekt nog enkele nette parttime CHAUFFEURS voor de weekend, tevens centrale- tie) gevraagd, belast met er- vering. Solliciteer na tel. af- sprak 045-452323.

Horeca personeel

Rest. "In de Getroude Haer" Heerlen vraagt in jonge energieke

I.I.-kok en medewerker

leef. 20 j. voor bediening grill-counter (full- of part-time). Tel. aanvragen dagelijks na 11.00 uur 045-711373.

In den Heerlyckheit

LUNCHROOM RESTAURANT-PARTYSERVICE

All-round medewerkster

voor ca. 24 uur per week, leeftijd 17-20 jaar.

Zaterdag-hulp

Leefijd ca. 18 jaar.

Serveerster voor de zondag

Liefst met ervaring.

Inlichtingen: Dhr. E. Janssen, in de Cramer 160, Heerlen. ☎ 045-754400.

Future Zeevaren vraagt

MEDEWERKSTER met erv.

Tel. 046-725764 na 14.00u.

Gevraagd ervaren OBER en buffetbedienende voor de weekenden. ☎ 045-719414.

Huishoudelijk personeel/Opas

Gevraagd OPPAS voor 1 kind, in Heerlen, voor 20 uur per week, niet rookend, erv. gewijf. Tel. 045-742275.

Gevraagd vrl. BUFFET-HULP voor bruin café in Sittard. Tel. 046-516337.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RE- SULTAAT! Bel: 045-719966.

Advocatenkantoor in Heer- len zoekt voor 4 uur per week INTERIEURVER- ZORGER. Onmiddellijke indiensttreding. Br.o.n.r. B-04818, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

HULP i.d. huishouding ge- vraagd, 1 ochtend per week. Tel. 045-427095.

Zelfstandige WERKSTER gez. v. woning. 045-423364.

Wat VERKOPEN? Adver- teer via: 045-719966.

Kantoorpersoneel

Handelsonderneming te Heerlen vraagt met spoed een

Programmeur/systeembeheerder

met praktische ervaring van tenminste 3 jaar met een middengroot systeem. Goede toekomstmogelijkheden in een uitstekend en goed renderend bedrijf. Br.o.n.r. B-04815, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Nieuw adres?

Vertel 't ons

één maand

van tevoren.

Haal de P.T.T. Post Verhuisset op het postkantoor of bel 06-0417 (gratis); dan verhuist uw post met u mee.

Wij zorgen ervoor.

Medisch personeel

Gevraagd, zo spoedig mogelijk tandartsassistent(e)

(part-time)

Opleiding of ervaring strikt tot aanbeveling

Soit. richten aan: R.H.H.A. Pils, tandarts, v. Benninglaan 6a, 6371 GW Landgraaf.

Voor een relatie in de regio Vaals zoeken wij een gediplomeerde ZIEKENVER- ZORGER, tevens voor de regio Heerlen zoeken wij gediplomeerde bejaarden- verzorper. Info. Ummelen, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Gev. ambassade FYSIO- THERAPEUT m/v voor vas- te baan in regio Aken. ☎ 045-244663, na 18.00 uur.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Verloren: Schaeberg, za- terdag 30-10 PARELKET- TING met 2 slotjes, beloning. 045-417089.

Café LE CHANTANT. Aker- str. Nrd. 146, Heerlen. Dagelijks geopend vanaf 10.00 uur. Tot ziens, Carla.

KOELKASTREPARATIE. Geen voorkosten en gar. Vroko 045-441566/461668.

PC of AMIGA defect? Er- kend reparateur E+E Elec- tronica, Servaallustr. 2, Brunsum. Tel. 045-231340.

APK, garage en carwash, alle reparaties. AUTOVERW. GOUWER, Apollonius 154, Heerlen. Tel. 045-740041.

Bouwwerk vraagt METSE- LAARS en timmerlieden voor Duitsland. ☎ 045-272719.

Te huur in Maastricht

winkelruimte op A-lokatie

54m2 verkoopruimte, plus 18m2 magazijn. Uitzend geschikt voor een modezaak. Br.o.n.r. B-04802, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Ter overname aangeboden, goedlopende SPORT- SCHOOL centrum Heerlen. Br.o.n.r. B-04795, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

T.o.s. goedlopende 2e hands KLEDINGZAAL, nabij centrum Maastricht, ovm. incl. goodwill, inven- taris en voorraad. Info. d. t/m zal. 043-256522, na 18.00 uur 043-257912.

Te koop ZAKENPAND in centrum Heerlen, zaak vol- ledig ingericht, Shoarma of döner. ☎ 045-719414.

Café en HANDELSKennis aangeboden, gunstige voor- waarden. Tel. 046-744912.

Doortlopend te koop ge- vraagd 3 t/m 7 jarige ge- zonde SPORTPAARDEN. Marné de Leijster, Roggal, Onderdeelenbank. 04493-2715.

Beest lidig uw KERST- BOOMPLANTEN. Boom- kwekerij Rompberg, Bun- de, tel. 043-645365.

Te huur of te koop gevraagd LANDBOUWGROND, om- geving Ubeberg. Br.o.n.r. B-04746, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te koop KERSTBOMEN Omrika, 1.50 - 2.00 mtr. Telefoon: 04785-2747.

Wat VERKOPEN? Adver- teer via: 045-719966.

Weg. ophoofing te koop WINKELINVENTARIS zoals mooi systeem voor kleding + opbergst. voor k's en CD's, vele spots, koffie-app. tounen voor 4 pakken, vele hangars, 4 maten. Tel. 043-253175.

Wat VERKOPEN? Adver- teer via: 045-719966.

Gedroogd hout o.a.: EIKEN, beuken, essen, berken, ol- men, noten, kersen, teak, mahonie, meranti voor het maken van meubels, trap- pen, kozijnen of betimmerin- gen. Houth. van Thoor, Aan de Fremme 6, Margraten. ☎ 04458-2266 b.g.g. 1818.

Te k. LANDBOUWGROND, 4,585 m2 te Ubeberg/Voerendaal. Heggenweg. Br. o.n.r. B-04797, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Heffing, R., aangeep. en ber., v.p.r. f 3.000,-; 1½-h. en v. Fröhling m.v. Heideberg, v.p.r. f 4.000,-. 045-455030.

Te koop Ford 2000 TRAC- TOR. Tel. 045-752052.

Inkoop, verkoop en verhuur van gebruikte paardetrailers en aanhangwagens. BAR- TELS, Horremerweg 256, Amstenrade. ☎ 04462-1870.

Wat VERKOPEN? Adver- teer via: 045-719966.

Te k. smalspoor TREKKER Ferrari 85, i.z.g.st. Telefoon 045-317698.

Te koop KERSTDENNEN Omrika's, spotprijzen. Tele- toon 04954-1303.

Te koop FORD Compac tractor type 1220, 16 pk met v.w.d. en beugel, (overjarig), tegen zeer aantrekkelijke prijs. Tel. 04404-1333.

Te k. HANOMAG Brillant 600, 60 pk met frontlader; Porsche Super 40 pk 1 Deutz D 15; 1 bietsenmolen. Tel. 04498-54836 van 12.00-13.00 u. of na 19.00 u.

Te koop apart HENGST- VEULEN, van stermmerie, vader Orthos. 045-270856.

Wat VERKOPEN? Adver- teer via: 045-719966.

Copieerapparaten v.a. f 500,-

Tevens ook verkoop van Type-machines, Rekenmachines, Kasregisters, Telefax. Eigen service-dienst. Spoor kantoor machines, Bochoitz. Tel. 045-443961.

Kantoormeubelen

Wist U dat wij een speciale afdeling gebruikte kantoor- meubelen hebben (Ahrend Facet en Ahrend Mehes) o.a.: bure's, kasten, dossierskasten, tafels en stoelen etc.

EMLY KANTOORMEUBELN

Industriestraat 37, 6135 KG Sittard. ☎ 046-523738.

Kantoormeubelen

TEGEN GROOTHANDELSPRIJZEN

NIEUW: grote partijen kantoor- en directiemeubelen van zeer hoge kwaliteit en tegen zeer scherpe prijzen o.a. brandkasten, dossierkasten, lektafels, flip-overs, white- boards enz. enz.

NIEMANS GOEDKOPER !!!

Inruil inventaris: palletstelling, magazijnstelling, burekasten, burestoelen, bure's enz. enz. Alles tegen kostprijs.

ALLES UIT VOORRAAD !!!

Voor de goedkoopste met de meeste service naar de grootste van Zuid-Nederland: Rockmart KANTOOR- MEUBELN. Kissel 46a, Heerlen. ☎ 045-723142, geopend van ma. t/m vr. 09.00-18.

DEN HAAG - De vier grote steden dringen in een brief aan de Tweede Kamer aan op uitbreiding van de banenpool met tienduizend plaatsen. Het kabinet streeft daarentegen niet naar uitbreiding van de banenpool, maar wil bevorderen dat mensen vanuit de banenpool doorstromen naar gewone banen.

De banenpool is bedoeld voor langdurig werklozen, die weinig of geen uitzicht hebben op een baan. Hun uitkeringsgelden worden ingezet om ze werk te geven bij gemeenten of instellingen. Binnenkort zullen verspreid over het hele land zo'n 21 duizend mensen meedoen in de banenpool. De vier grote steden willen dat uitbreiden met 10 duizend plaatsen. Het rijt heeft tot dusver 6.200 banenpoolplaatsen toegewezen aan de vier grote steden, maar het aantal langdurig werklozen is daar ongeveer 45 duizend.

Steden dringen aan op uitbreiding banenpool

De toenemende werkloosheid maakt het uitzicht op een gewo-

ne baan voor de banenpoolers alleen maar kleiner. Bovendien zijn de gemeenten blij met de banenpools omdat daardoor veel maatschappelijk nuttig werk kan worden verzet. Om meer plaatsen in de banenpools te realiseren hebben de gemeenten de financiële medewerking van het Rijk nodig. Het rijt stelt nu zeventienduizend gulden beschikbaar per banenpool-

plaats en de RBA's (arbeidsbureaus) nog eens 3.500 gulden. Als mensen in een banenpool werken hoeven hun werkgevers geen sociale premies te betalen gedurende ten hoogste vier jaar. Dat gebeurt op grond van de wet Vermeend-Moor, maar het kabinet wil dat die wet voor meer 'doelgroepen' gaat gelden zonder dat hiervoor meer geld wordt uitgetrokken. De vier grote steden signaleren ook als probleem, dat de banenpoolers een contract krijgen voor onbepaalde tijd, terwijl de duur van de banenpool-plaats in eerste instantie beperkt blijft tot vier jaar.

BSO verwacht dit jaar geen winst

Van onze redactie economie

UTRECHT - Het automatiseringsbedrijf BSO-Origen verwacht dit jaar geen winst te maken. Het geschatte bedrijfsresultaat van ongeveer 15 miljoen gulden, gaat vrijwel geheel op aan reorganisatiekosten. De omzet is over de eerste zes maanden gestegen naar 335 miljoen, tegen 293 miljoen in het eerste half jaar van 1992. Deze verbetering is vooral te danken aan een omzetgroei met 24,6 procent in het buitenland (142 miljoen). In Nederland groeide de omzet met acht procent naar 193 miljoen.

Dat blijkt uit de gisteren gepresenteerde halfjaarcijfers van het concern. Het bedrijfsresultaat in Nederland daalde iets, van 16,5 miljoen tot bijna 15 miljoen. BSO verwacht voor het totale boekjaar een kleine groei van het resultaat, vergeleken met de elf procent van vorig jaar.

Winst
Als gevolg van reorganisaties ziet het automatiseringsbedrijf de winst verdampen. BSO investeert met instemming van de aandeelhouders alle winst in het reorganiseren van de buitenlandse vestigingen en het opzetten van een nieuwe organisatiestructuur.

„We stoppen alles wat we hebben in de internationalisering van BSO.

Daar zien wij de toekomst,” aldus de van Sara Lee/DE overgekomen nieuwe topman Henk Cohen. Hij verwacht dat het nog anderhalf tot twee jaar zal duren voordat de investeringen zullen renderen. „Dan zullen we een steile winstgroei zien van onze buitenlandse vestigingen.”

In de afgelopen jaren heeft BSO/Origen het bedrijfskapitaal zien slinken. Eerst door de overname in 1991 van het automatiseringsbedrijf van Philips en nu door de fikse reorganisatiekosten. Toch is het concern niet van plan naar de beurs gaan. Het krijgt vooralsnog alle ruimte van de aandeelhouders (Philips, Rabo, de Nederlandse Participatiemaatschappij en de directie van BSO).

Werkloosheid Duitsland op recordhoogte

NEURENBERG - Het aantal werklozen in Duitsland heeft voor het eerst sinds de oorlog de grens van 3,5 miljoen overschreden. In oktober zaten 3.524.500 Duitsers zonder werk, 77.400 meer dan in september, zo bleek uit gisteren gepubliceerde berekeningen van het Duitse arbeidsbureau.

In het westen van Duitsland is het aantal mensen zonder baan in oktober met 70.800 gestegen tot 2.359 miljoen. De werkloosheid groeide van 7,4 tot 7,6 procent van de beroepsbevolking. In oktober vorig jaar waren 1,83 miljoen werkloos. Daarmee is de werkloosheid in de afgelopen twaalf maanden met 530.000 toegenomen. Toen stond het werkloosheidspercentage nog op zes. In het oosten van Duitsland liep het aantal werklozen met slechts 6.600 op tot 1,106 miljoen.

mun

uit

• Audi

Autoproducent Audi, onderdeel van het Volkswagenconcern, verwacht dit jaar dertien miljard mark om te zetten, 22 procent minder dan in 1992. De autoverkoop zal met ongeveer een kwart verminderen tot 360.000 stuks en de productie met dertig procent tot 345.000 auto's. Audi denkt in 1994 ruim duizend banen te schrappen. Dit jaar verdwenen er 4000.

• Werkloosheid

In de Verenigde Staten zijn er de afgelopen maand 177.000 banen bijgekomen, de landbouwsector uitgezonderd. Dit gegeven, dat gisteren werd bekendgemaakt door het Amerikaanse ministerie van Handel, viel de deskundigen mee. Er was gerekend op een groei van het aantal banen met 130.000.

• Schick

De scheermesfabriek van Schick Nederland in Amsterdam gaat dicht. Bijna tweehonderd mensen komen daardoor op straat te staan. Dat heeft de onderneming gisteren bekendgemaakt.

• Krasnapolsky

Grand Hotel Krasnapolsky zal eind dit jaar beginnen met de verbouwing van de panden in de Damstraat die in 1990 werden aangekocht van het Leger des Heils. In dit complex zal Krasnapolsky 98 nieuwe hotelkamers en een fitnesscentrum inrichten.

• Bouwbedrijf

Aannemer Bruij Venenigde Bedrijven gaat 210 van de ongeveer 650 arbeidsplaatsen schrappen. Aanleiding voor de grootscheepse reorganisatie is de aanhoudende malaise in de bouwsector.

Busproducent moet 140 mensen ontslaan

Bova zelfstandig verder

VALKENSWAARD - Busproducent Bova in Valkenswaard wordt als zelfstandige onderneming voortgezet. Het bedrijf, dat onderdeel uitmaakte van het failliete United Bus, wordt overgenomen door de voormalige directie W. Lijmer en P. van Doorne. Andere nieuwe aandeelhouders zijn de VDL-groep uit Hapert en M. van Doorne, diens zoon W. van Doorne en de Engelse importeur van Bova.

Het personeelsbestand wordt teruggebracht tot ruim 320 werknemers. Dat betekent dat er 140 personeelsleden ontslagen moeten worden. Uitgangspunt daarbij is dat werknemers met het kortste dienstverband als eerste in aanmerking komen voor ontslag. Begin volgende week bekend gemaakt voor wie bij Bova geen werk meer is. Met de bonden is een sociaal plan afgesproken.

Volgende Lijmer was het „ongelooflijk moeilijk” om Bova los te maken van United Bus. „Er waren veel gruisvelden tussen de holding en de drie dochterondernemingen Bova, Den Ouden en Daf Bus. Juridisch en fiscaal leverde de ontbinding nogal wat haken en ogen op,” aldus Lijmer. Bova is in tegenstelling tot de andere onderdelen van United Bus van meet af aan buiten het faillissement gehouden.

Het nieuwe bedrijf start met een risicodragend kapitaal van ruim f 32 miljoen. Het bedrijfsplan gaat uit van een kleine winst in het eerste jaar. De hoogste prioriteit heeft het wegwerken van de veel te hoge voorraad bussen, aldus Lijmer. Het is de bedoeling te beginnen met een wekelijkse productie van 5,5 bus. Dat levert een jaarmazet op van f 150 miljoen. In 1992 behaalde Bova nog een omzet van f 213 miljoen.

Afsluiting van het bedrijf is nodig om de werkgelegenheid van de overgebleven 320 werknemers veilig te stellen, aldus Lijmer. De VDL-groep is een conglomeraat van overwegend metaalbedrijven. De groep is ook toeleverancier van Bova, voor een bedrag van een miljoen per jaar. Lijmer benadrukt dat de familie van Doorne, niet is benaderd om in Bova deel te nemen. De vakbonden hebben opgelucht gereageerd.

Het aandelenomzetten waren nog hoger dan de laatste dagen: f 1,9 miljard. In obligaties ging f 3,9 miljard om. In Koninklijke Olie werd voor bijna f 300 miljoen omgezet. Alzo was goed voor f 210 miljoen en Philips bereikte een omzet van f 184 miljoen. Unilever kwam op f 140 miljoen en ING op f 119 miljoen.

Het Damrak kon zich gisteren met een mogelijkheid meer onttrekken aan de flauwe strooming op de buitenlandse markten, die zich als een diepvries uitbreiden. Londen stond in de middag op meer dan 60 punten verlies, Frankfurt moest 50 punten verliezen en Wall Street opende alweer lager en zag de Dow Jones-index ruim 80 punten onder het einddag bereikte record komen.

Zware winstnemingen waren het gevolg, en gezien het hoge koerspeil was de beurs ook kwetsbaar. Volgens handelaren was er echter geen sprake van paniek en nam de handel geen buitensporige vormen aan. De onderdrukte beurs dan ook goed. Dit was ook te merken aan herstelbewegingen, waardoor de index de hele dag heftig heen en weer schommelde. Tot de weinige fondsen die hoger werden gewaardeerd behoorde Hoogovens. Het staalbedrijf reageerde scherp op de mededeling van topman Van Veen dat de staalpool van het concern in de tweede helft van het jaar uit de rode cijfers komt. Het fonds werd f 2,10 duurder op f 33,20.

Tegen uitbreiding

Coyeco en Encebe gaan export splitsen

VELP - De vee- en vleesverwerkende coöperaties Coyeco in Velp en Encebe in Bostel gaan hun verkoopactiviteiten in het buitenland splitsen. Dat hebben beide ondernemingen gisteren bekendgemaakt. De splitsing moet leiden tot een betere afzet van de eigen producten over de grens. Alleen de Griekse markt blijft voorlopig gezamenlijk bediend worden.

Coyeco en Encebe, ontstaan uit de Noordbrabantse Christelijke Boerenbond (NCB), opereerden sinds enkele jaren in het buitenland onder gezamenlijke vlag.

• Milieudefensie hield gisteren op Schiphol een protestactie tegen de geplande uitbreiding van het vliegveld. Zij vrezen dat de aanleg van een extra landingsbaan grote nadelige gevolgen heeft voor het milieu in een wijde omgeving.

Foto: ANP

Vakbonden willen één cao voor informatica

De totale bedrijfstak telt zo'n 80.000 werknemers. Daarvan vallen er momenteel slechts 15.000 onder de zogenoemde Vifka-cao, die de arbeidsvoorwaarden regelt voor hardware-verkopers. De betreffende cao geldt echter alleen voor personeel onder de ziekenfondsgrens (65.650 gulden), terwijl het gemiddelde in-

komen in de bedrijfstak zo'n 15.000 gulden hoger ligt. Bovendien vallen talloze werknemers van softwarebedrijven onder geen enkele cao.

De vakbonden zijn momenteel in gesprek met een aantal ondernemingsraden over de mogelijkheden van een bedrijfstak-cao. Via die weg hopen zij ook directies en werkgeversorganisaties te interesseren. De informatica-branche is gedurende een reeks van jaren explosief gegroeid. De bedrijfstak krijgt nu echter te maken met verzadigingsverschijnselen. Reorganisaties en fusies zijn aan de orde van de dag.

beurs

Hoogovens

AMSTERDAM - Op de Amsterdamse effectenbeurs deed gisteren de valstrik zijn werk. De koersen werden over een vloerbreed front naar beneden getrokken en in de loop van de middag stond de EOE-index zelfs meer dan 10 punten lager. Het slot kwam op 382,81, een verlies van 8,02 punt. De CBS-koersindex belandde 4,7 punt lager op 267,30.

Het aandelenomzetten waren nog hoger dan de laatste dagen: f 1,9 miljard. In obligaties ging f 3,9 miljard om. In Koninklijke Olie werd voor bijna f 300 miljoen omgezet. Alzo was goed voor f 210 miljoen en Philips bereikte een omzet van f 184 miljoen. Unilever kwam op f 140 miljoen en ING op f 119 miljoen.

Het Damrak kon zich gisteren met een mogelijkheid meer onttrekken aan de flauwe strooming op de buitenlandse markten, die zich als een diepvries uitbreiden. Londen stond in de middag op meer dan 60 punten verlies, Frankfurt moest 50 punten verliezen en Wall Street opende alweer lager en zag de Dow Jones-index ruim 80 punten onder het einddag bereikte record komen.

Werkloosheid

Land	Werklozen	Bevolking	Werkloosheid (%)
Duitsland	3.524.500	100.000.000	3,5
Frankrijk	2.100.000	55.000.000	3,8
Verenigde Staten	1.100.000	220.000.000	0,5
Japan	2.500.000	125.000.000	2,0
Engeland	1.800.000	55.000.000	3,3
Italië	2.800.000	58.000.000	4,8
Spanje	3.200.000	40.000.000	8,0
Griekenland	1.200.000	10.000.000	12,0
Portugal	1.500.000	10.000.000	15,0
België	1.000.000	10.000.000	10,0
Nederland	1.800.000	15.000.000	12,0

Beurscijfers

BOE	84,00	84,00	
BOE	150,30	150,30	
BOE	118,10	118,10	
BOE	80,20	80,20	
BOE	120,10	120,10	
BOE	90,10	90,10	
BOE	26,00	26,10	
Unilever cont.	214,90	214,30	
Van Ommen nrc	41,30	40,50	
Ver-Bank VNU	156,70	156,00	
Wolter-Kluwer	110,00	107,50	
Koninkrijk der Nederlanden			
Alkerm 2000-2010	497,50	497,50	
Alkerm 2000-2010	184,20	184,20	
Alkerm 2000-2010	155,70	155,70	
Alkerm 2000-2010	44,20	44,20	
Alkerm 2000-2010	305,30	305,30	
Alkerm 2000-2010	30,50	30,50	
Unilever 2000-2010	310,30	310,30	
Finland, Sweden			
ABN-Amro Ind.	53,00	53,00	
ABN-Amro Ind.prc.	6,47	6,46	
ABN-Amro Ind.prc	71,40	70,10	
ABN-Holding c.	56,00	55,00	
ABN-Holding c.	114,00	115,00	
ABN-Holding c.	10,50	10,50	
ABN-Holding c.	2,95	-	
ABN-Holding c.	550,00	-	
ABN-Holding c.	133,00	132,50	
ABN-Holding c.	81,50	80,50	
ABN-Holding c.prc	60,00	59,50	
ABN-Holding c.prc	56,00	55,00	
ABN-Holding c.prc	106,00	105,00	
ABN-Holding c.prc	143,50	-	
ABN-Holding c.prc	110,00	110,00	
ABN-Holding c.prc	46,50	45,50	
ABN-Holding c.prc	46,50	45,50	

WERELD KAART

Op vertoon van de Countdown Card krijgt u 5%, 10%, tot zelfs 20% korting bij tienduizenden winkels en gelegenheden. Restaurants. Bakkers. Platenzaken. Stomerijen. Pretparken. Modezaken. Kappers. Noemt u maar op.

Overall ter wereld kunt u uw kortingskaart gebruiken.

Maar laten we dicht bij huis beginnen: Limburg. Rondom ziet u een selectie van adressen in uw omgeving.

De complete lijst vindt u in de Countdown Voordeelgids voor Limburg. Daarin staan alle adressen bij elkaar.

In totaal ruim vierhonderd.

Trouwens, ook zonder Countdown Voordeelgids weet u waar u welkom bent. U herkent de zaken direct aan de Countdown sticker op raam of deur. Een uitstekende reden om eens binnen te stappen.

Een ander voordeel van Countdown is de unieke overeenkomst met Sterpolis Verzekeringen: kaarthouders krijgen nu ook korting op verzekeringen. Zoals bijvoorbeeld op het

AutotaalPakket. Op deze complete autoverzekering, met een no-claim korting die kan oplopen tot 80%, geeft Sterpolis u als kaarthouder nog eens tot 20% extra korting. Zo krijgt uw Countdown Card nog meer waarde.

Kortom: word lid van Countdown! Voor f 25,- per jaar

ontvangt u uw persoonlijke Countdown Card plus de Countdown Voordeelgids voor Limburg. Stuur vandaag de bon op. Want de Countdown Card maakt het leven een stuk goedkoper.

Als Vriend van het Limburgs Dagblad wordt

u voorslechts f 10,- officieel lid van Countdown. Bent u nog geen Vriend? Dan is dit het moment om u aan te melden. Behalve uw Countdown Card voorslechts f 10,- krijgt u dan ook de Vriendenpas gratis thuisbezorgd. Voor korting op de leukste uitstapjes en evenementen. Vul nu de bon in. En verdient honderden guldens voordeel. Voor één tientje.

DE COUNTDOWN CARD MAAKT HET LEVEN EEN STUK GOEDKOPER.

10% KORTING
OP (SKI) VAKANTIES

JA, IK WIL KORTING

- ☐ Ik word lid van Countdown. Ik ben al Vriend van het Limburgs Dagblad, dus stuur mij de Countdown Card plus gids voor maar f 10,-.
- ☐ Ik word lid van Countdown. En ik meld mij hierbij ook aan als lid van de vereniging 'Vrienden van het Limburgs Dagblad'. Daarom ontvang ik de Vriendenpas geheel gratis en de Countdown Card plus gids voor f 10,-.
- ☐ Ik word alleen lid van Countdown. Stuur mij de Countdown Card plus gids voor f 25,-.

X aankruisen wat van toepassing is

Hierbij macht ik Countdown Benelux in Weesp om éénmalig het hierboven aangekruiste bedrag van mijn bank/girorekening af te schrijven.

Naam: _____
 Voorletters: _____ M/V Geb.dat: _____
 Straat: _____ Huisnr.: _____
 Postcode/Plaats: _____
 Telefoonnummer: _____
 Rekeningnummer: _____ (Stomeringstermijn 30 dagen)
 Datum: _____ Handtekening: _____

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar: Vereniging Vrienden van het Limburgs Dagblad/Countdown, Antwoordnummer 4072,6400 VC Heerlen.

WVC kent na anderhalf jaar onderhandelen subsidie toe

Vier miljoen voor opvang daklozen

Van onze verslaggever

HEERLEN - De Oostelijke Mijnstreek krijgt van het ministerie van WVC een structurele subsidie van 4,2 miljoen gulden voor de opvang van dak- en thuislozen. Het ministerie heeft dit toegezegd na moeizame onderhandelingen die anderhalf jaar hebben geduurd.

Met het geld kunnen de projecten betaald worden die de regionale bestuurlijke projectgroep thuisloosheid heeft voorgesteld. Het gaat om onder meer het slaaphuis in Kerkrade, 24-uurs voorzieningen, aanleunwoningen in Hoeve Passart en begeleid-wonenprojecten in de Lemperslaan en de Pieterstraat in Landgraaf. Ook bestaande opvangvoorzieningen zoals het Slaaphuis en het Inloophuis in Heerlen worden met het WVC-geld betaald.

Daarnaast streeft de projectgroep naar een sociaal pension, een instelling waar zwervers zelfstandig kunnen wonen, en moeten er nog 114 plaatsen voor begeleid wonen worden geschapen.

Het Opvang- en Adviescentrum voor drugsverslaafden dat bij het Heerlense station komt, kan ook rekenen op een bijdrage uit de WVC-pot. Dit betekent voor de gemeente Heerlen een verlichting van de lasten. Bovendien wordt het Blijf-van-mijn-lijf-huis uit de subsidie betaald.

Volgens de Landgraafse wethouder Thei Gybels, voorzitter van de projectgroep, is het bedrag niet toereikend voor al deze projecten. De acht gemeenten in Oostelijk Zuid-Limburg moeten ook nog een bij-

drage leveren. Hoe hoog die zal zijn, is nog niet bekend.

Met de geplande voorzieningen kan aan bijna vijfhonderd van de circa achthonderd thuislozen in de Oostelijke Mijnstreek onderdak worden geboden. De stuurgroep is al vanaf 1990 bezig om de opvang voor daklozen van de grond te krijgen. Maar omdat WVC jaarlijks drie miljoen in het St.-Joseph-rustoord in Heerlen investeerde, wilde het ministerie geen extra geld voor daklozen vrijmaken.

Nu het St.-Joseph-rustoord officieel een geestelijk gezondheidscentrum is geworden en daarmee onder een andere subsidieregeling komt te vallen, is drie miljoen gulden beschikbaar gekomen voor maatschappelijke opvang.

„Met moeite,” vertelt Gybels. „We hebben het geld voor de poorten van de hel moeten wegslepen.” Hij is er dan ook niet rouwig om dat het bedrag een half miljoen lager is uitgevallen dan de projectgroep had gevraagd.

Het ministerie heeft echter wel meteen bezuinigingen aangekondigd. Voor 1994 wordt al 1,6 procent van het toegekende bedrag ingehouden. In 1998 loopt dit op tot vijf procent.

Sociale rechercheurs boos over aantijgingen

Van onze verslaggever

MAASTRICHT/HEERLEN - Leiden van de sociale recherche van Heerlen beraden zich op stappen tegen de beschuldiging dat zij zich bij onderzoeken van onoirbare middelen hebben bediend. Ze zijn verbolgen over bewering van advocaat mr. Piet Brauer dat zij vooral vrouwelijke verdachten van uitkeringsfraude „psychisch zouden martelen”.

De sociale rechercheurs zeiden dat gisteren na een zitting van de politierechter A. Smit in Maastricht. Advocaat Brauer herhaalde tijdens die zitting de aantijgingen, die eerder in een zwartboek van de stichting Open Deur in Brunssum (werkgroep Vrouwen en Sociale Recherche) wereldkundig waren gemaakt. Vijf vrouwen uit Heerlen hebben inmiddels vanwege de aanpak tijdens de verhoren een klacht gedeponereerd bij de Nationale Ombudsman.

Volgens Brauer heeft een van zijn cliënten, Annie R.(54), trauma's overgehouden aan de behandeling die volgde op haar aanhouding wegens illegaal samenwonen met een kennis. Volgens R. werd zij voortdurend beledigd en uitgescholden, mocht zij zich niet verschonen en probeerden men haar een seksuele relatie te laten bekennen. Brauer zei gisteren ook dat het onbegrijpelijk was dat vrouwelijke verdachten zich altijd moesten uitkleeden en mannen die opgepakt werden niet.

Officier van justitie mr.L. Fonteijn eiste vijf weken voorwaardelijk en vijftig uur dienstverlening tegen R. voor het fout invullen van bijzondere verklaringen en dus het verzwaren van de inkomsten van een kostganger. Politierechter Smit veroordeelde R. tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van een maand, omdat zij „rekening hield met de psychische gevolgen van een politie-onderzoek”.

als ik de tandarts te lang op de vingers kijk ga ik schelen

punaise

Terug naar de bron

De stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen (IKL) begint maandag met het herstel van deze bron in het Broek bij Bocholtz.

Foto: FRANS RADE

IKL herstelt bronnen

Van onze verslaggever

SIMPELVELD/WITTEM - De stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen (IKL) gaat op verzoek van het waterschap Roer en Overmaas dertien bronnen van de Eyserbeek in de gemeenten Simpelveld en Wittem in oude luister herstellen.

De bronnen zijn nu vergraven of volgestort met puin en grond. Afval en puin zullen worden afgevoerd, waarna de beplanting in de omgeving van de bronnen zoveel mogelijk wordt hersteld. Waar nodig moet een afrastering voorkomen dat er weer vuil en puin wordt gestort of dat grazend vee de omgeving van de bron vertrappt.

De werkzaamheden, waarvoor de provincie 37.500 gulden beschikbaar heeft gesteld, beginnen maandag bij een kleine bron die ontspringt in het Broek in Bocholtz. Het water borrelt daar uit de helling en vormt een stroompje dat aan de overkant van de weg in de Eyserbeek uitmondt.

Het herstel van de bronnen is een project van het waterschap Roer en Overmaas, dat sinds februari verantwoordelijk is voor het beheer.

Het herstel heeft ook in het provinciaal waterhuishoudingsplan en het integraal waterbeheersplan zuidelijk Zuid-Limburg prioriteit.

De Eyserbeek wordt tussen Bocholtz en de monding in de Geul bij Cartiels gevoerd door wel dertig bronnen. In hun natuurlijke voorkomen vormen zij met hun omgeving bijzondere landschapselementen.

Niet alleen storten van afval en puin bedreigt een aantal van deze bronnen. Sommige zijn door het opvullen met grond nagenoeg verdwenen of worden met uitdroging bedreigd. Andere bronnen zijn vergraven

door de aanleg van greppels. In weilanden wordt de omgeving van een bron bedreigd door grazend komend vee en door bemesting.

Waterschap en IKL hopen met het in ere herstellen van de bronnen en hun omgeving dat karakteristieke planten en dieren weer levensruimte krijgen. Gedacht wordt daarbij aan zichtbare ongewervelde waterdieren, enkele blinde vloekreeftsoorten, platwormen en steenvliegen. Rond kalkrijke bronnen krijgen zeldzame planten als bittere veldkers, bronkruid, hangende zegge, reuzenpaardestaart en diknerfmos weer een kans.

Protestmars Maastricht tegen afvalverbrander

ROERMOND - Naar verwachting 2500 inwoners van Midden-Limburg nemen vandaag deel aan de protestmars naar het Provinciehuis in Maastricht tegen de geplande afvalverbrander in Maasbracht.

Volgens B en W van Maasbracht heerst onder de bevolking van die gemeente en het omringende gebied een panische angst voor de installatie. Veertig bussen worden voor het vervoer van de demonstranten naar de provinciehoofd-

stad ingezet. „Ik denk dat nog veel mensen op eigen gelegenheid zullen gaan om aansluitend in Maastricht te gaan winkelen,” zegt voorzitter Leo van Heesch van België naar Maastricht komen. De stichting Brandend Hart, die het verzet tegen de afvalverbrander bundelt, biedt bij het Provinciehuis een petitie aan aan de Statenleden van de commissie Milieu. Daarnaast zullen de ingezamelde 31.000 be-

Nota's naar overleden patiënten

MAASTRICHT - Signalysis, een laboratorium voor bloedonderzoek in Maastricht, wordt verdacht van oplichting en valsheid in geschrifte. Bij de politie in Maastricht zijn uit het gehele land aangiften binnengekomen van rekeningen die zijn gestuurd aan overleden mensen. De nota's gelden medische behandelingen die volgens de nabestaanden nooit zijn verricht. Een van de mensen achter Signalysis is gehoord door de politie. Volgens Signalysis zouden de verkeerde rekeningen het gevolg zijn van een computerfout. Die verklaring stuit echter op wan-

trouwen bij de politie, die verder niet op de kwestie wil ingaan. Het aan de Wilhelminasingel gevestigde instituut denkt door onderzoek van bloedkristallen van patiënten functiestoornissen aan te kunnen tonen. In het pand is ook een praktijk voor natuurgeneeskunde gevestigd die de zogeheten bio-signaalterapie toepast, waarbij medicijnen worden gebruikt die zijn vervaardigd uit bloed en urine van de patiënt. De verantwoordelijken achter Signalysis waren gisteren niet bereikbaar voor commentaar. Volgens de PTT is de telefoon afgesloten.

Criollo-festival gaat failliet

LANDGRAAF - De organisator van het geflopte Criollo-festival op 11 juli, de Landgraafse stichting Culturele Buitenlandse Federaties, heeft haar faillissement aangevraagd. Het festival op de draf- en renbaan in Landgraaf liep uit op een fiasco, omdat het publiek wegbleef. De medewerkers van het festival, van hamburgerverkoopers tot de bands, zijn nog steeds niet betaald. De totale schuld van de stichting bedraagt bijna 50.000 gulden.

„Het is toen misgelopen omdat wij een week van te voren te horen kregen dat er een soortgelijk festival in Brunssum plaatsvond,” zegt voorzitter Ruthmilla Martina. „Het Brunssumse Vijverparkfestival was in tegenstelling tot ons evenement gratis, dus gingen vele honderden mensen daar naar toe.” Martina vindt niet dat het Criollofestival te hoog gegrepen was. „Ik heb veel ervaring met het organiseren van feesten. Alles zat goed in elkaar. We hadden bands van hoge kwaliteit. Ik ben er zeker van dat het een succes was geworden als het Vijverpark-festival niet op dezelfde dag was.”

Of de schuldeisers ooit hun geld zullen zien is onwaarschijnlijk. „Het ligt eraan of mevrouw Martina zelf aansprakelijk is of dat de aansprakelijkheid bij de stichting ligt,” zegt curator mr. Welling. „Zij moet zelf de schulden afbetalen, als het aan haar te wijten is dat het festival is misgelopen. Dat is waarschijnlijk niet zo omdat zij niet op tijd wist dat er op die dag nog een festival was. Ook als de stichting niet geregistreerd is bij de Kamer van Koophandel, is zij zelf aansprakelijk. Maar als alles in orde is, zien de schuldeisers geen cent, want bij de stichting is niets te halen.”

Slopers moeten schoonmaken van Ikeagrond betalen

HEERLEN - De provincie Limburg probeert een deel van de saneringskosten van het verontreinigde industrieterrein in de Cramer in Heerlen te verhalen op twee voormalige autoslopers. Volgens de provincie hebben deze sloopbedrijven een groot deel van de verontreiniging veroorzaakt.

De sloopbedrijven Körvers en Swinkels worden naar verwachting volgend jaar gedagvaard. „Het betreft de twee grootste slopers die op In de Cramer hebben gezeten. De andere zijn of failliet of zijn te onvermogen om te worden aangesproken,” zegt een woordvoerder van de provincie.

De totale saneringskosten van In de Cramer bedragen circa 26 miljoen gulden. Hoeveel van de bedrijven wordt geëist, is nog niet duidelijk. „De landsadvocaat zal eerst de eisen formuleren. Daarna worden de slopers gedagvaard en bepaalt de rechter of zij onrechtmatig hebben gehandeld,” zegt de provincie-woordvoerder. Pas wanneer vaststaat dat de slopers juridisch aansprakelijk zijn voor de vervuiling, moeten zij een deel van de kosten betalen.

Vóór de komst van de Woonboulevard is het westelijk deel van In de Cramer al gesaneerd. Nu wordt het oostelijk deel schoongemaakt. Volgend jaar wordt hier een nieuwe vestiging van meubelgigant Ikea gebouwd.

Het terrein is vervuuld met onder andere zware metalen, olie en PAK's. De zwaarst vervuilde grond wordt afgevoerd naar een opslagplaats in de Randstad. Twee partijen worden gereinigd in Weert en Moerdijk, de minst verontreinigde grond gaat naar het stort in Landgraaf.

zwaarschriften tegen de vuilverbrander worden overhandigd. De bussen vertrekken vanmorgen vanuit verschillende Middenlimburgse gemeenten. Bij het Ei van Sint Joost aan de autosnelweg A2 bij Maasbracht komen de bussen bij elkaar, waarna de reis naar Maastricht in kolonne wordt voortgezet. Omstreeks kwart over tien worden de deelnemers in Maastricht afgezet bij de Griend aan de Maas. Vanaf deze plaats trekken de demonstranten naar het Provinciehuis.

Van Galen morgen deken van Heerlen

HEERLEN - Mgr. Maessen installeert morgen pastoor Theo van Galen als nieuwe deken van Heerlen. Van Galen, die acht jaar pastoor was van de Petrus en Paulusparochie en deken van Landgraaf volgt Frans Wiertz op, die bisschop van Roermond werd. De installatieplechtigheid vindt morgenochtend plaats in de Pancratiuskerk tijdens de hoogmis van tien uur plaatsvinden. In het Grand Hotel kunnen parochianen kennis maken met de nieuwe deken tijdens de receptie van 11.30 tot 13.30 uur.

Activiteiten weg door conflict De Nor

HEERLEN - Door een conflict onder de medewerkers van De Nor in Heerlen is er een eind gekomen aan een aantal activiteiten in dit collectief café. Het gaat om de Sri Lankaanse maaltijden, de folkavonden, het sociaal café en poppentheater Rubens. Het pand van De Nor aan de Stationsstraat hangt sloop boven het hoofd. Daarom heeft een deel van de medewerkers steun gezocht bij andere culturele groepen in Heerlen die ook een nieuwe activiteitenruimte zoeken. Uit deze bundeling is het initiatief Hart voor Heerlen ontstaan, dat waarschijnlijk onderdak vindt aan de Sittardseweg in het voormalige café Stad Heerlen. Andere medewerkers verwijten hen een culturele uitholling van De Nor. De kleinschaligheid, de identiteit en intimiteit van het café zou geweld zijn aangedaan. Dit conflict leidde tot een onwerkbaar situatie, waarna de medewerkers vertegenwoordigd in Hart voor Heerlen alle bestuursstaken naar zich toe hebben getrokken. De andere medewerkers hebben al hun activiteiten sinds gisteren afgeblazen.

Mislukte koop auto reden schietpartij

HOENSBROEK - De twee nog voortvluchtige Antilliaanse/Surinaamse daders van de schietpartij donderdagmiddag in de Hoensbroekse Hoofdstraat, wilden een grijze Mercedes 190 verkopen aan het 28-jarige slachtoffer en zijn 32-jarige neef. De eerste werd daarbij door twee kogels in zijn rechterbeen geraakt. Toen er betaald moest worden, ontstond een schermutseling die ontaarde in een schietpartij. Twee schoten troffen de 'bina koper', zijn neef liep zware klappen op. De daders vluchten te voet en namen enkele duizenden gulden mee die bestemd waren voor de aankoop van de auto. De grijze Mercedes is tot dusver spoorloos. De politie acht het daarom niet uitgesloten dat de mannen met de auto zijn gevlucht. De politie van de Basisseenheid Heerlen/Noord is op zoek naar getuigen die donderdagmiddag de grijze Mercedes in de omgeving van de Hoofdstraat hebben zien staan.

Bisschop Wiertz op bezoek bij de paus

VATICANAANSTAD - De nieuwe bisschop van Roermond, mgr. Frans Wiertz, heeft gisteren zijn kennismakingsbezoek bij paus Johannes Paulus II afgelegd. Over de inhoud van het gesprek is zoals in het Vaticaan gebruikelijk niets meegedeeld. Wiertz, oud-deken van Heerlen, werd op 10 juli tot opvolger van mgr. Jo Gijzen benoemd, die begin dit jaar om gezondheidsredenen zijn ontslag ingediende. Hij werd op 25 september in de Christoffelkathedraal in Roermond als bisschop geïnstalleerd.

Videowedstrijd K&C voor jongeren

SITTARD - Stichting Kunst en Cultuur houdt op 26 maart 1994 weer het Zuidelijk-videofestival. Het videofestival wordt jaarlijks in Sittard gehouden. Voor het eerst kunnen filmende jongeren tot 18 jaar ook hun videofilm insturen in een eigen deelnemersgroep. Voorafgaande jaren waren het steeds volwassenen die tijdens dit evenement de mogelijkheid kregen om hun filmkunsten te vertonen. Dit jaar wordt die kans ook aan jongeren geboden. Een vakkundige jury zal een aantal prijswinnende films uitkiezen. Buiten geldprijzen kunnen de winnende films ook op het grote landelijke Gouden Vlam-videowedstrijd in Amsterdam strijden om de 'gouden vlammen'.

Overlast poeder DSM in Elsloo

ELSLOO - Bij een storing in een hogedruk polytheenfabriek op het DSM-complex is gisteren tweehonderd kilo polytheen vrijgekomen. Het witte poeder verspreide zich over de kern Elsloo. Tot in de namiddag kwamen bij DSM tien klachten binnen. Door de storing sloeg een veiligheidsklep open waardoor de druk in de fabriek verminderde en het poeder vrijkwam. Polytheen is niet schadelijk voor de gezondheid.

Geboren
Iris
dochter van
Theo en Evelien
van Kouwen-ickenroth
5 november 1993
Wessermweg 14
6087 NA Heel

Hartelijk dank voor uw belangstelling, bloemen en kaarten ontvangen bij gelegenheid van ons
45-jarig huwelijksfeest
Ook zijn wij u zeer erkentelijk voor uw bijdrage aan de actie "Help de kinderen in Somalië", die de moede van f 1300,- heeft opgebracht.
G. Friedrichs
A. Friedrichs-van Alphen
Heerlen, november 1993.

Sjef Leerssen
Alphons Maria Joseph
echtgenoot van
Gerda Magermans
Simpelveld: Gerda Magermans
Familie Leerssen
Familie Magermans

4500 XH Simpelveld, 4 november 1993
De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden op dinsdag 9 november om 10.00 uur in de parochiekerk St. Bonifatius te Simpelveld, waarna een begrafenis op het r.k. kerkhof aldaar.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 9.40 uur.
Tijdens de avond van maandag 8 november om 18.00 uur zal de overledene bijzonder worden herdacht in voornoemde kerk.
U kunt afschrijven in het mortuarium van J. G. Blom, Dr. Oudestraat 60 te Simpelveld, dagelijks van 18.00 tot 19.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Sjef Leerssen
Wij willen u met respect en dankbaarheid in overlijden herdenken. Wij wensen zijn echtgenote Gerda en familie sterkte toe om dit verlies te dragen.
Bestuur, dirigent, organist en leden
kerkzangvereniging St. Bonifatius
Simpelveld-Commissie

Enige en algemene kennisgeving
Wij aan u met respect en dankbaarheid in overlijden herdenken. Wij wensen zijn echtgenote Gerda en familie sterkte toe om dit verlies te dragen.
Bestuur, dirigent, organist en leden
kerkzangvereniging St. Bonifatius
Simpelveld-Commissie

Franz Johann Winkens
In dankbare herinnering:
Overleden: **Franz Winkens**
Overleden: **Mevrouw Arab Winkens**

Overleden: **Franz Winkens**
Overleden: **Mevrouw Arab Winkens**

Overleden: **Franz Winkens**
Overleden: **Mevrouw Arab Winkens**

Overleden: **Franz Winkens**
Overleden: **Mevrouw Arab Winkens**

Overleden: **Franz Winkens**
Overleden: **Mevrouw Arab Winkens**

Overleden: **Franz Winkens**
Overleden: **Mevrouw Arab Winkens**

Karl Ubachs
echtgenoot van
Rosa Felder
Voorzien van de h. sacramenten overleed hij op 70-jarige leeftijd.

De bedroefde familie:
Lemiers: R. Ubachs-Felder
Lemiers: Willem en Joël
Simeone, Justina, Susanne
Lemiers: Jo
Tilburg: Hans en Elly
Roosmalen: Paul en Alimée
Vrijen: C. Felder-Jaegers
Familie Ubachs
Familie Felder

4 november 1993
Rijksweg 63, 6295 AL Lemiers
De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op dinsdag 9 november a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk St. Catharina te Lemiers, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.
Maandagavond om 19.00 uur zal een h. mis worden opgedragen ter intentie van de overledene. Vader is opgebaard in de rouwkapel Sjalom, Hilleshagerweg te Mechelen. Bezoekuur dagelijks van 17.00 tot 18.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Bestuur en leden van R.K.V.V. Lemiers zijn diep getroffen door het plotseling overlijden van onze vriend en voorzitter

Karl Ubachs
Jarenlang heeft hij enorm veel betekend voor Lemiers, tot het allerlaatste moment voelde hij zich betrokken bij onze vereniging. Mogen de nabestaanden de hecht krijgen dit zware verlies te dragen.

Bestuur, bestuur en leden
R.K.V.V. Lemiers

dhr. Ubachs
Wij wensen de familie veel sterkte toe in deze moeilijke tijden.

Bestuur, bestuur en leden
R.K.V.V. Lemiers

J.L.K. Ubachs
lid van de gemeenteraad van Vals van medio 1982.

In hoge mate betrokken bij het wel en wee van de gemeente Vals, heeft hij op een bijzonder positieve wijze bijdrage geleverd aan het maatschappelijk welzijn. Wij denken hem in dankbaarheid.
Zijn vrouw, kinderen en familie wensen u veel sterkte toe.

Gemeenteraad van Vals
J.L.K. Ubachs
A.G.S. Vals

Karl Ubachs
oprichter van de V.V. Vals en was 100-jarig lid van de V.V. Vals.

Wij zullen hem blijven herdenken als een voorvechter van de V.V. Vals en de V.V. Vals.

Wij zullen hem blijven herdenken als een voorvechter van de V.V. Vals en de V.V. Vals.

Wij zullen hem blijven herdenken als een voorvechter van de V.V. Vals en de V.V. Vals.

Wij zullen hem blijven herdenken als een voorvechter van de V.V. Vals en de V.V. Vals.

Wij zullen hem blijven herdenken als een voorvechter van de V.V. Vals en de V.V. Vals.

Wij zullen hem blijven herdenken als een voorvechter van de V.V. Vals en de V.V. Vals.

Jan Joseph Huppertz
wed. naar van
Anna Maria Brouns
Ridder in de Orde van Oranje Nassau
Ereburger van Bocholtz
Oud locoburgemeester en wethouder der gemeente Bocholtz
Hij overleed in de leeftijd van bijna 94 jaar.

De bedroefde familie:
Bocholtz: Martien Huppertz
Bocholtz: Bepje Huppertz-Weijenberg
Simpelveld: Bepje Huppertz-Weijenberg
Piet Sauren
Bocholtz: Jozef Huppertz
Partij-Wittum: Leo Huppertz
Lemiers: Annie Huppertz-Oesting
Annie Belleflamme-Huppertz
Jean Belleflamme
Eys: Nies Huppertz
Jozef Huppertz-Vaessen
Bocholtz: Jozef Huppertz
Lies Huppertz-Acampe
Bocholtz: Broer Leo Huppertz
Zijn klein- en achterkleinkinderen

6351 JP Bocholtz, 3 november 1993
Baneheiderweg 35
De eucharistieviering gevolgd door de begrafenis zal plaatsvinden op dinsdag 9 november om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Jacobus de Meerdere te Bocholtz.
Bijeenkomst in de kerk alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.
Pap is thuis opgebaard.
Maandagavond 8 november om 18.45 uur zal de overledene voor hem worden gebeden waarna te zijner intentie de mis zal worden opgedragen in voornoemde kerk.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Met grote verslagenheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van de erevoorzitter van kruisboogschieten, St. Heinrich Bocholtz, de heer

Joseph Huppertz
Wij zullen hem dankbaar voor zijn vele verdiensten in onze vereniging blijven gedenken.

Bestuur en leden van
kruisboogschieten St. Heinrich
Bocholtz

Bestuur en leden van
kruisboogschieten St. Heinrich
Bocholtz

Bestuur en leden van
kruisboogschieten St. Heinrich
Bocholtz

Bestuur en leden van
kruisboogschieten St. Heinrich
Bocholtz

Bestuur en leden van
kruisboogschieten St. Heinrich
Bocholtz

Bestuur en leden van
kruisboogschieten St. Heinrich
Bocholtz

Bestuur en leden van
kruisboogschieten St. Heinrich
Bocholtz

Bestuur en leden van
kruisboogschieten St. Heinrich
Bocholtz

Bestuur en leden van
kruisboogschieten St. Heinrich
Bocholtz

Bestuur en leden van
kruisboogschieten St. Heinrich
Bocholtz

Bestuur en leden van
kruisboogschieten St. Heinrich
Bocholtz

Bestuur en leden van
kruisboogschieten St. Heinrich
Bocholtz

Bestuur en leden van
kruisboogschieten St. Heinrich
Bocholtz

Enige en algemene kennisgeving
Na een voorbeeldig en zorgzaam leven is op 82-jarige leeftijd geh. overleden van ons heengegaan, voorzien van het h. olieel, on. dierebare schoonzus, tante, oud-tante en nicht

Maria Antonia Leonie Meijs
weduwe van
Hendrikus Johannes Hubertus Van Horne

5 november 1993
Douve 12, 6447 BK Merkelbeek
Gelegenheid om afscheid te nemen dagelijks van 18.30 tot 19.30 uur in de rouwkapel achter de pastorie, naast de kerk te Schinveld.
Avondwake maandag om 19.00 uur in de hierna te noemen kerk.
In de parochiekerk van de H. Clemens te Merkelbeek zal de plechtige uitvaartdienst gehouden worden op dinsdag 9 november a.s. om 11.00 uur.
Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
De begrafenis vindt aansluitend plaats in het familiegraf op de begraafplaats aldaar.

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Enige en algemene kennisgeving
Na een voorbeeldig en zorgzaam leven is op 82-jarige leeftijd geh. overleden van ons heengegaan, voorzien van het h. olieel, on. dierebare schoonzus, tante, oud-tante en nicht

Maria Antonia Leonie Meijs
weduwe van
Hendrikus Johannes Hubertus Van Horne

5 november 1993
Douve 12, 6447 BK Merkelbeek
Gelegenheid om afscheid te nemen dagelijks van 18.30 tot 19.30 uur in de rouwkapel achter de pastorie, naast de kerk te Schinveld.
Avondwake maandag om 19.00 uur in de hierna te noemen kerk.
In de parochiekerk van de H. Clemens te Merkelbeek zal de plechtige uitvaartdienst gehouden worden op dinsdag 9 november a.s. om 11.00 uur.
Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
De begrafenis vindt aansluitend plaats in het familiegraf op de begraafplaats aldaar.

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Familie Meijs
Familie Van Horne

Cassatie in Maastrichtse carnavalsmoord

MAASTRICHT - Er komt alsnog een strafrechtelijk vervolg van de geruchtmakende Maastrichtse carnavalsmoord. De raadsman van de door het hof in Den Bosch tot vier jaar veroordeelde Vincent H. (24) uit Maastricht, mr. D. Triepels heeft cassatie aangevraagd.

1. die in eerste instantie door de rechtbank

in Maastricht werd vrijgesproken van de doodslag op de 18-jarige Maurice Luitwieler uit Gorinchem tijdens de carnavalsdagen in Maastricht. Hij werd slechts veroordeeld voor openlijke geweldpleging en kreeg van de rechtbank in Maastricht twaalf maanden, waarvan de helft voorwaardelijk. Die straf eiste ook de procureur-generaal in Den Bosch, maar het hof oordeelde dat zij meer

zag in de visie van de Maastrichtse officier mr. J. Van Atteveld. Die had de doodslag bewezen geacht en zes jaar gevraagd in eerste aanleg.

Op welke gronden exact cassatie wordt gevraagd van het vonnis, kon mr. Triepels nog niet zeggen.

Prestaties 'mega-instituut' na twee jaar al beoordeeld

Historische welzijnsfusie krijgt instemming Staten

Van onze verslaggever

wen kantoorcomplex in Sittard.

Tegelijk eisten - en kregen - de Statenfracties van het college de harde toezegging dat de werkwijze en prestaties van de nieuwe welzijnskoepel, die in de loop van 1995 operationeel moet worden, al na twee jaar kritisch worden beoordeeld. Oorspronkelijk hadden Gedeputeerde Staten die termijn op vier jaar vastgesteld. Met name PvdA, D66 en VVD toonden zich alteminst gerust over de politieke invloed van Provinciale Staten op de inhoudelijke ontwikkelingen bij Symbiose.

Een overgrote Statenmeerderheid,

uiteindelijk met inbegrip van PvdA en D66, toonde zich in navolging van het college ook gisteren ontevreden voor het heftige verzet van de Stichting Sportservice Limburg (SSL) en vooral de Stichting Kunst en Cultuur (KCL). Gesteund door de aanbevelingen van twee ingeschakelde adviesbureaus (Beren-schot en Bakkenist) en het interim-bestuur van Symbiose, hebben beide instellingen tot de laatste snik getracht de fusie-dans te ontspringen. Ze beschouwen zich als 'absolute fremdkörper' in de toekomstige welzijnskoepel en willen om die reden hun zelfstandigheid behouden.

Alleen de oppositiefracties van Partij Nieuw Limburg (PNL) en Groen-

Links waren het roerend met die visie eens. „Je kunt inhoudelijk natuurlijk alles wel aan elkaar praten, maar dit gaat toch echt te ver,” beklamtoonde GroenLinks-aanvoester Karien Kienhuis. Van meet af aan was echter al duidelijk dat de door haar fractie samen met PNL ingediende motie geen schijn van kans maakte.

Gedeputeerde Riet Greweldinger (CDA) liet resoluut weten dat het provinciebestuur niet bij machte is 'en dat ook niet wil' om Symbiose een bepaald fusiemodel voor te schrijven. „Dat is simpelweg een zaak van de tien instellingen zelf. Bovendien voel ik er niets voor om een blanco cheque te tekenen.”

● De RVU maakte gisteren ten kantore van de Heerlense advocate mr. Irene Aarts-Mulder (links) opnamen voor het tv-programma over de belevenissen van Will Pijpers (midden).

Foto: FRANS RADE

Will Pijpers bang voor nieuwe ontvoering kinderen

Vrouw uit Venlo wil stadverbod ex-man

DOOR FRANK SEUNTJENS

HEERLEN/VENLO - Will Pijpers (37) uit Venlo wil via een kort geding een stadverbod afdwingen voor haar ex-man. Hij ontvoerde vier jaar geleden hun drie kinderen naar zijn geboorteland Egypte. De kinderen zijn inmiddels terug bij Will Pijpers, maar ook haar voormalige echtgenoot is weer in Nederland en heeft al contact gezocht. De vrouw is zo bang voor een nieuwe ontvoering dat ze de rechter wil vragen Venlo tot verboden terrein voor haar ex-man te verklaren. Dat heeft haar Heerlense advocate mr. Irene Aarts-Mulder gisteren gezegd.

De educatieve omroep RVU filmde gistermiddag op haar kantoor een gesprek tussen de advocate en Will Pijpers. De RVU zal woensdag 1 december tijdens het tv-programma Dossier Werker (21.10 uur-21.32 uur op Nederland 3) aandacht be-

steden aan de belevenissen van de Venlose. Eerder werden voor de mini-documentaire ook al opnamen gemaakt in Egypte en Venlo.

De ex-man van Will Pijpers, de Egyptenaar Mamdouh Moussa, ontvoerde de kinderen in 1989. Het echtpaar was toen net gescheiden. Afgesproken was dat Moussa zijn dochtertjes Susan en Sarah en zoontje Freddie eens in de veertien dagen een weekende mocht meenemen. Toen hij ze voor de eerste keer kwam halen, vloog hij er meteen mee naar zijn vaderland. De kinderen waren op dat moment respectievelijk 5, 3 en 1 jaar oud.

Will Pijpers begon te procederen bij de rechtbank in Cairo. Steeds werd ze in het gelijk gesteld. De Venlose boekte verschillende keren een vliegtuig naar Egypte in de rotsvas te overtuiging dat ze haar kinderen mee naar huis mocht nemen. Telkens ging dat niet door omdat haar

ex-man stevast beroep aantekende tegen de beslissing van de rechtbank. In al die jaren kreeg Will Pijpers haar kinderen slechts een half uur te zien. Haar twee dochtertjes kenden haar nog, maar konden haar niet verstaan. Ze spraken alleen nog arabisch. Zoontje Freddie wist niet wie ze was.

In april van dit jaar won Will Pijpers ook het laatste proces. Voor haar ex-man waren er geen beroeps-mogelijkheden meer. Maar toen Will Pijpers naar Cairo vloog om haar kinderen op te halen, bleek Moussa met de drie kleintjes te zijn ondergedoken. Met hulp van de Egyptische politie werden ze begin mei uiteindelijk gevonden in Tanga, een provincie stadje in de Nijldelta.

Op 10 mei keerde Will Pijpers met de kinderen terug in Venlo. Na wat aanpassingsmoeilijkheden gaat het volgens hun moeder nu uitstekend met Susan, Sarah en Freddie.

'Club van Ockels voert campagne over onze rug'

PNL woedend op De Nieuwe Partij

mende parlementsverkiezingen weten dat DNP 'de kiezers van lokale partijen nadrukkelijk tot de eigen achterban rekent.'

In dat verband gaf Blase onomwonden te kennen dat er inmiddels gesprekken over mogelijke vormen van organisatorische samenwerking

worden gevoerd tussen DNP en de landelijke koepelorganisatie van lokale en regionale partijen (POG). Daarbij liet Blase er geen misverstand over bestaan dat zijn partij ook erg graag zaken wil doen met PNL.

Maar PNL-voorman Swachten van

Verzet

Swachten daarover: „Hierdoor worden de gemeenteraadsverkiezingen weer als vanzelfsprekend gekoppeld aan, of vergeleken met, de landelijke verkiezingen. Iets waartegen PNL zich juist altijd heel fel heeft verzet. En dat zullen we ook blijven doen. Wanneer DNP iets vernieuwends teweeg wil brengen in de Tweede Kamer, dan moet zij dit maar doen op eigen kracht. PNL heeft geen enkele behoefte zich hiermee te bemoeien.”

● Als het aan Ron Rote ligt is Strijthagen over niet al te lange tijd een Europees conferentieoord.

Foto: FRANS RADE

Kasteelbewoner ontkent geruchten over European Round Table

De mythe Rote en Strijthagen

DOOR MONIQUE PARREN

LANDGRAAF - De plannen van internationaal econoom Ron Rote om in Kasteel Strijthagen een conferentie-annex bezinningsoord te vestigen hebben menig Landgravenaar de wenkbrauwen doen fronsen. Is het werkelijk een mythe? Of zijn de ideeën van idealist Rote gewoon te ongrijpbaar.

Geruchten als zou de European Round Table niet bestaan, kan Rote (51) ontzenuwen. De organisatie die de plannen voor Strijthagen moet dragen staat ingeschreven in het stichtingsregister van de Kamer van Koophandel in Maastricht. Opggericht vlak na de val van de Berlijnse Muur, ook dat klopt. Rote staat geregistreerd als secretaris, de voorzitter van de ERT is Hylke Tromp, hoogleraar internationa-

le betrekkingen aan de Universiteit in Groningen.

Rote's stichting heeft niets te maken met de Nederlandse Ronde Tafel of de Round Table International. „Dat zijn verenigingen met honderden leden, het idee van de tafelronde is immers al zo oud als de legende van Koning Arthur. De ERT is een kleine stichting met een hoop idealen. Wij willen actief bijdragen aan een betere verhouding tussen Europese volkeren en staten door conferenties en bezinningsdagen te organiseren. Misschien zijn onze ideeën wat moeilijk te vatten voor 'buitenstaanders,' meent Rote.

Maar daarom is zijn stichting nog geen zeepbel. Rote zegt geen luchtkastelen te verkopen, want er is een bestuur, geld en een plan. Maar met die plannen schijnt hij al zolang. „Natuurlijk staat alles op een laag pitje

door het welles-nietes-spelletje over een mogelijk bungalowpark in Strijthagen,” geeft de huidige kasteelheer toe. Rote is afhankelijk van de - juridische - ontwikkelingen rond Strijthagen. Pas als Meyers' groen licht krijgt van de Kroon voor het bungalowpark, wordt het kasteel eigendom van Rote. Bij het Handelsregister van de Kamer van Koophandel in Heerlen staat Ron Rote op het adres Strijthagerweg 19 ingeschreven met de besloten vennootschap Rotavast. Opggericht op 20 januari van dit jaar. Waarom? „Om er voor te zorgen dat ik zelf geen grote risico's loop, zo werkt elke ondernemer.”

Als hij toch bezig is: „Ik ben niet onmetelijk rijk, dat is ook een fabeltje. Kijk maar eens achterom naar mijn auto, een rood eendje. Het meeste kapitaal zit hierboven in mijn hoofd.” Om de tijd te overbruggen en om mensen alvast voor zijn project te interesseren, reist Rote de hele wereld af. Mede-bestuurslid Tromp verblijft tijdelijk in het Engelse Cambridge, waar hij doceert. Tromp omschrijft de ERT als een heel zinvol initiatief. „Jammer genoeg worden de activiteiten vreselijk afgeremd door de Strijthagen-schermutselingen. Maar we staan te popelen om te beginnen.”

AZM-apotheker: 'Geen reden tot ongerustheid'

Omstreden medicijn ook in Maastricht gebruikt

MAASTRICHT/AKEN - Het Academisch Ziekenhuis in Maastricht heeft het medicijn Cytotec op beperkte schaal aan drie patiënten toegediend, maar kans op besmetting met het aidsvirus HIV is uitgesloten, aldus ziekenhuisapotheker dr. A. Beysens.

Het medicijn, waarin grondstoffen van de bij een aidschandaal betrokken Duitse leverancier UB Plasma is verwerkt. Het middel wordt af en toe voorgeschreven aan mensen die een nier- of beenmergtransplantatie hebben ondergaan. Volgens Beysens is er geen enkele reden tot ongerustheid, maar hij heeft de behandelende specialisten aangeraden de twee nog levende patiënten te informeren. De derde is inmiddels overleden, overigens niet ten gevolge van de toediening van het medicijn. „Mochten de twee patiënten daar prijs op stellen om voor de volle honderd procent zekerheid te hebben, dan vind ik dat het ziekenhuis hen een aidstest moet aanbieden. Maar nogmaals, de kans dat

besmetting heeft plaatsgevonden is nihil.

De importeur van Cytotec heeft de zeven academische ziekenhuizen, de enige afnemers gevraagd het middel terug te sturen. Pharmamanager J. Bult benadrukt dat het van de markt nemen van het medicijn louter uit formele redenen is gebeurd. Het produkt is volgens de importeur veilig en dubbel getest op aanwezigheid van HIV. Maar omdat UB Plasma bij de bereiding van bloedplasma de regels heeft overtreden, moet het middel formeel van de markt. UB Plasma uit Koblenz wordt ervan verdacht onnauwkeurig getest bloed te hebben gebruikt voor de aanmaak van bloedplasma. Begin dit jaar zou bloed van een seropositieve donor zijn verwerkt.

Het ziekenhuis in Aken, het Klinikum, heeft 626 porties bloedplasma ontvangen van UB Plasma via de Oostenrijkse firma Octapharma.

Volgens het ziekenhuis is het uitgesloten dat patiënten besmet raken omdat het bloedpreparaat pas gebruikt wordt nadat het getest is op ziekteverwekkers. Het bloedplasma is toegediend aan 84 patiënten. Negen porties waren nog niet gebruikt. Hoewel het risico op besmetting nihil genoemd wordt, gaat het Akense ziekenhuis de patiënten toch benaderen om voor de zekerheid een test te ondergaan.

Ook d'Ancona positief over ABP-dependance

HEERLEN - Minister D'Ancona heeft positief gereageerd op het principe-akkoord tussen de Pensioen- en Uitkeringsraad (PUR) en het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) om onder de vlag van de PUR een dependance in Heerlen te stichten.

Eerder deze week vreesde Abva-Kabo bestuurder Rob Franssen dat werknemers van de afdeling Externe Administraties hun baan zouden verliezen als vanaf 1995 de PUR dat werk in Leiden zou overnemen. Maar daags daarna deelde de ABP-directie mee dat bepaald is dat het werk van de 120 mensen in vaste dienst in Heerlen blijft. Een verhuizing werd verworpen omdat het tot een 'werkgelegenheidsp probleem in Limburg' zou leiden. Het werk van de zeventig mensen die een tijdelijk dienstverband hebben, zou inderdaad te zijner tijd naar Leiden kunnen verhuizen.

(ADVERTENTIE)

Meubelgroothandel

Reulen bu

TOEGANG VOOR IEDEREEN

Zeer grote collectie bankstellen, kasten, eethoeken, Lazy-Boy fauteuils en vloerbedekking etc. etc.

INRUIL MOGELIJK

5000 m² verkoopruimte

maandag 13-18 uur

donderdag koopavond

40 VERSCHILLENDE SLAAPKAMERS

Heerenweg 251, Heerlen
Tel. (045) 216123
Lange grote weg
Heerlen-Brunssum

Van onze verslaggever

BERMOND/HEERLEN - Partij Nieuw Limburg (PNL), de koepelorganisatie van lokale politieke partijen en groeperingen in deze provincie, weigert categorisch iedere vorm van samenwerking met De Nieuwe Partij (DNP). „Een binding koppeling aan welke landelijke partij dan ook is voor PNL onbetreikbaar,” zo liet partijvoorzitter Boy Swachten gisteravond we-

ten deze resolute stellingname reakt Swachten op uitspraken van de trekker Bert Blase van DNP, die partij die geformeerd is rond uitgevoerd PvdA-Tweede-Kamerlid Ockels. In een vraaggesprek met het Limburgs Dagblad liet deze terzaken naar aanleiding van de ko-

(ADVERTENTIE)

koop uw nieuwe Fiat bij

FIAT

Quality Excellence
DEALER

SCHOBEN BRUNSSUM
Tegelstraat 3 • 045/250675

(ADVERTENTIE)

NIEUWE COLLECTIE

PERZISCHE TAPIJTEN

■ Primitief geknoopte nomadenkleden met traditionele motieven in oude kleuren

KELIMS

■ Een uniek handgeweven kleed als exclusieve decoratie in uw interieur

HUB. DOLS & CO

Staat sinds 1905 Garant voor kwaliteit!

SITTARD MARKT 31 TEL. 046-512605

Justitie dreigt met onderzoek in watervervuiling

Eifelgemeente moet riool verbeteren

Van de Eifel naar de Rijn. Dat is de route die de Eifelgemeente Gerolstein moet afleggen om de Rijn te bereiken. De gemeente moet de Rijnwatervervuiling in de Eifel verbeteren. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen.

De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen.

Sluiting

De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen.

Veel Limburgers onder zwartwerkers in Duitse bouw

De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen.

Athene drie uur zonder stroom

De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen.

● De Texaanse miljardair Ross Perot kan zich morgen weer koesteren in de publieke belangstelling. Hij gaat dan een tv-debat aan met vice-president Al Gore over de voor- en nadelen van het Nafta vrijhandelsakkoord tussen Mexico, Canada en de Verenigde Staten. Foto: AFP

Texaanse miljardair fel tegen vrijhandelsakkoord

Perot ondermijnt Clinton met verzet tegen Nafta

DOOR HANS DE BRUIJN

WASHINGTON. Miljoenenstemmend heeft het Witte Huis aangekondigd dat de Texaanse miljardair Ross Perot zich morgen weer koesteren in de publieke belangstelling. Hij gaat dan een tv-debat aan met vice-president Al Gore over de voor- en nadelen van het Nafta vrijhandelsakkoord tussen Mexico, Canada en de Verenigde Staten.

Perot is de spreker die gewacht wordt van het komende debat tegenstanders van Nafta, het akkoord tussen de Verenigde Staten, Canada en Mexico om drie landen samen te voegen. Op 17 november moet het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden over stemmen. Zoals het is nu, staat het Witte Huis voor de zaak. Zoals de president Ross Perot en de zehntal andere leden van zijn partij, de Reformers, die Perot leidt, is de zaak een strijd tegen de Amerikaanse arbeiders.

De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen.

Va CDA, VVD en PGV wijst ook AB plannen

Geulpromenade gaat niet door

VAN KENBRO. Het plan om de Geulpromenade te bouwen, dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen.

De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen.

Werknemers Jan Diederik werken nog gewoon door

Van de Rijnwatervervuiling in de Eifel

HEERLEN. Werknemers van het familiebedrijf Jan Diederik werken nog gewoon door. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen.

De werknemers gingen rusten.

Symposium over arbeid en scholing

MAASTRICHT. Arbeidsvoorziening Zuid-Limburg (RBA) houdt dinsdag 9 november in het MBO in Maastricht een symposium rond het thema 'Arbeid en Scholing'. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen.

ALCOHOL EN VERKEER DAT KUN JE NIET MAKEN

Verslag Verkeers Nederland

BON PROTESTSCHAAL

Wist u dat ganzen elkaar levenslang trouw zijn?

Vogelbescherming

Gemeente Heel

OPENBARE BEKENDMAKING

De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen. De Rijnwatervervuiling in de Eifel is een probleem dat de Eifelgemeente Gerolstein moet oplossen.

Snuffelmarkt Gronsveld

13 - 14 nov. 1993

in Veilinghal van 10.00 tot 17.00 uur

250 staanplaatsen

TIJD VOOR EEN GOED GESPREK OVER MEUBELEN

ledere zondag open van 10 uur tot 18 uur.

Het is behaaglijk bij onze open haard. Uw fauteuil staat klaar, de chateau Neuf du Pape is gechambreerd. Geen wind of regen die ons storen als wij samen pellen naar een visie op wonen. Als wij uw wensen confronteren met onze ideeën. Als uw smaak en ons advies uitgroeien tot de ultieme keuze. We nemen de tijd. We hebben de collectie. We zorgen voor de begeleiding. Wedden dat we drinken op de goede afloop?

woonkultuur

zaterdag

Dorpsstraat 2-4, 3690 Zutendaal. Telefoon: 089/61.11.36

Telefoon vanuit Nederland: 09-3289 61.11.36

Iedere dag open van 10 tot 18 uur; woensdag gesloten.

Levering franco aan huis zonder grenskosten.

ijk..zitkunst van Style Leder. Met Italiaans temperament!

SICILIA

Van de Rijnwatervervuiling in de Eifel

4990.- style

VEGERS MEUBELEN

Eiken klassiek Heerlenstraat 47 Heerlen

Slaapkamers Heerlenstraat 235 Heerlen

Moderne Meubelen Licht 2 Kerkrade

Hoe komt een detaillist aan sponsors voor zijn reclame-campagne?

Bel Cobaco 020-6242316 en informeer naar het effect van Co-advertoren

Verhoog de werking uw reclamegelden

Van onze verslaggeefster

SITTARD - Alleen lotgenoten kunnen mensen die een hartinfarct hebben gehad helpen hun trauma te verwerken. Maar de drempel om een beroep te doen op lotgenotenhulp blijkt hoog.

Om daar verandering in te brengen moeten huisartsen en cardiologen een actievere rol gaan spelen in de doorverwijzing van patiënten naar de belangenvereniging die onder andere praatgroepen organiseert.

Dat is de overtuiging van de Belangenvereniging van Hart- en Vaatpatiënten (BHV) in Roermond. Samen met het Steunpunt Zelfzorg Limburg (SZL) sturen zij binnenkort informatie aan alle cardiologen en huisartsen in Limburg om hen van het belang van 'ervaringsdeskundigen' te overtuigen.

Vereniging hartpatiënten doet beroep op artsen

Praten met lotgenoten om trauma te verwerken

Jo Everartz en José Stassen van de BHV weten uit ervaring hoe moeilijk het is om de patiënten te bereiken. Wanneer een huisarts of cardioloog een patiënt op het bestaan van praatgroepen wijst, zal de patiënt daar naar luisteren, is hun overtuiging. Een cardioloog heeft voor iedere patiënt maar een paar minuten tijd, lotgenotenhulp wordt verzorgd door vrijwilligers, die hulp bieden uit eigen ervaring. Dat

verwerking van een trauma een ingewikkeld proces is, weet Everartz uit eigen ervaring. Wij hebben dezelfde pijn gehad. Wij kennen de angst die je leven kan beheersen na een hartinfarct of operatie. Wij moesten uit hetzelfde zwarte gat kruipen, waarin je na een aanval vaak terecht komt; zijn tegen hetzelfde onbegrip van de omgeving gestoten. Van die ervaring moeten anderen profiteren, vinden de bestuur-

ders van BHV. AZM-specialist en secretaris van de Limburgse Vereniging van Cardiologen V. van Ommen vindt de mailing een goed initiatief. „Het bestaan van de belangenvereniging is bij veel cardiologen wel bekend, maar dat er ook praatgroepen werden georganiseerd wisten wij niet. Het is dan ook goed dat de cardiologen hiervan op de hoogte worden gesteld,” vindt de cardioloog.

De vereniging bestaat al meer dan tien jaar en telt ongeveer 1500 leden, hartpatiënten en hun partners. Het aantal mensen met hartproblemen in Limburg is een veelvoud hiervan. De vereniging legt, naast het organiseren van praatgroepen, ook huisbezoeken af. Ook is er een telefonische hulplijn. Tot nu toe zijn de gespreksgroepen nog op bescheiden schaal. Het tienjarig jubileum was voor het bestuur van de vereniging, in samenwerking met het SZL, aanleiding om de vereniging een extra impuls te geven. De vereniging wil nu in Limburg een netwerk oprichten van zes regionale praatgroepen. De groepen moeten begin volgend jaar beginnen. Het bestuur is nog hard op zoek naar vrijwilligers die deze groepen kunnen begeleiden.

Voor meer informatie J. Stassen 046-372082 (tevens telefonische hulplijn) of SZL 046-596291 (Anneke Bulle).

Proef groene Maasoever bij Vierlingsbeek

HEERLEN - Directie Limburg van Rijkswaterstaat begint nu dit jaar met een proefneming bij Vierlingsbeek waarbij de Maasoever een natuurvriendelijke inrichting krijgt. De resultaten worden gebruikt bij het oeverbeheer langs de rest van de Maas in Limburg en Brabant.

Over een lengte van zeshonderd meter legt Rijkswaterstaat een zogeheten voor-oever aan van gestort steen. Het is de bedoeling dat tussen deze voorste wal en de werkelijke oever een strook ontstaat die rijk is aan flora en fauna. Doordat de scheepsgolven het water op deze plek niet meer in beroering brengen, krijgen water- en oeverplanten

een betere kans. De overgang van water naar land krijgt een minder abrupt karakter. Door de plantengroei kunnen ook de vissen die tussen de waterplanten schuilen en naar voedsel zoeken, aan hun trekken komen. Vooral soorten als de snoek, zeelt en ruisvoorn zoeken de beschutting voor het afzetten van hun eieren.

Rijkswaterstaat versoepelt bovendien het beleid in het kader van de Rivierenwet. Het orgaan wil meer bomen, hekken en kleine bouwwerken in het zogeheten winterbed (het gedeelte dat overstroomt bij hoog water) langs de oever toestaan. Tot voor kort was het zo dat regelmatig alle wilgenbosjes langs de oevers werden gekapt om een snelle afstroming van de rivier bij hoogwater te garanderen en zo de wateroverlast te beperken. Gebruikers van het winterbed kunnen bij Rijkswaterstaat informeren wat op hun terrein mogelijk is.

Korpsen kunnen nog genoeg van elkaar leren

Brandweer in Euregio gaat meer samenwerken

DOOR JACO MEIJER

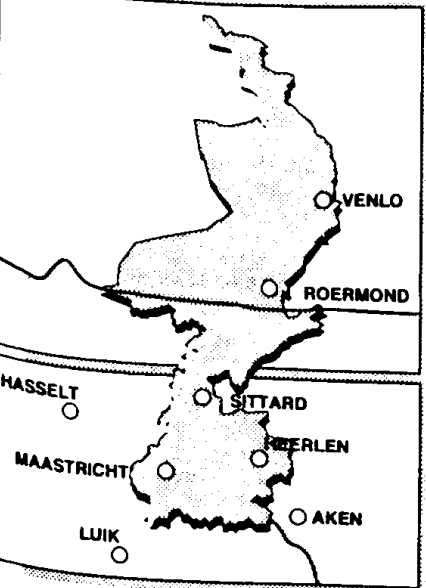
HEERLEN - Een gifgaswolk houdt beslist geen halt bij de grens van een land. Ziedaar een voorbeeld van het belang van Euregio-samenwerking tussen brandweerkorpsen uit Duitsland, België en Nederland. Dit belang begint beter tot de betrokken organisaties door te dringen. Maandag komen in Aken brandweerlieden en reddingswerkers van drie naties bijeen tijdens een Euregio-congres over ongevallen met gevaarlijke stoffen in de Euregio Maas-Rijn. De organisatie is in handen van de Euregiocommissie Openbare Orde en Veiligheid.

De wil om samen te werken is aanwezig. Duidelijk is evenwel dat nog heel wat stappen zijn te gaan, voordat Limburgse, Belgische en Duitse korpsen gezamenlijk op een gestroomlijnde manier een belangrijke calamiteit te lijf kunnen gaan.

Het brandweerkorps van Aken en het regionale korps Zuid-Limburg stellen dat onderling contact zich nu nog sporadisch voordoet. De Belgische commandant van het brandweerkorps uit Hasselt geeft een wat rooskleuriger voorstelling van zaken. „We vorderen stellig. Bij grootschalige incidenten kunnen wij tegenwoordig een beroep doen op specifieke diensten van de korpsen in Maas-Tricht, Aken en Luik,” benadrukt hij.

Volgens J. Schäfer, werkzaam bij

over de grenzen

De Duitser Schäfer geeft een voorbeeld dat illustratief is voor het prille stadium waarin de samenwerking zich bevindt. „De Euregio-commissie heeft een pamflet ontwikkeld dat wij kunnen faxen naar de alarmcentrales in de drie landen in geval van een grensoverschrijdende calamiteit. Op dit drietalige formulier kunnen wij in de juiste taal equivalenten aankruisen van het probleem waar het om gaat. Ik weet immers niet wat de Nederlandse vertaling is van Giftgaswolk, Kettelwagen of van allerlei chemische verbindingen.”

de brandweer van Aken en belast met de organisatie van het congres van maandag begint de uitwisseling tussen de korpsen eigenlijk net op gang te komen. „Het evenement van maandag is vooral bedoeld om kennis te maken met elkaars werkmethode en materialen. Echte inhoudelijke samenwerking is daarbij nog een wens voor de toekomst.” Ook ingenieur I. Custers, maandag gast-spreker namens de Regionale Brandweer Zuid-Limburg benadrukt dat de bijeenkomst een oriënterend karakter heeft.

Ook de Belgische commandant L. van Rompaey noemt het formulier als belangrijkste wapenfeit tot op heden van de Euregio-commissie. In de toekomst staan volgens hem de eerste gezamenlijke oefeningen op het programma, te beginnen met een oefening in 1995 van hulp bij een grootschalig verkeersongeluk.

Tactiek

Maandagochtend staat tijdens het congres onder meer een imaginair voorbeeld centraal van een tankwagen waar een chemische stof uit lekt. De brandweerlieden uit de drie landen belichten de techniek en tactiek van hun korpsen bij een dergelijk geval. „We zijn bijvoorbeeld benieuwd hoeveel en wat voor soort wagens collega-organisaties inzetten of welke soort beschermende pakken men in Nederland en België gebruikt,” zegt Schäfer.

Hij vertelt dat de Duitsers twee jaar geleden al hebben kunnen profiteren van de Nederlandse ervaringen met hogedruk-spuutwagens die een dichte waternevel kunnen opwerpen. „We wisten

dat de Nederlanders al meer dan tien jaar met deze wagens werken en dat hun ervaringen positief zijn. Mede daarom hebben wij ze ook aangeschaft. Wel bij een Duitse firma.” De Nederlander Custers, werkzaam bij de waarschuwings- en verkenningdienst van de regionale brandweer Zuid-Limburg, is nieuwsgierig naar de Duitse en Belgische opvatting wat betreft de aanpak van een effectgebied. „Ik wil graag weten hoe de Duitsers en Belgen een chemische wolk meten die zich verspreidt en hoe zij daarbij voorlichting geven aan de bevolking.”

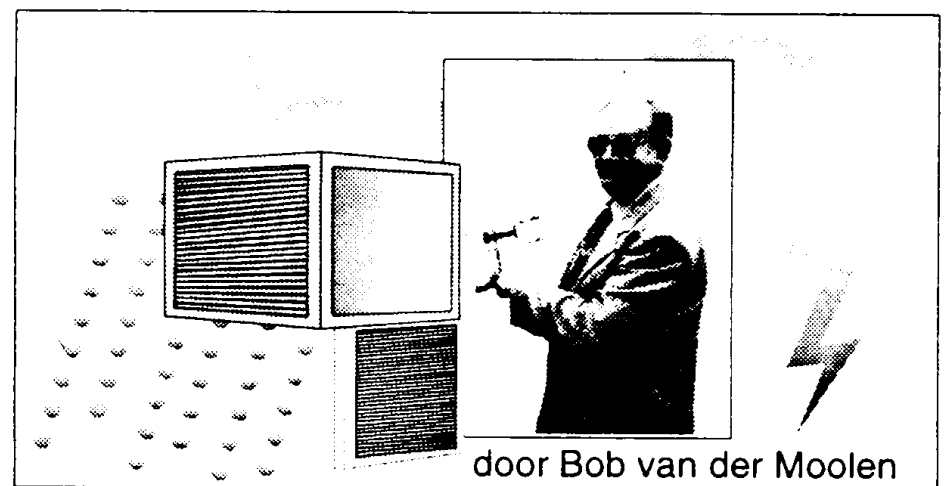
Hilfszug

De Duitsers demonstreren maandagmiddag de werking van een zogeheten Hilfszug Chemie van de bedrijfsbrandweer van Bayer AG Dormagen. Dit voertuig wordt onder meer gebruikt om de lading van gekantelde tankwagens over te pompen. De opslagtank van de calamiteitenwagen is volgens Schäfer bestand tegen elke bestaande chemische stof. „Het is goed denkbaar dat de Belgen of de Nederlanders dit voor-

tuig ook willen inzetten. De Hilfszug is binnen een uur in Aken.” Custers durft op zijn beurt niet te zeggen of de wagen in Nederland van pas kan komen. „Dat is een bestuurlijk vraagstuk. Zowel binnen de brandweer, als binnen de gemeente waar deze wagen ingezet zou worden.”

Op het terrein van computersoftware is maandag eveneens sprake van uitwisseling. De Akense brandweer toont een systeem dat als vraagbaak fungeert voor gegevens over chemische stoffen. „Dat kan heel interessant zijn. Wij hebben wel iets op dit gebied in Limburg, maar we zien graag een uitgebreider programma,” reageert Custers. De Limburgse regionale brandweer laat maandag het computerprogramma zien dat berekent hoe een chemisch wolk zich verspreidt. „Ik vermoed dat de Belgen en Duitsers op dat terrein nog niet zo veel kennis hebben,” aldus Custers. L. van Rompaey bevestigt dat de Belgische brandweer op het terrein van gaswolken minder kennis heeft dan de buren. De brandweerkorpsen uit de drie landen kunnen nog genoeg van elkaar leren.

limburgs weerhoekje

door Bob van der Moolen

Thermisch opnieuw bergafwaarts

Het meest opvallende aspect van het weer in de afgelopen week was ongetwijfeld het spectaculaire temperatuursverloop. Het begon met de zeer lage maximumtemperatuur op de eerste dag van de laatste herfstmaand. Met een temperatuur van slechts 3,8 graden Celsius was het de koudste 1 novemberdag van deze eeuw. Daarna werd het flink warmer om vervolgens op donderdag tot een ander uiterste te komen. Op tal van plaatsen in Limburg wees het kwik 17 tot 18 graden aan; een dergelijk hoge temperatuur komt in november niet vaak voor. De laatste maal dat het nog zo heerlijk warm herfstweer was, kwam voor op 2 november 1984. Vliegveeld Beek meldde destijds maar liefst 20,3 graden. Het ziet er naar uit dat het warmere weer slechts tot één dag beperkt blijft.

Vrijdagmorgen kwam al vroeg mist en laaghangende bewolking bindrijven en hoewel deze op de meeste plaatsen oploste, was de zon niet meer in staat het kwik tot een hogere stand dan 11 graden op te krikken. Ook de opgestoken wind was er debet aan dat het ruim 6 graden kouder bleef.

Temperatuursinversie

De tv-weerman heeft het deze week herhaaldelijk gehad over een 'temperatuursinversie', maar helaas niet of nauwelijks uitgelegd wat dit weerjargon te betekenen heeft.

Inversie betekent: omkering. Normaal daalt de temperatuur met toenemende hoogte, maar bij een inversie neemt ze juist toe. In de nacht daalt de temperatuur aan het aardoppervlak door uitstraling en hierbij koelt ook de lucht vlak boven de bodem af. Deze afkoeling zet zich naar boven voort, maar minder sterk, aangezien lucht een slechte warmtegeleider is. Omdat de lucht bij de aarde sterker afkoelt dan daarboven ontstaat temperatuursinversie. Vooral in dit jaargetijde handhaaft zich nog wel eens een dunne koude luchtlag van ongeveer 500 tot 1.200 meter dikte. Aan de top daarvan maakt de temperatuur dikwijls een sprong van 8 tot 10 graden. Er rust dan als het ware een warm plafond op een koude grondlaag, waarin zich veel vuil, stof en chemische afvalproducten gaan ophopen. Het zich hierom vormend wolkendek kan soms zeer hardnekkig zijn en het weer dagenlang een grauw en kil karakter geven.

Een sterk veranderende luchtdrukverdeling is dan noodzakelijk om meer wind te veroorzaken die deze meng/inversielag gaat opruimen. En dat was donderdag het geval, door mening van warme en koudere lucht werd de temperatuur door de zon verder opgewarmd tot de boven vermelde waarden.

Natte herfst

Ondanks dat de eerste dagen van november vrij van neerslag waren is de herfst tot nu toe al te nat geworden. September en oktober leverden samen al 229 mm regen af, terwijl voor de hele herfst 196 mm normaal is. Dat betekent dus, dat ook al zou november dit jaar kurkdroog worden het herfstseizoen al te nat moet worden gekwalificeerd. Tevens hebben de laatste klimatologische cijfers uitgewezen dat deze twee herfstmaanden de koudste zijn geworden sinds 1988.

Weekendweer

De daling van de temperatuur, die gisteren al inzette, zal zich in dit weekeinde verder voortzetten. Het weer wordt nu bepaald door een hogedrukgebied boven Oost-Europa en een omvangrijk lagedrukgebied boven Zuidwest-Europa. Dit laatste weersysteem wordt erg belangrijk voor onze streken omdat de laatste computermodellen uitwijzen dat dit systeem naar ons onderweg is. Dit heeft tot gevolg dat de wind verder aantrekt en koude lucht gaat aanvoeren met maxima onder de 10 graden. De bewolking neemt verder toe en de regenkanalen zijn, zeker voor zondag, zeer reëel. Deze combinatie van lage temperaturen, stevige wind en de te verwachte regen maakt dat het weer een guur en koud karakter zal krijgen.

weerspreuk:

„Zwaait de winter in november al zijn staf, snel vindt zijn rijk zijn graf.”

(ADVERTENTIE)

Politieschool Euregio volgend jaar van start

HEERLEN - Het politie Opleidingscentrum Zuid-Nederland in Heerlen, zal vanaf 1 januari 1994 het coördinatiepunt zijn voor een nieuw Euregio-naal opleidingsprogramma voor politie uit België, Duitsland en Nederland.

De steeds groter wordende eenheid van Europa en de daaruit voortvloeiende 'Open Grenzen', maken een hechte samenwerking tussen de politie in de verschillende landen noodzakelijk.

Daarom is besloten om de diverse programma's van de politie-opleidingen in de verschillende landen beter op elkaar af te stemmen. De eerste stap in de richting van de samenwerking is al gedaan. Er is een module ontwikkeld voor de primaire politie-opleiding en voor een sterk praktijkgerichte nascholing. De scholen in Nederland, België en

Duitsland hebben voor deze module al het groene licht gegeven.

Deskundige politiefunctionarissen uit de drie landen, maar ook vertegenwoordigers van de departementen van Justitie, Binnenlandse Zaken en diverse wetenschappers zijn vertegenwoordigd in een stuurgroep en in een projectteam. Dat team is inmiddels volop bezig met het opstellen van een gezamenlijk opleidingsprogramma.

A. Claessen, directeur van de politie-school in Heerlen, is aangewezen als voorzitter van de stuurgroep. N. Waterschoot, stafmedewerker van diezelfde school, zal leiding gaan geven aan het nieuwe projectteam.

Tijdens de cursus zullen verschillende punten aan de orde komen. Zo is er een verschil in structuur van de politie in de

Euregio's. Ook het verschil in cultuur in de landen en de diversiteit van de bevoegdheden van de afzonderlijke politie-apparaten zal worden benaderd. Daarnaast wordt een handzaam en praktisch 'drieluik' ontwikkeld, waarop de politiemensen op straat onmiddellijk kan zien wat zijn bevoegdheden zijn en er wordt aandacht besteed aan het taal-aspect.

De internationale opleiding zal bestaan uit een meerdaagse cursus waar in eerste instantie vijftien cursisten aan kunnen deelnemen. Vijf uit elk land. Zij krijgen na afloop huiswerk en komen na enige tijd weer terug om dat werk te bespreken. Omdat politiemensen niet lang gemist kunnen worden zal de cursus niet lang duren. Wat weer betekent dat de intensiteit erg hoog zal zijn.

(ADVERTENTIE)

MOH'S SHOW

VOORTAAN KUNT U LOGE ZITTEN!

De Loge is één van de meubelontwerpen uit de dynamische Montis collectie die deze maand extra aandacht krijgt bij Design House.

LOGE
Fauteuil met aluminium poten.
Afmetingen: 75 x 108 x 80 cm

In de Cramer 188 - Woonboulevard Heerlen
Telefoon 045 - 754200

Openingstijden:
Maandag 13.00 - 18.00 u.
Di. t/m vr. 9.00 - 18.00 u.
Za. 9.30 - 17.00 u.
Donderdag koopavond.

vandaag laatste dag

Wegens gezondheidsredenen

TOTALE OPHEFFING

van de gehele collectie
BOUGIE PERZISCHE TAPIJEN
met enorme kortingen

Bougie
Specialisten in authentieke
Oosterse tapijten en kelims

ORANJE NASSAUSTRAT 19 - HEERLEN - TEL. 045-713650

Medio november wordt onze zaak voortgezet door:

F.M. JANSSEN B.V.

Import Perzische Tapijten te Utrecht

'Geroepen Gods'. Dat is de titel van deel 16 in de boekenreeks 'Wat Baek ós bud', uitgegeven door de Heemkundevereniging Beek. Het boek bestaat uit vier delen. Het eerste deel gaat over de na 1800 in Beek en Spaubeek geboren priesters van het bisdom. Het zijn er 48. Ook bevat het boek een bijdrage van dr. Lodewijk Vischers, een gehuwde priester, geboortig van Spaubeek, die een persoonlijk terugblik op vijftig jaar Limburgse kerkgeschiedenis geeft. Auteurs van het werk zijn Jacques Aussems (54), hoofd van de Afdeling Burgerzaken op de gemeentesecretarie in Beek, Jo Hoen (55), leraar Nederlands en geschiedenis en Anjès Luijten (70), die 43 jaar in het onderwijs heeft gezeten.

in het nieuws

DOOR JAN VAN LIESHOUT

BEK - „Het idee voor een boek over de geestelijken van Beek is al oud,” aldus Jacques Aussems. „Reeds in 1978 gingen de eerste brieven aan het bisdom en de provinciale oversten van orden en congregaties de deur uit. De reactie was zo overstelpend dat we besloten om van deel 16 twee helften te maken. De eerste helft zou de periode van voor 1800 bestrijken, de tweede helft de periode van na 1800.”

„Uiteindelijk zijn we tot de conclusie gekomen dat het beter was om er vier delen van te maken. In deel 1 worden de priesters van het bisdom beschreven die na 1800 in Beek en Spaubeek zijn geboren. In deel 2 worden de paters, broeders en zusters geportretteerd van de congregaties die na 1800 zijn gesticht, in deel 3 de leden van orden en congregaties, die voor 1800 zijn opgericht. Het is namelijk de bedoeling om ook die orden en congregaties te beschrijven. In deel 4 worden alle priesters, broeders en zusters belicht die voor 1800 in Beek zijn geboren.”

„Niet chronologisch,” beaamt Jo Hoen, „maar wel praktisch. Hoe verder van het heden, des te moeilijker benodigde informatie boven water is te krijgen.”

„Het was al een pokkenwerk om

de gegevens voor deel 1 bij elkaar te krijgen,” belijdt Aussems. „Tot 1840 hoorde Limburg bij het bisdom Luik. Archieven in Luik en Roermond zijn zeer incompleet. Bovendien trokken neomisten uit Limburg weg. In 1880 waren er zoveel priesters in het bisdom Roermond, dat jonggewijden werden gestimuleerd zich in andere bisdommen te presenteren.”

Een van de Beekenaars die deze bisschoppelijke raadgeving opvolgde was Louis Eussens, zoon van de burgemeester van Spaubeek. Hij bood de bisschop van Victoria in Canada zijn diensten aan en werkte onder de Barclay-Sound-Indianen. Ziek keerde hij na zeven jaar terug om in eigen familiekring te sterven. Hij was toen 31.

Een ander bewogen Beekenaar was Jan Hendrik Wijnen, zoon van een boer en wethouder. Als kapelaan van de St. Mathiasparochie in Maastricht verhef hij zijn stem tegen de kinder- en vrouwenarbeid in Maastrichtse fabrieken.

Invloed

Dr. Reinier Corten, eveneens zoon van een boer, werd directeur van het klein seminarie en de scholen van Rolduc. In 1906 richtte hij de vereniging 'Voor Eer en Deugd' op, die landelijke bekendheid kreeg en grote invloed op de Nederlandse zede-

Heemkundekring Beek komt met nieuwe uitgave

Monnikenwerk over 'Geroepen Gods'

● De auteurs van 'Geroepen Gods', bezig met het zoeken naar geschikt beeldmateriaal. V.l.n.r.: Jacques Aussems (54), Jo Hoen (55) en Anjès Luijten (70).

Foto: PETER ROOZEN

lijkheidswetgeving had. Mathias Kerckhoffs werd vicaris-generaal in het bisdom Luik;

René Maessen vicaris-generaal in het bisdom Roermond. Maessen was de laatste Beekenaar die

tot priester werd gewijd. Hem zal, op zondag 21 november na de hoogmis in de St.-Martinus-

kerk van Beek, het eerste exemplaar van deel I van 'Geroepen Gods' worden aangeboden.

Terugdringen van ziekteverzuim is in

DOOR CINDY JASPERS

HEERLEN - Ziek zijn we allemaal wel eens. Alleen gaat de een met een fikse verkoudheid, rug- of hoofdpijn wel aan het werk en de ander meldt zich liever ziek. Het ziekteverzuim moet worden aangepakt, vindt de overheid. In totaal komen in de Nederlandse bedrijven 7 miljoen ziekmeldingen per jaar binnen. Ruim 100.000 zieken zijn na een jaar nog niet hersteld. Aan ziektegeld kost dat volgens de cijfers van de Sociale Verzekeringsraad bijna 11 miljard gulden. Die collectieve lasten moeten omlaag, vindt de overheid. En daar moet vooral de werkgever voor zorgen.

Begin juni van dit jaar is de Tweede Kamer akkoord gegaan met het wetsvoorstel Terugdringing Ziekteverzuim (TZ). Het voorstel komt in december in de Eerste Kamer. Komen daar geen bezwaren, dan treedt de wet 1 januari 1994 in werking. Kern van het voorstel is dat de eerste zes weken van het ziekteverzuim voor rekening komen van de werkgever. Voor werkgevers met minder dan vijftien werknemers geldt een termijn van twee weken.

Pas wanneer de werknemer langer ziek blijft dan die termijn, keert de bedrijfsvereniging ziektegeduld uit. Nu doen ze dat, afhankelijk van de bedrijfstak, al op de eerste ziekte-dag of een paar dagen nadat de werknemer zich ziek heeft gemeld. De kosten voor de eerste dagen zijn dan voor de werkgever, die zich tegen deze kostenpost weer kan verzekeren. Collectieve verzekeringen zijn in de nieuwe regelgeving verboden.

Werkgevers hebben volgens H. Versteegh, voorzitter van de Limburgse Werkgeversvereniging geen problemen met deze nieuwe regeling. Versteegh: „Eerst droegen we een collectieve verantwoordelijkheid, nu wordt dat teruggekoppeld naar de individuele werkgever.” Kan de werkgever aantonen dat hij een laag verzuim heeft, dan zal de premie ook omlaag gaan. Licht het verzuim hoog, dan moet een hogere premie worden betaald. „Een extra prikkel voor werkgevers om het verzuim laag te houden,” vindt Versteegh.

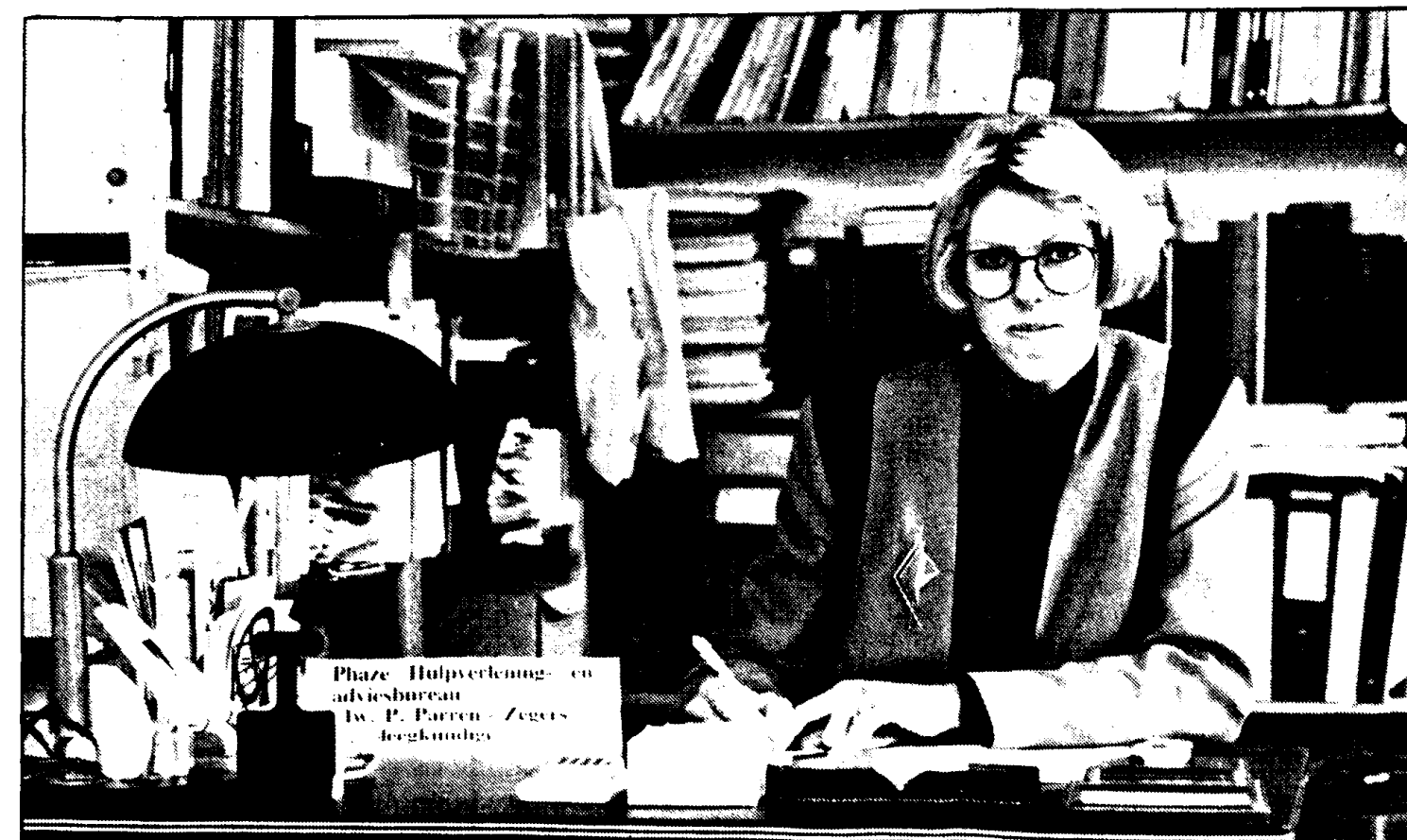
Dat het vooral ook in het belang van de werkgever is om met name het kortdurende ziekteverzuim terug te dringen hoeft verder geen betoog.

Ook de werknemer wil de overheid meer 'prikkel'. Een zieke werknemer krijgt de eerste (twee of) zes weken slechts 70 procent van zijn loon uitgekeerd. Hier is wel de mogelijkheid ingebouwd om bij cao of

individuele overeenkomsten de uitkeringen aan te vullen.

Met de hete adem van de wetsveranderingen in de nek staan bedrijfsverenigingen en GAK/GMD te trappelen om de werkgever te adviseren hoe zij het ziekteverzuim kunnen reduceren. Terugdringen van het ziekteverzuim is in. Daar heeft de wet wel voor gezorgd. „De wet geeft nu de mogelijkheid om het verzuim daadwerkelijk aan te pakken,” vindt sociaal-geneeskundige en 'verzuimmanager' P. Wijnheym van de Bedrijfsvereniging Voor de Gezondheid (BVG) in Sittard. De BVG heeft op dat gebied al een aantal successen geboekt bij enkele Limburgse bejaardentehuizen, bij het De Weverziekenhuis in Heerlen en bij de Paulusstichting in Sittard. De aanpak bestaat uit meer aandacht voor de werknemer, betere begeleiding van mensen die zich ziek melden en trainingen voor leidinggevend.

Ook particuliere adviesbureaus zien een nieuwe opening in de markt en pakken dit op. De werkgever kan immers kiezen door wie hij zich laat adviseren. Wel ligt het in de bedoeling van de wetgever dat de werkgever in de toekomst een contract aangaat met een gecertificeerde Arbodienst, die de werkgever ondersteunt op het gebied van arbeidsomstandigheden en verzuimbegeleiding. Die verplichting gaat afhankelijk van de bedrijfstak, pas in op 1 januari '96 of 1 januari '98.

● Nelly Parren-Zegers, deskundige op het gebied van ziekteverzuim.

Foto: ERMINDO ARMINO

Adviesbureau richt zich op terugdringen van ziekteverzuim

PAPENHOVEN - Een mooie toekomstigheid, dat Wetsvoorstel Terugdringing Ziekteverzuim, vindt Nelly Parren-Zegers. Werkgevers zien nu nog duidelijk in dan voorhezen dat het van groot belang is om het ziekteverzuim laag te houden. Maar afgezien van het financiële voordeel voor de werkgever is volgens ziekteverzuim-adviseur Parren-Zegers vooral in het belang van de werknemer, wanneer hij of zij aan het werk kan blijven in plaats van ziek thuis te zijn.

Want met mensen die zich regelmatig ziek melden is in veel gevallen meer aan de hand dan alleen maar een griepje. „Maar om daarachter te komen moet je wel uitvoerig met die mensen kunnen praten. Je merkt dat mensen in bedrijven die aandacht missen,” is de ervaring van Parren-Zegers. Sinds twee jaar geeft zij in het midden- en kleinbedrijf trainingen en advies gericht op terugdringen van het ziekteverzuim. Kantoor van het een-vrouws-bedrijf 'Phaze' houdt ze aan huis in Papenhoven.

Praten over problemen gaat vaak wat makkelijker met iemand van buiten, dan met de eigen werkgever, vindt Parren-Zegers. „Ik ben

open en direct; vraag de mensen waarom ze zo vaak verzuimen.” Licht het aan het werk of zijn er misschien problemen thuis? In het eerste geval ga ik bijvoorbeeld met de leidinggevende praten en bekijk in overleg met een sociaal medisch team wat er aan het werk kan worden veranderd. Ook geef ik wel eens het advies om de Riagg, het maatschappelijk werk of een andere deskundige in te schakelen.”

Betere begeleiding, betere controle, gerichte gesprekken, duidelijke informatie en trainingen voor leidinggevend blijkt het ziekteverzuim fors te beïnvloeden. Parren noemt twee voorbeelden: „Bij een productiebedrijf met 140 werknemers is het ziekteverzuim in een jaar van 15 naar naar 8,5 procent teruggebracht. Bij een instelling in de gezondheidszorg daalde het percentage van 18 naar 13.”

„Zoiets bereik je natuurlijk niet van de ene op de andere dag. Dat is een proces van maanden. Je moet mensen blijven begeleiden en laten voelen dat hun probleem jouw aandacht heeft.”

Van praktijkdocente bij de opleiding voor verpleegkundigen,

schoolde Parren zich om tot deskundige op het gebied van ziekteverzuim. Ook gaf ze reanimatie-cursussen en lezingen over gezondheidszorg. Nu heeft ze zes bedrijven onder haar hoede. „Veel meer moeten het er ook niet worden, anders kan ik niet die aandacht geven die nodig is.”

Als enige concurrentie voor bedrijfsverenigingen, die ook cursussen en begeleiding aanbieden gericht op het terugdringen van ziekteverzuim, ziet Parren zich niet. Ook over de eventuele dreiging van de nieuwe Arbodiensten dekt zij lakoniek. Bezorgd dat zij door deze diensten uit de markt geprijsd zal worden is zij absoluut niet. Arbodiensten bieden een basispakket aan. Daarvoor betaalt de werkgever een vast bedrag per werknemer per jaar. „Daarnaast kan de werkgever zelf beslissen wie hij wil inschakelen om extra begeleiding en cursussen te geven.”

(ADVERTENTIE)

NOVEMBERMAAND-AKTIEMAAND-HERENSCHOENEN
Gedurende de maand november kwaliteits-herenschoenen tegen **ZEER speciale prijzen!** niet vergeten!

schuurspecialzaak
pieds sur terre
Willemsstraat 48 Heerlen tel. (045-724471)

• maandag gesloten
• maatschappelijke - pedicure - reformatieschoenen
• wandel en trekkingsschoenen - reparatie
• reflexzonetherapie

bioscopen

● **HEERLEN**
Royal: The firm, do tm zo 20.30 uur, za 14.45 en 22 uur, zo ook 14 en 17 uur, ma tm wo 20 uur.
Rivoli: Jurassic park, do tm zo 18.30 en 21.15 uur, ma tm wo ook 18 en 20.30 uur, za en zo ook 13.30 en 16 uur, wo ook 14 uur.
Maxim: Silver, do tm zo 19 en 21.30 uur, ma tm wo 18.15 en 20.30 uur. De ongelovelijke reis, do tm zo 14.30 en 16.30 uur, wo ook 14.30 uur. H5: Jurassic park, dag. 14.30 18.30 en 21.15 uur, za ook 23.15 uur. The house of the spirits, dag. beh. za 20.30 uur, za ook 19 en 22 uur. Bambi, dag. 14.15 uur, za en zo ook 14.15 en 16.15 uur. Tina, dag. 14.18.15 en 21 uur, za ook 23.30 uur. The fugitive, dag. 14.18.15 en 21 uur. Filmhuis De Spiegel: Arizona Dream, komende zondag 21 uur.

● **KERKRADE**
Wijngrachttheater: Utz, wo 20 uur. Jungle book, zo 14 uur.

● **SCHAESBERG**
Autokino: jurassic park, do 20 uur, vr en za 20 en 22.15 uur, zo 18.30 en 21 uur, ma tm wo ook 20 uur.

● **MAASTRICHT**
Mabi: Jurassic park, dag. 18.30 en 21.15 uur, za zo en wo ook 14.30 uur. In the line of fire, dag. 18.30 en 21.15 uur. De ongelovelijke reis, za zo en wo ook 14.30 uur. Tina, dag. 18.30 en 21.15 uur, za zo en wo ook 14.30 uur. The house of the spirits, dag. 20.30 uur, za zo en wo ook 14.15 uur. Cine-K: The piano, dag. 21 uur. Cinema-Palace: The firm, dag. 20.15 uur, za zo en wo ook 16.30 uur. Jurassic park, dag. 17.30 en 20.45 uur, za zo en wo ook 14.15 uur. The fugitive, dag. 17.45 en 21 uur. Beethoven, za zo en wo 17.30 uur. Bambi, za zo en wo 14.30 uur. Lumiere: Hartverscheurend, do 22 uur. Het proces, dag. 20.30 uur. Trois couleurs: bleu, dag. 22 uur. Gas food and lodging, do tm za 23 uur.

● **GELEEN**
Roxy: Jurassic park, dag. 20.30 uur, za zo en wo 14 en 20.30 uur. The fugitive, dag. 20.30 uur.

● **SITTARD**
Forum: The firm, dag. 20.30 uur. Jurassic park, dag. 20.30 uur, za zo ook 14 en 17.30 uur, wo ook 14 uur. Filmhuis Het Domein: Kafka, do 20.30 uur. Chaplin, wo 20.30 uur.

● **ECHT**
Royal-MicroRoyal: Jurassic park, dag. 20.30 uur, za zo en wo 14.30 uur, zo ook 17.30 uur. Silver, do tm wo 20.30 uur. Bambi, za zo en wo 14.30 uur.

● **ROERMOND**
Royal: Jurassic park, do en vr 20.30 uur, za 18.30 en 21.30 uur, zo tm wo 20.30 uur, za zo en wo ook 14.30 uur. Royaline: Silver, dag. 20.30 uur. Bambi, za zo en wo 14.30 uur.

in de theaters

● **HEERLEN**
za. 6/11: theater: Rob Agerbeek, Jan Dekker en Andre Valkering met 20 grand piano boogie train.
wo. 10/11: muziek: Philharmonisch orkest van Zagreb.

● **KERKRADE**
zo. 7/11: muziek: Alexei Lubimov, solo.
di. 9/11: muziek: Golden Earring unplugged.

● **VENLO**
za. 6/11: toneel: RO Theater met dood en het meisje.
zo. 7/11: muziek: Orkest van de achttiende eeuw.

● **SITTARD**
zo. 7/11: dans: Modern dance company met Passion.

● **MAASTRICHT**
za. 6/11: muziek: Juilliard String Quartet (20.15 uur).
zo. 7/11: dans: Danstheater Arena met Zwervers (14.30 uur).
di. 9/11: dans: Nederlands Danstheater 3 met Internationale balletmakers.
wo. 10/11: muziek: Orkest van de achttiende eeuw.

● **ROERMOND**
za. 6/11: muziek: The Blues Brothers A Tribute To The Blues Brothers.
zo. 7/11: muziek: Koninklijke Zangvereniging Maastrichter Staar met Jubileumconcert (15 uur).
di. 9/11: toneel: Martin Mens met Athur, koning voor eens en altijd (20 uur).

● **WEERT**
za. 6/11: toneel: Nu syt wellescome.
di. 9/11: musical: Broadway Musical Company New York met Hair.

Tenzij anders aangegeven begint de voorstellingen om 20.00 uur.

exposities

● **HEERLEN**
Stadsgalerij, Raadhuisplein 19. Scenari van Suchan Kinoshita. Tm 14/11. Open di tm vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur.

● **HOENSBROEK**
Kasteel Hoensbroek. Expositie Zilver in beweging. Van 6/11 tm 30/12, open di. 10-17 uur.

● **KERKRADE**
Raadhuis. Expositie van Piet Mondrian. Van 5/11 tm 3/12, open ma tm vr 10-17 uur.

● **SCHINVELD**
Galerie Van Wunnik, Eindstraat 56. Schilderijen van Irene Soons en Jo van Wunnik. Van 7/11 tm 28/11, open di. 14-18 uur.

● **LANDGRAAF**
Galerie Gaudi, Hereweg 83. Werk van Gemma van den Broek, Lennie van Vugt en Ton Lauper. Tm 21/11, open vr 16-20 uur, za en zo 13-17 uur.
Galerie Ipomai, Kerkberg 2. Egypt. Paintings van Pierre Devreux. Van 7/11 tm 9/1, open vr 17-20 uur, za en zo 14-17 uur.

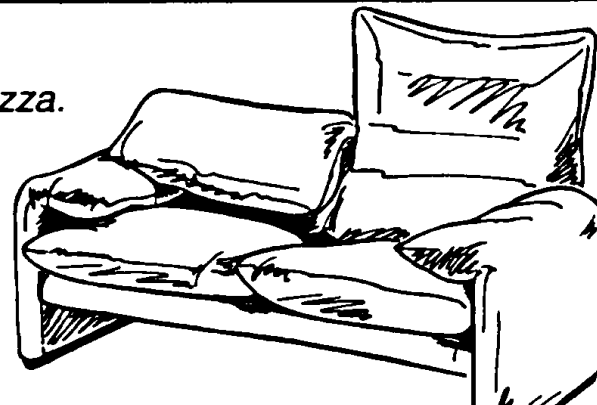
● **SCHIMMERT**
Galerie Hof van Oensel, Haagstraat 5. Werk van Andries van der Beek en Wouter Bouwman. Van 13/11 tm 20/12, open do tm zo 14-17 uur.

ogni giorno ha
bisogno di bellezza.

geen dag
zonder
schoonheid.

binnenhuis design
voor persoonlijk wonen

geleen, rijksweg-centrum 2-2a. telefoon 046-749212 *

binnenhuis-
design
brengt u toon-
aangevende
modellen van
vermaarde
Italiaanse
meubel-
ontwerpers.
welkom in
onze
showroom.

Met zijn lange baard en grote oorring lijkt hij op een ouwe hippie. Zijn uitspraken zijn echter allermint 'soft' te noemen. „Simpelveldenaren moeten niet alleen in hun eigen zandbak kijken. Je schrikt van de gelatenheid waarmee mensen hier zaken over zich heen laten gaan.” PvdA'er van de oude stempel Ludo Strating. Na de verkiezingen laat het 38-jarige raadslid de Simpelveldse politiek voor wat ze is. Onenigheid in de plaatselijke afdeling is de reden voor zijn vertrek. „Ik kreeg verwijten dat ik geen Simpelveldse of 'Bocholtzer' jongen ben.”

ontmoeting op zaterdag

DOOR STEP VAESSEN

SIMPELVELD – Een gezonde dosis zelfkennis kan hem niet ontzegd worden. „Ik kan flink doordrammen, bovendien ben ik solistisch en kan ik behoorlijk dwingend zijn.” Maar dat is precies wat hij wil zijn: de luis in de pels. Nu hij echter zelfs in zijn eigen afdeling te veel een eenling is geworden, trekt hij zich teleurgesteld terug.

„De Simpelveldse PvdA blijft toch dorper te zijn dan ik had verwacht. Als de strijd tussen Simpelveld en Bocholtz een hot item is in de partij dan vraag ik me af waar je mee bezig bent. Ik kreeg verwijten dat ik geen echte Simpelveldse of 'Bocholtzer' jongen ben. En dat bij een landelijke partij.”

Nee, met de huidige lijsttrekker, Bocholtzenaar Jan Franssen, boert het niet zo. „Hij heeft herhaaldelijk grappjes uitgehaald waar ik als raadslid op werd aangesproken.”

Het raadslidmaatschap is voor Strating altijd een eenzame strijd geweest. „Tijdens het fractieoverleg zat ik bijna altijd in mijn eentje. En voor de toekomst vreesde ik precies hetzelfde. Daarom heb ik de pijp aan Maarten gegeven.”

In de twee jaar dat hij de eenmansfractie in de gemeenteraad bemande, heeft zijn solo-toer toch wat uitgehaald, vindt hij. „Al is het maar druppelgewijs, na al die keren dat ik zat door te drammen tijdens de raadsvergadering merk je dat ze toch naar je luisteren. Dan denken ze stiekem 'die gek heeft toch gelijk.' Al zullen ze dat nooit toegeven.” Lachend: „We hebben nu toch maar mooi Max-Havelaarkoffie

in het gemeentehuis. Weliswaar als een van de laatste gemeenten in Nederland, maar het is er na lang aandringen toch gekomen.”

Ook de betrokkenheid van Simpelveld bij het grensoverschrijdend bedrijventerrein Langveld rekent hij mede tot zijn verdiensten. „Als de PvdA niet regionaal ervoor had gezorgd dat ze naar ons luisterden, was alles allang boven onze hoofden beslist.”

De schoolstrijd heeft Strating echter verloren. Zijn gevecht voor een openbare school in Simpelveld werd door zijn eigen partijgenoot, staatssecretaris Wallage in de kiem gesmoord. Volgens de nieuwe norm haalt de gemeente het benodigde aantal leerlingen niet. And that's that. Zou je denken. Maar niet voor Strating. Hij is nog steeds optimistisch over een hoger beroepszaak bij de Raad van State.

Het verhaal van Don Quichotte en de windmolens is Strating op het lijf geschreven. Een gevecht dat verder rijkt dan de politiek. „Het conservatisme onder de Simpelveldse burgers is enorm. Daar schrik je van. Mensen durven er nauwelijks voor uit te komen dat ze lid zijn van de Partij van de Arbeid.”

Wat de CPN vroeger landelijk was, is de PvdA nu nog in een dorp als Simpelveld. Een bijna-verboden partij. „Uit angst om voor radikaal aanzien te worden, hangen mensen wel affiches op van de lokale partijen - omdat ze mensen niet voor het hoofd willen stoten - maar niet van hun eigen partij. Dat geloof je toch niet in 1993.”

Door dit gevecht tegen de bierkaai is Strating geen greintje minder idealistisch geworden.

Luis-in-de-pels Ludo Strating stopt als raadslid PvdA Simpelveld is een bijna-verboden partij

● Ludo Strating stopt als Simpelvelds raadslid.

Foto: DRIES LINNSEN

Hij gelooft nog steeds in de socialistische leer. Al denkt hij erover om deze bij een andere partij uit te dragen.

De 'rode rakker' van huis uit voelt zich vervreemd van de partij waarvan hij sinds 1978 lid is. Dit heeft volgens hem ook alles met zijn werk te maken. Strating werkt in Kerkrade als maatschappelijk werker met randgroepjongeren.

„Mij maak je niet wijs dat jongeren van een uitkering moeten kunnen leven. Het grootste deel

gaat al op aan huur en voor de rest moet je maar jatten. Wat dat betreft heb ik nog steeds revolutionaire neigingen. De PvdA is niet voor de middenmoot van Nederland, maar voor de mensen die het moeilijk hebben.”

De Realpolitikzoals hij het huidige beleid van de PvdA noemt, trekt hem helemaal niet. „Je moet hier en daar het sociale stelsel wat bijstellen omdat we te ver zijn doorgeschoten. Maar om er dan maar helemaal het mes in te zetten, vind ik veel te ver

gaan. Ik huiver voor Amerikaanse toestanden.”

Ondanks zijn - voor Simpelveld - extreme opvattingen voelt Strating zich toch serieus genomen in de dorpspolitiek. „Ik hoor van mensen op straat dat ze het jammer vinden dat ik ermee stop. Ze vonden het prettig dat ik een ander geluid liet horen.” Dat hij juist door zijn dwarse opstelling ook mensen tegen zich in het harnas heeft gejaagd of geïrriteerd heeft doen afhaken, beseft hij wel degelijk. Rouwig kan

hij er niet om zijn. „Ik streef gewoon op een duidelijke manier mijn idealen na.”

Na de verkiezingen verstomt het 'andere geluid' echter. De idealist stort zich op een studie bestuurskunde. Ambities in de landelijke politiek? „Nee, ik moet er niet aan denken tachtig uur in de week met politiek bezig te zijn. Wat dat betreft ben ik een hele gewone man. Mijn idealen beginnen bij mijn eigen voordeur. Ik wil ook nog mijn kinderen zien opgroeien.”

Technische en sociale problemen worden aangepakt

Leefbaarheid torenflats Bleijerheide verbeterd

Van onze verslaggever

KERKRADE – Een werkgroep gaat de leefbaarheid in en rond de hoogbouwflats in de Kerkraadse wijk Bleijerheide structureel verbeteren. De flats worden opgenomen in een sociale-vernieuingsproject, waarvoor de gemeente naar verwachting deze maand subsidie zal toekennen.

De werkgroep bestaat uit bewoners, woningvereniging Land van Rode en welzijnsorganisatie Kiosk. Het doel van dit project is de toestand van de woningen, de leefbaarheid en de betrokkenheid van de bewoners te verbeteren. Kiosk heeft daarvoor bij de gemeente een subsi-

die-aanvraag ingediend voor negentienduizend gulden. College en gemeenteraad nemen daarvoor deze maand een besluit.

De huurdersbelangenvereniging (hbv) in de hoogbouwflats klaagt al geruime tijd over verloeding in en rond de gebouwen. De bestrating en het groen rond de flats is slecht onderhouden, jongeren hangen rond bij de ingang en veroorzaken overlast, op de galerijen staat vaak afval en tot slot worden er drugs verkocht. Welzijnsstichting Kiosk spreekt van 'minimale onderlinge sociale contacten' en 'a-sociaal woongedrag'.

Voorzitter Ger Smeets van de hbv is echter voorzichtig optimistisch over

de toekomst. „In de afgelopen tijd is er veel achter de schermen gewerkt. Er begint nu iets op de rails te komen. Er is al sprake van een lichte vooruitgang en de betrokkenheid onder de bewoners groeit,” aldus Smeets. Hij hoopt dat het initiatief niet zal verflauwen.

Ger Logister van woningvereniging Land van Rode is verheugd dat alle partijen nu tot elkaar zijn gekomen en samen de buurt gaan oprukken.

Hij zegt dat het project drie jaar zal duren. Logister hoopt dat het sluiten van het drugspand op de Pricksteenweg ook in de flat toepasbaar is. Tot slot meldt hij dat volgens jaar een banenpooler als tweede huismeester wordt aangesteld.

● Met het plaatsen van een bordje bij de toegangstrap, opent Jo Matti het gerenoveerd clubhuis van de Golfbaan in Brunssum.

Foto: FRANS RADE

Verbouwd clubhuis golfbaan open

BRUNSSUM – De verbouwing van het clubhuis op de golfbaan van Brunssum duurde precies vijf weken en heeft ruim een half miljoen gulden gekost. Gisteren verrichte

waarnemend-burgemeester Jo Matti in bijzijn van eigenaar Bep Groenendijk en een aantal genodigden de openingshandeling.

De meest in het oog springende verandering is dat het horecagebied nu op één verdieping is aangebracht en dat het clubhuis zodanig is verbouwd, dat er straks een naadloze aansluiting komt met het nieuw te bouwen hotel.

Volgens Groenendijk is nu het wachten op de benodigde bouwvergunning van de provincie. „Ik verwacht die in februari en hoop in april met de bouw van het hotel te kunnen starten,” aldus de Heerlense eigenaar van het clubhuis.

De stichtingskosten van het hotel met 48 huurappartementen zullen rond de zeven miljoen gulden gaan bedragen. De bouwtijd wordt geschat op ongeveer twaalf maanden.

Fietsen afgekeurd

KERKRADE – Twintig procent van de gecontroleerde fietsen van leerlingen van het Lambertusschool in Kerkrade is gistermorgen door de politie afgekeurd. Van de 160 ruziën moest de politie 31 geheel afkeuren.

Ruim dertig bekeuringen

SIMPELVELD – Bij een verkeerscontrole in Simpelveld, donderdag tussen 15 en 22 uur, werden 37 bestuurders verbaliseerd. In totaal werden 435 voortuigen gecontroleerd. Het gros van de overtreeders maakte een snelheidsovertreding. De overige verbaal werden uitgediend voor onjuiste verlichting, verlopen APK, kale banden en het negeren van een inhaalverbod.

Compromis redding scholen Onderbanken

ONDERBANKEN – De gemeenteraad van Onderbanken heeft een compromis bereikt over de manier waarop de basisscholen in de kleine kernen moeten worden gereed. Alle fracties waren voor behoud van de scholen en dus de leefbaarheid in de kleine kernen.

Breekpunt was de vraag hoe de schoolbesturen in de naaste toekomst tot nauwere samenwerking kunnen worden gedwongen. Die samenwerking is nodig omdat door een op handen zijnde wetswijziging de kleinste scholen beneden de opheffingsnorm van 85 leerlingen vallen.

B en W stelden de raad voor om de schoolbesturen te beloven, de gemeente volgend jaar in twee gebieden op te splitsen om de besturen vlugger tot samenwerking te bewegen. Voor de scholen in Merkelbeek, Bingelrade en Jabeek gaat na invoering van de nieuwe wet dan een opheffingsnorm van 73 leerlingen gelden. Voor de drie scholen in de kern Schinveld wordt een norm van 96 gehanteerd.

De schoolbesturen in de betreffende gebieden zouden dan wel tot zeer nauwe samenwerking of zelfs fusie moeten komen. Splitsing betekent op korte termijn vooral de redding voor de Bingelraadse school. De openbare school in Schinveld komt dan echter in de gevarenzone.

De oppositie in de raad was bang dat er in plaats van samenwerking eerder tweedracht onder de schoolbesturen wordt gezaaid.

PvdA'er Henk Evers pleitte voor een aanpak, waarbij geen enkele school in het voor- of nadeel is.

„Eerst een samenwerking laten groeien, en dan kijken of er gesplitst wordt,” meende hij. Evers kreeg steun van de fracties Goossens en Democraten Onderbanken. Ook coalitiefractie CDA neigde naar zijn standpunt.

Burgemeester Huub Meijers wilde met een unaniem raadsstandpunt sterk staan tegenover de schoolbesturen. Een schorsing van de raadsvergadering bracht het compromis.

De gemeente gaat nu bij de scholen pleiten voor bestuurlijke samenwerking. Als dat gelukt is, overweegt de gemeente een splitsing van gebieden, zodra de wet de mogelijkheid daartoe biedt.

Baanverlies dreigt na rijden onder invloed

Begrip van rechter lucht verdachten op

DOOR HANS ROOIJAKKERS

HEERLEN – Op een enkel diefstalietje na gaan alle zaken op de eerste donderdag van de maand in Heerlen over '26-ers', vakjargon bij justitie voor mensen die rijden met een slok op.

Een - langdurige - ontzegging van de rijbevoegdheid en een - forse - geldboete hangen de verdachten sowieso boven het hoofd. Daarnaast is er de nasleep voor dronken bestuurders die materiële schade hebben veroorzaakt. Verzekeringsspanningen worden niet uitgekeerd. Met als gevolg een jarenlange schuldenlast, oplopende spanningen en zelfs ruzies in familiäre kring over geld en behoud van werk.

Een 29-jarige Heerlense magazijnbediende stapte na het nuttigen van een dertigtal pilsjes in zijn auto, veroorzaakte een aan-

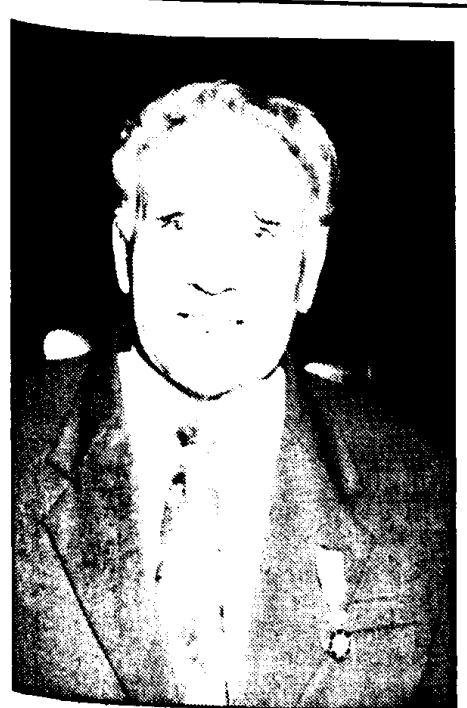
rijding en liep bij de blaasrest tegen de lamp. Zijn rijbewijs werd in beslag genomen. Bang voor represailles van de werkgever meldde hij zich ziek in de periode dat hij niet over het rijbewijs mocht en kon beschikken.

van 1500 gulden. „Alleen omdat ik wil dat u uw baan behoudt,” was de uitleg van Hermesdorf. Coulant was Hermesdorf zeer zeker voor een 29-jarige man uit Klimmen. Hij woont samen met zijn zwangere vriendin en zijn baan is onzeker. Hij veroorzaak-

achtergrond

Rare capriolen die politierechter G. Hermesdorf en officier van justitie J. Gras niet op prijs stelden. De Heerlenaar hield met aftrek van de periode waarin het rijbewijs was ingevorderd nog een rijverbod van vijf maanden over plus een boete van 1750 gulden. De ellende met de werkgever bleef een 48-jarige Heerlenaar bespaard. De chauffeur bij een Hoensbroekse transportonderneming reed in een auto met vijf-tien pils op. Hij kreeg geen rijverbod opgelegd, wel een boete

te tien maanden geleden op de Terhoevenderweg in Heerlen met twintig pils en een paar Jagermeester achter de kiezen een aanrijding. Geen rijbewijs, geen verlichting, auto van zijn vriendin in puin. Ook nog acht mille te betalen aan de tegenpartij. Om aan het gebed zonder einde toch een happy end in het vooruitzicht te stellen, mag hij van de rechter op zijn brommertje naar het werk en is de boete beperkt tot 750 gulden. Andermaal voorkwam Hermesdorf een ontslag van een dronken automobilist.

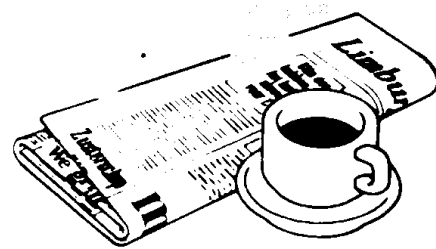

● J. Zweiphennig.

Koninklijk zilver

LANDGRAAF – J. Zweiphennig uit Landgraaf is gisteren onderscheiden met de zilveren eremedaillon verbonden aan de orde van Oranje Naussau. Burgemeester Bert Janssen reikte hem de versierselen uit. Zweiphennig kreeg de koninklijke onderscheiding voor zijn werk bij de Heerlense MDGO. Sinds 1969 is hij actief betrokken bij de Opleiding Assisterende Beroepen in de gezondheidszorg. Na zijn pensionering in 1989 bleef hij op vrijwillige basis werken bij de school.

Pij de koffie

Kunst

● Bij McDonald's krijgt u niet alleen mayonaise bij de Franse frietjes, maar ook Salvador Dali, Karel Appel, Jan Cremer, Malik, Corneille, Paul Vincken en Herman Brood. De fastfoodgigant in Heerlen biedt haar bezoekers sinds donderdag live-muziek, keramische kunst in de toiletten en een kunstcollectie bij de hamburgers. De werken zullen een jaar blijven hangen en worden aangevuld met werken van regionale kunstenaars. Hopelijk krijgt de Big Mac hierdoor een extra vleugje aroma.

Non-stop

● In het Brunssumse gemeenschapshuis In 't Ven wordt vanavond een non-stop-dancing gehouden. Liefst drie orkesten houden de dansliefhebbers tot in de kleine uren op de been: Challenge, samengesteld uit oud-leden van het orkest Banda Tumulto; Now & Ten, dat bekend staat om zijn goede performance van jaren-zestigmuziek. En voor de volhouders, de 'big dancers', is er nog een optreden van de Big Band Brunssum.

Wandelen

● Leden van de PvdA uit Landgraaf houden zich zondag even niet bezig met politiek. Zij gaan wandelen rondom Rimborg. De tocht gaat langs vele historische gebouwen en wordt geleid door PvdA-lid Jan Deckers en raadslid Maarten van Hulst. Zij vertellen over bijzonderheden in het verleden, heden en mogelijke toekomstplannen voor deze omgeving. De tocht begint om 10.30 uur bij restaurant Schweitzerhof en duurt ruim twee uur. De gesprekken tijdens de wandeling zullen variëren van pollen tot (uiter-aard) politiek.

Jubileum

● Marleen Gielkens in Merkelbeek werd gisteren aangenaam verrast. Huis en tuin waren versierd door familieleden. En waarom? Marleen 'zit' 25 jaar in het vak van bejaardenverzorgster. Dat vertelde ons een attente buurvrouw. En volgens dezelfde mevrouw heeft Marleen Gielkens haar werk steeds met hart en ziel verricht. Eerst in Huize Tieder in Merkelbeek en nu in Huize Bronnhoef te Brunssum. En zoals wel vaker gebeurt: een misverstand is gauw geboren. Want er hing een aantal... pampers bij de versieringen. Helgeen buurtbewoners nieuwsgierig maakte. Marleen toch niet in verwachting? Maar dat bleek voorbarig. De bejaardenverzorgster heeft het veel te druk met 'haar' oudjes. Geen tijd voor het kleine grut, zo vertelde ons dezelfde buur.

Kinderzegels

● Op woensdag 17 november gaat de Landelijke Actie Kinderpostzegels van start. De opbrengst van de actie is bestemd voor kinderen in Nederland, Oost-Europa en de ontwikkelingslanden. In Heerlen starten vrijwilligers van het plaatselijk comité om 9.45 uur met de verkoop van de zegels en wenskaarten in de bibliotheek. Burgemeestersvrouw M. Pleumeekekens opent de stand en Janneke Brinkman-Salentijn ontwerpt een aantal van de wenskaarten. U weet wel, de vrouw van Elco.

Limburgs Dagblad

REGIONALE EDITIE

Chef editieredactie Wim Dragstra

KANTOREN

Heerlen
Hoofdkantoor, In de Cramer 37,
6411 RS Heerlen,
tel: 045 - 739911,
fax: 045 - 739264.

Kerkrade
Rayonkantoor, Markt 42,
6461 ED Kerkrade,
tel: 045 - 452932,
fax: 045 - 455506.

Brunssum
Rayonkantoor, Rumpenerstraat 81,
6443 CB Brunssum,
tel: 045 - 256363,
fax: 045 - 259056.

Servicepunten

VVV Heerlen 045 - 716200
VVV Simpelveld 045 - 445222
VVV Landgraaf 045 - 322929

Amsterdammers stuiten in kwartfinale op titelhouder Ajax schrikt van Parma

AMSTERDAM - Met een lichte huivering werd bij Ajax gereageerd op titelhouder Parma, de tegenstander in de kwartfinale van het Europese toernooi voor bekerwinnaars. „Daar ben ik niet zo blij mee”, sprak assistent-trainer Gerard van der Lem meteen na de loting in Genève. De hulptoelcoach verving als woordvoerder zijn baas Louis van Gaal, wegens privé-omstandigheden onbereikbaar. Ajax speelt begin maart eerst thuis in het Olympisch stadion.

„Ik denk dat Parma één van de zwaarste, zoiets de sterkste ploeg is bij de laatste acht”, gaf Van der Lem aan. „Het elftal beschikt in elke linie over een aantal heel goede spelers. In tegenstelling tot de heersende mentaliteit in Italië heeft Parma een aanvallende speelwijze. Dat kan voor ons een voordeel zijn. Toch hadden we liever Real Madrid gehad. Die ploeg heeft een grote uitstraling, maar verkeert al geruime tijd in een sportieve crisis.”

Ook aanvoerder Danny Blind sprak van een ongunstige loting. „Parma heeft het vorige seizoen in Europees verband op mij een hele goede indruk gemaakt”, stelde de ervaren verdediger. „Dit seizoen draait het team in de Italiaanse competitie opnieuw goed mee. Met Sampdoria en AC Milan behoort Parma tot de attractiefste ploegen van de Serie A. De meeste Italiaanse clubs doen in tactisch opzicht maar wat. Bij Parma zit er een duidelijk offensief idee achter.”

Volgens Blind is Parma een hecht team. „Dat is het werk van de trainer, Nevio Scala. Hij is al jaren in dienst bij de club en heeft van het elftal een eenheid gemaakt. Parma voert voor Italiaanse begrippen een rustig beleid. Het elftal bestaat niet uit elf aankopen, zoals bijvoorbeeld Inter Milan. Het zullen best twee interessante wedstrijden worden.”

Ajax heeft goede ervaringen met Italiaanse clubs. Twee seizoenen geleden werd in het toernooi om de UEFA-beker zowel Genua als Torino (in de finale) uitgeschakeld. De Amsterdammers kwamen op Europees niveau nog nooit tegen Parma uit.

De ploeg van de Colombiaanse ster-speler Asprilla verspeelde afgelopen zondag de gedeelde koppositie in de Serie A. Het duel met Inter Milan ging met 2-3 verloren. Met veertien punten uit tien wedstrijden (doelcijfers: 15-7) bezet Parma de derde plaats in de Serie A. De vijf thuiswedstrijden werden alle gewonnen.

Met vijf doelpunten is spelmaker Zola de topscorer. Dank zij twee overwinningen op Palermo werd vorige maand al de derde ronde bereikt van het Italiaanse bekertoernooi. Parma telt vier Italiaanse in-

Cantona beschuldigt arbiters van omkoping

LONDEN - De Franse voetballer Eric Cantona heeft in het dagblad l'Equipe verklaard dat scheidsrech-

ters in het Europese bekeervoetbal geregeld worden omgekocht. Trainer Alex Ferguson van Manchester United noemt de uitspraken van de international complete verzinsels.

Cantona kreeg tijdens de Europese wedstrijd tegen Galatasaray (0-0) in Istanbul de rode kaart van scheidsrechter Rothlisberger. Manchester werd uitgeschakeld. l'Equipe noemde na afloop: „Ik weet zeker dat scheidsrechters in de Europacup worden omgekocht en het zou me niet verbazen als dat met Rothlisberger ook gebeurd is.”

Volgens Ferguson is het onmogelijk dat Cantona zich in die bewoordingen heeft uitgelaten. „Eric kan met niemand gesproken hebben, want hij was voortdurend in de kleedkamer. Niemand mocht naar binnen.”

Cantona en ploeggenoot Bryan Robson zeiden eerder dat ze na afloop van het duel geslagen zijn door Turkse agenten.

Van der Vleuten - Eric van der Vleuten is Piet Raymakers bij Jumping Amsterdam opgevolgd als houder van de NHS Dunhill Trophy. Wellicht dat nu ook voor de ruiter uit Mierlo eindelijk de al zo lang verwachte internationale doorbraak volgt.

Van der Vleuten, bescheiden op het flegmatiek af, bewijst al een jaar of vijftien dat hij uitstekend kan paardrijden, maar tot de faam van Lansink, Raymakers of Tops heeft hij het, uiteraard ook doordat hij geen absolute topper onder het zadel had, nooit gebracht. Wellicht kan Olympic Baltazar, van hengst tot ruiter omgevormd en zeker dit seizoen als springpaard met hoopgevende potentie gezegend, hem over de natuurlijke schroom heen-tillen.

AMSTERDAM - De Grand Prix van Australië, morgen op het stratiencircuit van Adelaide, staat in het teken van het afscheid van Alain Prost. De Fransman, dit jaar voor de vierde keer wereldkampioen formule 1, heeft onlangs aangekondigd een punt achter zijn actieve loopbaan te zetten. In de pits had de 51-voudig Grand Prix-winnaar gisteren voor een van de laatste keren een onderonsje met zijn chef-monteur. Morgen hoopt Prost met een zege afscheid te nemen van het formule 1-circus. In de eerste officiële training moest hij zijn opvolger bij Williams, de Braziliaan Ayrton Senna, voor laten gaan. De McLaren-coureur reed een tijd van 1.13.371, terwijl Prost 1.13.807 realiseerde. In het kielzog van het illustere tweetal volgden tijdens de eerste trainingssessie Schumacher, Hakkinen, Berger en Hill.

De loting voor de diverse Europese bekeertoernooien luidt als volgt:

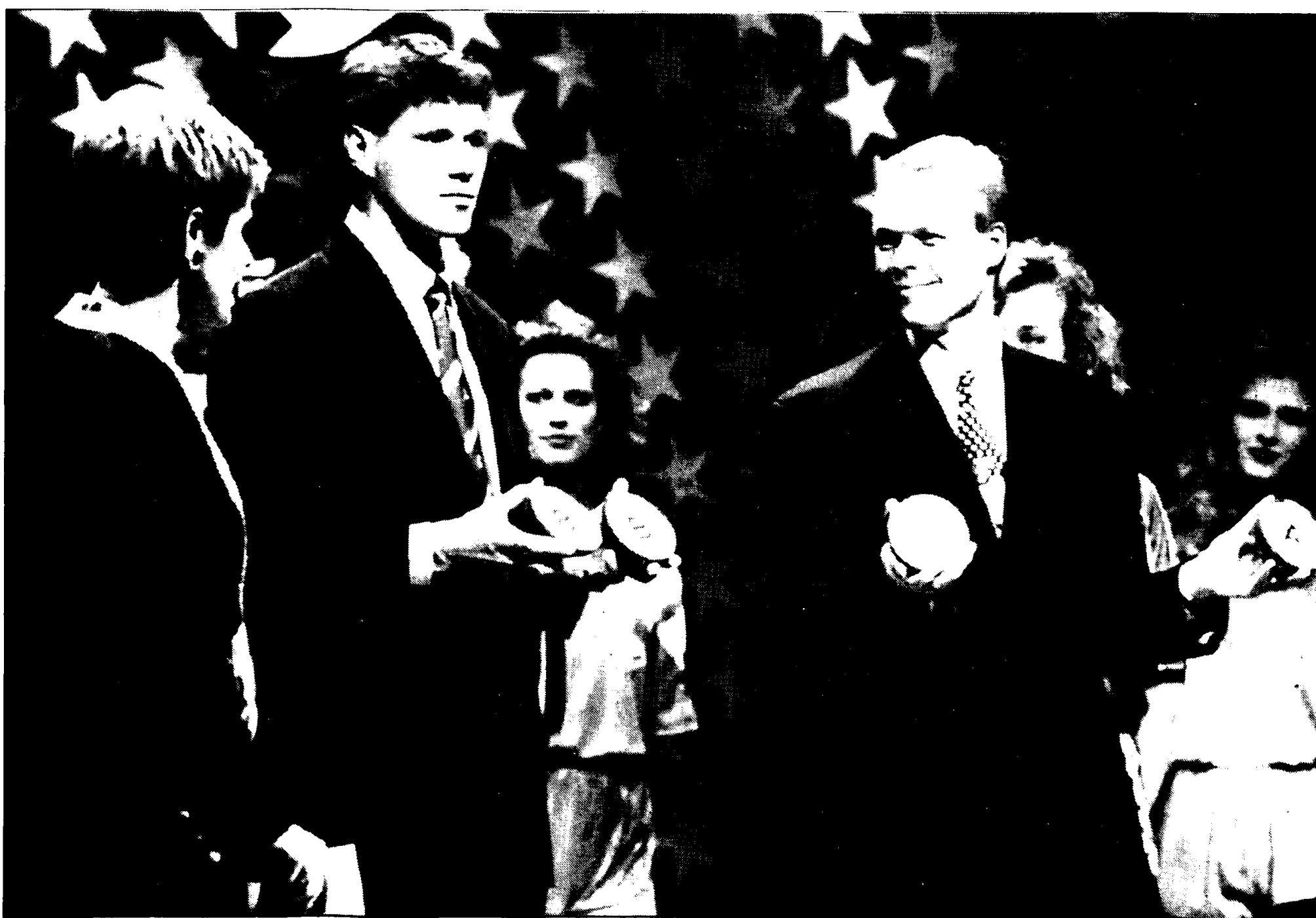
Champions League, groep A: Barcelona, AS Monaco, Spartak Moskou, Galatasaray. Programma: 24 november: Barcelona-Spartak Moskou en Galatasaray-FC Barcelona; 8 december: Barcelona-Monaco en Spartak Moskou-Galatasaray; 2 maart: Spartak Moskou-Barcelona en Monaco-Galatasaray; 16 maart: Barcelona-Spartak Moskou en Galatasaray-Monaco; 30 maart: Spartak Moskou-Monaco en Barcelona-Galatasaray; 13 april: Monaco-Barcelona en Galatasaray-Spartak Moskou.

Groep B: Werder Bremen, AC Milan, Anderlecht, FC Porto. Programma: 24 november: Werder Bremen-AC Milan en FC Porto-Werder Bremen; 8 december: Werder Bremen-Anderlecht en AC Milan-FC Porto; 2 maart: AC Milan-Werder Bremen en Anderlecht-FC Porto; 16 maart: Werder Bremen-AC Milan en FC Porto-Anderlecht; 30 maart: AC Milan-Anderlecht en Werder Bremen-FC Porto; 13 april: Anderlecht-Werder Bremen en FC Porto-AC Milan.

Halve finales: 27 april: winnaar groep A-tweede groep B, winnaar groep B-tweede groep A. Finale: 18 mei.

Europa Cup bekerwinnaars: Ajax-AC Parma, Benfica-Bayer Leverkusen, Torino-Arsenal, Real Madrid-Paris SG. Data: 2 en 16 maart 1994.

Uefabeker: Eintracht Frankfurt-Deportivo La Coruna, Brondby-Borussia Dortmund, Girondins Bordeaux-Karlsruher SC, Sporting Lissabon-Austria Salzburg, Cagliari-RV Mechelen, Norwich City-Internazionale, Borussia-OFI Kreta, Juventus-Tenerife. Data: 24 november en 8 december 1993.

● Marco van Basten en Ronald Koeman verrichten de loting van de Champions League in Genève. Foto: EPA

Ger Holka uitgestoten

Van onze correspondent THEO KEYDENER

GRUBBENVORST - Voor Ger Holka is het wereldkampioenschap kunststoten verleden tijd. Gistermiddag maakte de Duitser Ahrends met een 3-1 score een einde aan de WK-droom van de Heerleenaar. Holka zag zodoende zijn ambities om de finale te bereiken in mist opgaan. Zijn uitgangspunt was een plaats bij de laatste acht, gezien zijn resultaten in de voorronde geen onmogelijkheid.

De kleine theoretische kans die hij had om dit doel te bereiken, twee maal winnen gisteren, ging al verloren in een teleurstellende partij tegen de Duitser Ahrends, die hij enkele maanden geleden nog gemakkelijk opzij zette. Het was over en uit voor Holka, die volgens zijn zeggen toch niet met een kater is blijven zitten. Na afloop van de belangrijke partij blikte hij terug en vertelde waarom het allemaal misging. „Het was een sleutelwedstrijd en die moest ik winnen. Dan sta je toch onder druk. Er mag niets fout gaan. Ik kan er niet omheen dat ik slecht gespeeld heb. Het is teleurstellend voor het Nederlandse biljarten, maar niet alleen ik maar ook de andere jongens liggen eruit.”

Nadat de eerste set van tien figuren naar de Duitser ging, kwam Holka in de tweede set heel goed terug. Negen van de tien figuren zette hij op zijn naam. Echter, de Limburger vlamde maar eventjes. De laatste twee sets bood hij wel tegenstand, maar niet alleen ik maar ook de andere jongens liggen eruit.”

Van der Vleuten toont vorm

AMSTERDAM - Eric van der Vleuten is Piet Raymakers bij Jumping Amsterdam opgevolgd als houder van de NHS Dunhill Trophy. Wellicht dat nu ook voor de ruiter uit Mierlo eindelijk de al zo lang verwachte internationale doorbraak volgt.

Van der Vleuten, bescheiden op het flegmatiek af, bewijst al een jaar of vijftien dat hij uitstekend kan paardrijden, maar tot de faam van Lansink, Raymakers of Tops heeft hij het, uiteraard ook doordat hij geen absolute topper onder het zadel had, nooit gebracht. Wellicht kan Olympic Baltazar, van hengst tot ruiter omgevormd en zeker dit seizoen als springpaard met hoopgevende potentie gezegend, hem over de natuurlijke schroom heen-tillen.

lucky ten
Lucky Ten.
2-7-8-11-16-18-22-26-34-36-40-46-56-57-61-65-68-69-73-80.

maar niet voldoende om de oosterbuur van de partij te laten af te houden. Over de beide laatste sets memoerde hij: „Die waren gewoon slecht. Ik had gehoopt iets meer te kunnen bieden, vooral omdat de titelstrijd in Limburg gespeeld wordt. Maar helaas.”

Het zelfvertrouwen van Holka is niet aangetast. Realistisch als hij is, is zijn blik weer op de nationale titel gericht. „Dat is nu weer van groot belang. Over enkele weken moet ik

de koppositie in het toernooi om het nationaal kampioenschap verdedigen. Daar heb ik alle vertrouwen in. Hier in Grubbenvorst heb ik veel bijgeleerd.”

Ook nationaal kampioen Jan Brunnekeef slaagde er niet in de laatste acht te halen. Brunnekeef won in zijn tweede groepspartij met 3-0 van de Japanner Tanaka, maar verloor vervolgens het voor hem beslissende duel tegen de Franse titelverdediger Jean Reverchon (1-3).

Finish in zicht

● De Grand Prix van Australië, morgen op het stratiencircuit van Adelaide, staat in het teken van het afscheid van Alain Prost. De Fransman, dit jaar voor de vierde keer wereldkampioen formule 1, heeft onlangs aangekondigd een punt achter zijn actieve loopbaan te zetten. In de pits had de 51-voudig Grand Prix-winnaar gisteren voor een van de laatste keren een onderonsje met zijn chef-monteur. Morgen hoopt Prost met een zege afscheid te nemen van het formule 1-circus. In de eerste officiële training moest hij zijn opvolger bij Williams, de Braziliaan Ayrton Senna, voor laten gaan. De McLaren-coureur reed een tijd van 1.13.371, terwijl Prost 1.13.807 realiseerde. In het kielzog van het illustere tweetal volgden tijdens de eerste trainingssessie Schumacher, Hakkinen, Berger en Hill.

Foto: EPA

Anderlecht in zwaarste groep

GENEVE - De wedstrijd Anderlecht-AC Milan vormt woensdag 24 november het interessantste begin van de derde Champions League. In groep B zijn de twee topclubs met hun Nederlandse inbreng ingedeeld met FC Porto en de Duitse kampioen Werder Bremen. In groep A begint Barcelona met de uitwedstrijd tegen Galatasaray. Het andere duel is AS Monaco-Spartak Moskou.

Volgens trainer Jan Boskamp lootte Anderlecht de zwaarste tegenstanders. In het 'normale' toernooi om de Europa Cup voor landskampioenen won Anderlecht tot dusver van HJK Helsinki en Sparta Praag. Boskamp beloofde als ex-speler van Feyenoord zijn vroegere ploegmakers Willem van Hanegem en Wim Jansen FC Porto te verslaan. Hij heeft voor de thuiswedstrijd tegen Milan niet de beschikking over de geschorste Nils.

Loting drie toernooien

GENEVE - Het resultaat van

de loting voor de diverse Europese bekeertoernooien luidt als volgt:

Champions League, groep A: Barcelona, AS Monaco, Spartak Moskou, Galatasaray. Programma: 24 november: Barcelona-Spartak Moskou en Galatasaray-FC Barcelona; 8 december: Barcelona-Monaco en Spartak Moskou-Galatasaray; 2 maart: Spartak Moskou-Barcelona en Monaco-Galatasaray; 16 maart: Barcelona-Spartak Moskou en Galatasaray-Monaco; 30 maart: Spartak Moskou-Monaco en Barcelona-Galatasaray; 13 april: Monaco-Barcelona en Galatasaray-Spartak Moskou.

Groep B: Werder Bremen, AC Milan, Anderlecht, FC Porto. Programma: 24 november: Werder Bremen-AC Milan en FC Porto-Werder Bremen; 8 december: Werder Bremen-Anderlecht en AC Milan-FC Porto; 2 maart: AC Milan-Werder Bremen en Anderlecht-FC Porto; 16 maart: Werder Bremen-AC Milan en FC Porto-Anderlecht; 30 maart: AC Milan-Anderlecht en Werder Bremen-FC Porto; 13 april: Anderlecht-Werder Bremen en FC Porto-AC Milan.

Halve finales: 27 april: winnaar groep A-tweede groep B, winnaar groep B-tweede groep A. Finale: 18 mei.

Europa Cup bekerwinnaars: Ajax-AC Parma, Benfica-Bayer Leverkusen, Torino-Arsenal, Real Madrid-Paris SG. Data: 2 en 16 maart 1994.

Uefabeker: Eintracht Frankfurt-Deportivo La Coruna, Brondby-Borussia Dortmund, Girondins Bordeaux-Karlsruher SC, Sporting Lissabon-Austria Salzburg, Cagliari-RV Mechelen, Norwich City-Internazionale, Borussia-OFI Kreta, Juventus-Tenerife. Data: 24 november en 8 december 1993.

Edberg weer op niveau

PARIS - Stefan Edberg, voor het eerst sinds zeven jaar uit de top-vijf van het mannen tennis, heeft zijn oude niveau weer bereikt. Michael Stich werd het slachtoffer in de kwartfinales van het toernooi in Parijs-Bercy, 6-2 5-7 6-2 na zeven kwartier. Stich, gisteren een slecht verliezer, wist na afloop dat hij van een betere tennisser had verloren. Edberg maakte een einde aan de opmerkelijke serie van Stich, die in de laatste zes weken acht wedstrijden tegen Zweedse tegenstanders had gewonnen. Daarbij waren drie overwinningen op Edberg, de laatste vorige week in Stockholm.

Tom Nijssen en Cyril Suk zijn in het dubbelspel tot de halve finale doorgedrongen. In de kwartfinale moesten Nijssen en Suk het opnemen tegen de Canadees Grant Connell en de Amerikaan Patrick Galbraith. Met 6-3, 7-5 plaatsten Nijssen/Suk zich voor de halve finale van vandaag, waarin ze het opnemen tegen Paul Haarhuis en Jacco Eltingh, die met 6-3, 7-6 van Menno Oosting en de Amerikaan Brad Pierce wonnen. Het bereiken van de halve finale houdt in dat Nijssen en Suk naar een negende plaats op de wereldranglijst voor dubbelcombinaties stijgen en in ieder geval als reserve naar het ATP-dubbelwereldkampioenschap in Johannesburg mogen reizen. Een finaleplaats in Parijs en een goed resultaat in het laatste toernooi, dat de volgende week in Antwerpen gespeeld wordt,

Queis negentiende bij WK triathlon

HEERLEN - Sef Queis uit Hulsberg heeft in zijn leeftijds categorie een negentiende plaats behaald tijdens het WK heel triathlon in Kona Hawaii. Queis scoorde een tijd van 10.50.43, dit ondanks een zwak zwemgedeelte (1.34.53). Met een fietstijd van 5.13.15 over 185 km, gevolgd door een marathon in 3.53.03 voltooide Queis zijn vijfde hele triathlon in vijf maanden.

Krajicek niet naar Antwerpen

ANTWERPEN - Richard Krajicek neemt niet deel aan het ECC-toernooi, dat maandag in Antwerpen begint. De Hagenaar heeft last van een knieblessure. Krajicek won vorig jaar in de finale van de strijd om het diamanten racket van de Australier Mark Woodforde. Hij drong daarmee voor het eerst in zijn carrière tot de top-tien van de wereldranglijst door. Dit jaar zal Krajicek zich in het Antwerps sportpaleis beperken tot een demonstratie op zondag voor jongeren. Deze week verloor Krajicek in de tweede ronde van het toernooi in Parijs van de Amerikaanse qualifier Jared Palmer.

Wit Groen ontslaat trainer

VAALS - Theo Poeth is met onmiddellijke ingang ontslagen als trainer van de Vaalse vierde klasser Wit Groen VC. Jo van der Mierden zal morgen als nieuwe coach van de Wit Groen Witten op de bank zitten. Voorzitter Jacobi van Wit Groen VC over de plotselinge scheiding: „Het klikte gewoon niet tussen de spelersgroep en Theo Poeth. We zullen op korte termijn een schappelijke afvloeiingsregeling trachten te treffen.” Theo Poeth was werkzaam bij Wit Groen vanaf het begin van het seizoen 1993/94.

sport in cijfers

PAARDESPOORT
Amsterdam. Jumping Amsterdam, tweede dag. Progressief springconcours, 1.50 m, na barrage: 1. Brill's Go 14-22.80, 2. Broome-Lannegan 14-23.43, 3. Lindemann 14-25.75, 4. Roquet-Tombeleine 14-28.74, 5. Raymakers Raspoetin 2 14-30.50, 6. Sloothaak Weihauey 13-24.83, 7. Van der Schans Miss Europa 9-26.17, 8. Philippaerts Jolly Boy 9-31.77, 9. Tebbel-Dexter 8-21.72, 10. Robert Nonix 8-21.84. Nationaal springconcours, 1.35 m, na barrage: 1. Albert Zoor-Farao 4-27.64, 2. Laseur-Betlem's Ecarios 4-28.88, zonder barrage: 3. Steeghs-Winnethoe 4-64.98, 4. Schaap-Woodfield Coolodge 4-66.35, 5. Van Driel-Edith 4-69.27. Dressuur Prix St. Georges: 1. Balkenhol, Ehrengold 1361 punten, 2. Nadine Capellmann, Al Martino 1262, 3. Uphoff, Freudantzer 1258, 4. Sven Rutenberger, Amadeus en Strijk, Ceylon 1248, 6.

Bartels-De Vries, Olympic Barbria 1231, 7. Oosterom, Centurion 1213, 8. Van Grunsven, Partout 1201

Finale NHS Dunhill Trophy, 1.60 m, na twee barrages: 1. Raymakers-Runnetou 2-03.96, 2. Van der Vleuten-Olympic Baltazar 0-33.40, 3. Tops-Tops 0-34.60, 4. Ehrens Dante 0-34.60, 5. Van der Schans Capucino 0-35.91, 6. Romp Jus de Pommies 0-42.88, 7. Van de Pol Elena 0-33.00, na eerste barrage: 8. Voorn-Amethyst 4-55.99, 9. Brit-Stra-vinsky 4-56.65, Eindstand Trophy-klassering: 1. Van der Vleuten 103.5, 2. Raymakers 73, 3. Brit 69, 4. Geerink 66.5, 5. Neefs 64, 6. Tops 63.

VOETBAL

Eerste divisie. FC Zwolle-Telstar 1-2 (0-1), 17. Hoop 0-1, 58. Duim 1-1, 77. Hoop 1-2. Scheidsrechter: Takacs Toeschouwers: 3450. Gele kaart: Van der Veet (FC Zwolle). Alhannach en Tevreden (Telstar).

Krachtproef voor SVN

Van onze correspondent

HEERLEN - Het duel in de hoofdklasse C tussen SVN en TSC is voor de ploeg uit Nieuwenhagen van groot belang. Afgelopen zondag werd in tegen Deurne eindelijk de eerste zege bewerkstelligd. Met vier punten uit zeven wedstrijden wordt echter nog een degradatieplaats ingenomen. Dus dient tegen rodelaarsdrager TSC eveneens gewonnen te worden.

SV Meerssen reist naar Weert om daar Wilhelmina'08 te bestrijden. Een topper want beide ploegen staan immers met evenveel punten op kop. In 1F gonst het van de spanning. Koploper Wauwbach (10 punten) speelt uit tegen FC Vinkenslag. Voor thuisclub-trainer Piet van Dijk een wedstrijd met een apart tintje. Van Dijk was immers verleden seizoen trainer van Wauwbach en werd aldaar vroegtijdig op een zijspoor gezet. „Ik zou een leuge-

naar zijn als ik zou ontkennen dat het voor mij iets apart is. Ik hoop dat mijn ploeg dat ook voelt en iets extra's wil doen.”

De nummers twee en drie, RKVCL en Limburgia, ontmoeten elkaar in Maastricht, terwijl de achtervolgers Lindenheuvel en Roermond (beide 8 punten) in Geleen tegen elkaar uitkomen. De laatste vijf ploegen van de ranglijst hebben allen vijf punten. Van dit quintet speelt

Schuttersveld thuis tegen Miran-da en ontvang Chevreumont RKONS in eigen sportpark. Oefenmeester Bart Vreuls van Schuttersveld kampt met personele problemen. „Als het een beetje tegenzit mis ik zondag Smid, Faassen, Bachaus, Hendricks en Maurice Frijs. In dat geval wordt het wel erg moeilijk,” constateert Vreuls weinig hoopvol. Theo Caenen (Chevreumont) is hoopvol gestemd. „Het zit momenteel tegen, maar dat blijft niet zo. We hebben zondag tegen RKVCL goed gespeeld maar verzuimd het karwei voor de rust af te maken. Tegen ONS zijn we dan ook niet kansloos. Integendeel.”

VOETBAL

Santiago. Vriendschappelijk. Chili-Australië 3-2 (1-0). 33. Castillo 1-0, 49. Herrera 2-0, 52. Veast 2-1, 58. Etcheverry 3-1, 67. Veast 3-2.

TENNIS

Parijs. Mannen, 3,5 miljoen gulden. Achtste finales: Ivanisevic-Chang 7-6 7-5. **Quebec City.** Vrouwen, 250.000 gulden. Tweede ronde: Hy-Sukova 6-4 5-7 7-5. Derde ronde: Kelesi-Shriver 3-6 7-6 6-3, Katerina Malejeva-Raymond 3-6 6-2 6-2, Graham-Stubbs 6-2 6-3. **Oakland.** Vrouwen, 600.000 gulden. Tweede ronde: Mary Joe Fernandez-McGrath 6-1 6-3, Grossman-Hiraki 6-4 6-3, Kuhlman-Po 6-2 7-5. Kwartfinales: Navratilova-Majoli 3-6 6-3 6-2.

sport in cijfers

GOLF

Valderrama. Volvo Masters, mannen, 3,5 miljoen gulden. Stand na tweede ronde: 1. Woosnam 138 slagen, 2. Montgomerie 139, 3. Gilford en Way 140, 5. Clarke 142, 6. Chapman, Langer en Jimenez 143.

BILJARTEN

Grubbenvorst. WK Artistiek, tweede dag: Groep A: Brunnekreef-Tanaka 3-0 (38-7 42-14 25-12), Daelman-Tanaka 3-0 (42-13 48-19 32-20), Reverchon-Brunnekreef 3-1 (46-56 57-56 44-39 46-31). Eindstand: 1. Reverchon 3-6, 2. Daelman 3-4, 3. Brunnekreef 3-2, 4. Tanaka 3-0. Groep B: Ahrens-Holka 3-1 (43-36 57-66 48-37 49-35), Holka uitgeschakeld. Groep C: De Vos-Oliver 3-0 (42-19 41-31 42-19). Groep D: Rojas-Immerhoff 3-1 (35-23 24-50 43-32 46-23).

Programma betaald voetbal

eredivisie

Vandaag 19.30 uur: Heerenveen-GA Eagles, Willem II-FC Groningen
PSV-VVV
Morgen 14.30 uur: Ajax-Volendam, Roda JC-RKC
FC Utrecht-Cambuur
Vitesse-FC Twente
Sparta-Feyenoord

Feyenoord	12	10	2	0	22	25
Ajax	12	9	2	1	20	29
Vitesse	12	8	1	3	17	25
PSV	12	7	3	2	17	21
Roda JC	12	7	2	3	16	23
FC Twente	12	6	2	4	14	20
Willem II	11	6	1	4	13	18
NAC	12	6	1	5	13	22
Heerenveen	12	5	3	4	13	18
GA Eagles	12	5	2	5	12	18
VVV	11	4	2	5	10	13
Sparta	12	2	6	4	10	10
MVV	12	2	4	6	8	16
Groningen	12	3	2	7	8	13
FC Utrecht	12	3	2	7	8	15
Volendam	12	2	2	8	5	12
RKC	12	1	3	8	5	12
Cambuur L.	12	0	2	10	2	7

eerste divisie

FC Zwolle-Telstar
Vandaag 19.30 uur: Haarlem-Eindhoven, Emmen-Helmond Sport, Heracles-NEC
Veendam-TOP
Dordrecht-Den Bosch
Excelsior-AZ
RBC-Fortuna Sittard
Morgen 14.30 uur: ADO Den Haag-De Graafschap

Dordr. '90	12	10	2	0	22	27
AZ	12	7	1	4	15	23
ADO Den H.	12	6	3	3	15	32
Heracles	12	6	2	4	14	28
Telstar	12	5	4	4	14	22
FC Zwolle	13	5	3	5	13	20
Excelsior	11	5	2	4	12	19
Eindhoven	12	3	6	3	12	18
Emmen	11	5	1	5	11	21
Den Bosch	11	3	5	3	11	17
Helmond Sport	11	3	3	5	11	10
NEC	12	4	3	5	11	12
Fortuna S.	11	4	2	5	10	11
Graafschap	12	3	4	5	10	9
TOP	12	3	3	6	9	14
Haarlem	12	3	3	6	9	18
RBC	12	3	1	8	7	17
Veendam	11	4	6	6	10	14

buitenland

DUITSLAND
Mönchengladbach-HSV
Schalke-Leipzig
Kaiserslautern-Wattenscheid
Vandaag 15.30 uur: Freiburg-Stuttgart, Karlsruher SC-Duisburg, Nürnberg-Bayern München, Frankfurt-Dortmund, Dresden-Leverkusen, Köln-Werder Bremen

BELGIE
Beker, achtste finales
Vandaag 20.00 uur: Antwerp-Tileur, Molenbeek-Cercle Brugge, Beveren-Beerschot, Seraing-Deinze
Hiermis Gent-Kortrijk
Olym. Charleroi-Charleroi
RC Genk-Lokeren
Lommel-Lierse SK
Geel-St. Truiden
Morgen 15.00 uur: Harelbeke-Eendracht Aalst, Union Germinal Ekeren, AA Gent-Anderslecht, Standard Luik-Club Luik, Club Brugge-KV Mechelen, Waregem-Overpelt, Moeskroen-Oostende

mvv-nac

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter: Blom

MVV (selectie): Van Grinsven, Joop, Dens, Thal, Benneker, Reijnders, De Kort, Delsing, Visser, Lancob, Derksen, Roelofsen, Heffels, Hofman, Verhoeven, Knarren, Beenders.

NAC (opstelling): Karelse, Koumans, Brood, Zondervan, Wilnis, Remie, Ge-sthuizen, Gerritsen, Brusselers, van Hooijdonk, Lammers.

roda-jc-rkc

Morgen 14.30 uur
Scheidsrechter: Uilenberg

Roda JC (selectie): Waterreus, Senden, Nascimento, Luijpers, Trost, Van der Luer, Van Hoogdalem, Van Galen, Bangida, Hofstede, Huiberts, Scheepjens, Ajah, Vanderbroek, Doornik, Ithala, Romero, Plum.

RKC (opstelling): Teeuwen, Hutten, Nortan, Van Herpen, Van Haaren, Hoekstra, Schreuder, Van Aerde, Peelen, Boogers, Decheiver.

psv-vvv

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter: Wegereef

PSV (opstelling): Van Breukelen, Van Aerle, Koeman, Van der Gaag, van Mol, Verhagen, Numan, Lamprey, Kieft, Playfair, Kalusha.

VVV (opstelling): Roos, Smits, Polman, Hansen, Janfa, Verberne, Driessen, Derix, Laros, Torken, Graef, Wissels, Jans, Jos Smits, Teeuwen, Van Lee, ders, Spee, Hasselbaink.

rbc-fortuna

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter: Schaap

RBC (opstelling): Van Campenhout, Roovers, Jurgens, Van Gastel, Magiese, De Kort, Vilmar, Voets, Hendriksen, Wubben, Mutsaers.

Fortuna Sittard (opstelling): Hees, Maessen, Samuel, Szalma, Paul Janssen, Barmintloo, Deckers, Usta, Anton, Janssen, Taihutu, Pernot, Resorver, Van Zwam, Vergoossen, Mordang, Jong, Nysäther.

Derksen debuteert bij MVV • Szalma van de partij bij Fortuna

RKC taaie klus voor Roda JC

Van onze sportredactie

KERKRADE - Overrompelen. Vroeg scoren en vooral het koppie erbij houden. Zo luidt het parool van Roda JC met het oog op de confrontatie met RKC morgen in Kerkrade. Zo snel mogelijk een bres in de muur van de Waalwijkse vesting slaan. Om de wedstrijd open te gooien. „RKC is een ploeg die het ons heel lastig kan maken met zijn defensieve spel. We moeten dat blok meteen opentrekken en vooral ons eigen spel blijven spelen. Onze wil aan RKC opleggen,” zegt trainer Huub Stevens van het thuis nog ongeslagen Roda JC.

Stevens heeft nog niet de beschikking over de langdurig geblesseerde Broeders en Kaliszan. De Pool zal maandag evenwel weer de training hervatten. Plum is inmiddels weer aan de selectie toegevoegd. Bij RKC (slechts drie remises in uitwedstrijden) zijn Werdekker en Brands de probleemgevallen.

Brands is zeker niet van de partij. Achter Werdekker staat een vraagteken. „RKC heeft in Boogers en Decheiver echter twee aanvallers, die we zeker in de gaten moeten houden. Ze zijn bij counters levensgevaarlijk.”

Fortuna

Voor de wedstrijd RBC-Fortuna kan de Sittardse oefenmeester Chris Dekker over een zo goed als complete spelersgroep beschikken. Josef Szalma is na een schorsing weer speelgerechtigd en alleen Willy Boessen moet nog een duel straf uitzitten.

Al langer geblesseerd zijn René Hoffman en Roy van de Heuvel. Beiden zijn weliswaar op de weg terug, maar hebben nog enige tijd nodig. Hoffman verwacht pas na de winterstop weer voluit met de groep mee te kunnen trainen.

Door de terugkeer van Josef Szalma verliest Dominiek Vergoossen zijn plaats in het Sittardse team. Szalma speelt vanaf om 19.30 uur in Roosendaal, maar zal woensdag in de bekerwedstrijd in Alkmaar tegen AZ niet van de partij zijn. De Hongaar kreeg opnieuw een gele kaart, dit keer in een duel met het tweede team. Willy Boessen zal hem dan vervangen, omdat diens schorsing er woensdag weer op zit.

Over de tegenstand van vanavond, RBC, kan Dekker heel kort zijn. „Het is een goede ploeg die echter op het moment niet draait.

Net als wij eigenlijk. Maar gezien onze kwaliteiten moet er in Roosendaal wat te halen zijn voor ons.”

MVV

De op huurbasis van Roda JC geleende Dirk-Jan Derksen zal vanavond in stadion De Geusselt, aan

vang 19.30 uur, tegen het Bredase NAC bij MVV zijn opwachting maken. Voor de Maastrichtenaren een aardige opsteker, zeker gezien het feit dat na het wegvallen van Eric Meijer (PSV) en door de blessures van Hans Linders en Toine Scheepers de MVV'ers nog altijd niet in staat zijn geweest het niveau van afgelopen seizoen te benaderen.

Het team van trainer SF Vergoossen, dat in de twaalf gespeelde wedstrijden pas acht punten wist te vergaren en langzaam dreigt weg te zakken, kan zich tegen het sterk spelend NAC geen misstap meer veroorloven. Voor de MVV-coach geen gemakkelijke opgave. „We weten wat er tegen NAC op het spel staat. Ze hebben afgelopen jaar in de eerste divisie bewezen dat ze tot de top behoren en laten nu ook zien dat ze goed meedraaien. Ik ben dan ook blij dat we Dirk-Jan Derksen er bij hebben. Hij heeft verleden jaar bewezen wat hij kan. Dat het geen gemakkelijke wedstrijd zal worden, daar ben ik van overtuigd. Gezien hun positieve aanvallende instelling zal het vanavond een aantrekkelijke partij voetbal worden,” aldus Vergoossen, die naast de geschorste Van As ook geen beroep kan doen op de geblesseerde Scheepers, Linders en Maes.

VVV

VVV kan vanavond in de uitwedstrijd tegen PSV in dezelfde formatie aantreden waarmee tien dagen geleden Feyenoord een gelijkspel werd afgedwongen. Frans Körver laat zijn team ook in hetzelfde tactisch concept spelen, dat wil zeggen Torken en Graef als de meest vooruitgeschoven puntspelers. Louis Laros op de linkervleugel fungeert als vierde middenvelder. Geert Braem, die in het uitduel tegen Sparta op 24 oktober met een teenblessure uitviel, is voorlopig nog niet van de partij. Ook een peesk-wetsure speelt Braem nog parten.

Surfers zwak of ziek als wind opsteekt

MAUI - De Nederlandse branding-surfers waren zwak of ziek op het moment dat de finale van de strijd om de wereldbeker werkelijk begon. Twee dagen hadden de deelnemers in Maui op Hawaii moeten wachten op wind en golven. Dat had kennelijk veel van de krachten gevergd.

Voor Lucienne Ernst waren de golven op de eerste volledige wedstrijd dag blijkbaar te hoog. De enige Nederlandse die aan alle GP-races deelnam werd bij de wave-performance naar de herkansing verwezen. Op grond van betere prestaties in de andere onderdelen, slalom en courseace, bezet de 20-jarige Reeuwijkse prof in de algemene rangschikking de elfde plaats.

Olaf van Tol meldde zich ziek af. Jan Boersma, die de afgelopen dagen werd geveld door een virus, startte wel maar werd vlot uitgeschakeld. Dat lot trof ook Eric Groenewoud.

Björn Dunkerbeck, een onder Spaanse vlag varende Nederlander, behield zijn leidende positie voor Robby Naish, de surfveteraan uit Hawaii. Dunkerbeck, zoon van een Deense vader en een Nederlandse moeder, mikt in de Stille Oceaan op zijn zesde achterevolgende wereldtitel.

Bij de vrouwen wordt de ranglijst aangevoerd door de Australische Jessica Crisp. Het prijzengeld tijdens de finale bedraagt 360.000 gulden. De finale duurt tot woensdag 10 november. Naar verwachting van de organisatoren zijn wind en golven van voldoende kwaliteit om het programma af te werken. In noodgevallen wordt de wedstrijdenreeks met een dag verlengd.

• Topscoer Peter Hofstede van Roda JC, morgen op Kaalheide tegen RKC.

Foto: ANP

Wielerunie bouwt topcompetitie af

Van onze sportredactie

ROTTERDAM - De topcompetitie voor amateurs heeft haar langste tijd gehad. Volgend jaar staan er in het kader van die competitie nog negen wedstrijden op het programma, maar in 1995 bestaat ze niet meer. Omdat ze verdwijnt, zal ook de promotiecompetitie veranderen. Deze draagt met ingang van komend seizoen de naam 'nationale clubcompetitie'. De opzet blijft ongeveer dezelfde. Er is evenwel geen

promotie meer aan verbonden. De winnaar mag zich de beste wielervereniging van Nederland noemen.

In 1994 zal de topcompetitie bestaan uit een veldrit (Schijndel), een individuele tijdrit (Veldriël), een baanwedstrijd (Alkmaar) en de Rondes van Drenthe, Noord-Holland, Overijssel en Limburg, de Omloop van de Kempen en GP Wieler Revue. Het schrappen daarvan vloeit voort uit de ervaring dat de deelnemende ploegen zich voorna-

melijk richten op de Nederlandse (waaier)klassiekers. Die formaties zijn met het oog op de sponsorbelangen nauwelijks bereid hun jonge talenten te laten rijpen in zware buitenlandse koersen.

Hoewel nog onduidelijk is hoe de competities er in 1995 precies zullen uitzien, staat de KNNW op het standpunt dat de beste Nederlandse amateurs meer kans moeten krijgen om zich over de grens te presenteren. Het ideaalbeeld van een inter-

nationale competitie is evenwel nog niet te realiseren.

Het ligt wel in de bedoeling reeds volgend jaar in samenwerking met België een serie wedstrijden te organiseren. Die competitie, waaraan ook profs en oud-beroepsrenners mogen meedoen, wordt in beide landen afgewerkt. Het plan bestaat om deze wedstrijden, waarin telkens een prijzengeld van 8000 gulden is te verdienen, uit te breiden tot meerdere Europese landen.

• Wim Jonk vormt weer een koppel met Dennis Bergkamp.

Foto: ERMINDO ARMINO

Wim Jonk keert terug in basis

MILAAN - Wim Jonk keert terug in de basis van Inter bij de derby tegen AC Milan, die morgen in San Siro wordt gespeeld. Trainer Bagnoli heeft dat bekendgemaakt.

De Nederlandse international zat woensdag gedurende de Europese wedstrijd tegen Apollon Limassol op de tribune. Inter speelde op Cyprus gelijk (3-3), na eerder op eigen veld met 1-0 te hebben gewonnen.

Voor het duel met de stadsgenoot heeft Bagnoli twee wijzigingen aangebracht. Sjalimov moet plaatsmaken voor Jonk, Antonio Pagnin komt in het elftal voor zijn broer

Massimo. Bergkamp staat met Sosa en Schillaci in de aanval. AC Milan speelde afgelopen woensdag tegen Copenhagen een soort van oefenwedstrijd. Op de overwinning van 6-0 in Kopenhagen volgde een karige zege van 1-0 op eigen veld. De kampioen kan zondag in zijn nagenoeg sterkste samenstelling aantreden. Zoals bekend ontbreekt nog de van een blessure aan de enkel herstellende Van Basten.

De aanval wordt morgen gevormd door Papin en Simone.

De toel beladen wedstrijd wordt dit keer met extra spanning tegemoet gezien. Afgelopen zondag gaf AC Milan, na de nederlaag tegen het Sampdoria van Gullit, voor het eerst sinds bijna twee jaar de koppositie af. De ranglijst wordt aangevoerd door Sampdoria en Juventus met 15 punten, de beide Milan's volgen met Parma op een punt. „De verliezer van zondag zal het contact met de top kwijtraken,” zegt Tassotti, de geroutineerde verdediger van AC Milan. „Dat zal voor de volgende wedstrijden in mentaal opzicht een groot nadeel zijn.”

sport kort

• **VOETBAL** - NEC heeft Jeffrey Kooistra voor de rest van dit seizoen gehuurd van Heerenveen. De Nijmeegse club uit de eerste divisie heeft tevens een optie tot koop op de aanvallende middenvelder. NEC zocht een vervanger voor Van Wanrooy, die wegens een knieblessure lang is uitgeschakeld.

• **BOKSEN** - De Japanner Katsuya Onizuka heeft zijn wereldtitel in het zwaarvlieggewicht (WBA-versie) behouden. De kampioen versloeg uitdager Thannomsak Sithobay uit Thailand op punten.

Van onze verslaggever

Franse 'glamourboy' van jaren tachtig aan rand van afgrond

'Rien ne va plus' voor Bernard Tapie

● Het 'sprookje' Bernard Tapie (links) lijkt uit. Zijn zakelijk imperium wankelt. Olympique Marseille, de trotse Europese kampioen, is vanwege een omkopingsschandaal uitgesloten van Europees voetbal en verkeert ook financieel aan de rand van de afgrond.

Foto: REUTER

wordt achtervolgd door een affaire die nog vele malen ernstiger lijkt te zijn dan al het bovenstaande. Hij zou zich als eigenaar van de op de rand van een faillissement balancerende weegschalen-fabriek Testut schuldig hebben gemaakt aan valsheid in geschrift, zwendel en heling. Via merkwuurde manoeuvres met dochterbedrijven zou Tapie ruim 100 miljoen franc aan het toch al noodlijdende bedrijf hebben onttrokken, daarmee de werkgelegenheid van 600 mensen op het spel zettend. Met een deel van het onrechtmatig aan Testut onttrokken geld zou Tapie enkele jaren geleden de transfer van de Engelse voetballer Chris Waddle hebben gefinancierd.

Hoe erg Tapie zich door de 'affaire Testut' bedreigd voelt, blijkt wel uit het feit dat hij onlangs met de van hem bekende bravoure aankondigde dat hij Testut niet failliet zou laten gaan. Tapie legde uit eigen zak het lieve sommetje van 250 miljoen franc (ruim 80 miljoen gulden) op tafel om een faillissement te voorkomen. 'Weggegooid geld', zo menen alle financiële specialisten. Testut gaat hoe dan ook op termijn failliet. Tapie zou met de royale schenking maar één ding hebben willen bereiken: Dat de justitie het onderzoek naar de zaak staakt.

De methode heeft in het verleden meerdere malen gewerkt, maar dit keer lijkt Tapie verkeerd gegokt te hebben. Een parlementaire commissie buigt zich sinds deze week over een verzoek van justitie zijn parlementaire onschendbaarheid op te heffen. Als daar volgens zijn collega's aanleiding toe is, zal Tapie op korte termijn in staat van beschuldiging worden gesteld. Het is zeer de vraag of het legertje advocaten dat Tapie al sinds jaar en dag bijstaat, dit keer opnieuw in staat is hem uit de klauwen van justitie te redden.

Fortuin

Als Bernard Tapie inderdaad achter de tralies verdwijnt, is dat het definitieve einde van een korte carrière. Een carrière die in de jaren zestig begon. Als 19-jarige vergaarde Bernard een fortuin als verkoper van televisietoestellen. De manier waarop hij zijn

handel wist te slijten, is illustratief voor zijn latere werkwijze: Inventief, met veel bluff en charme en het met de waarheid niet zo nauw nemend.

De jonge Bernard deed zich voor als enquêteur en vroeg de mensen huis-aan-huis wat ze van bepaalde televisieprogramma's vonden. Als mensen niet over een toestel beschikten, wist Tapie daar wel raad op. Hij 'leende' ze er een week lang heen. Daarna wilden de meeste mensen het toestel niet meer kwijt en rinkelde de kassa.

Na een mislukte poging om carrière te maken als zanger en nog wat andere romantische omzwervingen, maakte Tapie in de jaren zeventig en tachtig fortuin als 'raider'. Hij kocht tientallen vrijwel failliete ondernemingen op en wist ze, na ze met paardemiddelen op de been te hebben geholpen,

met veel winst te verkopen. De methodes die hij daarbij gebruikte, grensden vaak aan het toelaatbare, maar een legertje geslepen advocaten zorgde ervoor dat Tapie er altijd zonder kleerscheuren vanaf kwam.

Gouden combinatie

Begin jaren tachtig ontdekte Tapie de 'gouden combinatie': sport en media. Via het sponsoren van de wielerploeg La Vie Claire met de meervoudige Tourwinnaar Bernard Hinault - en later Greg Lemond - als kopman, kreeg de gelijknamige keten reformzaken die hij in 1980 kocht, landelijke bekendheid. Net als Tapie zelf. De arbeidersjongen die het tot multimiljonair had geschopt, werd een volksheide die niet meer van de televisieschermen was weg te branden. Maar de 'mythe Tapie' werd pas echt geboren toen hij in 1986

de noodlijdende voetbalclub Olympique Marseille overnam, op verzoek van Gaston Defferre, een legendarische burgemeester van Marseille en tevens één van de kopstukken van de socialistische partij. Dat was niet alleen het begin van een serie opmerkelijke sportieve successen, maar ook het begin van zijn politieke carrière. Want voetbal en politiek zijn in de compleet voetbalgekke Zuidfranse stad zeer nauw met elkaar verweven.

Tapie keek niet op een paar miljoen meer of minder om Olympique naar de Europese top te brengen. Hij kocht spelers als Jean-Pierre Papin, Chris Waddle, Jean Tigana, Klaus Allofs, Eric Cantona, Alain Boksic, Rodi Voller en Paolo Futre en huurde toptrainers als Raymond Goethals, Frans Beckenbauer en Thomas Ivic in om zijn grote ideaal te bereiken:

Olympique moest als eerste Franse club de Europa Cup I winnen. Tapie wilde de Italiaanse media-baron Silvio Berlusconi en zijn sterrenteam AC Milan naar de kroon steken. In 1991 mislukte dat op het laatste moment. In de halve finale schakelde Marseille AC Milan uit, om in de finale te strijken.

Paria

In mei dit jaar lukte het dan eindelijk. In München wist Olympique Milan de baas te blijven. Tapie was op het hoogtepunt van zijn roem. Maar helaas werd de historische overwinning al snel overschaduwd door de 'affaire OM-Valenciennes'. Enkele dagen voor de finale in München zou directeur Bernès van Olympique drie spelers van competitie-tegenstander Valenciennes hebben willen omkopen. Het begin van een

juridische thriller die nog lang niet afgelopen is. Het begin van het einde voor de Franse en Europese kampioen. Olympique werd door de UEFA geschorst en uit de Europese competitie gegoooid. De trotse kampioen, Tapie's parade-rijtuig, is nu de paria van het Europese voetbal.

De uitsluiting van Europees voetbal dreigt de club ook financieel lelijk op te breken. Door het mislopen van meer dan veertig miljoen gulden aan inkomsten lijkt een faillissement haast onafwendbaar. Bernard Tapie moet zijn beste spelers (Boksic, Voller, Boli en Futre) verkopen en is wanhopig op zoek naar een kapitaalcrachtige industrieel die de club van hem wil overnemen. Hij wil zich, zo maakte hij deze week bekend, nog voor het einde van het seizoen terugtrekken om zich geheel aan zijn politieke carrière te wijden. Het is geen geheim dat Tapie zijn oog heeft laten vallen op het burgemeesterschap van Marseille, de tweede stad van Frankrijk. Of hij daarin slaagt, zal voor een groot deel afhangen van de vraag of hij Olympique voor de ondergang kan behoeden. Het is verre van uitgesloten dat de Franse voetbalbond die momenteel de financiën van Marseille onderzoekt, de club failliet laat verklaren en vanwege financieel wanbeheer terug zet naar de tweede divisie, zoals rival vaal Bordeaux enkele seizoenen geleden ook overkwam.

Dat zou een klap zijn die de club, de stad Marseille en Tapie niet snel te boven zullen komen. Marseille is, ondanks alles, nog steeds trots op zijn club en op Tapie. De aanhoudende aanvallen op Bernard Tapie zijn voor duizenden trouwe supporters niets anders dan 'een Parijs complot' om de club, Tapie en de stad in diskrediet te brengen. Maar ook in Marseille slaat de twijfel toe.

Oplichter

Is Bernard Tapie een bluffer? Een sociaal bewogen multimiljonair, een fantaseer danwel een financieel genie? Of gewoon een briljante oplichter en geboren leugenaar? Het zijn vragen die menigeen in Frankrijk zich al jaren stelt. Het antwoord is nu aan justitie en het ziet er niet best uit voor Bernard Tapie. De 'selfmade'-miljonair hoort sinds kort op alle terreinen waarop hij met veel succes actief was, nog maar één zin: 'Rien ne va plus'. Niemand wil nog met het 'aangeschoten wild' Tapie in zee gaan, zo lijkt het. Zelfs president Mitterrand, tot voor kort een onvoorwaardelijk fan van Tapie, neemt nu duidelijk afstand.

„Bernard Tapie mikt steeds hoger. Meer bekendheid, meer geld en uiteindelijk meer macht. Hij is een gokker die noodgedwongen steeds hoger in moet zetten: een koorddanser die zijn evenwicht alleen maar kan bewaren door vooruit te gaan. Stoppen, of alleen maar even pauzeren, verhoogt het risico te vallen. De vlucht naar voren is de voorwaarde voor zijn overleven”, zo schrijft de Franse journalist Philippe Reinhard in een uiterst kritisch boek over het fenomeen Tapie ('Bernard Tapie, of de politiek in zijn onderbroek').

De koorddanser Tapie weet waar hij aan toe is. Het 'vangnet' Francois Mitterrand is weg en hij staat op het punt heel diep te vallen.

Estafetteploeg een kwart eeuw na de Spelen van Mexico

'Bob Beamon was helemaal gek van blonde meiden'

DOOR DICK LOMAN

VOOSTERBEEK - In de sport zijn records geen lang leven beschoren. Lustrumfeestjes zoals dit weekeinde in Maastricht zijn dan ook uitzonderingen, laat staan feestjes ter gelegenheid van de 25ste verjaardag van een recordtijd. In ons land had heel kort geleden zo'n party plaats. In besloten kring met de sprintsters van weleer Wilma van den Berg, Corrie Bakker, Mieke Sterk en Truus Hennipman. Het estafettekwartet dat deze maand een kwart eeuw geleden bij de Olympische Spelen van Mexico '68 de toptijd van 43,4 sec (later omgezet in de elektronische tijd van 43,44 sec) scoorde. Een opmerkelijke tijd toen die 43,4 sec op de 4x100 meter estafette. Even, één dag, zelfs een wereldrecord, zij het gedeeld met de razendsnelle Amerikanen. Een tijd ook waarop 25 jaar lang andere Nederlandse estafetteploegen zich stuk beten. Met Wilma van Gool-van den Berg, in Mexico startlooperster, kijken we terug op dat historische record en op die onvergetelijke Olympische Spelen van Mexico '68, waar verspringer Bob Beamon voor 'eeuwig' zijn naam en faam vestigde.

Ze herinnert het zich nog als de dag van gisteren. Die 'ruimteprong' van de man die maar niet wilde landen. Bob Beamon. Pas na 8,90 meter door de ijle lucht van Mexico kwam er een einde aan zijn vertesprong. „Als sporter kenden we Beamon niet of nauwelijks. In het olympisch dorp leerden we hem kennen. Hij viel op door zijn gedrag. Apart gekleed. Behangen met Afrikaanse kleding, herinner ik me. Een slungelachtig figuur maar gek op blonde vrouwen. Ik weet niet wie van de twee maar Corrie of Mieke een keer met 'm uitgewees. Nou, die slungel wilden we wel eens zien springen. Ik zie het nog

voor me. Ik weet onze reactie nog. In de trant van: wat gebeurt daar nou allemaal?!”

Maria Gommers

Wilma van Gool-van den Berg geniet een kwart eeuw na dato nog na. Begrijpelijk want die Olympische Spelen van '68 in Mexico City waren onvergetelijke. Bob Beamon natuurlijk met z'n explosie van 8,90 meter ver. Dick Fosbury de eerste hoogspringer die rugleings over de lat ging en met die 'flap-sprong' goud pakte. Jim Hines met 9,9 sec als eerste mens onder de tien seconden op de 100 meter. Het fabuleuze optreden

van de Kenianen Keino, Temu en Biwott en natuurlijk de bronzen plak van Maria Gommers op de 800 meter. Wilma van Gool aanvullend: „En natuurlijk de Black Power-groet van de Amerikaanse estafetteploeg”.

Maar er was ook de Nederlandse damesestafetteploeg, die het oog op zich gericht wist. „Wat waren wij dicht bij brons. Zo verschrikkelijk dichtbij. Als startlooperster stond ik bij de finishlijn maar het was niet te zien of we nu derde, vierde of vijfde waren. Rusland, Australië en wij. Alle drie kregen we 43,4 sec achter onze naam. Eerder waren Amerika en Cuba al door de finish gegaan. Het ging dus om die derde plek. We werden uiteindelijk als vierde geklasseerd. Jammer, natuurlijk maar een echte domper was het niet want we hadden een onvergetelijk goed toernooi gelopen,” stelt Wilma van Gool nu nog vast.

Niet overdreven dat laatste want vóór het vertrek naar Mexico stond het Nederlands record nog op 44,6 sec. Met meer dan een volle seconde werd dat record verpulverd. Tot tweemaal toe. „De eerste keer in de serie die we wonnen ook in 43,4 sec. Precies dezelfde tijd die Amerika met onder anderen Wyoma Tyus in de eerste serie liep. Een wereldrecord toen dat we dus moesten deden. Voor ons ongelooflijk. Een euforie”

Natuurlijk was er voor het kwartet van toen het voordeel van de

ijle Mexicaanse lucht waarvan de complete internationale sprinttop dankbaar profiteerde. Maar er was meer dat het succes van de Nederlandse ploeg verklaarde. Wilma van Gool over het opmerkelijke gegeven dat het record nog steeds standhoudt: „Om te beginnen was het zo dat we individueel geen kans hadden om uitgezonden te worden. Ik met 11,7 sec achter m'n naam was eigenlijk de enige kanshebster. Dat besef was er in de ploeg, de ploeg van zes want we waren altijd bij elkaar. Deden enorm veel samen. Echte team waarin iedereen alles voor elkaar over had. Een echte meidengroep. Later zag je vooral estafetteploegen met vaak een loopster die individueel de limiet ook de baas kon. En voor zover ik kan beoordelen heeft een estafetteploeg later ook nooit zoveel samen getraind als wij deden”.

„Na het Europees kampioenschap in Boedapest waar Fanny Blankers-Koen de estafetteploeg nog begeleidde, zijn we met de ploeg naar Mexico begonnen. Veel weekendtrainingen met overnachtingen in Overveen. Veel wedstrijden ook in Duitsland. En met een heel goede trainer, Wil Westphal, die heel veelzijdige en afwisselende oefenstof had. Ik overdrijf niet als ik zeg dat we echt blindelings konden wisselen. We hebben toen echt het maximale uit de wissels gehaald. Teruggijkend zeg ik nu dat we dat record alleen hebben kunnen lopen omdat voor iedereen de estafette boven het in-

● Het kwartet van Mexico. V.l.n.r. Corrie Bakker, Mieke Sterk, Wilma van den Berg en Truus Hennipman.

Foto: ANP

dividuele nummer ging. Het collectief stond altijd voorop”.

Dopingluchtjes

Mexico 1968. Achteraf gezien misschien wel de laatste Olympische Spelen waar het nog niet gonsde van dopinggeluiden. „Een heel wat leukere tijd. Nu wordt elke atletiekprestatie met argwaan beoordeeld. Overal zit een luchtje aan. Je weet niet meer wat puur of met doping gepresteerd is. Nu weer die Chinese vrouwen. Kun je je voorstellen hoe groot de schok was toen een jaar later, bij de Europese kampioenschappen in Athene '69, bekend werd dat onze tienkamper Edward de Noorlander op doping betrap zou zijn?”

Zijn naam kwam levensgroot op het scorebord in het stadion. Ongelooflijk maar waar. Edward heeft nooit gebruikt. Ik weet niet wat er toen allemaal is misgegaan. Doping toen bij ons? We wisten niet wat het was. In dit verband misschien aardig om te vertellen.

In die jaren had je de Olympische Dagen in Oost-Berlijn. Daar heb ik vaak gelopen, zelfs nog gewonnen. Ik vergeet nooit dat Jos Hermens bij het ontbijt om melk vroeg. Voor zijn brinta. Dat had hijzelf meegemomen. Zelfs dat was in die tijd voor ons nog heel ongewoon.

„Mijn twijfels kwamen toen het in Oost-Duitsland ineens zo hard

ging. Met Marita Koch bijvoorbeeld. Maar ik ken de Oostduitse toppers ook nog die clean waren. Sprintster Renate Stecher met wie we ook contact hebben. Ik kom uit de atletiek tijd waarin de seksproeven een hot item waren.

De haar-en/of speekseltest. Of je wel vrouw was. Ik heb in elk geval een pasje waarop dat bevestigd wordt.... De tijden zijn sterk veranderd. Ook financieel. Bij ons moest er geld bij. Neen, wij zijn er geen cent wijzer van geworden.

Het enige dat ik gekregen heb was een horloge tijdens de wedstrijd in Zürich en die is tijdens een wedstrijd in Frankrijk nog gejat ook”.

GELEEN – Het ijshockey glijdt af. De sport van de houwdegens en doordouwers raakt hoe langer hoe meer in het verdomhoekje. Gerenommeerde Nederlandse clubs kunnen geen representatieve teams meer op de been brengen, de vaderlandse competitie is gedevalueerd en het Nederlands team dreigt door de deelname van de voormalige Sovjetstaatjes terug te moeten naar af. Tot overmaat van ramp is het leidental van de Nederlandse IJshockeybond (NIJB) afgelopen seizoen gedaald van 4099 naar 3711 leden en lijkt de zo flitsend ogende sport een karikatuur van zichzelf te worden. Alleen in Geleen schuift de puck nog in de goede richting. De Meetpoint/Eaters hebben de beschikking over goede buitenlandse spelers en zijn favoriet voor beker en landstitel.

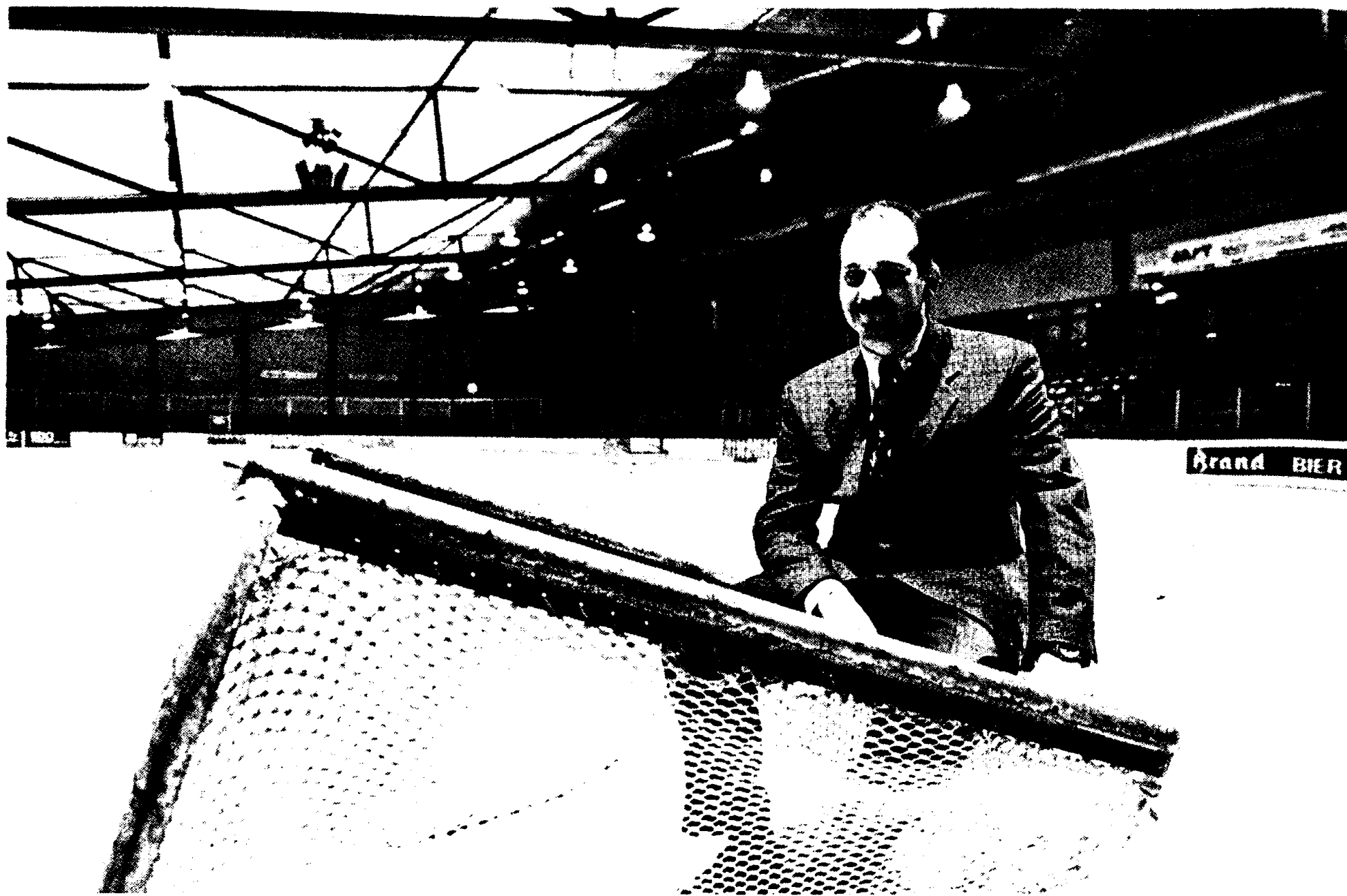
door
HANS STRAUS

Maar ook in ijshal Glanerbrook heeft de dooi ingezet. De kritische toeschouwers in Geleen lopen nog niet warm voor de nieuwe competitie-opzet en de supporter-saantallen zijn toch nog altijd bepalend voor het vinden van een hoofdsponsor. De overeenkomst met Meetpoint loopt in ieder geval af. Een ijsingwekkend perspectief.

Het sombere beeld heeft veel te maken heeft met de nieuwe eredivisie die de NIJB in het leven heeft geroepen. Door financiële problemen bleek aan het begin van het lopende seizoen dat drie clubs - Heerenveen, Groningen en Zoetermeer - niet aan de eredivisie konden deelnemen. Daarmee daalde het aantal ploegen op het hoogste niveau van zeven naar vier. Om tenminste getsalsmatig over een redelijke competitie te

Meetpoint/Eaters sterkste ijshockeyploeg in zwakke competitie

● Bestuurslid William Bastiaan van Meetpoint/Eaters. Nieuw doel voor ogen.

Foto: PETER ROOZEN

beschikken, werden ploegen uit de eerste divisie toegevoegd en werd het totaal aantal ploegen op tien gebracht. Omdat de vier topteam, Geleen, Tilburg, Nijmegen en in mindere mate Rotterdam, met kop en schouders boven de rest uitsteken is er in veel duels geen sprake van een wedstrijd. Ploegen als Assen, Eindhoven en Den Haag kunnen geen partij bieden en zijn dus bepaald geen verrijking voor de competitie.

De Eaters kunnen bijna niets fout doen dit seizoen, wat dat betreft spreekt het doelsaldo boekdelen.

De doelpunten, 82 vóór en 8 tegen in zeven wedstrijden, vallen de ploeg als rijpe appels in de schoot. Jammer alleen dat de toeschouwers het laten afweten. Waar vorig seizoen een thuisduel nog goed was voor zo'n 1500 man publiek, staan er nu maar 900 op de tribunes van Glanerbrook. Daaruit blijkt dat overwinningen van

16-2 wel één keer leuk zijn, maar een tweede keer al beginnen te vervelen.

„Geen wonder,” zegt competitieleider Van Rijswijk van de NIJB. „de mindere ploegen hebben tijd nodig om zich aan te passen aan het niveau. De maatregel die we genomen hebben is ook pure noodzaak geweest. Door jarenlang financieel wanbeleid moeten we nu op de blaren zitten. Van de zeven eredivisieploegen bleven er

nog vier over. Daarom hebben we de zaak aangevuld. We hebben nu tien, weliswaar niet gelijkwaardige, ploegen in de eredivisie. Willen we daar een evenwichtige competitie van maken dan zal er iets moeten veranderen bij de clubs zelf. De nieuwe opzet heeft zijn nadelen, maar je kunt de realiteit niet ontlopen.”

Een stelling die William Bastiaan slechts ten dele onderschrijft. De interim-penningmeester, tevens

bestuurslid technische zaken van Meetpoint/Eaters, is een nuchter man. „De competitie-opzet was inderdaad uit nood geboren. Er was gewoon geen alternatief. Dat wil zeggen als je ervan uitgaat dat de hoogste klasse moest blijven bestaan. Dat er voor de mindere clubs van alles gedaan had moeten worden, staat echter als een paal boven water. Wij hadden onze steun al toegezegd. Zowel organisatorisch als met het ter beschikking stellen van spelers. Die hulp bleek niet mogelijk, omdat alle clubs die steun op een gegeven moment eisten. Toen was de discussie over. We kunnen als Eaters wel één club op sleeptouw nemen, maar geen vier.”

Het gebrek aan continuïteit in de besturen van de concurrerende teams is volgens Bastiaan de oorzaak van het 'korte termijn-beleid' van veel clubs. „De bestuurders zitten er gemiddeld maar één jaar en zijn vaak ook geldschiet. Die willen snel resultaten zien en zijn dus niet gebaat bij planning op de lange termijn. Ik geloof niet dat er één club in Nederland is die met driejaarsplannen werkt. Wij doen dat wel.”

Het bestuur van de Eaters gaat met beleid te werk. Dat beleid heeft echter niet kunnen voorkomen dat het aantal jeugdleden maar niet wil groeien en dat het aantal toeschouwers in Geleen terugloopt. „Het aantal jeugdleden in de jongste categorie is bevredigend te noemen. Van de wat oudere jeugd hebben wij te weinig aanbod, maar dat is te wijten aan het beleid van een jaar of zeven geleden. Dat werkt altijd later pas door. Over het aantal toeschouwers kunnen we nu - na vooral thuiswedstrijden met mindere ploegen - nog niet oordelen, maar we hebben er wel minder begroot, dat is waar. Maar dat halen we in de play-offs weer in.”

Wat Bastiaan betreft, liggen er in de lopende competitie voor de Eaters twee belangen. „We willen bovenal kampioenen worden, maar deze competitie-opzet beschouwen we tevens als een overgangsjaar. Daarom zijn we ook al bezig met een Europese competitie

Eaters ijveren voor Europese competitie

GELEEN – Het bestuur van Geleense ijshockey Meetpoint/Eaters bespreekt dit moment vergevorderde plannen voor een Europese competitie. Om het risico een weinig lucratieve deelname aan een devaluerende Nederlandse titelstrijd te ontlopen hebben de Geleensers contact gelegd met Engelse, Franse en Duitse ploegen. Een onderzoek naar de financiële haalbaarheid van de plannen is inmiddels. Zeker is al dat de begroting van de club - nu zeven ton - omhoog zal moeten. In dat verband worden gesprekken gevoerd met potentiële sponsors. Vóór de komende dagen hoopt het bestuur van Geleense club zekerheid te hebben over de haalbaarheid van de plannen.

naast de landelijke. Om het risico te ontlopen op een situatie waarin de club na een seizoen nog niet weet of er gespeeld wordt, kan natuurlijk niet voor de sponsors en niet voor de publiek. Dat risico willen we niet lopen.”

Het bestuur van de Eaters is inmiddels in vergevorderd stadium van onderhandelen met drie kandidaten voor het hoofdsponsor. Voor de Europese competitie wordt een aparte sponsor gezocht. „Omdat de reis- en verblijfskosten daarin natuurlijk hoger zullen zijn,” aldus Bastiaan. Ondanks de sombere perspectieven voor het landelijke ijshockey wordt er in Geleen aan iets anders gewerkt. De financiële malaise het bestuurlijke wanbeleid, dat ken voor het langzaam afsterven van veel clubs, zullen in Geleen geen voedingsbodem vormen. Vindt althans Bastiaan. „Zelfs als we geen hoofdsponsor zouden vinden, wat ik niet geloof, en de steun van de gemeente zou vallen, dan nog bleef het ijshockey hier overeind. Er zijn gewoon veel mensen bij betrokken die zijn van het spelletje en die het willen spelen. We steken onze nek nu uit met ambitieuze plannen, maar we hebben één zekerheid. De toeschouwers die naar Geleen komen, len ijshockey van niveau. Daarvoor blijven ze komen. Daar werken we dan ook aan

Een top bestijgen waarvan je zeker weet dat er nog nooit iemand op heeft gestaan. Verheven moment, zeker als je zo'n onbenoemde berg achteraf ook nog zelf een naam mag geven. Voor Edward Bekker ging de jongensdroom in vervulling. „Je voelt je als een van die oude pioniers.” De 32-jarige berggids uit - heel toepasselijk - Klimmen dirigeerde een internationale jeugdexpeditie van vijftien twintig koppen, inclusief een trits vrouwen, door het massief van de Karakorum. Leden van het kloek gezelschap voerden zeven eerste beklimmingen uit. Ontmaagding op zesduizend meter. Een prikkelende sensatie.

door
HARRY MURÉ

Eigenlijk bestond de groep uit zesentwintig wezens, want ook tuinkabouter Sepp ging mee. Als mascotte in de rugzak van Jörg Wilz uit Heidelberg. Sepp was kennelijk een speciale kabouter met heilzame invloed. Edward Bekker, nog lichtelijk nahijgend: „Afgezien van zulke kleine ongelukjes en lichte verwondingen, is de trip prima verlopen.”

Uit erkentelijkheid voor bewezen diensten werd Sepp achtergelaten op de laatste bedwongen piek. Daar troont hij nu fier als hoogste kabouter van de wereld.

De eerste top die werd onthoofd, was de Glas Peak. Over de duim gemeten zesduizend meter. De exacte hoogte staat niet vast. Het gebied is weliswaar in kaart gebracht, maar nog niet precies.

Bogdan Baciu uit Roemenië en de Duitser Falk Liebstien klaarden het omslachtige karwei in acht dagen. De Glas Peak is een ruige kolos met een spletnrijke gletsjer, waardoor alleen al het bereiken van de voet van de berg een hachelijke zaak was.

De klimtechnische angels scholen in de zestig graden steile ijswand van de westflank. Een tijdrovend avontuur dat een aantal extra bi-

● Op de top van de Balti Peak. Vlnr: Julian Neumeyer, Brendan Wayne en Evelyn Binsack (niet gewond door vallend ijs) knuffelen opperkabouter Sepp. Foto's: EDWARD BEKKER

vaks vergde. In een van die geïmproviseerde openluchtlogementen liep Bogdan Baciu bevestigingen aan de voeten op. Edward Bekker: „Dat kwam vooral omdat hij te kleine schoenen aan had.” Dan heb je als bergklimmer geen poot om op te staan.

Het 'mountaineering camp' voor begin-twentigers was een onderneeming van de UIAA, de internationale unie van alpinistenclubs. Edward Bekker vertegenwoordigt Nederland in de expeditiecommissie van dat platform. Een hoge, maar ook verantwoordelijke positie. „Als je jongeren vrij laat klimmen, en je weet niet hoe goed ze zijn, leidt dat al gauw tot riskante situaties.”

De talentenklas van Bekker, die uitverkoren was als algemeen leider van de steile stage, bestond uit dertien, deels exotische nationali-

teiten. Naast gevestigde landen als Duitsland en Frankrijk waren ook Iran, Hongkong en, voor het eerst, Zuid-Afrika van de partij.

De Karakorum, het thuisveld van de K2, de op één na hoogste berg van de wereld, vormt het noordwestelijk bastion van de Himalaya en bestrijkt Baltistan annex Noord-Pakistan. Er bevinden zich nog tientallen onbeklommen toppen.

Perikelen in optima forma bood de Cholon Peak. Een kwaadaardige reus die zich pas gewonnen gaf na twee aanvallen. De eerste poging van de Duitsers Jörg Wilz en Andreas Daffner, de Oostenrijker Julian Neumeyer, de Zwitserse Evelyn Binsack en Edward Bekker liep tweehonderd meter onder de top stuk. „Blank ijs, gevaarlijk terrein waar je diep kunt vallen.” Bovendien sloeg het weer om.

„Nare ervaring als je zover bent gekomen, en je moet onverrichterzake terug.”

Het venijn zat in de staart. „Vier dagen later zijn we met dezelfde equipe opnieuw omhooggegaan. Een paar stukjes lastig rotsklimmen plus vier touwlengten extreem steil en hard ijs.” Bekker hapte even naar adem boven de gapende leegte toen een van zijn ijsbijlen doormidden brak. „Gelukkig heb je er twee om je aan vast te klampen.” Het voorkwam een zweefvlucht met harde landing.

Vreemde wereld daarboven. Vijandig en uitnodigend tegelijk. „Je kon niet zien hoever de top nog was.” Poolshoogte nemend krom hij over een graat met een corniche. „Een afhangend sneeuwdak dat elk moment naar beneden kan storten als je er over-

heen loopt.” Het ging inderdaad finaal mis. De achter hem klimmende Evelyn Binsack werd getroffen door een brok ijs. Gezicht onder het bloed, paniek, shocktoestand.

De zeventwintigjarige gids uit Interlaken - op haar erelijst prijkt een winterbeklimming van de Eiger - stootte haar neus aan de Cholon Peak. Bekker: „Omdat het al laat in de middag was en ik de ernst van de shock niet wilde onderschatten, ben ik met haar onmiddellijk aan de afdaling begonnen.”

De anderen gingen verder. „Later heb ik vanuit een ander perspectief gezien dat we toch alle vijf ongeveer boven zijn geweest.” Spannend zat, een supertocht. Plusminus zesduizend meter meet de Cholon Peak. „Dat gaf de hoogtemeter aan.”

● Expeditieleider Edward Bekker (met ijsbijlen) spoort eerste mens naar de Mätzenspitze.

Twee nieuwe bergen kregen de Europese etikettes 'Eiger' en 'Mätzenspitze'. Een markante rotstoren werd gedoopt als Sepp Jansen Peak. Sepp naar de alomtegenwoordige kabouter en Jansen om er een Nederlands tintje aan te geven. „Je bedenkt meestal iets geïngs.” Bergklimmen is sowieso al serieus genoeg.

De Sepp Jansen Peak was behoorlijk moeilijk, vierde en vijfde graads, met een spectaculaire afseilroute. „Je moet je intuïtie laten werken om uit te vinden wat de zwakke kanten van zo'n berg zijn.” Een klimmer die uitglijdt of valt, is zelfs bij een lichte verwonding kansloos. „Je kunt wel per radio een beroep doen op militaire helikopters van de Pakistaanse regering, maar die hebben geen lier. Ze kunnen je niet van de berg takelen zoals de reddingsbrigades dat doen in de Alpen.”

Een primeur van de bovenste plank was de Balti Peak. Aanvankelijk verticaal, maar de nu twintig touwlengten, 'tres difficult' volgens de UIAA-norm, wegens de Marrige Hartman uit Alpe de er niet van om als eerste vande top te toucheren. Edward Bekker: „Het was zo'n fantastische mooie berg, dat ik twee dagen ter ook even van het uitzicht te gaan genieten.” Met Evelyn Binsack, Julian Neumeyer en de nades Brendan Wayne.

Op het toppuntje posteerden Sepp. „Met stenen hebben we een afkade gebouwd, zodat hij er wegwaait.” De opperdwerf stukem in het midden hoe hij staat. Door de topografische vaagheden kan het vijftienduizend meter zijn of evengoed bijna duizend. Maar daarom is hij ook een slimme kabouter.

Scholieren in hoger sferen

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Een school kan zich betere reclame wensen dan in het nieuws te komen door hasjgebruik van haar leerlingen. Vandaar dat het in kringen van professionele hulpverleners en fervente drugsbestrijders opmerkelijk genoemd wordt dat uitgerekend een rector van een school onlangs de alarmklok luidde.

In de groeiende concurrentiestrijd om leerlingen geen briljante strategie, maar de rector van Het Baken in Almere achtte de tijd gekomen om de lont in de joint te steken. Het taboe moest maar eens doorbroken worden. „In Nederland heeft iedere school met het probleem te maken. Collega's die beweren dat hun leerlingen niet blowen, verkondigen onzin.”

Een, overigens niet representatief, steekproefje onder Limburgse scholen levert gemengde reacties op. Variërend van 'natuurlijk leeft dit probleem op iedere school' en 'de school is nu eenmaal een weerspiegeling van de maatschappij, dus onder onze leerlingen zullen er ook wel zijn die gebruiken' tot 'daar hebben wij niet het type leerling voor' en 'ik denk dat wij een brave school hebben'.

Preventiedewerker Jacques van Hooff van het Consultatiebureau voor Alcohol en Drugs Limburg durft de uitspraak niet echt aan dat nog veel schooldirecteuren hun kop in het zand steken. Het signaleren van hasjgebruik is volgens hem ook niet zo gemakkelijk, zeker als het zich vooral buiten de school afspeelt. „Maar hoe je het ook wendt of keert, het is natuurlijk niet goed voor het imago van de school om met dit soort problemen naar buiten te treden.”

Leerlingen lijken eerder bereid een boekje open te doen. Tenminste, zodra ze er zeker van zijn dat de vragensteller echt journalist is en geen vooruitgeschoven pion van school of ouders.

Stoere verhalen wellicht, maar daarom niet minder illustratief. Geconfronteerd met de Niad-cijfers menen ze dat het aantal hasjrokers op hun toch als braaf bekend staande school bovengemiddeld is. De meeste leerlingen houden het op gebruik buiten schooltijd en

stoned in de klas. Nog steeds een uitzondering, maar het gebruik van cannabisprodukten als hasj en marihuana door scholieren neemt toe, zo heeft recent onderzoek van het Nederlands Instituut voor Alcohol en drugs (Niad) uitgewezen. Een op de zeven scholieren ouder dan twaalf jaar heeft wel eens hasj gerookt, een op de vijftien gebruikt met enige regelmaat. Gemiddeld gesproken dan.

Brugklassers in hoger sferen zijn nog steeds een zeldzaamheid, maar met het stijgen van de leeftijd neemt ook het hasjgebruik toe. Bij achttienjarigen en ouderen heeft bijna de helft ervaring met hasj en marihuana. Ten opzichte van acht jaar geleden zijn de cannabisprodukten

-plein, maar er worden ook smeugige verhalen verteld over hasjroken in tussenuren en pauzes.

„Soms vraag ik me af of de schoolleiding werkelijk niets merkt. Ze horen en zien niets, maar dat ze het niet ruiken als op het schoolplein wordt gebloed...” Giechelend maakt een mavo-leerlinge wapperende gebaren met haar handen om aan te duiden hoe dik de weeige hasjgeur soms rond een groepje scholieren hangt. Zelf rookt ze ook wel eens weed, maar dan alleen in het weekeinde en dan nog niet iedere week. „Dat wordt me veel te duur.”

Een schoolkameraad rookt vrijwel dagelijks hasj. „Als ik een dag oversla is het gek. Maar het aantal keren dat ik stoned in de les zat, is op de vingers van een hand te tellen. Meestal rook ik voor het slapen gaan een pijp. Mijn ouders weten dat en maken er geen probleem van.”

Geen gangbare reactie van opvoeders.

Jacques van Hooff weet hoe hasjgebruik bij ouders, maar ook bij docenten en schoolbestuurders tot allergische paniecreacties kan leiden. Over een pijlsje meer of minder worden de schouders eens goedmoedig opgehaald, maar het roken van een stickie is meteen het

door

HANS GOOSSEN

begin van het einde. Zij zien de heroïnespuut bij wijze van spreken al op het nachtkastje liggen.

„Cannabis is relatief onschuldig, maar dat wil niet zeggen dat aan gebruik van hasj en marihuana geen risico's zijn verbonden,” legt Van Hooff uit. Bij matig en bewust gebruik, niet in combinatie met andere middelen, puur voor genot en ontspanning en niet uit onvrede of uit problemen is hasj niet echt een riskante drug, aldus de CAD'er.

Maar bijna net zo hardnekkig als het misverstand dat de hasjgebruiker nog maar één stapje hoeft te nemen om in de goot van de harddrugs terecht te komen, is de lezing dat hasj volstrekt geen schadelijke gevolgen heeft.

In de rook van joints zitten meer kankerverwekkende stoffen dan in de rook van tabak. Een trekje van een stickie laat vier keer zoveel teer in keel en lon-

gen achter. Om over het risico van een dalende spermaproductie of verstoorde menstruatiecyclus bij langdurig en intensief gebruik maar te zwijgen. Lichamelijke gewenning mag bij hasjgebruik dan uitblijven, maar overmatig gebruik kan wel degelijk tot een geestelijke afhankelijkheid leiden, doceert Van Hooff verder. „Ik ga het niet opblazen en in een verdomhoekje duwen, maar we moeten nu ook weer niet al te geringschattend over de problemen doen.”

Door een enkel stickie gaat geen schoolcarrière in rook op. „Maar jonge mensen die nog naar school gaan, behoren niet iedere dag in een coffeeshop te zitten, net zo min als in het café. Een hele dag stoned zijn, is geen normaal gebruik van een genotmiddel.”

School en hasj zijn in principe onvereenigbare grootheden stelt Van Hooff. De concentratie wordt minder, het korte-termijngeheugen fungeert niet meer optimaal en door lach- of vreetkicks is het vrijwel onmogelijk bij de les te blijven. „En als je de hele avond stoned op bed ligt, komt er van huiswerk niet veel terecht en dat heeft natuurlijk ook weer zijn weerslag op school.”

De waarschuwingen van Van Hooff zijn

niet besteed aan de al eerder geciteerde 17-jarige scholier die pas op een oor gaat na zijn dagelijkse pijpje. „Huiswerk, ach daar doe ik toch al niet aan.”

De meeste hulpverleners en scholen zijn er inmiddels achter dat zwaaiende vingertjes en goedbedoelde adviezen om van hasj en andere drugs af te blijven, hun doel voorbijgeschieten. De tijd dat voorlichting over genotmiddelen dreef op de verfilming van het levensverhaal van de Duitse junk Christiane F. of politiemenen met grote snorren die gruwelverhalen vertellen, is voorbij. „Dat soort voorlichting had zelfs een averechts effect, zette jongeren eerder aan tot experimenten,” zegt Van Hooff. De kont tegen de krib is nu eenmaal eigen aan de puberteit. „Bovendien gaat een dergelijke eenzijdige boodschap ook ten koste van de geloofwaardigheid.”

Het nieuwste ei van Columbus is de leerlinggerichte aanpak, verwerkt in het project 'De gezonde school', dat door Niad, CAD's en gezondheidsdiensten aan de scholen wordt aangeboden. Geen boe of bah-geroep, maar begrip voor de experimenterende jeugd zonder dat dit leidt tot een 'laat-maar-waaien'-houding.

„Leerlingen moeten hun grenzen ken-

nen. Experimenteren mag, maar het moet wel in de gaten worden gehouden. Iemand die echt op het verkeerde spoor zit, is weer moeilijk op het rechte pad te krijgen. Kijk maar eens naar de ellende in het junkiepark in Maastricht,” verzucht Judith Driesen, gezondheidsvoorlichter bij de DGD Zuidelijk Zuid-Limburg en betrokken bij de invoering van 'De Gezonde School' in Maastricht en omstreken.

'De Gezonde School', een driejarig programma, streeft naar een uitgebalanceerde benadering van leerling. Niet het genotmiddel, maar de scholier staat centraal. Hij moet zelf de keuzes maken en zijn normen stellen.

Behalve informatie en kennis over allerlei soorten genotmiddelen, wordt ook veel aandacht besteed aan sociale vaardigheden. „Zodat de leerling weerstand kan bieden aan groepsdruk, aan het verlangen om erbij te horen en dus ook maar te gaan gebruiken. Dat moet de sleutel worden tot niet gebruiken dan wel bewust gebruiken,” vertelt Van Hooff, die 'De Gezonde School' het beste lesmateriaal noemt dat ooit is verschenen.

Bijzonder aan 'De Gezonde School' is verder dat het project moet leiden tot de vaststelling van een gezondheidsbeleid op scholen. „Een structurele aanpak van zowel genotmiddelenonderwijs als problemen. We moeten af van ad-hoc-aanpak en schrikreacties,” verklaart Driesen. Zij geeft het voorbeeld van een Maastrichtse school waar een meisje onwel werd door drugsgebruik. „De school weet niet hoe ze er mee moeten omgaan en bellen ons met de vraag 'moeten we daar niet iets aan gaan doen?'”

De animo onder de Limburgse scholen voor het project is groot, hebben CAD's en gezondheidsdiensten inmiddels ondervonden. Van Hooff. „Voor scholen is een dergelijk project natuurlijk ook veilig. Het past binnen het algemene takenpakket van een onderwijsinstelling.”

En omdat iedereen meedoet, blijft het etiket 'probleemschool' achterwege. Toch een aardige opsteker.

Hasjgebruik onder jongeren neemt toe

Marokkaan vindt Griekse held in Duitse bruinkool

Het bronzen Herculesbeeldje is slechts tien centimeter hoog. Toch is het dé vondst in Tagebau Hambach, een van de groeves in de driehoek Aken-Keulen-Mönchengladbach, waar in dagbouw bruinkool wordt gedolven.

Ondanks alle kritiek op onder meer de verlaging van het grondwaterpeil zet Rheinbraun (een afkorting van Rheinische Braunkohl AG) de grootschalige bruinkoolwinning onverminderd voort. Als dinosaurussen kruipen de scheppradbaggermolens, die per dag 200.000 tot 250.000 m³ aarde verstouwen, door het Rijnland, dat zo'n 55 miljard ton bruinkool herbergt.

Om historische voorwerpen te kunnen zeker stellen vestigde het Rheinische Amt für Bodendenkmalpflege drie dependances nabij de bruinkoolgroeves in Niederzier-Hambach, Inden en Garzweiler, waar archeologische vondsten worden gereinigd en gelijmd, geregistreerd en gedocumenteerd. De laboratoria zijn bemand met hooggekwalificeerde wetenschappers.

De leiding in Niederzier-Hambach heeft dr. Udo Geilenbrügge (37). Gedetacheerd specialist Romeinse archeologie is dr. Wolfgang Gaitzsch (44); gedetacheerd specialist Franse archeologie dr. Bernd Paffgen (33).

Als aasgieren volgden zij de afbraak van het gehucht Steinstrasz en het dorp Lich aan de voormalige B55, die Jülich met Keulen verbond.

Nabij Steinstrasz liep eens de heirbaan van Boulogne-sur-Mer via Tongeren, Maastricht, Heerlen en Jülich naar Keulen. Het was een van de belangrijkste verkeersaders van het Romeinse Rijk. Er konden relictien worden blootgelegd.

Lich was volgens de literatuur een Frankische nederzetting. Daarvan werd weinig teruggevonden. Teleurstelling maakte plaats voor enthousiasme, toen in een bos ten noorden van Lich een compleet Merovingisch grafveld werd blootgelegd.

Een piloot had de vindplaats in het midden van de jaren tachtig gefotografeerd. Het struikelwiel vertoonde verkleuringen. Ook waren op de luchtfoto de contouren van een ovale bouwwerk te onderscheiden. Vermoed werd dat het om een Romeins verdedigingswerk ging. De donkere vlekken zouden grafstenen kunnen zijn.

Vermoedens bleken juist. Het ovale bouwwerk was een Romeinse burgus, die in de derde eeuw na Christus was aangelegd. In de zevende eeuw hadden Franken er hun doden begraven. In totaal werden tweehonderd graven geteld; binnen en buiten de burgus. De graven waren twee meter breed en drie tot vier meter diep. Mannen en vrouwen waren gelijkmatig vertegenwoordigd. Ook werden kindergraven aangetroffen.

Dr. Bernd Paffgen leidt hieruit af dat het geen militaire post was, 'al zal de nederzetting ongetwijfeld een beschermende functie hebben gehad tegen gespuis'.

De grafstenen tonen aan dat het om welgestelde Fransen ging. De mannen kregen prachtige tweeledige zwaarden mee; de vrouwen hun sieraden.

Ook werden in de graven van vrouwen dezelfde voetloze bekerglazen aangetroffen als in die van de mannen. Voor Paffgen een teken van gelijkberechtiging van vrouwen op feestten.

'Heel bijzonder' is de zevende-eeuwse tas van een Merovingische madam. Met bronzen plaatjes zijn de hoeken verstevigd. In de tas zat een metalen kruis, wat erop wijst dat het om christenen gaat, al werden in de tas ook hoornen Herculesknotsen aangetroffen; in feite heidense amuletten. 'Een dubbele verzekering dus,' aldus Paffgen.

'Eerder werd zo'n tas in een graf in Beieren gevonden. De herkomst daarvan is onbekend. Aan de hand van onze vondst kan nu voor het eerst een exacte wetenschappelijke reconstructie worden gemaakt.'

'Van de oorspronkelijke bebouwing van de Romeinse burgus kon niet veel worden vastgesteld,' aldus dr. Wolfgang Gaitzsch. 'De burgus besloeg een oppervlakte van 44 bij 38 meter. Van binnen was er een palissade. De 33 palen waren met vlechtwerken ver-

● Dr. Wolfgang Gaitzsch, wetenschappelijk medewerker aan het Rheinische Amt für Bodendenkmalpflege, toont de pers in de bruinkoolgroeve van Hambach het bronzen beeldje van de beschonken Hercules (zie inzet).

Foto: JURGEN GREGORI

bonden. Eromheen lag een gracht. Zij was drie tot vier meter breed en bijna twee meter diep. Vanuit de burgus had men goed zicht op Juliacum, het tegenwoordige Jülich. Naar het Oosten kon men bij helder weer tot in Colonia Claudia Ara Agrippinensium, het tegenwoordige Keulen, wegstijgen.'

Sporen van militairen zijn niet gevonden. Vermoedelijk was de burgus een schuiloord voor de bewoners van de Romeinse nederzetting, die in het midden van de derde eeuw door Franken werd aangevallen. Ten noorden van de burgus werden resten van een villa rustica gevonden. Zij was in de tweede eeuw na Christus gebouwd.

Nabij de villa werden vijf waterputten aangetroffen.

Gaitzsch: 'Het was het werk van putti; specialisten in de aanleg van putten. Er werden reeds vijftig bronzen van dit type gelokaliseerd. Ze zijn uit eikenhouten balken opgetrokken. De putten in Hambach moeten nog worden geleegd. Het gebeurt met speciale boren van Rheinbraun. De sedimenten geven een inzicht in de vegetatie.'

In en rond de villa konden vele scherven van Romeins aardewerk worden opgehaald. Dé vondst deed echter Abdul Saghi. De Marokkaan vond in april van dit jaar een bronzen beeldje, dat zo gaaf was, dat hij dacht dat het opgelegd pandoor was. Het bleek een authentiek Herculesbeeldje, dat onmiddellijk in de watten werd gelegd.

Relicten werden in het laboratorium van het Amt für Bodendenkmalpflege in Niederzier-Hambach gewassen en gelijmd; geregistreerd en gedocumenteerd. Complexe vondsten gingen in gipsverband rechtstreeks naar het Rheinische Landesmuseum in Bonn - om de samenhang te behouden.

door

JAN VAN LIESHOUT

Een mysterieuze glimlach is het antwoord van dr. Udo Geilenbrügge op de vraag of er nog meer interessante locaties worden afgegraven. 'Iedere hectare is interessant. Jammergenoeg kan slechts vijf procent aan archeologisch onderzoek worden onderworpen. Dat is de afspraak met Rheinbraun. Er moeten dus prioriteiten worden gesteld. Aangezien er geen kaarten zijn uit de tijd van vóór Julius Caesar is het niet ondenkbaar dat ons historische locaties ontgaan en dat waardevolle voorwerpen verloren gaan.'

Locaties met verwachtingswaarden worden niet prijsgegeven. 'Maffiosi achtervolgen de archeologen als jakhalzen,' aldus een woordvoerder van Rheinbraun. 'Het is verboden om de terreinen te betreden, maar ze komen toch; 's nachts en in de weekends.'

Geilenbrügge: 'Met Kerstmis werden twaalf graven geplunderd en vernield. Belangrijke informatie is daardoor verloren gegaan; samenhang verstoord.'

Wat de restaurateurs van het Rheinische Landesmuseum in Bonn vermogen zal in 1995 op een tentoonstelling in Keulen te zien zijn. 'Sieraden zullen schitteren en zwaarden blinken als in de tijd van de Franken; en de 'Hercules van Hambach' zal pralen als in de villa rustica ten tijde van de Romeinen,' voorspellen de archeologen zonder blikken of blozen.

'Hercules van Hambach'

De Romeinen noemden hem Hercules, de Grieken Heracles. In de Griekse mythologie geldt hij als de sterkste onder de goden en helden.

Doordat de kortaangebode krachtpatser vrouw en kinderen had vermoord, werden hem twaalf 'taakstraffen' opgelegd.

Heracles bestreed een driehoofdige reus en een negenkoppige slang; ving de ever die Thessalië had doorwoeld en de stier die op Kreta had huisgehouden en wurgde de leeuw die de Peloponnesus onveilig had gemaakt.

Een ander sterk staaltje was de reiniging van de stal van Augias, de koning van Elis, ten westen van Arkadië. De vermogende vorst had een kudde van drieduizend runderen. De stallen waren geen dertig jaar meer gereinigd. Als Heracles het karwei binnen drie dagen zou klaren, zou hij een tiende van de stapel krijgen.

In plaats van het vuil op de Alpheüs en de Peneüs af te voeren, liet Heracles de riviertjes door de stallen stromen, waardoor hij op de eerste dag al klaar was. Augias deed zijn belofte geen gestand. Ontstemd nam Heracles andermaal zijn knots en doodde koning en trawanten.

De zoon van Augias kwam wel over de brug. Van de opbrengst van het vee bouwde Heracles in Olympië een tempel voor Zeus. Teverlaat stelde hij de Olympische Spelen in.

Het zijn sagen; verhalen met kernen van waarheid. Mogelijk existeerde in Griekenland een man, die vanwege zijn kracht tot de verbeelding sprak.

Kunstenaars beeldden Heracles of Hercules uit met een knots in de hand en een leeuwvel over zijn schouders.

De 'Hercules van Hambach' heeft in zijn linkerhand een wijnbokaal. Volgens experts heeft hij aan Bacchus geofferd. Uit diens asymmetrische houding leiden zij af dat Hercules nauwelijks nog op zijn benen kon staan.

'In beschonken toestand is Hercules niet zo vaak afgebeeld,' aldus dr. Wolfgang Gaitzsch (44), wetenschappelijk medewerker aan het Rheinische Amt für Bodendenkmalpflege.

'Een soortgelijk beeldje staat in het Louvre in Parijs. De herkomst daarvan is onbekend. De Hercules van Parijs mist zijn rechterarm; de Hercules van Hambach slechts een deel van de knots. Zijn fysionomie is expressiever; het brons van een betere kwaliteit. Daarom moet het beeldje uit Italië of Zuid-Gallië afkomstig zijn.'

De 'Hercules van Hambach' wordt het pronkstuk van de tentoonstelling die in 1995 van vondsten uit de bruinkoolgroeves in Keulen zal worden gehouden.

door rob peters

Slachtofferhulp

'De beledigde partijen', kondigt de gerechtsdeurwaarder met ferme stem aan.

Een ouder echtpaar en twee dames zoeken nieuwsgierig de lege rechtbankzaal af.

Omdat zij behalve de binnentredende rechters de enige aanwezigen zijn, nemen ze maar aan dat zij bedoeld worden.

Het misverstand is duidelijk.

Zij voelen zich niet direct beledigd, wel goed genaaid.

Zij zijn het slachtoffer van de inbraakdrift van een zwervende asielzoeker en zijn vriendin.

Radiootje weg, tv stuk en een hoop troep in huis.

Het was, geloof ik, een Bosniër, zegt een van de vrouwen zonder negatieve klank.

De rest zwijgt decent.

De verdachte moet nog aangevoerd worden, verklaart een parketwachter nieuw oponthoud.

Een van de vrouwen gebruikt de pauze om te informeren naar de kans om een plat dakje vergoed te krijgen.

'Die vent is over dat dak gelopen toen hij kwam inbreken. Het was al niet zo stevig maar nu gaat het lekken, zegt mijn man,' babbelt ze.

Niemand weet het antwoord.

'Vraag het de rechter,' adviseert iemand.

Ook het oudere echtpaar staat stijf van de zenuwen.

'Stond-ie ineens in de kamer met een meisje, dat een kind bij zich had. Je schrikt je lam,' verhaalt het slachtoffer nuchter.

Hij heeft gelezen dat je geleden schade kunt verhalen.

Zevenhonderdthuis gulden en zestig cent, staat er op de rekening van de radiohandelaar.

Bij de strafrechter kan een slachtoffer tot 1500 gulden schade claimen.

Schade aan eigendommen, maar ook aan 'de geest' komen in aanmerking.

Rechters beseffen steeds meer dat het bezoek van een wildvreemde ook traumatische gevolgen kan hebben.

De slachtoffers van de stelende vluchteling wachten deze dag tevergeefs.

Omdat advocaat mr. Dohmen vindt dat ook een stelende asielzoeker recht heeft op een reclasseringsonderzoek, bepaalt de rechtbank dat de zaak wordt opgeschort.

De beledigde partijen worden uitgenodigd dan ook weer acte de presence te geven.

De oude man bergt nauwkeurig zijn schadeformulieren op.

Als vutter heeft hij toch de tijd.

De asielzoeker gaat terug naar zijn cel.

Hij heeft nog veel meer tijd.

ander-

Z
ij
d
s

'Hi folks'

DOOR HENK DAM

Het heeft in de krant gestaan, en dus is het waar: Nederlanders gaan in hun gedrag steeds meer lijken op Amerikanen. Bron van het opmerkelijke bericht is een studie die is gedaan onder leiding van ene dr. J. Derksen waarbij allerlei vragen werden gesteld aan zowel Nederlanders als Amerikanen.

Van oudsher, aldus dr. Derksen, zijn Nederlanders somberder en meer in zichzelf gekeerd dan de extraverste en impulsieve Amerikanen. Nederlanders zijn ook altijd zwijgzamer geweest, en hebben traditioneel moeite gehad met het prijsgeven van hun privé-leven. Amerikanen vertonen op hun beurt gauw onecht gedrag en graven zelden diep. Al die verschillen zijn dus aan het verdwijnen als we dr. Derksen en zijn geleerde medewerkers mogen geloven.

En waarom zouden we hen niet geloven? Je hoeft maar om je heen te kijken om overal de verwoestende sporen van Amerikanisering te zien. Tranentrekkende tv-programma's als 'All you need' bewijzen, hoezeer wij bereid zijn onze intiemste emoties aan een miljoenenpubliek prijs te geven. Typisch Amerikaans. De opzichtige kledij waarin wij sporten en winkelen komt *straight from the States*. Idem al die hamburgertenten en woorden als 'shit' die tot het vocabulaire van elke achtjarige behoren. Idem de groeiende fascinatie met Santa Claus die ten koste gaat van onze eigen oer-Nederlandse Sinterklaas.

Zijn we dus bezig om uit te groeien tot zoets als McHolland, de 51e staat van de USA? Het lijkt erop, maar dat neemt niet weg dat we ook nog een lange weg hebben te gaan, want we zouden veel Amerikaanser kunnen zijn dan nu. Daar wil ik de lezers van deze krant gaarne bij helpen, en dat doe ik op basis van wetenschappelijk verantwoord veldonderzoek want ik heb tenslotte een paar jaar in Amerika gewerkt. Daarom volgen hieronder *Dam's Golden Tips: How To Be An American And Feel Great*:

Verkoop uzelf. Zeg bij voorbeeld nooit dat u boekhouder bij een aannemer in Born bent. Nee, dat moet zijn: ik ben controller bij een leidinggevende company op het gebied van project-realisering, en woon in de parel van Limburg. Sier uw naam ook wat op. Als u bij voorbeeld H. Diepeveen heet, zet dan op uw visitekaartje: dr. Herman J. Diepeveen III.

Wees niet bang voor intieme conversaties. Begin in de trein met de passagier tegenover u over uw recente blindedarmoperatie. Laat daarna het litteken zien. Stel aan volslagen onbekenden als binnenkomer indringende vragen van het soort: 'Gelooft u in onderwater-bevallingen?'

Sta klaar met complimenten. Zeg tegen bekenden die u op straat tegenkomt altijd dat ze er zo 'fantastisch' uitzien, ook al denkt u dat ze op de volgende hoek dood zullen neervallen. Kinderen zijn altijd 'mooi', en bovendien 'lekker levendig' als hun handen alles vernielen dat hun ogen zien, en 'opmerkelijk evenwichtig' als u hen uitsluitend suffend voor de tv aantreft.

Geef en vraag overal de prijs van. Als uw buurvrouw een nieuwe jas aan heeft, vraag dan direct wat-ie heeft gekost. Zorg er omgekeerd voor dat iedereen uw nieuwe horloge ziet, en zeg erover: 'Dit is die exclusieve Swatch waarover zoveel in de krant heeft gestaan.'

Wees oppervlakkig. Als iemand iets ingewikkelds tegen u zegt, kijk dan peinzend, zeg: 'Dat is interessant', en ga direct naar huis om 'Beverly Hills 90210' te bekijken.

Wees altijd vriendelijk, vooral als u in een winkel of in de horecasector werkt. Begroet binnenkomende klanten luidkeels met het Nederlandse equivalent van 'Hi folks' ('Hallo lui', dus). Stel hen vooral ook indringende vragen, of op z'n minst: 'Hoe gaat het met u?' Antwoorden hoeft u niet af te wachten, het gaat om het gebaar.

Zie altijd de zonzijde. Amerikanen zijn geboren positivo's. Als u op een en dezelfde dag uw baan kwijt raakt, uw auto in de prak rijdt, uw vrouw aan haar yogaleraar verliest en een griep voelt opkomen, zeg dan: 'Nou ja. De weersverwachting voor morgen is in ieder geval prima.'

Weer gingen kostbare dagen verloren. Eerst toen W. op 23 of 24 augustus rappeleerde bij de politie kwam er iets van een actie op gang. Ook al omdat eerder was afgesproken te wachten tot de grottenskundige van de politie J. Lenting van vakantie zou terugkomen en dat was dus op 26 augustus.

Lenting en zijn collega Offermans, verwonderden zich in gesprek met de rijksrecherche over het feit dat hij ter plaatse onmiddellijk naar het vleermuizengat in grot 47 werden geloodst waardoor 'de jongens waren verdwenen.'

Lenting vond al snel voetsporen en stootte daarna op het ontzielde lichaam van Patrick. Later vond men het zittende lichaam van Raimond. 'Gezien de gevonden kruip- en schuifsporen heeft hij zich geruime tijd op die vindplaats opgehouden,' zegt de technische recherche. Elders in de grot werd geconstateerd dat ze samen op een pad hadden gelopen, zich niet bewust dat het hun laatste tocht zou zijn...

Verwijten achteraf zijn er veel gemaakt. Hoofdleder Logjes bijvoorbeeld noemde het een en ander een gevolg van de zelfvoldane opstelling en een staf, die ook weigert goed geschoold personeel aan te nemen. 'Zo ontstaat nooit een goed professioneel team,' laakt Logjes de bezuinigingsdrang.

Logjes staat in zijn visie niet alleen.

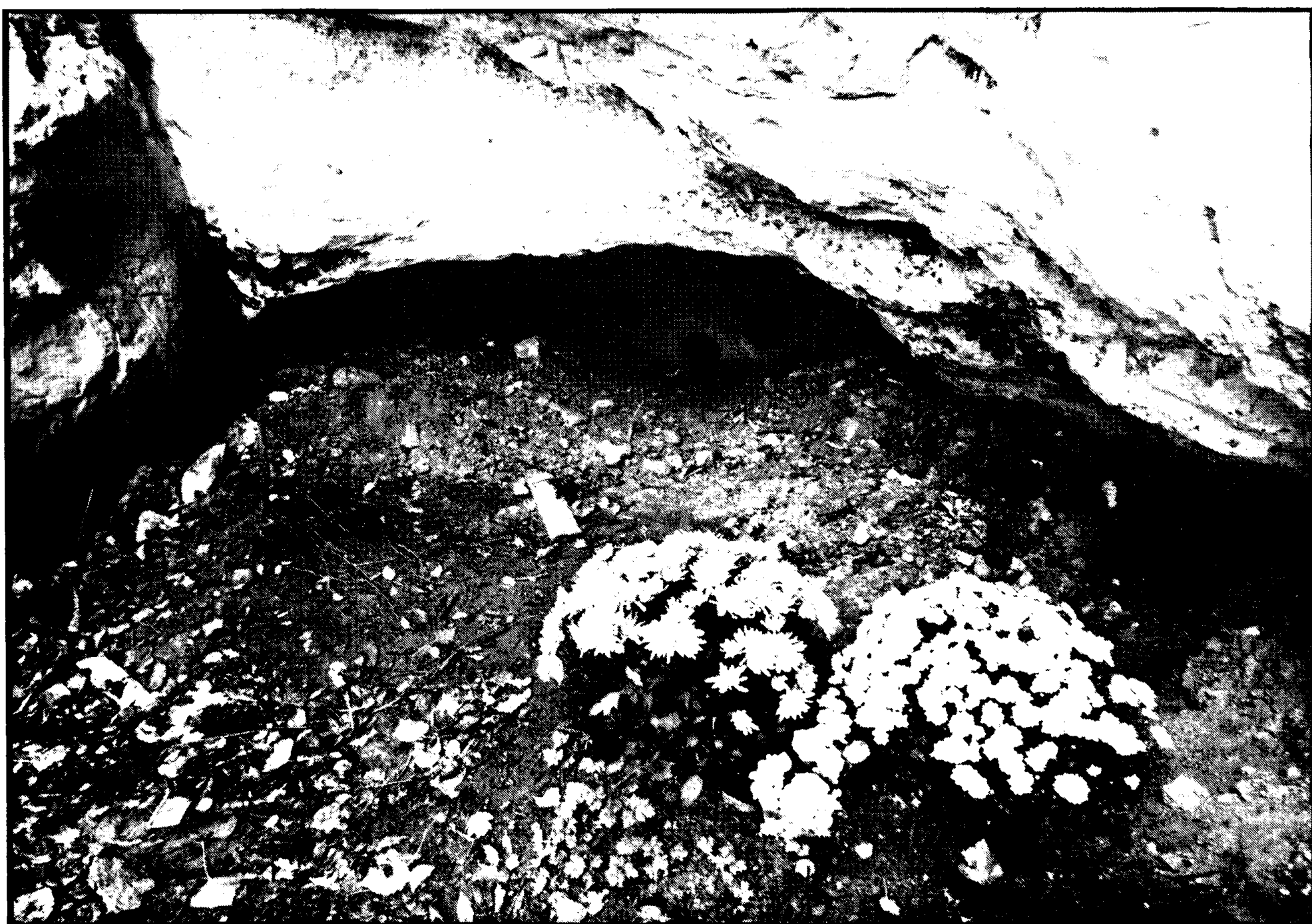
Andere stemmen binnen de inrichting noemen ook de omstandigheid dat Patrick al eerder de benen nam en steeds na enige dagen weer opdook, een gegeven van belang. Bij de politie heeft dat een rol gespeeld, want ergens in de omvangrijke stukken zegt een agent: 'Er verdwenen regelmatig pupillen voor enkele dagen'. Ook W. zelf overwoog om in het zogenaamde 'junkenparkje' in Maastricht te laten zoeken...

Intussen hebben de ouders van de jongens een civiele procedure gestart en heeft het stichtingsbestuur van St.-Joseph besloten W. niet te schorsen. Advocaat mr. Th. Hiddema van W. denkt dat een uitvoerig getuigenverhoor voor rechter-commissaris of rechtbank straks absolute duidelijkheid kan brengen over de schuldvraag. 'Voorlopig denk ik niet dat je een functionaris de schuld kunt geven,' zegt hij voorzichtig.

Twee jonge levens, ook al waren hun toekomstperspectieven minder rooskleurig dan van leeftijdsgenoten, gingen die 6 augustus verloren.

Domme pech of menselijk falen of een noodlottige samenloop daarvan?

Het is de vraag of het antwoord ooit echt te geven zal zijn.

● Twee potjes chrysanten markeren de plaats waar Patrick Louis en Raimond Neuteboom via een vleer muisgat de spelonk ingingen. Voorgoed. Nu is de ingang weer geblokkeerd. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Conclusies onderzoek: domme pech en menselijk falen

Niemand zoekt in grot naar Patrick en Raimond

grotten. Problemen waren er nooit geweest omdat de meeste jongens zich hielden aan de waarschuwingen niet te ver te gaan.

Het is Rein Keulen zelf die op verzoek van Patrick batterijen uit zijn auto haalt voor diens meegebrachte zaklamp. Later zegt hij: 'Ik gaf de batterijen omdat ik dacht dat zij zicht wilde hebben in de grotten en spelonken.' Keulen nam dan aan dat Patrick niet van plan was de spelonken te betreden.

Zonder dat de groepsleiders het konden zien probeerden kort daarna Patrick, Raimond en de gezette Ronnie Bekker via een zogenaamd vleermuizengat naar binnen te klimmen. Ronnie vertelde later dat 'hij te dik was en de twee jongere jongens noodgedwongen heeft moet laten gaan.' Hij heeft wel verklaard dat hij het voorval heeft gemeld bij de groepsleiders maar 'ook hij was ervan overtuigd dat Patrick en Raimond zich opzettelijk verborgen hielden in de spelonk.'

Rein Keulen en Valerie Vaessen maakten zich uiteraard zorgen toen de twee na ruim een uur niet terugkeerden. In hun verklaringen aan de rijksrecherche komt duidelijk naar voren dat er direct meerdere pogingen zijn gedaan de jongens te zoeken. Ook met hulp van twee opgetrommelde nachtwakers van huize St. Joseph, die verklaren dat zij zelfs nog in het bewuste door Ronnie Bekkers aangewezen vleermuizengat hebben geroepen. Er kwam echter geen antwoord.

Om 23 uur die dag werd adjunct Eef W., die de op vakantie vertrokken directeur Tielens verving, in kennis gesteld van de vlucht van twee pupillen, want zo werd de verdwijning officieel uitgelegd. Rein Keulen schrijft die avond nog in het dienstoverdrachtenboek over de 'vlucht' en dat hij vindt dat de volgende dag de 'vrijheden van de beide heren moeten worden ingeperkt als ze terugkomen.'

Niet geheel duidelijk kon worden vastgesteld worden met welke bewoondingen Keulen zijn adjunct de verdwijning heeft gemeld. Omdat hij zelf ook uitgang van een echte vlucht, heeft hij, zo zeggen getuigen, waarschijnlijk niet de nadruk gelegd op de gevaren van een verblijf in de spelonken. Ook W. heeft dagenlang de vluchttheorie, die hij op basis van de informatie aannemelijk achtte, gehanteerd en mogelijk ook overgedragen op de politie. Later zegt hij dat volgens hem Staatsbosbeheer de toegangen al jaren had afgesloten door middel

van muren, waarin vleermuizengaten waren aangebracht.

Keulen heeft tegenover de rijksrecherche gezegd, dat hij wel heeft gesproken over een kleine kans dat de jongens in de spelonk waren verdwenen. W. deed dus die avond het verzoek aan de telekamer van de politie om een opsporingsbericht uit te zenden met de tekst 'zij hebben zich tijdens een wandeling in de grotten onttrokken aan de groep'.

Pikant is ook het verhaal van Valerie Vaessen, die ronduit zegt dat zij vanaf het eerste moment met twijfels bleef rondlopen. 'Ik werd er thuis zelfs humeurig van,' geeft zij later toe. Op 12 augustus sprak zij over haar vermoedens met een zekere Arthur Hornesch uit Bemelen die als grottenskundige te boek staat. 'Ik vertelde hem precies waar de jongens naar binnen zouden zijn gegaan. Hornesch ging toen terugrekenen naar de datum van vermissing en concludeerde dat wij met het ergste rekening moesten houden. Ik werd daar heel koud van.'

Het telexbericht dat W. op 6 augustus op gaf, bereikte nooit de politie in Valkenburg. Op het groepsbureau, bleek later, was een storing aan de telex opgetreden, die opvallend laat werd ontdekt.

Chef Klein Overmeen van de groep in Valkenburg verklaarde tegenover de rijksrecherche dat het hem heeft verwonderd dat er in dit geval is volstaan met een telex en niet ook nog alarm is geslagen bij de plaatselijke politie. Ook andere politieambtenaren meldten dat er wekelijks Keerpunt-pupillen verdwijnen en dus een telex een wat formele afdoening is zonder veel actie.

Interessanter was het vervolg van deze telex omdat dan alle verklaringen over de eerste echte contacten met de politie niet sporen. De een houdt vol dat het pas na de stafvergadering op 17 augustus gebeurde, maar W. weet zeker dat hij al op 10 of 11 augustus naar de contactpersoon bij de politie heeft gevraagd en ook over de verdwijning heeft gesproken. Een politiemann die het gesprek aannam, kon zich daarvan weer niets herinneren.

W.'s eigen medewerkers legden ook geen unanieme verklaringen af. Een deel beweerde dat W. pas op 17 augustus tot actie overging omdat hij duidelijk blijk gaf niet zo te geloven in de verdwijning in de grotten en de daar aan gekoppelde stijgende onrust.

De groepsleider Gunter Kulmer daarentegen zei dat hij W. al op 13 augustus met de politie had horen telefoneren en horen vragen iets te doen om de onrust weg te nemen.

In de verklaringen van hoofdleder Rob Logjes klinkt kritiek door op het reilen en zeilen binnen het internaat: 'W. kwalificeerde de gevoelens van de groepsleiders als een soort overdreven verantwoordelijkheidsgevoel', onderstreept de hoofdleder zijn visie op de slechte verhoudingen.

Logjes was het ook die op 19 augustus zelf ter plaatse een onderzoek instelde en tot de slotsom kwam dat het ondanks tegenstrijdige bewering wel degelijk mogelijk was om via het vleermuizengat in de grotten te komen...

● Na 18 dagen kwam er eindelijk een zoekactie in grot 47 van de Keerderberg op gang. Na enkele uren werd het stoffelijk overschot van Patrick gevonden en naar buiten gehaald. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

door

ROB
PETERS

Patrick Louis (16) uit Maastricht en zijn maatje Raimond Neuteboom (17) uit Deventer kwamen in de grotten van de Keerderberg in Cadier en Keer op een afschuwelijke manier aan hun einde. De twee door de kinderrechter in het Keerpunt in Cadier en Keer geplaatste pupillen bewaalden al op 6 augustus opeloos in de kille doolhof van het 500 meter diepe en 200 meter brede gangenstelsel. Op 26 augustus, meer dan drie weken na hun verdwijning, kwam er eindelijk een zoekactie op gang. De ontzielde lichamen van Patrick en Raimond werden snel gevonden. Dood door uitdroging en onderkoeling, constateerde een arts in zijn overlijdensakte. Het tijdstip van hun overlijden moet ergens tussen 8 en 16 augustus liggen.

Een storm van verontwaardiging volgde na een uitbarsting van ongeloof en ontzetting.

Een eerste schuldige leek snel gevonden. Adjunct-directeur Eef W. (56) van Stichting Jeugdzorg Huize St.-Joseph, waartoe de afdeling Het Keerpunt behoort, wordt strafrechtelijk vervolgd voor dood door schuld (artikel 307) en gevolge van nalatigheid.

Maar was hij echt de enige? Het rapport van de rijksrechercheurs, vierhonderd pagina's dik, kan de indruk niet wegnemen dat behalve de adjunct ook groepsleiders, hoofdleders en ook politie-ambtenaren niet altijd direct en flitsend hebben gereageerd op de situatie. Soms begrijpelijk, soms te gemakzuchtig en soms voortkomend uit de specifieke rollen die alle betrokkenen spelen in dit drama. Binnen de inrichting in Cadier en Keer immers, zo blijkt uit de diverse verhoren, broeit het al langer. Er is verzet en onvrede over het ontbreken van horizontale en verticale communicatie. En dat is er mogelijk ook debet aan dat pas zo laat - bijna drie weken na de verdwijning van de jongens - echt alarm werd geslagen.

Dat signaal heeft ook het besluit beïnvloed om liefst vier ervaren rijksrechercheurs Jan Goos, Johan van der Steen, Gerard Griens en Adriana Melis spoorslags naar Limburg te sturen. Dat ondanks al hun werk in eveneens urgente onderzoeken naar ambtelijke corruptie in Limburg.

De groepsleiders Rein Keulen en Valerie Vaessen besluiten op vrijdag 6 augustus na het avondeten om met hun groep van vijf pupillen nog een wandeling te maken naar de Keerderberg. De jongens zijn enthousiast en krijgen toestemming om op het heuvelachtige terrein te klimmen. Wel vaker spelen pupillen van Het Keerpunt in die omgeving en niemand licht er wakker van dat de opgroeiende knapen op onderzoek gaan in de diverse toegankelijke

DE LIMBURGSE PERSONEELSGID

▲ ONDERHOUDS-MONTEUR

Voor een productiebedrijf in Nuth. Naast het lossen van constructiewerk en het reviseren van onder andere landbouw- kasten, bent u levens verantwoordelijk voor het magazijnbeheer.

Voor deze veelomvattende functie is kennis van én ervaring met electro, hydrauliek en pneumatiek een must. Tevens weet u zich zowel mondeling als schriftelijk goed te drukken in de Engelse taal en kunt u goed overweg met een PC. Zelfstandig kunnen werken en de bereidheid wachtstanden te draaien is noodzakelijk.

Interesse? Neem voor meer informatie contact op met Manuella Weijde van onze vestiging in Hoesbroek, Kouvenderstraat 81, 045 - 231680 of met een van de andere vestigingen.

Heerlen, Dr. Poststraat 16, 045-713120
Kerkrade, Hoofdstraat 39a, 045 - 463700.

Uiteraard kennen zowel mannen als vrouwen reageren.

ADIA KESER

Wij zoeken voor het royaal Zuid-Nederland een ervaren BUITENDIENST-MEDEWERKER

- Profiel:**
- bouwkundig middelbaar niveau
 - commercieel denkend
 - bekend met de romaanse deurenindustrie
 - doorlopend
 - zelfstandig kunnen werken

- Wij bieden:**
- een uitdagende en boeiende functie
 - goede verloopmogelijkheden
 - goede salarising
 - representatieve bedrijfswagen

Wie deze uitdaging aandruft, verzeken wij schriftelijk te reageren.

MACO BESCHLÄGE
Postbus 41, 7020 AA Zevenaar
t.v.v. de hr. C.J.W. Remort

is een zelfstandige werkmatechappij van BCB Bouwgroep Nederland B.V. Het bedrijf is in Limburg actief in de sectoren utiliteitsbouw, woningbouw, renovatie en restauratie. De jaaromzet bedraagt circa 45 miljoen gulden.

Ter versterking van de organisatie vragen wij een ervaren:

PROJECTLEIDER NIEUWBOUW- EN RENOVATIEWERKEN

De projectleider is belast met de voorbereiding en uitvoering van een of meerdere bouwwerken en legt verantwoording af aan het hoofd project. Zijn werkzaamheden concentreren zich op de organisatorische kant van het project, waarbij hij er zorg voor draagt dat de aan hem toegewezen projecten binnen het desbetreffende budget, de planning en kwaliteit worden gerealiseerd.

Wij zoeken kandidaten met een opleiding HTS-Bouwkunde en een leeftijd tot 40 jaar.

Als u zich in deze omschrijving herkent, nodigen wij u uit een handgeschreven sollicitatie te richten aan Bouwmaatschappij Keulen B.V., t.a.v. de afdeling Personeelszaken, Postbus 1003, 6180 BA Gelsen.

Gebr. Peerbooms b.v.

GEBR. PEERBOOMS B.V. is een sterk groeiend bedrijf dat bestaat uit diverse afdelingen. In het SLACHTHUIS worden runderen en varkens geslacht en slachtvallen verwerkt. Bij PEERBOOMS vindt de bewerking van geslachte varkens en runderen plaats en wordt de verkoop en distributie aan slagers en industrieën in binnen- en buitenland verzorgd. In totaal werken in dit bedrijf circa 180 mensen.

Door verdere uitbreiding van ons bedrijf is binnen de administratie en vesture ontstaan voor een

PLV. HOOFD ADMINISTRATIE (M/V)

Taken
Wij bieden een uitdagende functie met doorlooptmogelijkheden, waar de taken o.a. bestaan uit inkoop-, verkoop- en ordersadministratie en financiële administratie. Wij verwachten tevens een bijdrage van u bij maken van kwartaalrekeningen, jaarrekeningen, begrotingen e.d.

Profiel
U hebt een HBO-opleiding of gelijkwaardig en ruime ervaring in bovengenoemde taken, bij voorkeur opgedaan bij meerdere organisaties. U bent 30 jaar oud, hebt ervaring met automatisering, bent flexibel, stressbestendig en weet van aanpakken.

Tevens zoeken wij voor de personeelsafdeling een

ASSISTENT(E) PERSONEELSZAKE

Taken
Wij bieden een functie met doorlooptmogelijkheden, waar de nadruk aanvankelijk ligt in het opzetten en onderhouden van de personeelsadministratie en het uitvoeren van de salarisadministratie. Verder wordt van u een bijdrage verwacht bij werving en selectie, het maken van functiebeschrijvingen en begeleiding van medewerkers en de verdere uitvoering van het personeelsbeleid.

Profiel
Wij zoeken een kandidaat met een vakgerichte HBO-opleiding en kennis van sociale verzekeringen, die ruime ervaring heeft opgedaan in personeels- en salarisadministratie. Bovendien heeft u ervaring met Lotus en bent u accuraat, flexibel, stressbestendig en gewend zelfstandig te werken.

Voor beide functies geldt een goed salaris en prima arbeidsvoorwaarden waaronder een premie van pensioen.

Een medische keuring zal deel uitmaken van de selectieprocedure.

Voor meer informatie betreffende beide functies, kunt u contact opnemen met mevrouw J. van der Meer, hoofd personeelszaken, Gebr. Peerbooms, Slachthuisweg 1, 6411 JH Gennep, 0445-444444, dan wilt u tevens tevens uw sollicitatiebrief richten.

Wilt u iets voor jou?

De Hema groep exploiteert ca. 140 moderne supermarkten en hypermarkten. Assortiment, prijs en winkels zijn afgestemd op de wensen van de hedendaagse consument. Tot de Hema groep behoren Jac. Hema's, Kom en Koop en Jac. Hema's hypermarkten. De Hema groep maakt deel uit van het Tengelmann-concern, een van de grootste levensmiddelenbedrijven ter wereld.

Kassier(es) (m/v)

Voor ons filiaal te Schiedamschen dijk zoeken wij:

Kassier(es) (m/v)

Voor 10-12 uur per week. Je gaat de kassa's draaien met mensen om. Je bent verantwoordelijk voor het kasstelsel en werkt samen met een andere kassier. Het werk is leuk en uitdagend. Door jouw handen draait de kassa. Het is belangrijk dat de kassa goed werkt. Het is belangrijk dat de kassa goed werkt. Het is belangrijk dat de kassa goed werkt.

Wij bieden:

- een uitstekende beloning
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving

Interesse? Neem voor meer informatie contact op met de afdeling Personeelszaken, Postbus 1003, 6180 BA Gelsen.

JAC. HEMANS GEEFT JE ALLE RUIMTE

Ervaren onderhoudsmonteur m/v

U bent een zelfstandig werkende monteur die met een team van 3 personen verantwoordelijk is voor de onderhoudswerkzaamheden van de machines van de landbouw. U bent verantwoordelijk voor de onderhoudswerkzaamheden van de machines van de landbouw. U bent verantwoordelijk voor de onderhoudswerkzaamheden van de machines van de landbouw.

Wij bieden:

- een uitstekende beloning
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving

Interesse? Neem voor meer informatie contact op met de afdeling Personeelszaken, Postbus 1003, 6180 BA Gelsen.

De uitzend-CAO

is de CAO voor uitzendbureaus. Het is de CAO voor uitzendbureaus. Het is de CAO voor uitzendbureaus.

randstad uitzendbureau

De Jongeren Groep B

De Jongeren Groep B is een organisatie die zich richt op de ontwikkeling van jongeren. De Jongeren Groep B is een organisatie die zich richt op de ontwikkeling van jongeren. De Jongeren Groep B is een organisatie die zich richt op de ontwikkeling van jongeren.

Wij bieden:

- een uitstekende beloning
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving

Interesse? Neem voor meer informatie contact op met de afdeling Personeelszaken, Postbus 1003, 6180 BA Gelsen.

De Jongeren Groep B

is een organisatie die zich richt op de ontwikkeling van jongeren. De Jongeren Groep B is een organisatie die zich richt op de ontwikkeling van jongeren. De Jongeren Groep B is een organisatie die zich richt op de ontwikkeling van jongeren.

hopmann liften nederland bv

is steeds meer een begrip in de liftenbranche, waardoor wij een constante groei doormaken. Dit zowel in het nieuwbouw- als servicegebied.

Ter ondersteuning in deze groei zijn wij op zoek naar een ervaren:

commercieel medewerker/calculator

Wij verwachten een commercieel persoon, welke een degelijke technische opleiding heeft gehad en bekend is met de verkoop van liften en accessoires. Uiteraard heeft iemand met technische kennis de voorkeur.

De functie omvat de volgende taken:

- het calculeren van nieuwbouw- en reparatieoffertes
- het adviseren van architecten, aannemers en installateurs in Nederland en België

Kortom het promoten van ons bedrijf naar buiten toe, waarbij de gedachte 'De lift is de oplossing' altijd voorop moet staan.

Wij bieden:

- een goede werkomgeving in een groeiend bedrijf
- een goede werkomgeving in een groeiend bedrijf
- een goede werkomgeving in een groeiend bedrijf
- een goede werkomgeving in een groeiend bedrijf
- een goede werkomgeving in een groeiend bedrijf

Uw sollicitatiebrief richt u op naar: mevrouw J. van der Meer, hoofd personeelszaken, Hopmann Liften Nederland B.V., onze directie, Postbus 1003, 6180 BA Gelsen.

Goergen

groeien en zoekt 'nieuw bloed' dat zich aansluit op dynamiek en zichzelf ook met een concrete keuring wil.

Als u zo in elkaar steekt, past u wellicht in een van de volgende bij ons vacante posities:

- 1. Administrateur**
die het is belangrijk met het beleid mee te denken en vooral zorgt dat het goed verloopt.
- 2. Kalkuleerder**
die het is belangrijk met het beleid mee te denken en vooral zorgt dat het goed verloopt.
- 3. Receptioniste/telefoniste**
die het is belangrijk met het beleid mee te denken en vooral zorgt dat het goed verloopt.

Voor functie 1:

- een uitstekende beloning
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving

Voor functie 2:

- een uitstekende beloning
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving

Voor functie 3:

- een uitstekende beloning
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving

Interesse? Neem voor meer informatie contact op met de afdeling Personeelszaken, Postbus 1003, 6180 BA Gelsen.

Goergen

is een organisatie die zich richt op de ontwikkeling van jongeren. De Jongeren Groep B is een organisatie die zich richt op de ontwikkeling van jongeren. De Jongeren Groep B is een organisatie die zich richt op de ontwikkeling van jongeren.

ADIA

ADIA is een organisatie die zich richt op de ontwikkeling van jongeren. ADIA is een organisatie die zich richt op de ontwikkeling van jongeren. ADIA is een organisatie die zich richt op de ontwikkeling van jongeren.

Wij bieden:

- een uitstekende beloning
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving

Interesse? Neem voor meer informatie contact op met de afdeling Personeelszaken, Postbus 1003, 6180 BA Gelsen.

ADIA KESER

is een organisatie die zich richt op de ontwikkeling van jongeren. ADIA KESER is een organisatie die zich richt op de ontwikkeling van jongeren. ADIA KESER is een organisatie die zich richt op de ontwikkeling van jongeren.

ESTIGINGS MANAGER

VOOR ZUID-LIMBURG

Wij zoeken een ervaren Estigings Manager voor onze vestiging in Zuid-Limburg. De Estigings Manager is verantwoordelijk voor de estigingsactiviteiten van ons bedrijf. De Estigings Manager is verantwoordelijk voor de estigingsactiviteiten van ons bedrijf.

Wij bieden:

- een uitstekende beloning
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving
- een goede werkomgeving

Interesse? Neem voor meer informatie contact op met de afdeling Personeelszaken, Postbus 1003, 6180 BA Gelsen.

ADIA KESER

is een organisatie die zich richt op de ontwikkeling van jongeren. ADIA KESER is een organisatie die zich richt op de ontwikkeling van jongeren. ADIA KESER is een organisatie die zich richt op de ontwikkeling van jongeren.

Het stond groot in de krant: de gedetineerde Ercan Dogan (40) slaagde in de Sittardse gevangenis De Geerhorst voor het regie-examen van de theaterschool in Amsterdam. Onder zijn leiding bracht een toneelclubje in de bajes de eenakter 'De man met de bloem' van de Italiaanse filosoof Luigi Pirandello op de planken. Toen het doek viel, kreeg Dogan een staande ovatie van de andere gevangenen. „Jammer dat ik nu geen feestje kan vieren,” zei de regisseur geëmotioneerd voordat hij werd teruggebracht naar zijn cel.

Het stond klein in de krant: de ingezonden brief van Nuran Ciyce (46). De vrouw wordt verpleegd in een revalidatiekliniek in de Randstad. Ze is vrijwel volledig verlamd. Door toedoen van Ercan Dogan die haar in koelen bloede vijf kogels door de nek joeg. „Dogan was geëmotioneerd na de voorstelling. Hebt u enig idee van mijn emoties na het lezen van dat verhaal? Dogan komt weer vrij, maar ik heb levenslang,” schreef Nuran. Of beter gezegd: liet ze schrijven, want ze kan geen pen meer vasthouden.

STANDPLAATS:

Barcelona
Roud de Wit

Helm

Enige weken geleden keken vijftigduizend fanatieke Catalanen toe hoe Miguel Indurain er niet in slaagde de traditionele afsluiting van het Spaanse wielerveer seizoen te winnen. De Italiaan Fondriest was in de tijdrit naar de top van de Montjuich gewoon de beste.

Zelf was ik niet naar het centrum van Barcelona gereden om me tussen de met vlaggen en toeters uitgeruste supporters van Indurain te scharen. Ik gaf er de voorkeur aan om mijn 'eigen' tijdrit te rijden tussen Castelldefels en Sitges en terug, ruim 35 kilometer lang.

Ik vroeg me later af, bij het zien van de tv-beelden van de beklimming van de Barcelonèsse Olympische heuvel, wie er meer risico's loopt. De profwielrenner die zich tussen de fanatieke supporters door moet worstelen, terwijl ze hem de weg blokkeren, in het gezicht schreeuwen en als idioten achter na rennen. Of ik, de liefhebber, die het gevaar van de openbare weg trotseert en zich na elke rit weer afvraagt hoe hij het overleefd heeft met die slechte wegen en dronken en te hard autorijdende Spanjaarden.

Want ondanks de fantastische successen van de Spaanse profrenners staat het vrije tijd-fietsen er nog weinig in aanzien. Naar schatting zijn er in Spanje op 40 miljoen inwoners slechts 700.000 wielrenners actief, van wie het overgrote deel zich ook nog bedient van de mountain bike. Ter vergelijking: Spanje heeft ruim 1,3 miljoen motorrijders en 2,2 miljoen motorfietsen.

Het afgelopen jaar kwamen er 133 fietsers op Spaanse wegen, om het leven en vielen er 2319 gewonden. Dat was 14% meer dan het jaar ervoor. Geschrokken door deze verontrustende cijfers overweegt de regering-Gonzalez nu de helm verplicht te stellen voor iedereen die op de fiets zit.

Ik vind dit soort initiatieven een prachtig voorbeeld van de fiets-uitdrukking 'het verkeerde wiel nemen'. Alsof de wielrenners er verantwoordelijk voor zijn, dat zij over erbarmelijke wegen moeten rijden en voortdurend moeten wijken dat ze niet door een autobestuurder, die Nigel Mansell imiteert, tegen de grond worden gereden.

Niet dat ik tegen een helm ben. Ik draag zo'n ding al meer dan vier jaar, nadat ik in het Madrileense Casa de Campo een medefietsers vermorzeld zag worden door een vrachtwagen. Omdat wetenschappelijk onderzoek heeft uitgewezen dat een fietser bij een val meestal eerst met het hoofd de grond raakt, zult u mij dus altijd met zo'n hoofdbedekking zien ploeteren, zelfs bij een temperatuur van boven de dertig graden.

Maar in Spanje is het veel meer noodzaak dat de autobestuurders een andere mentaliteit krijgen en dat de overheden zich beter rekenschap geven van hun eigen verantwoordelijkheid. Dat wil dus zeggen: veiliger wegen en vooral een scherpere controle op het rijgedrag van de auto-idioten.

Want dat daar het nodige mee mis is, bewijzen niet alleen vele duizenden verkeersdoden die jaarlijks vallen. Zo turf ik bij mijn dagelijkse rit tussen Castelldefels en Sitges altijd of er weer iemand uit de bocht is gevallen. Een makkelijke kuis, want ik hoef alleen maar op de vangrail te letten, die om de honderd meter is ingedeukt of in flarden is gereden. Daarnaast houd ik bij waar glas van ruiten en koplampen voor mogelijke lekke banden kan zorgen en heb ik een goed oog gekregen voor afgereiden bumpers, waarmee de bermen van de Spaanse wegen bezaaid zijn.

Spanje zou een heerlijk land om voor een fietser kunnen zijn. Maar dan moet er eerst heel wat veranderen. Want nu is fietser er meer een ingewikkelde vorm van zelfmoord, ongeacht de verplichting om een helm te dragen.

Het slachtoffer kreeg levenslang

door

FRANK SEUNTJENS

zelfs jammer dat hij geen feestje kon vieren. Maar ik heb geen toekomst meer, lig al twee jaar bijna elke nacht wakker en zal nooit meer kunnen dansen. Daar maakt niemand zich druk over."

„Weten ze in de gevangenis soms niet wat Dogan heeft gedaan? Of hebben ze dat maar verzwegen? Hoe krijgen ze de krant anders zo ver om zo'n verhaal te schrijven? Dogan kan straks een ander leven beginnen. Die publiciteit zal hem goed van pas komen. Ik ben al een ander leven begonnen: dat van een zwaar gehandicapte. Dogan kan weer vooruit kijken. Ik alleen maar achterom. Vroeger was ik tolk en reisleidster en zwierf de halve wereld rond, nu zit ik tot mijn dood in een rolstoel."

Dogan werd door de rechtbank veroordeeld tot vijf jaar gevangenisstraf. De officier van justitie had het dubbele geëist. Over niet al te lange tijd is Dogan weer vrij man.

Nuran weet niet hoe lang ze nog in de revalidatiekliniek (mijn gevangenis) moet blijven. Eigenlijk is ze uitgerevalideerd. Ze kunnen haar daar, alle therapieën ten spijt, niet meer verder helpen. Nuran hoopt op een aangepaste woning, maar betwijfelt of ze zich daar in haar eentje zal kunnen redden.

Dogan heeft sinds zijn arrestatie nooit meer wat van zich laten horen. Geen telefoontje, geen brief, geen teken van spijt.

Nuran heeft ook geen contact gezocht. Wel heeft ze Dogan een kopie van de brief aan de krant gestuurd. Antwoord heeft ze niet gekregen en dat verwacht ze ook niet.

Toch zullen Nuran en Dogan elkaar op zekere dag weer tegenkomen.

Nuran (‘Ik haat hem, ik haat hem. Hij heeft mijn leven vernietigd’) weet al wat ze dan zal doen: Dogan in het gezicht spugen.

Het enige dat ze nog kan.

Nuran op haar knieën op de vloer gaan zitten. Dogan drukte een pistool in haar nek en haalde de trekker over. Het laatste dat Nuran

straten verderop, van zijn bed. Arsten vertellen Nuran dat ze door vijf kogels was getroffen en dat ze nooit meer zou kunnen lo-

niks meer. Ze moeten me hier in en uit bed helpen, ik kan me niet wassen en aankleden en ik heb hulp nodig bij eten-en drinken. Ik

meerd, maar dat heeft dagen geduurd. Nu is ze vooral woedend. Woedend op Dogan, maar ook op de gevangenisdirecteur en de

Een revalidatiekliniek als gevangenis

hoorde was een zachte klik. Op het pistool zat een geluidsdeemper. Op het moment dat Nuran in het ziekenhuis bijkwam, was Dogan al gearresteerd. Hij had in de badkamer zijn paspoort verloren. De politie lichtte hem thuis, een paar

pen. Een maand later werd ze overgebracht naar de revalidatiekliniek en daar is ze nu nog.

Nuran is een verbitterde vrouw geworden. Harde trekken overschaduwen haar mooie gezicht. „Ik kan

leef nog, maar eigenlijk ben ik al dood."

Toen ze het verhaal over Dogan's toneelcarrière onder ogen kreeg, raakte Nuran compleet over haar toeren. Inmiddels is ze wat gekal-

krant.

„De dader krijgt alle aandacht en het slachtoffer wordt vergeten. Dogan kan weer aan de toekomst denken, zegt hij. En hij kan weer slapen omdat de spanning voor het examen voorbij is. Hij vindt het

COMMUNICATIEF VREEMDGAAN

Waarom vertellen mensen hun intiemste gedachten en gevoelens aan vreemden en niet aan hun partners of vrienden? De reden is niet het vertrouwen dat zij stellen in de vreemdeling die naar hen luistert, want die kennen ze immers niet. De reden is ook niet dat aan de 'vreemde' gesprekspartner een soort van professionele objectiviteit of onbevooroordeeldheid wordt toegeschreven, want het gebeurt heus niet alleen bij 'toevallige' psychiaters of psychologen. Het komt ook voor bij barkepers, taxi-echauffeurs, prostituees, kappers en kapsters en soms ook bij willekeurige vreemden die helemaal niet zo'n beroep uitoefenen.

Een van de belangrijkste redenen is vermoedelijk het feit dat we, pratend tegen een vreemde, gevrijwaard zijn van verwijten of beschuldigingen. Iemand die tegen een medepassagier zijn meest duistere geheimen vertelt, voelt zich veilig in de wetenschap dat hij die persoon nooit meer zal zien. Die wetenschap is bevrijdend. Wat je ook zegt in zo'n situatie, het zal nooit nadelig uitwerken op een bestaande relatie. Bovendien, als die persoon bevooroordeeld is (bijvoorbeeld overspel absoluut onaanvaardbaar vindt), heeft dat geen consequenties.

Hoe groot de behoefte is aan gelegenheden om op een veilige en anonieme manier je zelf te kunnen uiten, blijkt uit de snelle opkomst van de zogenaamde 'confessie' (bitch)hotlines in de Verenigde Staten, Groot-Brittannië en Australië, en inmiddels ook op het Europese vasteland. 'Confessie'hotlines zijn telefoonnummers die mensen bellen om hun diepste geheimen aan te onthullen. Vaak zijn tandemtelefoonnummers beschikbaar om bellers in de gelegenheid te stellen naar de bekentissen van anderen te luisteren. In tal van steden krijgen de confessionshotlines honderden bekentissen per dag te verwerken, waarnaar soms tienduizend of meer mensen luisteren.

Er zijn nogal wat mensen, ook in mijn eigen beroepsgroep, die min doen over dit soort 'mode'verschijnselen en ze beschouwen als een belachelijke, ongewenste en ongezonde uitwas van de moderne samenleving. Dat laatste, namelijk dat het ongezonder is, kun je alleen maar volhouden als je niet goed op de hoogte bent van het weten-

schappelijk onderzoek op dit punt. Daaruit valt namelijk als centrale conclusie te trekken dat het actief wegstoppen of verdringen van pijnlijke, boze, angstige of verdrietige gevoelens en gedachten hard werken is en veel energie kost. Op de lange duur kan dat wegstoppen de lichamelijke gezondheid ernstig menen.

Net zoals andere chronische spanningen kan het chronisch onderdrukken van gevoelens en gedachten het functioneren van ons afweersysteem, van hart- en bloedvaten en zelfs de chemische processen in onze hersenen en centrale zenuwstelsel beïnvloeden. Kortom, een al te grote geremdheid in het uiten van gevoelens, gedachten en in het doen van bepaalde dingen kan het risico op ernstige en minder ernstige ziektes en stoornissen vergroten.

Het kan ook de ernst van symptomen en klachten bij mensen die aan een bepaalde ziekte lijden, doen toenemen.

Terwijl geremdheid en onderdrukken, althans als dat chronisch gebeurt, schadelijk kan zijn voor lichaam en geest, heeft het uiten van onze meest intieme gedachten en gevoelens zowel op de korte als op de lange termijn een gezondheidsbevorderend effect. Bekennen of opbiechten, of dat nou in woord aan de telefoon of in geschrift in een dagboek of in een brief aan een 'dames'blad gebeurt, heeft doorgaans een spanningsverminderend effect.

Voor degenen die daar sceptisch over zijn, heb ik een simpel advies: ga eens op zoek naar die gevoelens of gedachten waar u nog nooit met iemand over hebt durven spreken, zoek dan een 'confessie'hotline op, draai het nummer en vertel (anoniem) uw verhaal. U hebt bij dit experiment met uzelf niks te verliezen. Behalve dan misschien die paar kwartjes die het gesprek kost. Wat u er bij te winnen hebt, is niet alleen mogelijk een gevoel van opluchting of ontspanning als u het verteld hebt, maar ook vaak een andere manier van beleven van het probleem en van uzelf. Vaak zal het probleem minder 'zwaar' lijken dan tevoren en zult u uzelf minder een 'verstopte', een 'heimelijke' vinden en eerder iemand die de dingen onder ogen durft te gaan zien.

Als u ondanks die mogelijke winsten en het verwaarloosbare verlies toch blijft volhouden dat u zoiets absoluut nooit zult doen, dat het helemaal niet bij u past en u blijft verstoppert, dan durf ik er heel wat onder te verweiden, dat uw voornaamste drijfveer gewoon angst is. En dan niet de angst voor wat anderen ervan zullen denken, want dat doet er niet toe, het gaat immers anoniem. De angst waar het omgaat is, wat psychologen noemen, de angst voor zelfconfrontatie, voor 'u zelf onder ogen komen', voor 'zelfkennis'.

Het is overigens bepaald niet zo dat ik geloof dat al het emotionele heil van 'bekentenis-nummers' moet komen. Uit het beschikbare onderzoek, zoals dat heel onlangs in het informatieve handboek voor Mental Selfcontrol van onder meer James Pennebaker (de schrijver van een eerder boek met de veelzeggende titel Opening Up, waar ik al eens eerder naar verwezen heb) is samengevat, blijkt dat bekentenis-bellers vaak mensen zijn die in hun directe omgeving geen vertrouweling hebben. Een vertrouweling is iemand aan wie het mogelijk is je diepste geheimen direct toe te vertrouwen zonder dat je de angst hoeft te hebben dat hij of zij daarop gekwetst of afwijzend zal reageren of daarvan misbruik zou maken.

Het kan overigens ook iemand zijn, die eventueel wel gekwetst of boos reageert op wat je te vertellen hebt, maar die daarom de relatie niet zal opzeggen of de communicatie zal verbreken. Het is precies om deze reden, helaas, dat in veel relaties de een partner bepaald niet echt de vertrouweling van de ander is. Vaak is het in een relatie voor een partner niet mogelijk om over bepaalde gedachten en gevoelens openlijk te praten, zonder dat de ander daarvoor volledig 'op tilt' staat en de relatie onder druk komt te staan, of zelfs begint te kraaken.

En toch ligt daarin tegelijk ook onze voornaamste test voor een echte vertrouwensrelatie, namelijk: zijn er voor ons zelf belangrijke en regelmatig terugkerende gevoelens en gedachten die we niet of nooit aan onze partner durven toe te vertrouwen? Als het antwoord op die vraag een duidelijk 'nee' is, dan hoeft u niet te helen. Is het antwoord duidelijk 'ja', dan zou ik er om te beginnen maar eens een telefoontje aan wagen. Maar, let wel, alleen om te beginnen!

Op een vliegreis een paar jaar geleden, van Amsterdam naar Bangkok, zat ik naast een Amerikaans echtpaar. Hij bij het raam, zij in het midden en ik aan het gangpad. We raakten in gesprek en op een gegeven moment kwam de onvermijdelijk geijkte vraag naar wat ik deed 'for a living'. Ik was zo dom om me niet op de vlakke te houden en het woord psycholoog te laten vallen. Een paar uur later, terwijl hij van niets bewust tegen het raam lag te snurken, deed zij mij op gedempte toon het verhaal van haar ongelukkige huwelijk en haar buitenechtelijke 'slaap'activiteiten.

denkwijzer

door

RENE DIEKSTRA

● Kees van Kooten: „Ik presenteer me graag als anti-held.”

Foto: GPD

‘In onze tv-shows maken we ons soms oprecht kwaad’

Kees van Kooten is zijn eigen roddelblad

DOOR GERARD BROUWER

Kees van Kooten behoort tot de Bekende Nederlanders, maar hij blijft aardig en attent voor mensen die zijn pad kruisen. Kapsiones hebben is er niet bij. Voor een interview neemt hij ook alle tijd, al is wel routine merkbaar.

Hij is naast een veelgeprezen tv-persoonlijkheid tevens een veelgelezen auteur, zoals zijn nieuwe boek 'Verplaatsingen' opnieuw bewijst, want daarmee bijkkeert hij al weer wekenlang in de boeken-top 10. Schrijven, zegt hij, is voor hem een tweede natuur geworden, maar het is voor hem nog steeds geen simpele zaak.

„Ik zie een prachtig beeld en dan moet ik het ook opschrijven. Fantastiek heb ik niet, ik moet echt zoveel mogelijk dingen meemaken en die dan een beetje over- en onderdrijven. Ik kan dus niet goed iets verzinnen en schrijven betekent voor mij ook meestal blijven zitten tot er wat staat en bij twijfel schrappen. Soms moet er ontzettend gepeuterd worden om de indruk te wekken dat het er zo is uitgeschoten.”

„Voor televisie kun je sneller werken, omdat het – hoe vreemd het ook klinkt – minder onverbiddelijk is. Dan mag iemand zich wel eens verspreken of niet direct op het goede woord komen, dat geeft niet. Maar bij schrijven telt dat wel. Dan moet het er goed staan. Dus het produceren van een stukje voor bijvoorbeeld het Vlaamse blad Humo, waar ik veel voor schrijf, kost veel meer tijd dan het vervaardigen van een monoloogtekstje voor tv. Bovendien schrijven we daar niet zoveel voor. Als we de zaak goed hebben doorgesproken en we hebben de lijn van de uitzending vastgesteld, dan is het hoofdzakelijk improviseren, want zo wordt alles het meest natuurlijk en dat is nu eenmaal onze stijl geworden.”

Eigen straatje

Als hij met zijn boeken bij een genre zou moeten worden ingedeeld, dan zou Kees van Kooten graag in het vakje belletrie willen zitten. „Maar dat woord lijkt tegenwoordig weggevaallen. Ik vond dit werk in de jaren vijftig het leukst om te lezen. Godfried Bomans, Simon Carmiggelt, Henri Knap, Mr. Elias. De Mallenolen, fantastisch. Maar die humor, een reactie op de oorlog, is nu toch verdwenen. Misschien omdat we columnist hebben gekregen, die per definitie actief en geëngageerd schrijven, dus niet echt op de lach uit zijn.

Alleen Remco Campert houdt dat nog vol. De tijd is ook harder geworden. Men komt op voor een eigen straatje, een eigen mening, of men klaagt aan. Dat is ook terug te zien in onze tv-shows. Daarbij maken we ons af en toe oprecht kwaad. We zitten ons eerlijk te ergeren en dat zeggen we dan ook.” Voor 'Verplaatsingen' heeft Kees van Kooten zijn verhalen uit het blad Humo gebruikt. „Die heb ik echter herschreven en soms samengevoegd. Waar ik nu zo tevreden over ben is dat er in 'Verplaatsingen' een lijn zit. Dingen uit het ene verhaal, blijken plotseling terug te komen in een ander verhaal en alles heeft met het moderne verplaatsen te maken. Dus zowel van A naar B, als van persoon A naar persoon B, als in situatie A in situatie B. Voor het eerst zie ik bij mezelf in deze bundel ook meer fantasie, meer doordraaien en dol-draaien, zodat je niet meer weet of het waar is of niet. Dat vind ik leuk aan het boek.”

Mislukken

„In mijn hele werk heb ik eigenlijk de jaren '70 en '80 een beetje verslagen aan de hand van wat mijn gezin overkwam, hoe mijn vader heeft geleefd en is gestorven, hoe mijn hond was, de kinderen, de liefde, de drank, de drugs en alles wat in die jaren opkwam. Dat vind ik toch wel een prettige rolf achteraf en ik ben blij dat de mensen dat hebben willen volgen en daar tevreden mee zijn geweest. De kinderen zijn nu de deur uit, dus ik denk dat dit hoofdstuk nu wel is afgesloten. Het is wel aardig dat zij zich aan het eind van dit boek ook verplaatsen en daarmee komt het dan helemaal rond.”

Amuseren, mensen aan het lachen maken, dat vindt hij prachtig, vertelt Kees van Kooten. „Ik presenteer me daarbij graag als anti-held. Het is een slechte menselijke eigenschap, maar mislukken vinden we leuk. Denk maar aan Laurel en Hardy, Buster Keaton, Chaplin. Lukken is gewoon niet leuk. Nu hebben humoristen, als ik me zelf zo mag noemen, daar ook een soort magneet voor. We worden in dat soort situaties getrokken. Kijk maar naar Remco Campert en Carmiggelt. Ik had er bijvoorbeeld genoeg van dat steeds mijn autoradio werd gejat. Daar moest maar eens een eind aan komen vond ik en dus nam ik een slede-radio. Ik ging op een gegeven moment naar vrienden in Amsterdam en nam zoals het hoort die radio mee naar boven. Ik dreigde hem prompt te vergeten toen ik wegging, maar tenslotte stond ik weer op de stoep met de radio in de hand. Wat denk je, was mijn auto gestolen.” Bij het schrijven wordt dat dan maar zo'n stukje, zo'n driekwart pagina, maar zo ontstaan de onderwerpen van zelf.”

Voor de televisie werkt het anders, legt Kees van Kooten uit. „Daar nemen we bepaalde maatschappelijke zaken op de korrel met typetjes die meer dwarsdoorsneden van de bevolking zijn. We vinden het nog altijd ons grootste compliment wanneer iemand zegt: dat is nou precies zo'n man als bij ons in de straat. Het zijn grootste gemene delers, cartooneske clichéfiguren waar dan soms wonderlijke dingen mee gebeuren. Het is heel moeilijk om een aardige naam te bedenken, die niet te komisch is. Ik haal ze vaak uit mijn Haagse voetbalverleden, zoals Clavan, Akkermans, een

vriendje van me en Timmermans. En dan ontstaan er wel eens rare situaties. Die Akkermans bijvoorbeeld bleek te bestaan en ook nog P. te heten. Die werd er een beetje paranoïde van. Hij scheen precies op de figuur te lijken en dacht dat wij het steeds over hem hadden. Hij wordt nu rector magnificus van de Erasmus Universiteit in Rotterdam. Dat zijn toch wel heel rare toevalligheden.”

Openhartig

Kees van Kooten is in zijn boeken vaak opvallend openhartig en heel persoonlijk. „Dan ben ik eigenlijk mijn eigen roddelblad. Die bladen vallen me dan ook nooit lastig. Ik heb verteld dat ik overspelig ben geweest, dat ik coke heb gesnoven, dat ik hash en weed gebruikte en ook schreef ik over mijn prostaat-tis. Hoeveel mannen toentertijd niet dankbaar naar mij toekwamen dat het prostaat-tis-probleem nu eens een keer was opgeschreven. Kijk, dan heeft het ook een functie.”

„Deze manier van schrijven is begonnen met de dood van mijn vader. Daarvoor schreef ik altijd komisch en in de derde persoon. Mijn vrouw Barbara zegt soms ook wel eens dat het toch wel behoorlijk ver gaat. Maar ik kan niet anders dan het zo opschrijven. Je moet als lezer toch voelen dat het waar is.”

„Ik ben verder nogal sentimenteel en gauw te ontroeren en zie dan

kleine, waardevolle dingen, die volgens mij niet onopgemerkt mogen blijven. Er valt al zoveel tussen de wal en het schip. Daarover schrijf ik dan.”

„Maar uiteindelijk gaat alles alleen over de heide. Dat we maar heel kort hier zijn en dat het onbegrijpelijk is dat mensen zoveel tijd van hun leven opofferen aan razen. Of het nu over een smutting is, de verzekering of iets dat in de familie broeit, het is toch heel jammer dat zo'n groot deel van je leven daaraan op moet gaan? Ik probeer dus – en daar hoef ik geen enkele moeite voor te doen – er alle dagen feest van te maken en goed te luisteren en te kijken. Het is ook leuk om iemand te zien lachen. Z'n afstandelijkheid te zien smelten en dat bereik ik dan heel simpel, met wat zelfspot en een beetje dolle. Dat is typisch Haags, denk ik.”

„De mensen zijn tegenwoordig in hun wegwerggedrag ook heel slordig geworden in de relaties. Met kinderen, de ouders en met elkaar. Ik kan me wel voorstellen dat iemand van zijn vrouw afgaat, maar de pretenties dat hij haar uit zou hebben – de bekende kreet van Carmiggelt: „Een mooi boek maar ik heb het uit” – vind ik onzin. Dan lees je het toch nog een keer.” Een goed boek kun je altijd nog een keer lezen.”

Amuseurs

Hij en Wim de Bie noemen zich „amuseurs”, zegt Kees van Kooten. „Dat staat gelooft ik ook in ons paspoort. We zijn beiden halve tv-makers en halve schrijvers, omdat we nog steeds niet een van de twee dingen definitief hebben moeten kiezen. Dat is ook een van de redenen, dacht ik, dat we niet echt aan

schrijven van langere adem toekomen, omdat ons leven er al een jaar of dertig steeds hetzelfde uitziet. Van oktober tot mei is het nu eenmaal tv-seizoen in Nederland – ik weet ook niet hoe dit is ontstaan – en daarna hebben we weliswaar de ruimte om iets anders te doen, maar in die paar maanden schrijf je natuurlijk geen roman. Dus ik denk dat die manier van werken – omdat wij televisie nog steeds het allerleukste vinden om te doen – heel bepalend is voor onze literaire produktie. En als de televisie voor ons een keer ophoudt – we zijn nu Krasse Knarren en er zit nog niet de steek in, maar we nemen aan dat we kritisch genoeg zijn om te merken wanneer wij echt oude komieken zijn geworden – dan zullen we allebei wel gaan schrijven en dan komt er misschien uiteindelijk iets van langere adem. Daar kunnen we dan een jaar, anderhalf jaar aan werken.”

„De Roman is dan altijd het einddoel, maar er zijn natuurlijk vele andere mogelijkheden. Ons werk zal echter toch altijd wel te maken hebben met de tijd, omdat wij nu eenmaal zo eigenwijs zijn en er ook mee zijn opgegroeid dat we altijd de onverbidelijke neiging hebben om de spiegel van de samenleving te zijn.”

Omloopsnelheid

„Ons publiek is nu heel groot geworden, maar we hebben daar nooit op gemikt. We hebben altijd gedaan wat we zelf leuk vonden. Van de eerste Biescheurkalender werden er 500 doorgedraaid en op het laatste was de opage toch 180.000. Tot we, elkaar in de ogen kijkend, zeiden: is het nog wel leuk om te doen? Na 16 jaar hadden we alle varianten op de vorm wel gehad en dan moet je streng zijn en er mee stoppen.”

„Mijn uitgever zou nu het liefste willen dat ik als bestsellerauteur elk jaar om deze tijd een nieuw boek in de winkels heb liggen. Dat is iets van de laatste tijd. Toen ik in de jaren vijftig begon te lezen, was het nog helemaal niet zo. Er kwam eens in de drie jaar een Wolkers, eens in de vier jaar een Mulisch en eens in de zoveel jaar een Hermans. Dat zat niets. Nu is de omloopsnelheid echter zo hoog, dat als je een jaar niet verschijnt, je er echt een beetje naast ligt. Het is een raar fenomeen. Ik vind ook dat de mensen voorzichtig moeten zijn met dat lezen van alleen maar de top 10. Maar ik troost me met de gedachte dat dankzij mijn bestseller er misschien zes dichtbundels kunnen verschijnen waar anders geen denken aan was.”

STANDPLAATS

Washington
Hans de Bruijn

Samaritaan

Er moeten in Nederland genoeg mensen zonder werk rondlopen die graag iets om handen hebben, nu medeburgers best een dienst willen bewijzen, die zonder hun uitkering kwijt te raken toch een nuttige taak in de samenleving willen verrichten en in een moeilijke tijd ook nog de politie een hak willen zetten. Het volgende is voor hen wellicht een ideeje.

Toen ik onlangs na een veel te lang uitgelopen afspraak in de stad naar mijn auto terugkeerde, zag ik vanuit de verte al een langwerpige rose papertje onder de ruitenwipper zitten. „Verd”, vloekte ik inwendig. Dat zou me natuurlijk weer twintig dollar gaan kosten, de prijs die in de Amerikaanse hoofdstad nu eenmaal staat op het laten verwijderen van de parkeermeter.

Ik rukte de ben weg, verfrommelde hem en wilde hem – boos om zoveel onrecht – op straat gooien, tot iets mij tegenhield. Niet het feit dat het werpen van afval op de openbare weg een boete kan opleveren die een parkeerbon veel malen overtreft. Maar het papertje voelde anders aan dan eerdere bonnen, die ik op dezelfde wijze mishandeld had. En al gauw klaarde mijn gezicht op.

Het was een bon, tenminste, een bedrieglijk echte kopie. Afkomstig van de „DC Drivers Association”, een club waarvan ik nu al nooit gehoord had maar die ik al gauw als een barmhertige Samaritaan beschouwde. Om mij heen zag ik in de minuten daarna meer mensen met zo'n rose papertje in de hand en een gekke, zachte glimlach op de lippen staan. De DCDA is dikke vrienden met de loutparkeerdienst.

Het is niet geheel idee van de ex-beurshagelaar David Garrett, die kennelijk in zijn leven te veel bonnen heeft moeten betalen. Hij huurde een aantal studenten en werkløzen in die door hem voorzien van een dikke zak met kwartjes, de binnenstad van Washington afstruimen en wafels gooien in parkeermeters waarvan de tijd verstrekken is.

Dat mag blijk vallen is in Amerika niet verboden. Soms zijn zij de parkeerpolitie maar het moet Daarna doen zij het bekende rose papertje niet net oppenruft. Dit is geen parkeerbon, maar het had er een kunnen zijn onder de ruitenwissers. Die bevat een oproep aan de tergedde automobilist om vrijwillig een bijdrage te storten in de kas van de DCDA.

Elke bijdrage is goed, maar vijftien dollar minder dan de bon wordt op prijs gesteld. Daarvan voert de DCDA zijn kruistocht tegen het Washingtonse parkeerbeleid. Zoals in alle grote steden is parkeren in Washington een grote ellende. Tienduizenden mensen komen dagelijks uit de wijde omgeving met de auto naar de stad. Het openbaar vervoer is onvoldoende. En je moet toch ergens je auto kwijt.

In de binnenstad van Washington is geen onbetaalde parkeerplaats te vinden. Of je kiest een meterplaats, of je betaalt je nog blauwer aan een van de parkeergarages, waar je soms twintig gulden per dag kwijt bent. De bedoeling van de DCDA is volgens gens Garrett om bij de gemeente een ander parkeerbeleid af te dwingen: meer parkeerplaatsen en minder bekeuringen.

De politie heeft al laten weten, daar niets voor te voelen. Wel is wet. Wie legaal parkeert kan het geld voor de DCDA uitsparen, zeggen ze op het gemeenteraads-lacomek. Maar de Drivers Association gaat door. Er komt het genoeg geld binnen om de meter-vullers bezig te houden, ook al laten heel wat loutparkeerdienst nou wat van zich horen. Ook ik denk er steeds aan – ik ben te oud nog wat schuldig.

CURSUSSEN + OPLEIDINGEN

Z D A G

AMBI/PDI-OPLEIDINGEN

Praktisch diploma Informatie PDI-I en PDI-II, Systembeheer Novell (MNI)

Bezoldigings AMBI: H61, H62, H63

AMBI: H62, H61, H62, H64, H67, H68, H69, H70, H71, H72, H73, H74, H75

Voor gratis brochure ondersteunde het openbaar onderwijs
C.C.O. Antwoordnummer 33, 6400 VC Heerlen, 043 485-7711/1111, fax 043 485-7722

Naam: _____ Adres: _____

Stad: _____ Postcode: _____

Telefoon: _____ E-mail: _____

Verstuur naar: C.C.O. Antwoordnummer 33, 6400 VC Heerlen

Culturele en Maatschappelijke Vorming
(Arbeids- Productie, Sociaal, Cultureel en Educatief Werk, (Middelbare))

Kreatieve Therapie
(Modelleer, Dancet, Beweging, Drama, Muziek)

Maatschappelijk Werk en Dienstverlening
(Maatschappelijk Werk, Sociaal Juridische Dienstverlening)

Personeel en Arbeid
(Personeel en Organisatie)

Sociaal Pedagogische Bijbeldverlening

Europees Sociaal Beleid
European Social Policy
(Gezondheid, Welzijn en Arbeid)

Post-HBO cursussen

HBO-Verpleegkunde

Europees Sociaal Beleid/
European Social Policy
(Gezondheid, Welzijn en Arbeid)

VOOR WERKERS IN DE GEZONDHEIDSZORG:

Vrijstellingen HBO-Verpleegkunde
(vrij/deeltijd)

Maatschappelijke Gezondheidszorg
(Verpleegkundige Wijk/Basisgezondheidszorg, Sociaal
Psychisch Verpleegkunde)

Management Opleiding Gezondheidszorg
(Kaderopleiding en Techniciopleiding)

Post-HBO cursussen

Besluitadres:
Gouverneur van Hollandse 2, 6135 HD Sittard
(aan het postbusnummer, Engelenkerkstraat)

Besluitadres:
Gouverneur van Hollandse 35, 6136 CX Sittard

HOGESCHOOL SITTARD

Telefoon (046) 591212

Open dag

Hoger Laboratorium Onderwijs

Als een beroepsgerichte studie wilt u aanbrengen, moet u praktijk te aanspreken, moet u de Open Dag van het Hoger Laboratorium Onderwijs in Sittard. Je kunt dan op je gemak rondkijken bij de opleiding van je keuze en je krijgt informatie over de studie en de beroepen.

4-jarige voltijd opleidingen

- analytische chemie • organische chemie
- medische chemie • milieuchemie
- biochemie

4- à 5-jarige chemische deeltijd opleidingen

Zaterdag 20 november '93 en zaterdag 5 februari '94 van 10.00 tot 14.00 u.
Montgomerystraat 7, naar het station in Sittard
Telefoon 046-591212

OPEN DAG

Zaterdag
13 november 1993
van 10.00 - 14.00 uur
Hogeschool Sittard
Nassaustraat 5,
6135 ED Sittard

Voor meer

informatie:

bel 046-510641

- Accountancy (AGC)
- Bedrijfseconomie (BE)
- Bedrijfsinformatie (BI)
- Commerciële Administratie (CA)
- Economisch-Linguïstische opleiding (EL)
- International Business Administration (IBA)
- Management, Economie en Recht (MARE)

Elk uur start een nieuwe voorleingsronde

Instituut Notenboom

Uw ideale mogelijkheid voor
een carrière met interesse in het buitenland

4-jarige beroepsopleidingen met
tweede taalopleiding/ov. Jaarsoort

SECRETARIAAT
Internationale Secretarissen
Dactylotypografie
Receptionist/Informaticus

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

HOSPITALITY
European Hospitality
International Hospitality

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

Tech Train

Instructie met Service

- Windows 3.11
- Office 4.2
- Lotus 1.2
- Corel 3.5
- Quark 4.0
- Adobe 3.0
- Apple 2.0
- Microsoft 1.0
- IBM 2.0
- HP 3.0
- Epson 4.0
- Canon 5.0
- Ricoh 6.0
- Sharp 7.0
- Sony 8.0
- Philips 9.0
- JVC 10.0
- Pioneer 11.0
- Denon 12.0
- Marantz 13.0
- Yamaha 14.0
- Teac 15.0
- Aiwa 16.0
- JBL 17.0
- Bowers & Wilkins 18.0
- KEF 19.0
- Monitor Audio 20.0
- Tannoy 21.0
- B&O 22.0
- Bang & Olufsen 23.0
- Brionvega 24.0
- Breda 25.0
- Breda 26.0
- Breda 27.0
- Breda 28.0
- Breda 29.0
- Breda 30.0
- Breda 31.0
- Breda 32.0
- Breda 33.0
- Breda 34.0
- Breda 35.0
- Breda 36.0
- Breda 37.0
- Breda 38.0
- Breda 39.0
- Breda 40.0
- Breda 41.0
- Breda 42.0
- Breda 43.0
- Breda 44.0
- Breda 45.0
- Breda 46.0
- Breda 47.0
- Breda 48.0
- Breda 49.0
- Breda 50.0
- Breda 51.0
- Breda 52.0
- Breda 53.0
- Breda 54.0
- Breda 55.0
- Breda 56.0
- Breda 57.0
- Breda 58.0
- Breda 59.0
- Breda 60.0
- Breda 61.0
- Breda 62.0
- Breda 63.0
- Breda 64.0
- Breda 65.0
- Breda 66.0
- Breda 67.0
- Breda 68.0
- Breda 69.0
- Breda 70.0
- Breda 71.0
- Breda 72.0
- Breda 73.0
- Breda 74.0
- Breda 75.0
- Breda 76.0
- Breda 77.0
- Breda 78.0
- Breda 79.0
- Breda 80.0
- Breda 81.0
- Breda 82.0
- Breda 83.0
- Breda 84.0
- Breda 85.0
- Breda 86.0
- Breda 87.0
- Breda 88.0
- Breda 89.0
- Breda 90.0
- Breda 91.0
- Breda 92.0
- Breda 93.0
- Breda 94.0
- Breda 95.0
- Breda 96.0
- Breda 97.0
- Breda 98.0
- Breda 99.0
- Breda 100.0

Microsoft Windows 3.11

Microsoft Office 4.2

Microsoft Lotus 1.2

Microsoft Corel 3.5

Microsoft Quark 4.0

Microsoft Adobe 3.0

Microsoft Apple 2.0

Microsoft IBM 2.0

Microsoft HP 3.0

Microsoft Epson 4.0

Microsoft Canon 5.0

Microsoft Ricoh 6.0

Microsoft Sharp 7.0

HOGESCHOOL KATHOLIEKE

Uw ideale mogelijkheid voor
een carrière met interesse in het buitenland

4-jarige beroepsopleidingen met
tweede taalopleiding/ov. Jaarsoort

SECRETARIAAT
Internationale Secretarissen
Dactylotypografie
Receptionist/Informaticus

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

HOSPITALITY
European Hospitality
International Hospitality

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

TOEGANGS EISEN
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang
Toelating en receptie binnengang

OPEN DAG - MAASTRICHT

Het is 24 uur van de dag, van de nacht, van de zon, van de regen

18 NOVEMBER '93

Voor avond- en deeltijdopleidingen info: 043-254653

ONDERWIJS GEEFT WERK

Voor informatie

tel. 074-363.79.40

tel. 074-363.79.40

tel. 074-363.79.40

tel. 074-363.79.40

tel. 074-363.79.40

OPEN DAG

ZATERDAG 20 NOVEMBER 1993

14.00-16.00 uur

AUDITIE - 13 november 15.00 uur

Open dag en auditie vindt plaats in de studio's van de vooropleiding in het Hoger Laboratorium Onderwijs in Sittard

Gehuwd priester onthult in verantwoording

Al voordat dr. Jo Gijsen in januari 1972 tot bisschop van Roermond werd benoemd, was hij in de zomer van 1971 met de toenmalige bisschop van Rotterdam, dr. Ad Simonis, bezig met de oprichting van een groot seminarie op Rolduc.

Dat onthult dr. Lodewijk Visschers (56), een gehuwd priester van het bisdom Roermond, in een bijdrage aan het binnenkort verschijnende zestiende deel van de boekenreeks van de Heemkundevereniging Beek, dat is gewijd aan de in Beek en Spaubeek geboren priesters, broeders en zusters. Zijn verhandeling 'Op de golven van de tijd' is in wezen 'een persoonlijke terugblik op vijftig jaar Limburgse kerkgeschiedenis'. Daarnaast een theologisch onderbouwd pleidooi voor de niet-celibataire ambtsdrager.

Lodewijk Visschers, inmiddels vader van drie kinderen, werd in 1937 in Spaubeek geboren. Het was toen nog een zelfstandige gemeente. Zijn vader was er burgemeester. Zijn grootvader was burgemeester in Ulestraten, een oom burgemeester van Meerßen en ook zijn jongere broer zou burgemeester worden.

Lodewijk werd priester van het bisdom Roermond. Reeds op 23-jarige leeftijd werd de burgemeesterszoon door mgr. Piet Moors gewijd; met toestemming van Rome, onder voorwaarde dat hij het eerste jaar geen vrouwen mocht biechten. Normaal moet een priesterkandidaat 24 zijn om te kunnen worden gewijd.

In juli 1961 kreeg hij de opdracht om in Rome bijbel te studeren.

Omdat bijbelexegese voor de curie 'een gevaarlijk vak' was, moest hij eerst een graad in de dogmatiek halen. Aan de universiteit van de dominicanen leerde hij St. Thomas lezen, op het Bijbelinstituut van de Jezuïeten de Heilige Schrift interpreteren.

Revolutie

Van nabij was Visschers getuige van het Tweede Vatikaans Concilie, 'een poging om de onbeweeglijk geworden traditie te verbinden met het ervaren van de moderne mens', zoals hij schrijft.

Visschers: 'Onvergetelijk zijn de gebeurtenissen van de novembermaand, vooral van die ochtend toen het traditionele schema van de nog machtige Ottaviani over de Openbaring door de paus zelf werd terugverwezen. 's Middags met ons aan tafel, rumoerden de bisschoppen, zelfs een kardinaal Alfrink, als uitgelaten jongens. Een revolutie van bovenaf, door een paus die de progressieve krachten in het wereldepiscopaat wist te mobiliseren. Een wereld ging open: alles in de

door
JAN VAN LIESHOUT

kerkelijke traditie kon zo worden verstaan dat het voor de moderne religieuze mens, die ik was, een zin kon krijgen!

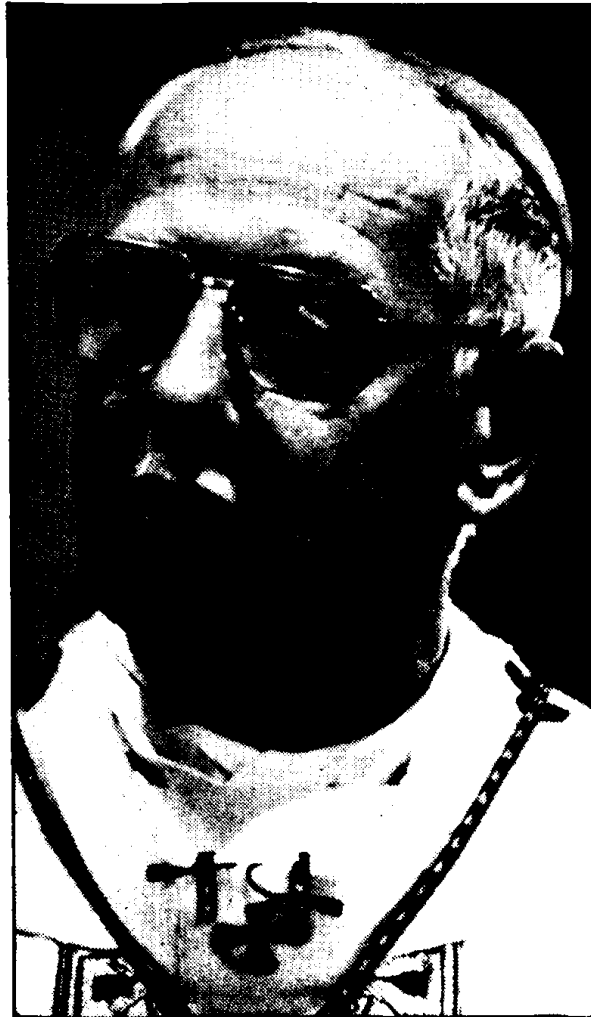
In de zomer van 1969 keerde, inmiddels doctor in de theologie, naar Nederland terug. Hij werd docent aan de Hogeschool voor Theologie en Pastoraat (HTP) in Heerlen, waarin de grootse seminaria van het bisdom Roermond en drie religieuze congregaties waren opgegaan.

'Evenals de vier zusterscholen in ons land tenderde de Heerlense in moderne richting,' vervolgt Visschers. Grenzen werden onder studentenpastor Harrie Haas uit Nieuwenhagen opengesteld. 'De buitenlander werd kind aan huis. De vrouwelijke student werd geaccepteerd. Voor het eerst kreeg ook de homofiele student aandacht.'

Celibaat

'Intussen bewerkte het humane gevoel van die dagen dat vele collega's zich openstelden voor de werkelijkheid van het huwelijk. Dit gegeven op zich werd door henzelf doorgaans niet als belemmering gevoeld voor de pastorale inzet, maar bracht, waar de directe omgeving geen gelijke tred had gehouden, grote emotionele problemen mee, die dan weer het geloofleven aantastten. Moesten deze, vaak competente werkers worden afgeschreven? Kan werkelijke menselijkheid, ook die van het huwelijk, niet juist leven van de dimensie van de Menswording? Zou dat niet de boodschap zijn in een

Gijsen met Simonis al vóór benoeming bezig met Rolduc

● Dr. Ad kardinaal Simonis: 'Mgr. Gijsen is mijn permanent geweten.'

● Emeritus-bisschop dr. Jo Gijsen, 'Onwereldse heraut van het Kruis.'

● Wim van der Valk, eens promotor van God en Gijsen.

Foto's: JAN PAUL KUIT

tijd van gesecculariseerd humanisme?

'Natuurlijk hadden vroegere tijden terecht het ongehuwd-zijn van de priester als noodzakelijke levens-taak gezien, hetgeen de pauselijke encycliek van 1967 nog eens had onderstreept. Maar was nu de situatie niet anders geworden? Ik meende het nieuwe avontuur in eigen leven te moeten toelaten. Moest ik, die meer gelegenheid had gekregen om in de theologie door te dringen, met anderen die minder tijd hadden om te reflecteren, niet eenzelfde weg gaan? Ik was vastbesloten, toen ik in het najaar 1971 voor het eerst contact kreeg met de nieuw aangekomen eerste gymnasiaste aan onze hogeschool, Mariëne. Gezamenlijke herinneringen aan Italië sloegen een brug. Kort voor Kerst verloofden wij ons in stilte.'

Enkele weken later, op 20 januari 1972, werd dr. Jo Gijsen tot bisschop van Roermond benoemd. Visschers kende hem uit de studententijd en uit de tijd dat Gijsen rector van zusters in Puth was. Veelvuldig wandelden zij samen door het bos. Met het oog op Gijsens promotie aan de universiteit van Bonn onderwees Visschers hem in het Hebreeuws.

Aanzoek

In de zomer van 1971 logeerde Visschers met Gijsen en Simonis, toen pas bisschop van Rotterdam, in het Nederlands College in Rome.

Visschers: 'Op 3 juli maakten Jo en ik een lange wandeling naar Santa Sabina en rustten erna voor een cappuccino uit op de Piazza della Pigna in het stadscentrum. Toen, een half jaar vóór zijn bisschopsbenoeming, verraste Jo me met de vraag, of ik zou willen doceren aan het door Simonis en hem naar het voorbeeld van het Akense Oratorium in Rolduc op te richten groot seminarie.'

Vanaf dat moment hield Visschers er rekening mee dat Gijsen de nieuwe bisschop van Roermond zou worden. Hij voorzag de moeilijkheden van diens benoeming.

Visschers: 'Ik kende zijn aard. Hij is een solist, een geleerde, die liever met zijn boeken omgaat, in de oude bronnen duikt en ons in zijn boek over Paredis het leven van een voorbije eeuw nauwkeurig documenteert. Hem, die graag discussieert, ontbreekt het geduld; ook de moed om te communiceren; in dialoog een gecompliceerde wereld te ontdekken; goede ervaringen te laten rijpen. In de praktijk laat hij weinig ruimte, wordt het gebod van de Kerk tot bevel, waaraan men blindelings heeft te gehoorzamen.'

Gijsen brak met de HTP. In 1974 begon hij op Rolduc een eigen seminarie. Andermaal vroeg hij Visschers als docent. Daartoe bereid sprak Visschers met de bisschop over zijn verloving. Ook schreef hij hem erover, in 1976, vanuit Mainz.

Volgens Visschers moet iemand van het bisdom dat hebben doorgegeven aan de prefect van de voor het theologische onderwijs competente studiecongregatie, de Franse kardinaal Garonne. Deze schreef de hogeschool, begin 1977, een verontwaardigde brief over 'een priesterdocent aan uw school die openlijk verloofd is'. Ter verantwoording geroepen verklaarde Visschers zich bereid om vrijwillig heen te gaan.

Op 3 juli 1977 trouwde de ex-HTP-docent in Kana, waar ook Jezus van Nazareth eens bruilofsfeest vierde, met de ex-HTP-studente. Het echtpaar vestigde zich in München, waar Romeinse schoolvrienden Lodewijk Visschers aan een stipendium voor een voortgezette bijbelstudie hielpen en vervolgens aan een docentenplaats.

Luther fascineerde Visschers dermate dat hij zijn tweede zoon naar hem noemde. Een dochter compleetde het gezin, dat in 1985 naar Nederland kwam. De gehuwde priester had inmiddels in het nieuwe kerkelijk wetboek ruimere mogelijkheden gekregen.

Free-lancer

Visschers: 'Volgens de nieuwe canones 1394 en 1335 mag hij, wanneer de gelovigen erom vragen, in principe alles doen; ook de sacramenten toedienen. Telkens op vraag, niet op vast contract. Ik mag dus free-lance heel wat doen, dat is: tegen beduidend geringere ver-

goeding. Dat ervaar ik. Een gehuwd priester met gezin is gedwongen sober te leven. Je denkt over het oud-christelijk armoede-ideaal. Gelukkig hielpen mijn Limburgse Romeinen.'

Visschers gaf gastcolleges aan de UTP, zoals de HTP inmiddels werd genoemd alsmede aan de Pastorale School, die deken in de Oostelijke Mijnstreek hadden opgericht om leken voor pastorale taken toe te rusten. Hij stelde vast dat 'het postmoderne levensgevoel' ook in de kring om bisschop Gijsen was binnengedrongen.

Visschers: 'De bisschop had in 1985 de dynamische, te Rolduc gevormde priester Wim van der Valk het pauselijke bezoek aan Limburg op heel moderne manier laten organiseren; hij, de onwereldse heraut van het Kruis, toelaterde, tot groter verbazing, dat zijn rechterhand in de media optrad en als directeur van het bisschoppelijke activiteitscentrum voor de verkondiging van het evangelie op uitdagingen wijze zeer wereldse communicatiemiddelen, ja reclame-technieken, inzette. Een concessie aan de macht van de moderne tijd?'

'Deze eiste nog op andere wijze zijn tol. Vele, vooral jongere priesters hadden de ongeborgene wordende wereld verlaten om rond een 'onwereldse' bisschop gemeenschap en thuis te hebben. Nooit was men episcopaal! Groot was de teleurstelling toen

juist deze bisschop weinig communiceel bleek. Kritiek vanuit eigen rijen groeide onweerstaanbaar. Ze riep de hulp in van Rome, dat nu luisterde. Internuntius Edward Cassidy, goed van de problemen op de hoogte, begeleidde mei 1985 de paus op zijn reis door ons land en had sindsdien gemakkelijk gehoor bij de Romeinse instanties. Wel was Gijsens vaderlijke raadsman, Joseph kardinaal Ratzinger, intussen de voornaamste curieman geworden, maar als bestuurder werd de eminente geleerde geleidelijk gevoeliger voor de uit Limburg komende kritiek. Najaar 1985 kon de bisschop de keuze van zijn wijbisschop niet meer doorzetten. Het rommelde ook in het in 1987 nieuw bezette kapittel. Tenslotte kritiseerde kanunnik Van der Valk de bisschop in november 1991 in een preek voor de media openlijk.'

Dialoog

'Dat de bisschop moeilijk dialoogde, isoleerde hem. Dit gemis had weer tot gevolg dat bij zijn medestanders juist de openheid, de berteidheid tot gesprek groeide. En zelfs ik, gehuwd priester, mocht af en toe een kijkje achter de schermen nemen, meedenken, meeworsten. In een wereld van groeiend menselijk isolement wordt steeds bewuster wat christendom nu in wezen is: het avontuur van de dialoog. Dat is de toekomst van onze Limburgse kerk.' Aldus dr. Lodewijk Visschers.

Voor de auteur kwam de benoeming van Frans Wiertz tot bisschop van Roermond 'niet geheel onverwacht'. 'Verrassender, hoewel niet onbegrijpelijk, is de algemene instemming,' schrijft Visschers in een postscriptum.

'Bisschop Gijsens 'Kulturkritik' zag de kerk als rots in de branding, waarop de golven van de tijd breken. Het evangelie kent echter nog een ander beeld: de kerk als het schip dat veilig vaart op de woelige golven van de tijd, maar nooit haaks mag staan op de branding wil hetzelf niet breken. Wij houden van de zee en willen varen. Onze Limburgse kerk zal weer van wal moeten steken en onze mensen meevoeren. 'In vervoering brengen'. De nieuwe man aan het roer (aan de Roer) leerde ik in 1968 kennen ten huize van mijn leraar, deken Mertens, zijn pastoor. Daarna ook aan de HTP, waar ik korte tijd zijn doctoraalscriptie mee begeleidde. De inzet als pastoor van Limburgs grootste parochie blokkeerde helaas de afronding. De scriptie wilde lokale kerkgeschiedenis uitdiepen. Ik wist ook dat mgr. Wiertz 's avonds steeds las uit het onmetelijke werk van Ludwig von Pastor: 'Geschiede der Pabste'. Hij kent zijn mensen. Hij kent de grote en kleine golfslag van de menselijke geschiedenis. Hij denkt dat velen dit hebben aangevoeld. Moge het hem gegeven zijn de druk van zoveel verwachtingen aan te kunnen!'

Bron: Geroepen Gods, deel 1, Bisschopspriesters uit Beek en Spaubeek 1800-1993; met bijdrage van dr. Lodewijk Visschers. Op de golven van de tijd: een persoonlijke terugblik op 50 jaar Limburgse kerkgeschiedenis. Een uitgave van de Heemkundevereniging Beek.

Limburger haalt Finse testmethode in huis

Bijna iedereen heeft wel eens last van zijn rug. Ernstige klachten kunnen worden behandeld door een fysiotherapeut, die de toestand bekijkt en probeert er wat aan te doen met oefeningen of massage. Maar waar de klachten precies vandaan komen en of de behandeling ook werkelijk zin heeft, is moeilijk te beoordelen.

Objectief onderzoek naar oorzaak van rugklachten

„Een verzekeringsman heeft mij verteld dat in Nederland 1,6 miljoen gulden per uur wordt uitgegeven aan behandelingen van rugklachten. Het is dus van groot belang na te gaan of die behandelingen ook daadwerkelijk resultaat opleveren. Het effect van rugtherapieën moet zwart op wit vastgelegd kunnen worden. Met de Back Pain Monitor kan dat.”

Dit zegt Jan Kabri. Hij is professor Menselijke Fysiologie en Sportgeneeskunde aan de Vrije Universiteit in Brussel. Kabri is de laatste twee jaar bezig geweest met het testen van de betrouwbaarheid en validiteit (meet je ook wat je wil weten) van de Back Pain Monitor. Dit is een systeem om risicofactoren met betrekking tot rug- en nekklachten op te sporen. Rugklachten komen namelijk vaak te rug of verdwijnen niet helemaal. Met de Back Pain Monitor kun je de oorzaak van de pijn ontdekken. De Back Pain Monitor bestaat uit een serie van 52 testen, waaruit een zeer betrouwbaar beeld ontstaat van de toestand van iemands rugproblemen.

Fysiotherapeut Petro Hameleers

door
ESTER KERKHOFF

uit Einighausen is de eerste in Nederland die beschikt over de Back Pain Monitor. „Tot nu toe was een patiënt afhankelijk van het subjectieve oordeel van een fysiotherapeut of een arts,” vertelt hij. „Of de behandeling van rugklachten ook werkelijk verbetering bracht, of waar ze vandaan kwamen, was moeilijk vast te stellen.” „De Back Pain Monitor is een samenstelling van de meest betrouwbare testen om risicofactoren te meten. Twee onderzoekers uit Finland hebben ongeveer honderd testen om rugproblemen te meten bij elkaar gezocht. Daarvan zijn de beste 52 geselecteerd aan de universiteit van Brussel. Het geheel van die testen wordt de Back Pain Monitor genoemd.”

De testen bestaan uit het meten van de houding van de wervelkolom, de spierverkortingen, de beweeglijkheid van de rug en de kracht van buik-, rug-, arm- en beenspieren. Dit gebeurt met speciale meetapparatuur. Verder moet de patiënt een aantal oefeningen doen en vragen beantwoorden. De gegevens die uit deze testen komen, worden ingevoerd in de computer. Die maakt een aantal grafieken, waaruit precies naar voren komt op welke terreinen de geteste persoon problemen heeft.

● Petro Hameleers meet de stand van het hoofd en de houding van de rug.

Foto: PETER ROOZEN

lom, de spierverkortingen, de beweeglijkheid van de rug en de kracht van buik-, rug-, arm- en beenspieren. Dit gebeurt met speciale meetapparatuur. Verder moet de patiënt een aantal oefeningen doen en vragen beantwoorden. De gegevens die uit deze testen komen, worden ingevoerd in de computer. Die maakt een aantal grafieken, waaruit precies naar voren komt op welke terreinen de geteste persoon problemen heeft.

De vragenlijst is gemaakt om de geestestoestand van de patiënt te beoordelen. Sommige rugklachten ontstaan namelijk door psychologische problemen of stress, dus dat wordt ook getest.

„Wat er bijzonder is aan de Back Pain Monitor, is dat verschillende facetten die met rugproblemen te maken hebben, worden gecombineerd,” zegt Jan Kabri. „Pijn in de schouder kan ontstaan door een verkeerde houding van het hoofd. Met deze testen wordt die relatie gelegd. Andere rugpijntesters me-

ten vaak maar één klein stukje uit dit geheel, namelijk de prestatie. Maar dat is slechts een bouwsteen uit het geheel. Bovendien kun je je voorstellen dat een dametje van 70 jaar geen zin heeft om zo'n test te doen, omdat ze dan lichaamelijke oefeningen moet doen, die vermoeiend zijn en pijn doen. Bij de testen van de Back Pain Monitor zit slechts een klein deel prestatievermogen.”

„Ik ben met de Back Pain Monitor in aanraking gekomen, omdat ik graag meer greep wil hebben op mijn fysiotherapeutische handelen,” vertelt Hameleers. „Ik zoek naar middelen om mijn behandeling op een objectieve manier te meten. Dat is ook de reden dat ik in het bezit ben van een iso-kineti-

sche tester. Ik ben de enige particulier in Limburg die dit apparaat heeft. Je kunt hiermee extremitetsgewrichten zoals schouder, elleboog, pols, knie, heup en enkel isokinetisch testen. Dat wil zeggen dat je de spierkracht over deze gewrichten met een vooraf ingestelde snelheid kunt meten. Vooral sporters met een blessure of die een operatie hebben ondergaan, hebben hier baat bij, omdat zij zo kunnen zien of ze voldoende hersteld zijn om weer te kunnen trainen,” aldus Hameleers.

„Toen ik van de Back Pain Monitor hoorde was ik meteen geïnteresseerd. Met andere meetmethoden meet je vaak niet wat je wil meten, of er wordt geen rekening gehouden met psycho-sociale problemen. De Finnen hadden hier oplossingen voor gevonden. Toevallig ben ik de eerste in Nederland die de Back Pain Monitor heeft aangeschaft.”

De Finse samenstellers van de Back Pain Monitor zijn bij Hameleers op bezoek geweest om hem te leren hoe hij de testen moet uitvoeren. Hameleers gaat nu iedereen in Nederland, die de testmethode wil aanschaffen, instrueren over het gebruik.

„Ook kun je het effect van de behandeling evalueren door de test later nog eens uit te voeren. Zo kan de fysiotherapie een duidelijke plaats innemen in de begeleiding van patiënten met rug- en nekklachten. Het is een vorm van preventie. Je kunt nu een behandeling geven, die beter is afgestemd op de oorzaak van het probleem.”

„Bij zijn eerste bezoek hebben we de medisch adviseur van het Liass laten zien hoe de Back Pain Monitor werkt. Het zal nog wel even duren voordat de test vergoed zal worden, want dit zijn nu eenmaal logge instituten waarbij individuen niet snel iets kunnen veranderen. Maar de interesse is gewekt, meer konden we op dit moment niet doen,” aldus Jan Kabri, die ook bij het bezoek aanwezig was. De medisch adviseur die bij Hameleers op bezoek is geweest, kan nog niet zeggen of de test vergoed gaat worden.

De universiteiten van Brussel en Frankfurt zoeken nog naar meer toepassingen van de Back Pain Monitor. In Frankfurt wil men de testen zo betrouwbaar maken dat ook simulantanten van rugpijn 'beprapt' kunnen worden. Ook dat zou een interessant gegeven kunnen zijn voor ziektekostenverzekeraars.

WELKOM VAN JEZELF.

limburgs agblad

DE WILHELM VAN LIMBURG

Onnodige kapitale missers en blunders moeten worden uitgebannen

Bouwers bezorgd over eigen kwaliteit

DOOR JOS VAN DEN CAMP

Vijftien procent van alle gewerkte uren in de Nederlandse bouw is pure verspillings als gevolg van missers, blunders en storingen veroorzaakt door eigen werknemers. Dat zegt woordvoerder Van Noord van het Rotterdamse adviesbureau Kraan Bouwcomputing dat de laatste jaren in opdracht van tal van aannemers onderzoek heeft gedaan naar de werkelijke produktiviteit in de bouw. Door deze fouten vallen de uiteindelijk kosten van projecten voor de opdrachtgever onnodig drie procent hoger uit, constateert het bureau.

'Bouwen aan kwaliteit', is de speelse titel die de organisatoren aan een studiedag, die eind deze maand wordt gehouden, hebben meegegeven. Maar in feite komt het er op neer dat er eens een einde moet komen aan al deze missers in de bouw. Voorbeelden te over: de open haard op een verkeerde plek in het huis aangelegd, muren gemetseld waar ramen hadden moeten staan en een halve dag niet kunnen werken omdat die zak cement niet voorhanden is.

Dinsdag 30 november, wordt in Hotel Born 'de kwaliteitsdag voor de bouw' gehouden. Daar houdt ingenieur Paul van Hoften, medeorganisator van deze studiedag en kwaliteitsmanager van Marcel Muyres Bouw bv, bijvoorbeeld een inleiding met als thema 'Bouwen met overleg'. „Door toenemende concurrentie en Europese regelgeving stelt de klant steeds meer eisen aan de kwaliteit van het werk. Niet alleen eist die een kwalitatief hoogwaardig produkt, maar ook eist de klant dat de aannemer of de bouw het proces op een inzichtelijke wijze beheerst,” aldus Van Hoften.

bouwproject in de bouwsector extra moeilijk is vergeleken met andere bedrijfssectoren. „Bijna nergens zijn zo veel partijen betrokken bij de totstandkoming van één produkt. Voor de bouw van een huis heb je te maken met een architect, een projectontwikkelaar, metselaars, stucadoors, elektriciens, timmerlieden etc. Het is zaak dat zaken goed in elkaar schuiven. Maar in de communicatie- en informatieuitwisseling zijn wij als bouwers niet zo bijzonder sterk. Dat is al jaren zo. En dat moet hoognodig beter. Daar wordt hard aan gewerkt en de studiedag is daar dan ook voor bedoeld.”

De kwaliteitsmanager van Muyres hoopt dat met de verbetering van de kwaliteitszorg straks alles zo veel mogelijk in één keer goed gaat: „Als alles in een keer goed gaat, ontstaan er minder fouten die later weer moeten worden opgelost.” Volgens hem leidt dat bij alle bedrijven tot minder kosten en tevredener opdrachtgevers én werknemers.

Directeur

Maar voor het zo ver is, zullen bedrijven kwaliteitszorg-projecten moeten bedenken en uitvoeren. Die moeten er vooral op gebaseerd zijn dat afspraken nagekomen worden, alles in één keer goed moet gaan, alle medewerkers betrokken raken bij het produkt, zaken goed worden overgedragen, de informatie- en communicatiestroom goed verloopt en een bedrijf investeert in opleidingen. Maar wat volgens beide organisatoren van de kwaliteitsdag voor de bouw het belangrijkste is: „De zorg om betere kwaliteit moet gedragen worden door de directeur.

Als die er niet persoonlijk achter staat, zich er zelf voor in zet, bloedt zo'n project, dat vaak twee jaar duurt eer er resultaat te zien is, gewoon helemaal dood.”

● Behangsoorten en stoffen uit een romantische collectie.

Bij modern wonen is weer een rol weggelegd voor papier. Behangpapier wel te verstaan. Wandbekleding is een sfeermaker eerste klas geworden. Het onopvallende behangtype van vroeger dat jaarlijks met grote schoonmaak werd vervangen, is verleden tijd.

Muren in huis zijn steeds minder vaak wit. Alleen al bij de muurverven is het aantal tinten niet meer te tellen. Maar ook behang is terug van weggeweest. En niet alleen in de babykamer. Voor elk interieur, van klassiek tot modern, behang is er in tal van tinten en structuren, soms zelfs geleverd met bijpassende stoffen.

Modern effen behang en geometrische motieven zagen we al eerder. In opkomst zijn marmer- en frescoachtige dessins. Helemaal af is het als ze worden gecombineerd met borders, die soms zelfs bedrukt zijn met afbeeldingen van klassieke stukwerk-ornamenten. Een romantische inrichting is met de nieuwe behangsoorten ook eenvoudig te bereiken. Vooral het romantische Engelse en Franse behang heeft vele harten gestolen. Wie durft combineert bloemenbehang met de grote trend van nu: strepen in allerlei kleuren en maten. Ook duo-dessins (hetzelfde dessin in een klein en groot patroon) komen veel voor in de romantische collecties. Ze zijn bedoeld om samen met borders te worden gebruikt: het fijne patroon boven, het zwaardere onder. Een aantal fabrikanten biedt ook bijpassende stoffen voor gordijnen, meubelbekleding of dekbedovertrek. De meest uitgebreide collecties bevatten zelfs bijpassende tafelkleden, lampekajjes en opbergdozen.

Voor wie zich zelf al ziet struikelen over met lijm besmeerde behangstroken, is er hoop. Nieuwe ontwikkelingen hebben het behangen een stuk eenvoudiger gemaakt. Behalve voorgelijmd behang, is er sinds kort ook lijn die met de roller op de muur kan worden aangebracht. Kies behang nooit in de winkel, maar neem het stalenboek mee naar huis. De keuze hangt immers samen met de lichtval op gordijnen, meubels en schilderwerk. Houdt er rekening mee dat op grote vlakken kleuren en patronen veel sterker overkomen dan op een klein staaltje.

Gasketel met pincode

De onderneming Nefit-Fasto in Buinen brengt volgend jaar gasketels met pincode op de markt. Op deze manier wil het bedrijf diefstal tegengaan van in nieuwbouw gemonteerde cv-ketels. De beveiliging is vergelijkbaar met het systeem dat nu al op autoradio's wordt toegepast: het apparaat is onbruikbaar wanneer niet de juiste cijfercode wordt ingetoetst.

Maatregelen tegen diefstal van warmtebronnen blijkt geen verbodige luxe. Gasketels, geisers en combi-apparatuur zijn tegenwoordig roofgoed. Onlangs werden er van het terrein van Nefit-Fasto 205 ketels en 83 geisers gestolen. Een paar weken geleden moest een ondernemer in Eelde met lede ogen constateren dat dieven met een vrachtwagen vol ketels aan de haal waren gegaan. En in Dordrecht rolde de politie kort geleden een bende op die ongeveer 100 ketels had gestolen. „Diefstal van ketels en geisers is een bloeiende tak geworden,” zegt directeur A.H. Kaper van Nefit-Fasto in Buinen met enige ironie.

Kaper zegt dat zijn bedrijf slachtoffer is geworden van een goed georganiseerde actie. „Het lijkt wel of ze een bestellijstje bij zich hebben gehad. Alle exemplaren zijn meegenomen van een type dat erg goed loopt. Uit de andere apparaten hebben ze een zorgvuldige selectie gemaakt, zodat ze nu over een uitgebreid assortiment beschikken. Bovendien hebben ze alles keurig met een heftruckje van pallets gehaald en het verpakkingsmateriaal dat ze niet hebben meegenomen is netjes opgeruimd. Dit zijn geroutineerde lieden geweest.”

De spullen zijn volgens Kaper bedoeld voor de Nederlandse markt. Tegen sterk gereduceerde prijzen plaatsen beunhazen de gestolen ketels in woningen. „Als je een ketel door een erkend bedrijf laat installeren, moet je daarvoor drie- tot vierduizend gulden rekenen. Een zwartwerker met gestolen spullen rekent misschien de helft. Nou, dan kun je je wel voorstellen dat er genoeg vraag is.”

Afnemers van de spullen valt volgens Kaper niet zo veel te verwachten. „Zij zijn vaak niet op de hoogte van de prijzen en natuurlijk weet je nooit welk verhaal ze te horen krijgen van de man die de boel bij hen installeert.”

Nefit-Fasto heeft vestigingen in Buinen en Deventer. Het bedrijf heeft een omzet van 250 miljoen gulden en is in Nederland marktleider op het gebied van hoogrendementsketels en geisers.

Moelijk

Directeur S. van Baal van bouwgroep Sondermeijer in Sint Odiliënberg, eveneens medeorganisator van de 'kwaliteitsdag' vermoedt dat de beheersing van een

(ADVERTENTIE)

hydro-sfeer
waterbedden
Service voorkomen is beter dan geven.

Rijksweg Zuid 78 Geleen (noast AH)
046-754310 Eindhoven/Den Bosch

Amerikaanse ranch op plateau van Margraten

DOOR JO REIJNDERS

Boerderijen in Limburg zijn er in vele vormen en maten. Middeleeuwse kasteelhoeves met knusse woningen en tevreden bewoners, die echter wel wat meer eigentijds comfort zouden willen. Of moderne bedrijven waar bij de bouw rekening is gehouden met de typische eisen die een hedendaagse boerderijwoning nu eenmaal stelt. De familie Kusters in Margraten had de kans om alle nadelen van hun vorige woningen te vergeten en bij de bouw van een splinternieuw boerenbedrijf ook maar even allen woonwensen mee te nemen. Langs de Rijksweg richting Gulpen bouwden zij aan de Ingberweg hun eigen 'ranch'.

Omdat de gemeente Gulpen ruimte nodig had voor het uitbreidingsplan Gulpen West moest de familie Kusters naar een nieuwe boerderij omzien. Als het dan toch moet, dan maar nieuwbouw, dachten Wiel en Annelies Kusters. Een lange weg via gemeente, bestemmingsplan, architect, hinderwet, provincie en welstandscommissie lag voor hen. Een veehouderij is nu eenmaal een bedrijf dat meer dan een ander met de omgeving rekening moet houden. En zelfs aan de erbij behorende woning worden nogal wat eisen gesteld. In het geval Kusters met name omdat het woonhuis niet ver van de drukke Rijksweg zou komen te liggen. Daarom moest er een akoestisch rapport worden gemaakt. Het geluid van de rijksweg mag de woning niet binnendringen. En dus moet er dan extra worden geïsoleerd.

De vestigingsplaats voor de veehouderij was niet zo'n probleem. De gemeente zorgde dat er een agrarische bestemming op de grond kwam. Ook aan de eisen rondom de zogenaamde stank-

cirkel voldeden de plannen van Kusters. Het bedrijf telt meer dan honderd stuks rundvee, en dan is die cirkel minimaal vijftig meter. Plaats genoeg daar aan de Rijksweg. En zeker voor een dier- en milieuvriendelijk bedrijf als dat van Wiel Kusters. Een zogenaamd zoogkoeienbedrijf waar de kalfjes aan de moeder blijven drinken, de dieren los blijven lopen en er zoveel stro wordt gebruikt, dat geen mestproblemen ontstaan. Een bedrijf waar Wiel Kusters mee is 'getrouwd'. Want zijn kantoor en werkruimte heeft hij in een van de twee grote stallen, waar vee en stro zijn ondergebracht. Dan kan hij dag en nacht waken bij hoogzwangere dikbillen. En meteen ingrijpen als het zover is. Bevallingen geschieden namelijk meestal in een operatiekamer, die vlakbij zijn kantoor ligt.

Werken en wonen zijn in het bedrijf dus duidelijk gescheiden. Maar toch is het woonhuis op enkele punten speciaal aan het boerenleven aangepast. De ligging bijvoorbeeld. Behalve dat de familie Kusters de leefruim-

tes graag op het zuiden zag uitkomen, moest er ook een goed overzicht zijn op het bedrijf. Vanuit keuken en woonkamer kunnen ze de twee stallen, de oprijlaan en ook een gedeelte van de weilanden goed overzien. Volledig naar het bedrijf gericht dus.

Wanneer de veehouder na zijn werk via de garage en de bijkeuken de woning binnenkomt, kan hij meteen onder de douche.

Daarvoor hoeft hij niet in de eigenlijke woning te komen. Maar de badkamer leidt na het douchen wel rechtstreeks naar de slaapkamer. Ook die is beneden. Het echtpaar Kusters wilde namelijk per se alles gelijkvloers. Nu al rekening houdend met de oude dag. Alleen zoon en dochter hebben hun slaapkamers boven. En naast die twee slaapkamers is er boven ook nog een hobby- en strijkruimte.

Ook de materialen die bij de inrichting werden gebruikt, zijn aangepast aan het boerenleven. Als je het buitenshuis met het vee zo druk hebt als Kusters, wil je een onderhouds- en poetsvriendelijk interieur. Overal stenen vloeren van op marmer lijkend travertijn. De muren hebben een fijne sierpleister en vergen weinig onderhoud. Binnendeuren en kozijnen zijn van licht en rustig eikehout. De buitenkozijnen zijn van kunststof. Schilderen is er dus niet bij.

Een van de wensen van het echtpaar Kusters was dat de boerderijwoning iets apart moest uitspringen. Vanaf het bedrijfsgebouw

● De woning van veehouder Kusters is helemaal afgestemd op het 'boerenleven'.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

te en de oprijlaan moest het woonhuis uitzien als een Amerikaanse ranchwoning. Het eerste ontwerp was voor Margratense begrippen echter 'te' Amerikaans. Een kruisvormig gebouw met een puntgevel op een zuilen galerij. Het dak van de puntgevel was te overheersend doordat het,

compleet met wolfseinden, geknipt was. Het geheel moest van de welstandscommissie iets strakker en eenvoudiger. De zuilen zijn gebleven, en de puntgevel ook. Achter de twee strakke hardstenen zuilen is een smalle galerij overgebleven. Vanuit de keuken of de woonkamer voert

deze naar een open terras, ook van natuursteen. En boven de galerij, achter een boog, is het balkon van een van de slaapkamers. Eerstdaags zal er nog een landschapsarchitect in huize Kusters opdraven. Rondom de woning en de stallen moeten hier en daar

nog wat boompartijen komen. Als schaduwplek voor het vee, maar ook als windvang. Het kan namelijk flink waaien daar op het plateau. En de welstandscommissie zal het ook leuk vinden. Het geheel ziet er dan met die bomen erbij al weer wat Limburgser uit.

Limburgs Dagblad

woonpiccolo's

Voor meer informatie zie eerste piccolopagina of bel

045-719966**Voor méér resultaat**

Postbus 3100, 6401 DP Heerlen, Fax 045-739364

OG te huur gevraagd

Te h. gevr. ruime WONING m garage en evt. tuin in betere situatie, omg. Kerk. Hrn. Tel. 045-423364.

Te huur gevr. in Zuid-Limburg pand voor PRIVÉHUIS leest vrijstaand. Br. n.r. B-04788. L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Gevr. woonruimte of appartement omg. LAND-GRAAF. Huurprijs p.m. f 600.-. Tel. 045-325775.

Met spoed te huur gevr. 3-4 kamer WONING, omg. Roermond-Heerlen, pr. tot f 1.200.-. ☎ 04746-5830.

Onroerend goed te huur aangeboden

Voor HUUR en VERHUUR van Gemeubileerde woonhuizen en appartementen

rank Service og
043-254771

Voor HUUR en VERHUUR in de hogere prijsklasse van Woonhuizen Appartementen Zakenpanden in Zuid-Limburg grensgebied

rank Service og
043-254771

SCHIMMERT. Huis, 4 slpk., badk., kelder, zolder, garage, c.v. gas, tuin f 1150.-, p.m. excl. energie. Meerj. contract. Moet opgeknapt worden. Alleen serieuze gegadigden. Br. n.r. B-04813, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Omg. BORN. Appartement voor jong stel of alleenst. Vrij per 1-12. Tel. 04498-51883.

Te huur eengezinswoning te ROERMOND. met overnamkosten. Tel. 04756-5864.

Onr. goed te koop aangeb./gevr.**BRUNSSUM**

HEDEN OPEN HUIS TUSSEN 14.00 EN 16.00 UUR. v. Goyenstr. 18. Halfvrijst. woonh. met grote hobby werk-ruimte, geheel onderkelder. Ind. L-kamer, eik. aanb. keuken met app. 3 slpk., badk. en zolder. Kunstst. koz. mer dubbele beglazing en ged. voorzien van rolluiken. Prijs f 209.000.- k.k. Inlichtingen.

Hamers Assurantiën / Onr. Goed. Telefoon 045-255872 ook voor uw hypotheek

Eygelshoven halfvrijstaand woonhuis met cv. mogelijkheid garage. Ind. woonk., keuken, hal met toilet, 3 slpkrs., badkamer, zolder via vlietotrap, opp. perc. ca. 206 m², bouwjaar 1991-1992. f 167.000.- k.k. Ind. makelaarskant. van Wersch BV, makelaar O.G. Stationsstr. 54, 6461 EJ Kerkrade. Telefoon 045-452234.

Heerlen

Heerlerheide, Schuttenstraat 6. Zeer fraaie bungalow met moderne entree, grote living, mod. aanbouw 2 slpk., badkamer, garage voor 2 auto's, grote carport en geheel aangelegd siertuin met overd. terras. Vraagprijs f 365.000.- k.k. Aanv.: n.o.t.k.

janssen bv makelaardij og

Woonhuis verkopen???

Wij kopen uw woonhuis direct zelf aan. 100% zekerheid - geen makelaarskosten. DEROF VASTGOED LIMBURG B.V. 045-727173.

Direkt en zeker uw huis verkocht!!!**Einighausen - Sittard**

Landelijk gelegen volledig gerestaureerd in 1990, MONUMENTALE hoekwoning van boerderij, centrum dorp. Ind. beg. grond, woonkamer, open keuken, toilet, hal, berging, 1e verd., overloop, douche met 2e toilet, 2 slpk., kleine voortuin. Geschikt voor klein gezin of oudere personen. Direct te aanvaarden, prijs f 125.000.- k.k. ☎ 046-511322.

Een betrouwbare naam

met groot verkoopssucces en een nog betere uitbreidingservice. Wij zoeken voor meer dan 100 geïnteresseerden, woonhuizen in KERKRADE, LANDGRAAF, VAALS, HEERLEN, BOCHOLTZ EN SIMPELVELD. Wilt u ook uw huis via het grootste Duitse Makelaarskantoor voor Nederlandse O.G. verkopen? Bel ons. Ook als u zelf niet wilt verkopen maar een huis weet dat te koop is, belt u ons. U ontvangt dan na de notariële transportakte voor uw bemiddeling f 250.-. Meer dan 1000 tevreden klanten kunnen zich niet vergissen. Wilt u uw huis verkopen, probeer het dan via ons. Onder alle verkopers verdelen wij elk jaar op 30 november fantastische prijzen. Eerste prijs: 2 dagen Euro Disney Parijs voor 4 pers. Tweede prijs: 1 dag Euro Disney Parijs voor 4 pers. Derde prijs: 1 dag Fantasiland Köln. Bruil. voor 4 pers. en nog veel meer mooie prijzen.

09-4924073017 / 045-451291

Wilt u uw huis verkopen in de regio Zuid-Oost Limburg?

Dan vindt Makelaar HONINGS het volgende voor u belangrijk:

* Uit sociaal en financieel oogpunt dienen huizenzoekers aan beide zijden van de grens benaderd te worden. Uit sociaal oogpunt omdat iedere huizenzoeker een eerlijke kans dient te krijgen.

* Uit financieel oogpunt omdat een groter marktgebied meer kandidaten voor uw huis oplevert en dus een grotere kans geeft op een hogere opbrengst.

* Aangezien het huizenbestand van Makelaar HONINGS wegens de snelle verkoop eenvoudigweg niet kan groeien betekent dit voor u altijd optimale inzet bij de verkoop van uw huis.

* De verkoop wordt PERSOONLIJK verricht door een ECHTE makelaar.

Vind u dit ook belangrijk? BEL ONS EVEN! 045-460444.

Brunssum, Koolhofstraat, 29a

Halfvrijstaand kantoorpand met garage, eventueel geschikt te maken voor bewoning, vr. pr. f 170.000.- k.k.

Hoensbroek Oranjejstr. 40

Rustig gelegen appartement op 2e verdieping Z-vormige living, 2 slpk., kams, garage, bouwj. '84. Vr. pr. f 139.000.- k.k. Spoedig te aanvaarden.

Brunssum, Steenbergstr. 6

Gemoderniseerd ruim halfvrijst. woonh. met o.a. 4 slaapk., en garage geschikt voor 2 auto's, perc. opp. 405m². Inhoud 550 m³, vr. pr. f 195.000.- k.k.

Landgraaf, Ubach o. Worms

Geschakelde bungalow met o.a. 3 slaapk. en garage, geh. gelijkv. dus uitermate geschikt voor senioren. Nadere informatie ontvangt u bij de bezichtiging. Bel voor afspraak

Brunssum, Trichterweg 183

Steevoel herenhuis met o.a. kantoorkamer, werkplaats, garage en app. Het betreft een groot en in perfect staat zijnde pand met meerdere mogelijkheden. Vr. pr. f 265.000.- k.k.

Brunssum, Het Amacht 72

Op uitst. lokatie, perf. onderh. halfvrijst. herenhuis met gar. en tuin. Ind.: o.a. woonk. met open haard en parketvloer, 3 slpkrs., badk. met douche, ligbad 2e toilet en dub. wastafel, vaste trap n. 2e verd. en o.a. hobbykamer. Vr. pr. f 268.000.- k.k. Spoedig te aanv.

UBACH OVER WORMS, SELMA KUYPERSTR. 7 is verkocht!!!

☎ 045-460444.

MAKELAAR O.G. HONINGS
HYPOTHEKEN * TAXATIES VERZEKERINGEN

****** Leuk huis gezien ??******
Eerst laten taxeren, dan pas kopen!!

VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEECENTRUM LIMBURG
Burg, de Hesselplein 13, Heerlen
Telefoon: 045 - 741616

Van de Pas, de makelaar van de koper!

Te koop gerenoveerde boerderij te Aubel België. Perceel opp. 5.500 m², mooie ligging.

Aktuele camping

inbegrepen: rustieke cafetaria, sauna, zwembad, bungalows en parking.

f 750.000.- k.k.

Int. ☎ 09-32.876.878.13.

OVERSLUITEN IS NU INTERESSANT MET LAGE

Hypotheekrente!!

2 jaar bedenktijd 6,9%, 15 jaar 7,3%,

20 en 25 jaar 7,5%, 30 jaar 7,6%. Verwachte rentedaal

0,3%! Voor alle hypotheekvormen en combinaties.

Ook voor belastingvrij bouwsparen! Gewoon sparen 6%!

Parmentierstr. 35, Heerlen-Zd. ☎ 045-428500.

Kisters voor Assurantiën

verzekeringen leningen-hypotheken spaarrekeningen etc. fax-service

Schinveld

Groot vrijst. woonh. m. kelder, garage en tuin. Mooi gelegen aan de bosrand. Ind.: hal m. marmervl., eetkeuken, royale woonk. badk. m. bad. Verd.: 3 slpkrs., badk. m. douche. Zolder via vlietotrap. Perceel ca. 720 m².

Vraagprijs: f 339.000.- k.k.

Trebeek

Keurig gemodern. halfv. woonh. m. kelder en grote tuin. Ind.: hal, steervolle woonk. compl. inger. eetkeuken m. alle app., bak. Verd.: 2 ruime slpkrs., luxe badk. m. bad, douche, toilet en v.w. Vaste trap zolder, 2 slpkrs. mog.

Vraagprijs f 162.500.- k.k.

Genhout

Prachtige monumentaal verbouwde boerderij met berging stal, grote patio en kleine fruitweide. Ind.: hal met leistenen vloer, woonk., met plankenvloer en open haard, grote eetkeuken, bijkeuken, tuinkamer. 1e Verd.: 3 grote slpk., luxe badk. met ligbad en 2e toilet. In 1986 geheel gerenoveerd met duurzame materialen.

f 385.000.- k.k.

Brunssum

Perfect gemod. woonh. m. kelder, dubb. garage, pracht. siertuin en kantoorkamer. Ind.: hal, woonk., luxe aanb. keuken, luxe witte badk. met bad, douche etc. Verd.: 3 slpkrs. Vaste trap zolder, berging. Renovatie 1988.

Vraagprijs: f 285.000.- k.k.

Spaubeek

Prachtige bungalow m. grote inp. garage (2 auto's), kelders en grote siertuin. Ind.: hal, L-vorm. woonk. m. leist.vloer (60 m²), aanb. keuken, 3 royale slpkrs., luxe badk. m. ligbad en 2e toilet. Vraagprijs: f 398.000.- k.k.

Heerlen

Mooi gelegen en uitst. onderh. halfvrijst. woonh. m. tuin, berging en garage. Ind.: hal, woonk. m. parket, luxe aanb. keuken. Verd.: 3 slpkrs. badk. Vaste trap zolder, mog. 4e slpk. Pand moet van binnen gezien worden! Prijs n.o.t.k.

Echt

nabij centrum. Uitst. onderh. bedrijfsobject m. 2 woonh. en tuin. Zeer geschikt voor dubb. bewoning. Grote bedrijfsruimte (ca. 450 m²) voor vele doeleinden geschikt. Een woonh. 5 slpkrs. 2de woonh. ook geschikt voor kantoort.

Vraagprijs: f 569.000.- k.k.

Emile Delarue O.G. Meerssen

☎ 043-650178.

Snel en goed Uw huis verkopen?

Jos Storms O.G. Post. Vonckenstr. 44 Geleen 046-742550

Geen Verkoop! Geen kosten

Limburgs Dagblad

Bouw kavels in bedrijvenpark

Geschikt voor kantoor c.q. loods eventueel met woning

Kavels zijn gelegen in Susteren. Prijzen vanaf f 36.000.- (excl. BTW)

Voor inlichtingen: Grouwels/Daemans. Tel. 043-254565.

Der Immobilien Partner

Voor onze klanten zoeken wij dringend huizen. Wilt u uw huis verkopen, of weet u iemand die voornemens is het huis te verkopen.

Belt u ons:

09-49.24072037 of 045-316070.

Als beloning ontvangt u voor uw bemiddeling bij het passeren van de koopakte f 250.- en een presentje.

***** Hypotheekrente v.a. 6,5%!! *****

Met tienduizenden gulden voordeel:

VAN DE PAS MAKELAARDIJ

HYPOTHEECENTRUM LIMBURG

Burg, de Hesselplein 13, Heerlen

Telefoon: 045 - 741616

Van de Pas, de makelaar van de koper!

Kies nu.. uw eigen korting

Bij aankoop van uw raamdecoratie nu een eigen korting verdienen van:

Tegen 21% per stuk

inlevering 31% per 2 stuks

van deze 41% per 3 stuks

advertentie

window

CONCEPTS HT

de gemaakte van uw woning

Opengingsdagen: Di. 10.00-12.00 uur en zaterdag 10.00-12.00 uur

koopavond 13.00-21.00 uur en zaterdag 10.00-17.00 uur

Heerlen, Emmalein 9-10 Tel. 045 - 718084 MAASTRICHT, Kerkplein 59 Tel. 043-258674

Vestingen in EINDHOVEN - BREDA - DE HAAG - ROTTERDAM - ANTWERP - BRUSSEL - LUK

Te koop woonhuis te HEERLERHEIDE: woonkamer 8 1/2 x 4 meter, eiken aanbouw-keuken; te verd.: 2 slpk. + badk.; 2e verd.: zolder + slpk.; kelder en kleine tuin, zolder c.v. Tel. 045-213907.

BELFELD: te koop van part. betere middenstandswoning, 20der 1 kap, in perf. st. v. onderh. Pr. f 230.000.- k.k. Schrif. reacties: Schoolstr. 20, 5951 CK Belfeld.

BOUWGROND. Nog enkele bouw kavels te koop in tuin van voormalig klooster Aalbeek te Hulsberg, gem. Nuth, oppervlakte 1100 m² en 1500 m². Koopprijs vr. f 175.000.- v.o.n. Tel. 046-746956.

Te koop appartement centrum HOENSBROEK. Ind.: 1 slpk., keuken, douche met wc, woonk. en berging. Vr. pr. f 62.500.- k.k. Halfvrijst. woonhuis te Heerlerheide. Ind.: 4 slpkrs., kamer/keuken, badk. met 2e toilet, garage en tuin. Vr. pr. f 229.000.- k.k. Tel. 045-227002.

Te k. gevr. woonhuis f 225.000.- tot f 275.000.- omg. Schinnen. 04492-4109 na 17.00 uur.

Te koop gevr. door part. BOUWGROND 400 m² tot 800 m² omg. Schinnen. Br. n.r. B-04810, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

HEERLEN. Eikendwerg 95 (rand centrum). Vrijst. woonh. met ruime tuin en berging. Ind.: prov./waskelder, entree, toilet, woonkamer met parketvloer en dichte keuken, te verd.: 3 slaapk., badk. met douche, toilet en vaste wastafel. 2e verd.: slaapk., hobbykamer, zolderruimte met VR-ketel '89. Aanvaarding: feb./mrt. '94. Tel. 045-719250. Pr. f 179.000.- k.k.

Te koop halfvrijst. woonh. m. gar., 4 slaapk., kelder en zolder, via vaste trap, te GELEEN. Spaubeeklaan, vr. pr. f 225.000.-. 046-753945.

Te k. vrijstaand WOONHUIS, 4 slpkrs. W. Sophialein 3, Kerkrade-w., pr. f 219.000.- k.k. Tel. 045-443401.

BOUWGROND te koop van part., ca. 700 m² frontbr. 17 m. gel. in gem. Brunssum, geschikt voor vrijstaand woonhuis. Info 045-273803.

Bouwmateriële en Machines

Te koop: palletstelling in prima staat 100 en 130 cm diep: legbakken 350 cm lang, hoogte tot maximaal 680 cm, staanders van 340 cm, f 87,50 per stuk; legbakken 350 cm f 37,50 per stuk; stalen of houten legbordstelling incl. 5 platen v.a. f 120.- per meter in diepte van 30 / 40 / 50 / 60 / 80 cm, hoogte 200 tot 300 cm.

Rockmart, Kissel 46 A

Heerlen. ☎ 045-723142.

Kachels/Verwarming

KACHELSPECIALZAAK Reker, Kuis 28, Geleen. Tel. 046-740785.

KACHELSMID, Walem 21, Klimmen. Tel. 045-1638.

De beste en goedkoopste.

OPENHAARDHOUT te k. f 30.- en f 55.- per m³, gratis bezorgd. ☎ 04459-1675.

BARBAS open haarden, gasinsets, houtkachels. Jac. Köhler, Rijksweg N. 104, Sittard. 046-513228/514862.

Te koop diverse RADIATOREN compleet voor eengezinswoning. ☎ 045-210290.

Wat VERKOPEN? Adv. teer via: 045-719966.

In en om de tuin

Voor al uw tuin en parkmachines o.a. kettingzagen, bosmaaiers, zitmaaier, tuinfrezen, gazonmaaiers, H.D.-ringers, etc. ruime keuze uit maar liefst 500 verschillende machines. Vele gerenommeerde merken zoals Toro, Stihl, Yamaha, Kärcher, Goldoni, Kubota, Iseki etc. Voor verkoop en service

Collé Sittard

Machinehandel b.v., Nusterweg 90, tel. 046-519980.

Te koop aangeboden gebouwt. TROTTOIRTEGELS met Basalt f 0,50 per stuk. ☎ 046-528279.

Geïmpregneerd TUINHOUT op maat! Ook hardhout! Schermen, palen, planken, balken, biezen, blokhutten enz. Bezorgen mog. Impreg. Tuinhout BV, in de Cramer 18, Heerlen. ☎ 045-717733.

HEERLEN. rustig gelegen halfvrijst. woonhuis met kunststofkozijnen en dubb. begl., garage, kelder, hal, toilet, woonk., overd. terras. 1e Verd.: 3 slpk., badk. met ligbad, v.wastafel en 2e toilet. 2e Verd.: zolder met c.v.-ruimte, grote achter- en zijtuin, opp. 560m². Aanv. d. rekt. Vraagprijs f 263.000.- k.k. Telefoon 045-721110.

BRUNSSUM. Muezeberg 4, ouderwets hoekhuis met tuin, mogelijk geschikt voor dubbele bewoning, 4 slaapkamers, badkamer met 2e toilet + bad, inruil bestaande woning bespreekbaar. Prijs f 179.000.- k.k. Wijman & Partners, ☎ 045-728671.

Te koop woonhuis te HEERLERHEIDE: woonkamer 8 1/2 x 4 meter, eiken aanbouw-keuken; te verd.: 2 slpk. + badk.; 2e verd.: zolder + slpk.; kelder en kleine tuin, zolder c.v. Tel. 045-213907.

BELFELD: te koop van part. betere middenstandswoning, 20der 1 kap, in perf. st. v. onderh. Pr. f 230.000.- k.k. Schrif. reacties: Schoolstr. 20, 5951 CK Belfeld.

BOUWGROND. Nog enkele bouw kavels te koop in tuin van voormalig klooster Aalbeek te Hulsberg, gem. Nuth, oppervlakte 1100 m² en 1500 m². Koopprijs vr. f 175.000.- v.o.n. Tel. 046-746956.

Te koop appartement centrum HOENSBROEK. Ind.: 1 slpk., keuken, douche met wc, woonk. en berging. Vr. pr. f 62.500.- k.k. Halfvrijst. woonhuis te Heerlerheide. Ind.: 4 slpkrs., kamer/keuken, badk. met 2e toilet, garage en tuin. Vr. pr. f 229.000.- k.k. Tel. 045-227002.

Te k. gevr. woonhuis f 225.000.- tot f 275.000.- omg. Schinnen. 04492-4109 na 17.00 uur.

Te koop gevr. door part. BOUWGROND 400 m² tot 800 m² omg. Schinnen. Br. n.r. B-04810, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

HEERLEN. Eikendwerg 95 (rand centrum). Vrijst. woonh. met ruime tuin en berging. Ind.: prov./waskelder, entree, toilet, woonkamer met parketvloer en dichte keuken, te verd.: 3 slaapk., badk. met douche, toilet en vaste wastafel. 2e verd.: slaapk., hobbykamer, zolderruimte met VR-ketel '89. Aanvaarding: feb./mrt. '94. Tel. 045-719250. Pr. f 179.000.- k.k.

Te koop halfvrijst. woonh. m. gar., 4 slaapk., kelder en zolder, via vaste trap, te GELEEN. Spaubeeklaan, vr. pr. f 225.000.-. 046-753945.

Klimop kan alle kanten op

DOOR FRANS WEGMAN

bestaan maar weinig plantegachten die op zo veel verschillende manieren in tuin en kamer worden toegepast als de eenvoudige klimop, die officieel *Hedera helix* het. Er zijn zo'n vijftien soorten die koude, gematigde of subtropische gebieden van de wereld voorstellen. Het aantal rassen dat door kruising werd verkregen is daar een veelvoud van. We gebruiken ze niet alleen in de tuin of in huis, maar ook er tegen aan. Soms is er zelfs een huis dat grotenels of zelfs helemaal door klimop is ingepakt.

Klimop is een merkwaardige plant. Hij kan jaren lang in een jeugdstaam blijven verkeren. Maar zodra hij erom tegen aan kan klimmen wordt hij volwassen. Dat is te zien aan de kleine bloemetjes die deze maand van de uiteinden van de ranken zijn afgevallen. Geelgroen zijn ze, onvallend dus, maar wel heel decoratief. Ze worden dan ook vaak in eerste stadijjes toegepast, evenals de ranken die gedurende de winter rijen en dan zwart worden. Er zijn ook soorten die gele of oranje besem voortbrengen. De vogels eten ze verspreiden zo de zaden.

ouge klimopblaadjes zijn hartvormig, lichter en dunner dan de oude blaadjes. Ze worden geleidelijk aan leersachtig aanvoelen. De ranken zijn voorzien van hechtwortels, die

uitgroeien tot zuigwortels als ze in aanraking komen met vochtige grond. Bloeiende takken hebben geen hechtwortels. De eivormige blaadjes die hier aan zitten staan naar alle kanten gericht. Jonge blaadjes richten zich naar het licht. Tegen een schutting of muur groeiend lijken het groene dakpannetjes waarlangs het regenwater wegstroomt.

Tussen die blaadjes en de muur bevindt zich een 'luchtkussen' dat isolerend werkt. Aan goed gemetselde muren zal klimop geen schade doen, maar als de specie in de voegen los zit kan dat wel gebeuren. De worteltjes maken de schade dan nog erger.

In de groeiperiode moet je er ook op letten dat houten kozijnen van ramen en deuren niet begroeid raken. De hechtwortels zijn moeilijk van de verlaag te verwijderen en ze tasten die ook aan, zodat ter plaatse houtrot kan ontstaan. Daarom doe je er ook goed aan de ranken uit goed te verwijderen. Als die onder de gootconstructie naar binnen dringen ontstaan namelijk vochtbruggen die op den duur verwoestend werken.

Winterhard

De gewone klimop is in de tuin winterhard. Als bodem- of schuttingbedekker houden de groene blaadjes jaren lang stand. Maar vele rassen

● Een helemaal door klimop ingepakt huis.

Foto: GPD.

met groen-geel of groen-wit gevlekte bladeren leggen in een strenge winter het loodje. 'Gold Heart' zou de vrieskou, geplant tegen een warme muur, nog kunnen overleven. Meer zekerheid geven 'Deltoides' en 'Green Survival'. Maar bij 'Tricolor' of 'Silver Queen', waarvan het blad in de herfst roodachtig verkleurt, is dat twijfelachtig, evenals

bij 'Buttercup' die zich in zijn jeugd toot met gele blaadjes die later geel-groen worden. 'Sulphur Heart', die veel geel in zijn blad heeft, is het proberen waard.

Een leuke struikvorm is 'Arborescens', en zo zijn er nog andere niet-klimmende rassen van *Hedera helix*.

Kunst om met voeten te treden

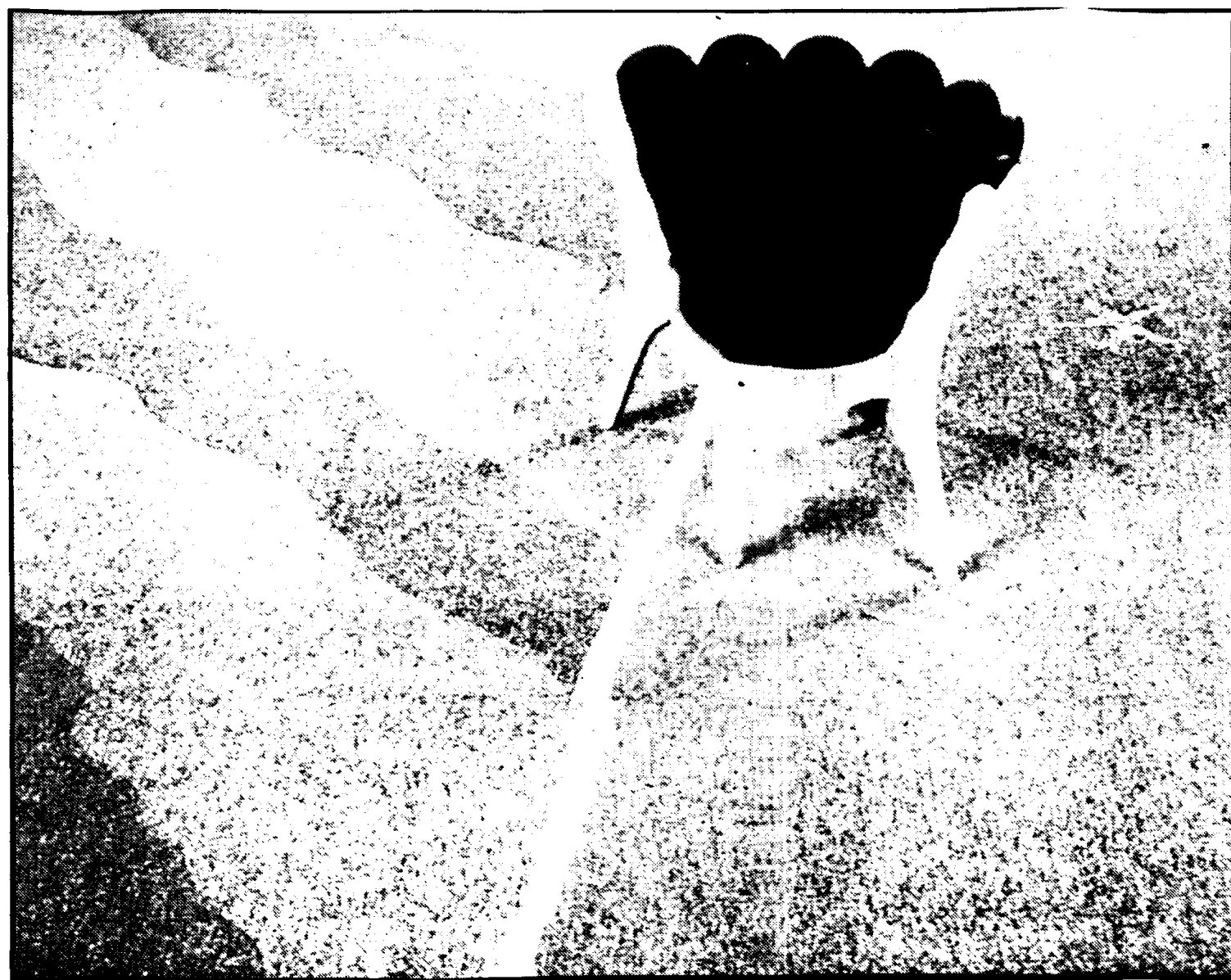
Zelf ontworpen tapijten geven interieur kleur

DOOR DESIREE VAN OOIYK

Jaar '93 wordt gekenmerkt door een ommezwaai in het interieur. Grote lijnen als een voorkeur voor natuurlijke materialen en een hang naar soberheid zijn terug te vinden maar de grootste trend is het creëren van een heel eigen sfeer. Daartoe worden stijlen gemixt, heden en verleden door elkaar gevoegd. Op de vloer uit zich dat in combinaties van verschillende soorten tapijt, tapijt met laminaat of tapijt met vinyl.

Kleurrijke patronen met een strakke geometrie genieten de voorkeur. Naast combinaties van naturel en kunsttinten in sisal en cocostapijt. Tapijt staat hernieuwd in de belangstelling. Na jaren waarin parket, laminaat, vinyl en linoleum kamerbreed de toon zetten, is tapijt in de verbeterde vorm een fundamentele meermaker. Uit onderzoek in opdracht van de Centrale Bond van Woninginrichters blijkt dat in 45 procent van de Nederlandse huiskamers tapijt ligt. Dat komt op 92,4 miljoen vierkante meter. Sterk in opkomst komende jaren zijn touw, sisal en cocos, nu nog maar goed voor een half procent van de huiskamerbedekking. Ter vergelijking: op tapijt komt parket dat in bijna

een vijfde van de huiskamers ligt uitgestrekt in 38,2 miljoen vierkante meters, gevolgd door plavuizen met 34,7 miljoen vierkante meter. De consument bekeert zich tot een sfeer van intimiteit, warmte kleur en eigenzinnigheid. Werd vroeger tapijt alleen in de huiskamer gelegd, nu strekt het zich uit tot desnoods badkamer en toilet toe. Omgekeerd doet hetzelfde zich voor bij vinyl, linoleum en marmoleum. Zoals laminaat en parket zich inmiddels ook moeiteloos onder bed laten leggen. Kleur en vorm ziet de consument anno jaren '90 als sfeerbepalend. Houten vloeren worden in natuurlijke tinten afgewisseld met kleurige banen, vierkanten of gesjablonerde randen waarmee let-

● Nieuw in het interieur is het zelf creëren van 'kunstwerken' op de vloer.

Foto: GPD.

terlijk een eigen stempel op de vloer wordt gedrukt.

Bij laminaat worden verschillende decors en tinten tot een vrolijk patroon gelegd. De meeste creativiteit wordt echter gesignaleerd in tapijten waarbij het kleurspel in reliëf kan worden gelegd. Hoge po-

len worden afgewisseld met lage, geometrische patronen worden gelegd met tapijttegels. Ook combinaties van fleurige tegelmozaïeken met effen of gemeleerde vloerbedekking van de rol zijn in tel.

„De consument bekent grondig kleur,” constateert marketingman N.P. van Elsland van gordijn-, tapijt- en vinylfabrikant Holland Haag. „Dit jaar is er bovendien een sterk toenemende verkoop in tapijt met een hoge pool, reactie op de vlakke vloeren,” meent de man die al 42 jaar meedraait in de wereld van tapijtrollen. „Kleuren zijn warmer en dieper dan in voorgaande jaren. Groentinten, met name druifgroen, mosnuances en diep flesegroen zijn veelgevraagd dit najaar. De verwachte vraag naar vooral bruintinten en natuurlijke blijft in tapijt uit. Kleuren als bordeaux daarentegen en fraise staan hoog in de belangstelling.”

Onderzoek

„Er is een duidelijke hang naar natuurlijke vloerbedekking,” signaleert pr-vrouw Karin van Nistelrode van de Centrale Bond voor Woninginrichters. „Tijdens een half augustus in opdracht van ons gehouden consumentenonderzoek blijkt dat consumenten bij een volgende aankoop overwegend voor wol, sisal of cocos gaan kiezen. Grootste winnaar in de huiskamers lijkt volgens hetzelfde onderzoek parket te worden. Meest in combinatie met tapijten. In de overige vertrekken is vooral tapijt favoriet.”

„Zacht, gezellig, kleurig en geluid-dempend,” dat zijn de eisen die passen bij het hedendaags interieur weet Paula Bouman, productmanager van Interface Heuga. De fabrikant van tapijttegels komt dit jaar met tegels die in alle vormen versneden kunnen worden zonder te gaan rafelen. Het kleurengamma biedt keus uit 500 stalen. Ideeën levert de fabrikant jammer genoeg niet op schrift. Wel wordt in tegel-dozen verwezen naar de mogelijkheid om borderranden te leggen. Op beurzen laat Heuga het betere werk zien, kamers met golvende patronen in groen en blauw, afgezet met een verspringend geel randje

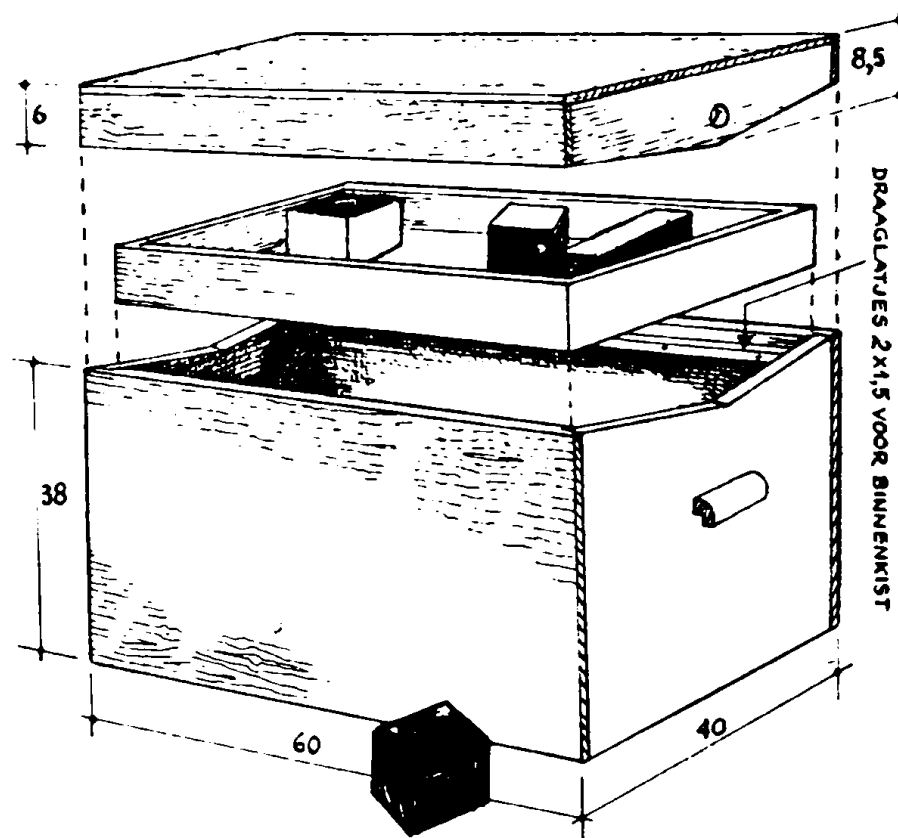
Als muurbestormer wordt de Perzische klimop veel toegepast. Dat is *H. colchia*, en dan in het bijzonder 'Dentata Variegata', met veel geel in de bladeren die wel 20 cm lang en 14 cm breed kunnen worden. Is redelijk winterhard, maar 'Sulphur Heart' biedt toch meer zekerheid.

In de kamer

Als kamerplant zijn vooral *H. algeriensis* 'Gloire de Marengo' en *H. helix* 'Pittsburg'. Laatstgenoemde heeft groene bladeren, 'Herald' witte bladranden. Bontbladige klimoppen hebben meer licht nodig dan de groenbladige. Dat is straks, als we het donkere jaargetijde ingaan, te merken. Voor een raam op het noorden kan hen geen kwaad overkomen. Maar zet ze niet in de zon. Een kamertemperatuur rond de 12 graden wordt op prijs gesteld, evenals het regelmatig afsponzen of 'douchen' van de blaadjes. Geef geen mest en houd de potgrond vochtig.

Als in het voorjaar groei wordt bespeurd, verpot dan de plant, in goede potgrond met wat klei erdoor. In het voorjaar en de zomer laat klimop zich makkelijk stekken. Neem topjes of zijschietjes, die in water of vochtige turfmoel snel wortelen. In de tuin kunnen ze op een licht beschaduwde plek worden geplant. Als de grond goed vochtig is kunnen ze ook tegen de zon. Het prettig vinden ze een losse, humeuze grond, bij voorbeeld blaadaarde met naaldenbosgrond of turfmoel erdoor.

Klimop laat zich niet alleen zonder schade snoeien, maar de ranken kunnen ook in allerlei standen worden gebogen, zoals te zien is bij de klimop-in-pot die langs draadfiguren wordt geleid. In de tuin kan klimop ook gebruikt worden om bij voorbeeld een niet zo fraai hekwerk te maskeren. Er zijn dus talloze toepassingsmogelijkheden voor klimop!

©Martien Hoogendijk

Stevige speelgoedkist goed zelf te maken

DOOR MARTIEN HOOGENDIJK

Kinderspeelgoed zwerft vaak over de vloer. Alle ouders kennen uit eigen ervaring het net ontsnappen aan een bijna-doodsmak over een bouwblok of een speelgoedautootje. De steeds herhaalde boodschap 'voordat je gaat slapen de boel opruimen' werkt niet, als er geen geschikte opbergruimte is. Een zelf gefabriceerde speelgoedkist kan het probleem oplossen. Met sinterklaas en de kerstman in het verschiet wellicht een nuttig surprise-idee.

De kist is 60 cm lang, 40 cm breed en 44 cm hoog. Hij kan het best worden gemaakt van 18 mm dik multiplex. Timmer daarvan eerst een geheel gesloten kist, dus met de bodem en de bovenkant helemaal gelijmd en gespijkerd. Zaag daarna met een handzaag bij wijze van spreken het deksel af, rekening houdend met de schuine lijnen aan de kopse kanten van de kist.

Waarom een los deksel? Omdat bij een met scharnieren draaiend deksel de kans op beklemd raken van de vingers te groot is, en ook omdat het hout rond de scharnieren niet bestand is tegen het met een forse klap langs de kist opvallend deksel. Bovendien kan een los deksel als extra speelattribuut dienen.

Wanneer de kist is gesloten wordt het deksel op zijn plaats gehouden door de binnenkist, die met een speling van enkele millimeters in de buitenkist past.

Hij rust daarin op twee latjes die aan de binnenzijde van de buitenkist zijn geschroefd. Zet die latjes op zodanige hoogte vast, dat de binnenkist enkele centimeters boven de rand van de buitenkist uitsteekt, en dus een soort spionning voor het deksel vormt. In elk van de twee schuin gevormde zijden van het deksel kan nog een vingergreep worden gebouwd, zodat het deksel (omgekeerd) als server- of draagblad kan dienen.

Van de binnenkist kan meteen ook een blokkendoos worden gemaakt. Tekenen daarvoor eerst een plattegrond op een stuk karton dat precies zo groot is als de inwendige afmetingen van de binnenkist. Tekenen op het karton een aantal vierkanten, rechthoeken en desgewenst andere, grillige vormen en zaag van afvalhout een aantal blokken, overeenkomend met de op het karton getekende vormen. Laat de blokken 'natuurlijk', dus niet beitsen of verven, maar wel goed glad schuren en de scherpe randjes afronden.

Het is wel zo handig als de kist op rolletjes loopt. In de meeste dhz-zaken zijn zwenkwieltes verkrijgbaar, die tegen de onderkant van de kist kunnen worden geschroefd. Het hangt van de soort vloerbedekking af welk type wieltes de voorkeur verdienen. Wieltes van kunststof zijn geschikt voor zachte, tapijtachtige vloerbedekkingen, voor steenachtige vloeren, parket of linoleum kunt u beter wielen met bandjes van rubber kiezen.

overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente per 2 november 1993.

De aanwezige ruimte tussen de rente op de kapitaalmarkt en de hypotheekrente is door de geldverstrekkers nauwelijks benut om de tarieven te verlagen. Wij noteerden deze week alleen bij de ABN-AMRO en Delta Loyd renteverlagingen variërend van 0,2 procent tot 0,4 procent.

Naam bank	rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	rentepercentages		
			opgave bank	nwr bij fisc. besparing van constant	50%
ABN-AMRO	spaarhyp.	5 jaar 1,00	6,90	3,63	2,35
ABN-AMRO	spaarhyp.	10 jaar 1,00	7,20	3,83	2,50
ABN-AMRO	spaarhyp.	15 jaar 1,00	7,50	4,02	2,66
ABN-AMRO	ann. hyp.	variabel 1,00	7,20	4,72	3,83
ABN-AMRO	ann. hyp.	5 jaar 1,00	6,80	4,46	3,62
ABP	spaarhyp.	5 jaar 1,00	6,90	3,66	2,37
ABP	spaarhyp.	10 jaar 1,00	7,10	3,79	2,48
ABP	spaarhyp.	15 jaar 1,00	7,40	3,98	2,63
ABP	ann. hyp.	5 jaar 1,00	6,70	4,39	3,57
ABP	ann. hyp.	10 jaar 1,00	6,90	4,58	3,67
ABP	spaarhyp.	5/10 jr. 1,00	7,20	3,88	2,56
AEGON	spaarhyp.	15/20 jr. 1,00	7,70	4,21	2,82
Bouwf. Limb. Gem.	spaarvasth.	5 jaar 1,00	6,80	3,62	2,35
Bouwf. Limb. Gem.	spaarvasth.	10 jaar 1,00	6,90	3,68	2,40
Bouwf. Limb. Gem.	spaarvasth.	15 jaar 1,00	7,30	3,94	2,60
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	5 jaar 1,00	6,60	4,33	3,52
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	10 jaar 1,00	6,70	4,39	3,57
GWK-bank	spaarhyp.	5 jaar 1,00	7,20	3,88	2,55
GWK-bank	spaarhyp.	10 jaar 1,00	7,40	4,01	2,66
GWK-bank	ann. hyp.	1 jaar 1,00	6,90	4,52	3,67
GWK-bank	ann. hyp.	5 jaar 1,00	7,00	4,59	3,73
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar 1,00	6,80	4,46	3,62
Directbank	besp-dir.h.	5 jaar 1,00	7,20	3,88	2,56
Nationale Ned.	spaarhyp.	5/10 jr. 1,00	7,20	3,88	2,55
Nationale Ned.	spaarhyp.	15/20 jr. 1,00	7,70	4,20	2,81
ING BANK	spaarhyp.	5 jaar 1,00	7,20	3,83	2,51
ING BANK	spaarhyp.	10 jaar 1,00	7,40	3,96	2,61
ING BANK	ann. hyp.	1 jaar 1,00	7,00	4,59	3,73
ING BANK	ann. hyp.	5 jaar 1,00	7,00	4,59	3,73
Postbank	spaarhyp.	5 jaar 1,00	7,10	3,80	2,49
Postbank	spaarhyp.	7 jaar 1,00	7,40	3,99	2,65
Postbank	spaarhyp.	12 jaar 1,00	7,70	4,19	2,80
Postbank	ann. hyp.	2 jaar 1,00	6,90	4,43	3,59
Postbank	ann. hyp.	5 jaar 1,00	6,90	4,43	3,59
Postbank	ann. hyp.	3 jaar 1,00	7,10	3,78	2,46
RABO hypotheekbank	spar opt.h.	10 jaar 1,00	7,40	3,97	2,62
RABO hypotheekbank	spar opt.h.	stabil 1,00	7,80	4,23	2,83
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	variabel 1,00	7,50	4,91	3,99
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	5 jaar 1,00	7,00	4,59	3,73
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar 1,00	7,20	3,77	2,44
SNS Bank	spaarhyp.	7 jaar 1,00	7,50	3,96	2,59
SNS Bank	ann. hyp.	1 jaar 1,00	7,20	4,72	3,83
SNS Bank	ann. hyp.	5 jaar 1,00	7,00	4,59	3,73
SNS Bank	lage last h.	7 jr+QLI 1,00	7,00	3,75	2,45
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	5 jaar 1,00	7,00	3,71	2,41
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	10 jaar 1,00	7,20	3,84	2,52
SNS Bank	sparhyp.	5 jaar 1,00	7,20	3,77	2,44
Bouwf. Hoevelaken	sp.vasthyp.	5 jaar 1,00	6,90	3,68	2,40
Bouwf. Hoevelaken	ann. hyp.	5 jaar 1,00	6,70	4,39	3,57

De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheek met gemeentegarantie. De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de netto lasten van de hypotheek. De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad f 150.000,-. Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden. Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

©Copyright 'Vereniging Eigen Huis' te Amersfoort.

(ADVERTENTIE)

Kleurrijke ideeën

bock
Grote moderne
behang- en vloerbedekkingstudio

'n Begrip op het gebied van
woninginrichting.
Behang - vloerbedekking -
wandbekleding - verven.

Het juiste adres voor
schilders, meubelmakers, timmerlieden en kozijnmakers.

BOCK GMBH & CO KG. FELDCHEN 9 AKEN

(Krefelder Straße / Ecke Prager Ring, ehemals Göbbelgasse)

Ons adviescentrum is geopend:
maandag-vrijdag 7.30-16.00 uur
zaterdag 8.00-12.00 uur
Tel. 09-49-241-182070, fax 1820799

Zo bereikt u ons:
afslag Würselen/Aken Zentrum,
richting Aken, na 200 m bij verkeerslicht
links, daarna 1e straat links.

HYPOTHEEK?? VIJGEN VRAGEN!!

St. Franciscusweg 16
Heerlen
Tel.: 045-711617

Vaak verkopen wij huizen die de krant
net niet halen. Zoekt u een huis?
Laat u vrijblijvend inschrijven.

Zie ook onze etalage St. Franciscusweg 16,
Olimolenstraat 3 te Heerlen en
Roermonderstraße 21/
Jülicherstraße 85 te Aken

ONROERENDE ZAKEN

BRUNSSUM

Bexdellestr. Opval. ruim vrijst. woonhuis met prof. ingericht
bedrijfsgebouwtje ± 60 m² voor zelfst. ondernemer met aparte
ingang, incl. badruimte, toilet, sauna, whirlpool, aparte HR-
ketel. Geschikt voor meerdere doeleinden. Ind.: sout.: in-
pand garage 21 m², hobbysuite 21 m² en waskelder. Beg.
gr.: toilet, combi. woon werkkamer met hallopen keuken ± 80
m² met dubbele deuren naar terras en tuin. 1e verd.: 3 slk.:
8, 18 en 19 m² met airco, badkamer met ligbad v.w. en 3e to-
ilet. Ruime zolder te ber. via vliezo. Pand is optimaal geiso-
leerd o.a. geheel voorzien van dubbele beglazing en rolluiken.
Vr.pr. f 349.000,- k.k.

Joseph Haydnstr. 1. Halfvrijst. woonhuis met garage en tuin.
Ind.: kelder, woonk. 55 m², gesl. keuken 12 m², 3 slk.: 10, 15
en 15 m², badk. met ligbad. Zolder 40 m² met vliezotrap.
Vr.pr. f 187.000,- k.k.

Rumpenerstr. 149. Te koop te huur winkel 16 m², bedrijfs-
ruimte 30 m², woonk. 32 m², keuken, 6 slk. van 10 m².
Inlichtingen op aanvraag.

Passage 46. Royaal luxe appartement in centrum van Brun-
sum. Twee ruime balkons. Woonk. 40 m², eiken open keuken,
twee ruime slk., badk. met ligbad. Dubbel glas, slaapk., rollu-
ken. Vr.pr. f 223.000,- k.k.

EPEN

Wilhelminastr. 56. Halfvrijst. woonhuis met garage en tuin.
Perceelopp. 347 m². Ind.: kelder 10 m², L-woonk. 40 m² met
vloerverw. en open haard. Gesl. kunststof aanb. keuken, 4
slk., badkamer met ligbad, zolder 30 m², vliezotrap. Voorzien
van kunststof kozijnen en gedeel. dubbele beglazing. Nieuw
dak. Vr.pr. f 269.000,- k.k.

EYGLSHOVEN

Torenstr. 62. Halfvrijst. woonhuis met garage. Tuin met veel

privacy. Perceelopp. 355 m². Ind.: kelder, woonk. 30 m² met
voorzehaard en plavuizenvloer. Gesl. eiken aanb. keuken met
keramische kookplaat en afwasmachine. 3 slk. 12, 14 en 15
m². Badk. met ligbad, apart 2e toilet. Zolder met vaste trap, 2
slk. 6 en 15 m². Geheel voorzien van rolluiken.
Vr.pr. f 262.000,- k.k.

GULPEN

Dr. Schepelstraat 4. Goed onderh. tussengel. woonhuis met
grote garage en tuin. Ind.: L-woonk. 38 m², half open keuken,
3 slk. 10, 10 en 13 m², badk. met ligb. en 2e toilet. Incl. nieuwe
stofferling. Vr.pr. f 214.000,- k.k.

HEERLEN

Gouverneurstraat 101. Goed onderh. tussengel. woonhuis
met woonk., keuken, berging, 2 slk. en badk. met ligbad,
douche en v.w. Vr.pr. f 125.000,- k.k.

Heerenweg 289. Vrijstaand dubbel woonhuis met loods en
dubbele garage. Perceelopp. 2032 m², bj. 32. Ind.: souterrain
16 m². Parterre: woonk. 32 m², gesl. keuken 16 m², kantoortje
16 m², 3 slk., badk. met ligbad, tuin op z.w. Gedeeltelijk rollu-
ken. f 479.000,- k.k.

Landvoogdstr. 13. Goed onderh. tussengel. woonhuis met
tuin en tuinhuisje. Woonkamer 30 m², keuken, 1e verd.: een
grote ruimte met sauna, Turks stoombad, bubbelbad, douche,
toilet en slaapruiimte. Voorzien van rolluiken.
Vr.pr. f 142.000,- k.k.

Landvoogdstr. 64. Tussengel. woonhuis met tuin. Woonk. 30
m², keuken 6 m², 2 slk. 8 en 14 m², badk. met ligbad, douche
en v.w. wastafel. Vr.pr. f 118.000,- k.k.

Reebroekweg 37. Royaal woonhuis met 3 slaapk. en ruime
garage voor 2 auto's. Vr.pr. f 159.000,- k.k.

Tarwehof 60. Goed onderh. tussengel. woonhuis met tuin.
Perceelopp. 135 m², bwj. 89. Ind.: woonk. 32 m² met lami-
naatvloer, hallopen keuken, berging, 3 slk. 6, 9 en 14 m²,
badk. met douche, zolder met vaste trap. Vr.pr. f 169.000,- k.k.

Uterweg 114. Halfvrijstaand woonhuis met apart appartement
achter het huis gelegen. Bw. 28. Ind.: woonhuis: L-woonk. 38
m² met parketvloer, hallopen eiken aanb. keuken, serre, 4 slk.,
badk. met ligbad, tuin op z.w. met diverse terrassen. Apparte-
ment: woonk. 16 m², kamer 10, keuken, slaapk., badk.
Vr.pr. f 199.000,- k.k.

KERKRADE

Akerstraat 183. Ruim vrijst. woonhuis met ± 65 m² kanto-
ruimte. Bouwjaar 1990, perceelopp. 560 m², mo-
tie tuin op z.w. Ind.: L-woonk. 48 m² met Noorse lei en vloerver-
warming, luxe witte aanbouwkeuken, 3 slk.: 8, 14 en 16 m²,
luxe badk., vaste trap naar zolder, vierde slk. 15 m². Het ge-
heel is degelijk en luxe afgewerkt. Vr.pr. f 389.000,- k.k.

Drievogelstr. 151A. Vrijst. woonhuis met ruime garage (65
m²) met zolder, woonk. 3 slk., vaste trap zolder 40 m² perce-
elopp. 1325 m². Pand met veel mogelijkheden. f 295.000,- k.k.

Pr. Hendrikstr. 2. Vrijstaand woonhuis met garage en tuin op

z.w. Woonk. 53 m², eetkamer, eiken aanb. keuken, badk. met
ligbad, 3 slk. met parketvloer, 2e badk. met ligbad en toilet,
zolder met 4 slk. Vr.pr. f 359.000,- k.k.

Schoolstr. 23. Halfvrijst. woonhuis met tuin op zuiden, ind.:
L-woonk. met laminaatvloer, open witte keuken, serre 20 m²
met vloerverw., berging, badk. met douche en 2e toilet, zolder
met vaste trap. Parterre voorzien van dubbel glas.
Vr.pr. f 229.000,- k.k.

LANDGRAAF

Exdellerweg 5A. Halfvrijst. woonhuis, bj. 69, perceelopp. 285
m². Ind.: woonk. 30 m², gesl. aanb. keuken 12 m², garage,
tuin, 3 slk., badk. met ligbad, zolder 30 m² met vliezotrap.
Gedeeltelijk voorzien van dubbel glas. Vr.pr. f 219.000,- k.k.

Koelmoe 10. Vrijstaand ruim woonhuis met garage en tuin.
Bj. 79, perceelopp. 442 m². Ind.: woonk. 37 m², gesl. keuken
10 m², 4 slk.: 10, 12, 20 en 24 m², twee badkamers, dakter-
ras, inpandige garage, tuin met zien!! Rustige buurt nabij centrum. Per-
fect onderhouden, moet u zien!! f 279.000,- k.k.

NIJSSWILLER

Hofstr. 7. Rustig gelegen vrijstaand landhuis op 1200 m²
grond. Bw. 78. Ind.: kelder, ruime hal, L-woonk. 52 m² met
open haard en schuifp. naar terras. Gesl. beige aanb. keuken
10 m², 4 slk.: 10, 12, 20 en 24 m², twee badkamers, dakter-
ras, inpandige garage, tuin met zien!! f 529.000,- k.k.

OBBICT

Past. Soonsstraat 2. Halfvrijstaand woonhuis met garage en
tuin op z.w. Bw. 78, perceelopp. 332 m². Ind.: L-woonk. met
parket, gesl. lichtgrijze aanb. keuken, 3 slk., badkamer met lig-
bad, zolder met 2 slk. te ber. via vaste trap. Vr.pr. f 269.000,- k.k.

PUTH

Woonboerderij op 4585 m² grond, bwj. ± 1900. Ind.: gewelf-
de kelder 10 m², woonk. 35 m², eetk. 20 m², keuken 10 m²,
wask. binnenpl. met mog. garage en schuur, douche en
toilet. 1e verd.: 5 slk.: 8, 10, 12 en 14 m², badk. met lig-
bad, 2 v.w. en toilet. Vr.pr. f 389.000,- k.k.

SIBBE

Riant stijlvol royaal herenhuis met 2 appartementen op 545
m² grond. Woonhuis: woonk. 40 m², gesl. luxe aanb. keuken,
4 slk., prachtige tuin. App. 1: woonk., keuken, 2 slaapk. App.
2: woonk., keuken, 2 slk. Het gehele pand is voorzien van
kunststof ramen, dub. glas en verkeert in perfecte toestand.
Huurinkomsten van appartementen ca. f 35.000,-. Vr.pr. f 399.000,- k.k.

SIMPVELD

Romeinestr. 1. Dit moet u zien!! Vrijstaand verbouwd
woonhuis met ruime garage en tuin. Ind.: geheel onderkeld-
erd, ruime woonkamer 48 m² met open haard en schuifdeur-
en naar balkon en overdekt terras, gesl. keuken, 4 ruime slk.,
Vr.pr. f 309.000,- k.k.

UBACH OVER WORMS

Tichel 111. Vrijstaand landhuis met 720 m² grond. Bw. 90.
Ind.: L-woonk. 46 m² met vloerverw., marmervloer, gesl. keu-
ken, bijkeuken, 3 slk., complete badk., zolder met vliezotrap,
garage, tuin op z.w., tuinhuisje. Het geheel is in perfecte toe-
stand. Vr.pr. f 450.000,- k.k.

VALKENBURG

Hotel/pension. Rustig gelegen. Geheel onderkelderd, 12 lo-
geerkamers, conversatiezaal, eetzaal (32 pers.), grote gara-
ge. Terras. Parkeerplaats (12 auto's). Even buiten centrum.
Compl. inventaris blijft. Vr.pr. f 379.000,- k.k.

Hekerbeekweg 2. Geschakelde semi-bungalow aan rand van
centrum gelegen. Ind.: L-woonk. 24 m², eetk. 13 m², hallopen
witte aanb. keuken met app., 3 slk. van 14 m², badk. met dou-
che, garage, tuin op z.w. Vr.pr. f 269.000,- k.k.

Nieuweweg 50A. Karakteristiek vrijst. woonhuis met tuin.
Bw. 1890. Perceelopp. ± 400 m², woonk. 50 m², gesl. mo-
derne keuken 20 m², 3 slk.: 12, 15 en 28 m², badk. met ligbad,
douche, 2 v.w. en 2e toilet. Geheel gerenoveerd! Perfecte
staat!! Vr.pr. f 369.000,- k.k.

VOERENDAAL

Tenelenweg 28. Goed onderh. halfvrijst. hoekpand (slagerij).
Winkel 24 m², woonk., keuken 3 slk., zolder met vaste trap.
Slagerij is zeer gunstig over te nemen. Int. op aanvraag.

WAHLWILLER

Kruisweg 1. Vrijstaand woonhuis met garage en tuin. Per-
ceelopp. 236 m². Ind.: kelder, woonk. 27 m² met parketvloer,
hallopen keuken, 4 slk., badk. met douche. Zolder ingericht
als woonruimte. Vr.pr. f 259.000,- k.k.

Wij zoeken voor diverse relaties woonhuizen
in de prijsklasse van f300.000 tot f600.000 k.k.

Te koop of te huur gevraagd in Kerkrade
Centrum ruim appartement

Uw huis verkopen? Vijgen vragen!!!
't Loont zich!!!

Wij zoeken voor potentiële klant een vrijstaand
landhuis in omgeving Voerendaal,
Spaubeek en Hulsberg.

Wij zoeken ruim herenhuis in centrum
van Heerlen

VERKOCHT!! VERKOCHT!! VERKOCHT!!

PR. IRENEWEG
DR. CL. MEULEMANSSTR.
DR. NICOLAASSTR.
BOKSTR.
KEERBERG
BANEHEIDERWEG
RINGSTR.
ZONNEBLOEMSTR.
RIJKSWEG
KUNDERGATS
GRAVERSTR.

VERKOCHT!! VERKOCHT!! VERKOCHT!!

BEDRIJFSONROERENDE ZAKEN

TE HUUR

Perfecte luxe kantoorpand in Heerlen. Oppervlakte 120 m².
Incl. op aanvraag. f 275.000,-
In centrum van Heerlen beleggingspand te huur f 444,-
p.-j. Vr.pr. f 275.000,-

Wij kunnen u meerdere beleggingspanden aanbieden

KERKRADE

Akerstr. 6. Winkel/woonruimte te huur. Winkelruimte 36
appartement met woonk. 24 m², complete keuken, tag-
m². f 259.500,-

Klarenanstelerweg. Kantoren van 200 tot 1000 m².
Huur appartement f 175,-

Klarenanstelerweg. Hal 600 m², geheel geïsoleerd, 7 m²
hoog. Huurprijs op aanvraag

Torenstraat. Bedrijfspand met 500 m² bedrijfsruimte en
m² luxe kantoorruimte. Verkeert in perfecte toestand. Te
tegen zeer gunstige prijs. Int. op aanvraag

VALKENBURG AAN DE GEUL

Wilhelminalaan 36. Perfect gelegen winkel/showroom
royale appartementen te koop/te huur. Int. op aanvraag

EEN HUIS KOPEN OF VERKOPEN? VIJGEN VRAGEN!

St. Franciscusweg 16
Heerlen
Tel.: 045-711617

groene heuvels als bureu

Wie graag buiten wil wonen... maar in zijn hart
toch een stadsmens is, kiest voor een woning in
de Heerlense wijk Caumerveld. In deze op een
natuurlijke heuvel gelegen nieuwe kleinschalige
woonwijk zijn 37 royale, uitstekend afgewerkte
"twee-onder-één-kap" woningen met garage
gerealiseerd, verdeeld in twee typen.

Indeling:
Alle woningen zijn voorzien van een royale
woonkamer met open keuken. Op de eerste
verdieping zijn 3 slaapkamers gesitueerd als ook
een royale betegelde badkamer met bad-, toilet-
en wastafelcombinatie. Enkele woningen
beschikken over een extra studeerkamer. De
ruime zolder van alle woningen is afgewerkt en
behangklaar.
De gehele woning is uitstekend geïsoleerd en

voorzien van degelijk inbraakvertragend hang-
en sluitwerk. Dat een tuin in deze "groene" wijk
niet ontbreekt, is uiteraard zonnklaar.

Huurprijs:
De aanvangshuurprijs voor de woningen varieert
tussen de f 1.030,00 en f 1.190,00 per maand
exclusief servicekosten.

Een project van Centraal Beheer
Pensioenverzekering NV
Centraal Beheer

Nadere informatie kan worden verkregen bij:

M.O.G. BEHEER BV
043 - 63 09 05

Stijlvolle deuren die passen bij uw interieur!

Maak kennis met de
eigenijdse
PORTAS-
renovatie
van deuren en
deurkozijnen

Uw deuren bevallen u niet meer? Ze pas-
sen niet meer bij uw interieur? PORTAS
vervult uw wensen met moderne, stijl-
of glasdeuren. In alle varianten en dessins,
voordelig dan u denkt!

A.s. zondag showroom open
van 11.00-17.00 uur
Exclusief voor Maastricht, Meerssen, Landgraaf, Heerlen,
Kerkrade, Brunssum

PORTAS-vakbedrijf van Wel bv
Hoekweg 4 - 6241 NG Bunde
☎ 043 - 64 78 33

PORTAS-uw renovatiespecialist Nr. 1 - 500x in Europa

Te koop Valkenburg a/d Geul landelijk gelegen appartementencomplex (8 st.)

plus 1 ruime 3-slpk. woning.
Tevens zaal, binnenpl., werkpl. elk ± 90
m², parkeerterrein, speelweide en tuin.
Uitbreiding mogelijk: ca. 9 app.,
grondopp. 2595 m², inhoud ± 3275 m³.
Huurpr. f 115.000,- p. jr. max.
f 200.000,- p. jr. na investering.
Rendement 13,5 tot 16% mogelijk.
Koopprijs f 850.000,- k.k. incl.
meub./stof. app.

FRANKEN
MAKELAARDIJ O.Z.

Bredestr. 32, Vrijthof, Maastricht
tel. 043-211230, fax 043-214471

AMSTENRADE, ACHTER DEN HOF 108

Vrijst. woonh., c.v., garage. Uitermate efficiënte ind.
aanvr. Bw. 92. Vraagprijs f 259.000,-.

AMSTENRADE
Halfvrijst. woonh., c.v., garage, parket, badk.,
keuk., 3 slk., b.j. 92. Vraagprijs f 259.000,-.

AMSTENRADE, PARAI 10A
Vrijst. woonh., m², c.v., garage, parket, badk.,
keuk., 3 slk., b.j. 92. Vraagprijs f 220.000,-.

MERKELBEEK, WILMENWEG 31b
Odergel. uist. onderh. halfvrijst. landh., c.v., garage,
B. lokatie is werkelijk perfect te noemen, div. kelders,
Beg. grond: woonk., open keuken, aanbouw, o-
derslk., badk., ligbad, douche. 1e verd.: 3 slk., gr. h-
byruimte. Aanv. direct. Bw. 80. Inh.: 625 m². Opp. 300
m²!!! Vraagprijs f 379.000,-.

**DOOR DE ZEER KORTE AFSTAND ZIJN WIJ ALS
HET WARE OOK IN HOENSBROEK EN
BRUNSSUM GEVESTIGD.
DAAROM KIEST U NATUURLIJK OOK HIER HET
FAMILIEBEDRIJF VOOR UW BEMIDDELING!!!**

GELEEN, MARISSTRAAT 43
Goed onderh. woonh., prima ligging in Zuid. Nieuw dak
Uiteraard c.v., aanv. direct. Vraagprijs f 159.000,-.

GELEEN, NORBERTYENSTRAAT 76
Op sfeervolle locatie gel. royaal woonh., gr. tuin,
voor ind. Opp.: 455 m². Vraagprijs f 179.000,-.

SNEL BETAALT KAN SCHERP BIEDEN!!!

GELEEN, WILHELMINASTRAAT 18
Nabij centrum. De woning voor de starters, c.v., garage,
tuin, prima ind. VOOR SNELLE BESLISSER VRAAG-
PRIJS f 139.000,- KLIK EN DOE UW BOD!!!

MUNSTERGELEEN, OVERSTRAAT 11 (met v.w.)
achterom)
In bijz. gezellige dorpskern gel. woonh., met kelder, b-
keuk., gr. berging, 4 slk., zolder, vaste trap (vernieu-
dak), aanv. direct. Vraagprijs f 149.000,- k.k.

SITTARD, BATTASTRAAT 9
Prima gel. halfvrijst. woonh., c.v., garage, gr. berging,
bijbouw, aanbouw, kelder, zolder. Vraagprijs
f 198.000,-. BEL VOOR OVERIGE GEGEVENS!!!

SITTARD, W. GOOSSENSSTRAAT 10
Rustig gel. woonh., c.v., beh. tuin, kelder, zolder, k-
nen voll. gerenov. Aanv. direct. Ind. op aanvr. Vraag-
prijs f 215.000,-.

SITTARD, G. VAN HOVELSTRAAT 10
Halfvrijst. villa, c.v., garage, bijz. royale ind. op aanvr.
Uitst. lokatie nabij centrum. Uiteraard degel. bouw-
Aanv. direct. Vraagprijs f 350.000,-.

GELEEN, ELISABETHSTRAAT 38
H.H. Beleggers, uw kans. Nabij hartje centrum uitermate
te degel. gebouwd, winkel/woonh. (verhuurd), c.v.,
aparte opgang. Huurprijs op aanvr. Wettelijke huurprijs
saanpassing (verhoging) mogelijk. Vraagprijs
f 325.000,- te koop tegen zeer aantrekkelijk prijs!!!

STEIN, KEERENDERKERKWEI 17
Vrijst. bungalow, uist.
onderh. gerenov. en ge-
mod. Uitermate geschikt
voor ouder echtp. Ind.
op aanvr. Besl. tuinh.
Vraagprijs f 339.000,-.

SWEIKHUIZEN, KERKSTRAAT 35
Land. vrijst. uist. lokatie, gr. tuin, object is voll. her-
bouwd. Bijz. efficiënte ind. op aanvr. Opp. 590 m².
Vraagprijs f 445.000,-.

N.M.W. QUADEN & ZN.
Makelaardij onr. goed
Gelrestraat 4, Munstergeleen, Lid NVM
046-519644 (zaterdags geopend van 10.00-13.00 uur)

ZUID LIMBURG

vanaf f 250.000,- k.k.
Diverse interessante aanbiedingen, waarmee op
verzoek van opdrachtgevers i.v.m. privacy niet
wordt geadvertiseerd. Geef ons uw wensen te
kennen: misschien kunnen wij u van dienst zijn.

NOORBEKE (Mergelland) f 315.000,- k.k.
Landelijk gelegen semi-bungalow op 1000 m²
grond.

SPAUBEEK f 330.000,- k.k.
Karakteristieke dorpswoning met 2862 m² en
garage. Woonkamer, keuken, douche en 4
slaapkamers.

KLIMMEN f 435.000,- k.k.
Vrijstaand landhuis, onder moderne architectuur
gebouwd, op 1150 m². O.a. studeerkamer, 4
slaapkamers. Uitstekend onderhouden; uitgevoerd
met eerste-klas materialen.

LANDGRAAF (Schaesberg) f 475.000,- k.k.
Landhuis op 2600 m², met blijvend vrij uitzicht.
Zeer royale indeling, o.a. woonkamer (70 m²),
studeerkamer, eetkamer, 5 slaapkamers, 2
garages.

AMSTENRADE f 550.000,- k.k.
(eventueel te huur).
Vrijstaand, zeer ruim herenhuis met kantoor, atelier
en werkplaats. Perceel 2050 m², met
parkeergelegenheid.

Voor serieuze gegadigden vragen wij o.a.

Heerlen:
• (Zuid) niet te grote
(semi)-bungalow ± f 375.000,-
• (Erik Molenbergpark) ruim pand ± f 450.000,-

Valkenburg (en omgeving):
• appartement of bungalow ± f 350.000,-
• woonhuis met flinke tuin ± f 350.000,-

Zuid Limburg:
• (mergelland) pand met uitzicht ± f 450.000,-
• exclusiviteit tot ± f 800.000,-
• diverse panden vanaf f 250.000,-

**Maak eens met ons kantoor een afspraak om
kosteloos, vrijblijvend en vertrouwelijk de
mogelijkheden van Uw pand te bespreken.**

Truost
Onroerend Goed
Heerlen
TELEFOON 045-717976

pröpper makelaardij o.g.

TE KOOP

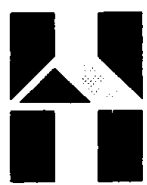
Berg en Terblijt, Bergerveldweg 2

IN DE HERFST WIL JE EEN HYPOTHEEK DIE JE EEN LENTEGEVOEL GEEFT.

Dat is de kracht van De Hypotheker: hij heeft altijd de hypotheek die optimaal recht doet aan uw wensen en fiscale mogelijkheden. Als onafhankelijk hypotheek-specialist doet hij namelijk zaken met vrijwel alle banken en hypotheekinstellingen. Uit hun enorme aanbod kiest hij, samen met u, de meest ideale hypotheek. En die sluit hij ook voor u af. Zijn dienstverlening is geheel gratis.

VOOR EEN HYPOTHEEK GA JE NAAR DE HYPOTHEKER. *De Hypotheker*

Heerlen, Bongerd 22, 045 - 741454.
Maastricht, Markt 28, 043 - 255252.
Sittard, Linde 18, 046 - 525252.

BEMIDDELING O.G. - HYPOTHEKEN - VERZEKERINGEN

BRUNSSUM

Rustig gesit. halfv. keuring onderhouden woonhuis (bwj. 87) met grote garage en tuin. Ind. b.g.: hal, toilet, woonkamer, prachtig geïnstalleerd keuken. Verd.: badkamer, 3 slaapk., zolder, c.v. Rndom rolluiken. Prijs f 178.000,- k.k.

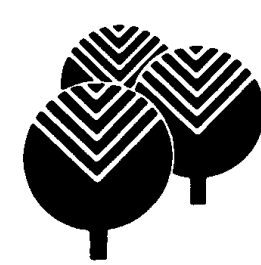
Nabij centrum een tussengelegen woonhuis (bwj. 85) met carport en tuin. Ind. b.g.: hal, toilet, L-vormige woonkamer. Souterrain: eetkeuken, ruime berging. Verd.: 3 slk., badkamer, c.v. Vraagprijs f 158.000,- k.k.

Julianastraat 34
Karakteristiek herenhuis in centrum, met tuin (privacy). Ind. b.g.: ruime hal, kantoor, keuken, badkamer, geïnstalleerd. Ver.: 3 slk., badkamer, geïnstalleerd. Ver.: 3 slk., badkamer, geïnstalleerd. Ver.: 3 slk., badkamer, geïnstalleerd. Vraagprijs f 199.000,- k.k. Dit pand moet u van binnen zien!!!

ing. WIL SPAAI
Akerstraat Nrd. 11
6446 XB Brunssum
Tel. 045-220550

Boosten Parket Hoensbroek

Weustenraedstraat 45; vanaf Akerstraat, Kouvenderstraat in, te weg rechts, dan te weg links.

- Alle soorten parket en reparaties.
- Brede eiken planken geborsteld.
- Overschuren of borstelen van bestaande vloeren.
- Leveringsvoorwaarden van de Consumentenbond.

MET 5 JAAR GARANTIE.

045-214395

Showroom open van 10-18 uur.
Donderdag koopavond. Dinsdag gesloten.

KRUIJEN

INTERMEDIAIR IN HET
BETTERE ONROEREND GOED

SITTARD (Kollenberg)

Zeer fraai gelegen bungalow. Living ca. 45 m², 2 slaapk. + badkamer. Souterrain: 3 slaapk. + 2e badkamer, berging, garage. Perceelsoppervlakte 1355 m². Vraagprijs f 459.000,- k.k.

Voor onze relaties zoeken wij op korte termijn bungalows, landhuizen etc.

SUSTEREN (bungalowwijk)

Fraai vrijstaand landhuis (1978). Living ca. 45 m², open keuken, 4 a 5 slaapkamers, hobbyruimte, garage. Oppervlakte ca. 800 m². Vraagprijs f 379.000,- k.k.

ECHT (centrum)

Fraai vrijstaand landhuis met garage, ruime living en keuken, 3 slaapkamers, kelder. Oppervlakte ca. 500 m². Prijs f 310.000,- k.k.

SCHAESBERG (village)

Fraai vrijstaande villa (1955) met riolen dak, zonnige tuin met tussentijdse verlenende garage (3 auto's). Kamer ca. 4,50 x 8,60, 3 slaapk. (meerdere mogelijkheden). Prima staat. Tuin 636 m². Vraagprijs f 339.000,- k.k.

KAPPELLERWEG 34

SITTARD

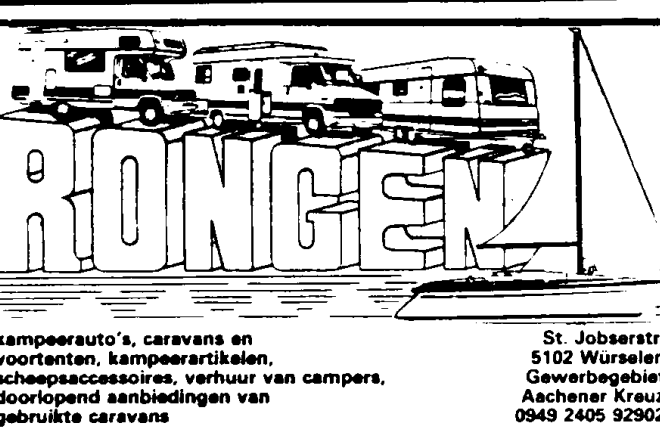
TEL. (046) 52 92 78

MAKELAAR EN BEEDIGD TAXATEUR (ONROEREND GOED)

RUSTIEKE KANTOORVILLA (ca. 225 m²)

CENTRUM HEERLEN. 8-tal eigen parkeerplaatsen, luxe afwerking met natuursteen, parket, houten lambrizering, open haard etc.
Ligging: 1 min. van station, naast schouwburgplein.
Koopprijs: f 350.000,- k.k. Huurprijs: f 40.000,- p. jaar.
Te bevr.: ma.-vr. 9.00-12.00 u. Suyderland b.v., 045-743060.

St. Jobsaars
5102 Wurselen
Geverbeide gebied
Ancher Kreuz
0949 2405 92902

RECYPIPE® P.V.C. AFVOERBUIZEN 63% KORTING

Diam. mm	uitw. x wand	bruto	netto
32 x 1,8	2,50	0,93	
32 x 2,2	3,45	1,28	
40 x 1,8	3,00	1,11	
40 x 2,2	4,35	1,61	
50 x 1,8	4,10	1,52	
50 x 2,2	5,65	2,09	
75 x 1,8	6,35	2,35	
75 x 2,2	8,50	3,15	
90 x 1,8	7,10	2,63	
90 x 2,2	11,00	4,07	
110 x 2,2	9,35	3,46	
110 x 3,2	12,35	4,94	
125 x 2,2	11,70	4,33	
125 x 3,2	15,20	5,62	
160 x 2,2	19,65	7,27	
160 x 3,2	23,50	8,70	
200 x 3,2	22,40	8,29	
200 x 4,0	28,65	10,60	
250 x 4,0	34,10	12,62	
250 x 5,0	44,25	16,37	
315 x 4,0	53,65	19,85	
315 x 6,0	68,85	25,47	
400 x 7,8	127,75	47,27	
500 x 11,00	215,00	79,55	

Compleet assortiment hulpstukken in voorraad
Standard lengte 5 (8) meter
Franco vanaf f 300,-
Genoemde prijzen zijn excl. BTW
Bel voor gratis catalogus

De Wildkamp
KUNSTSTOFLEIDINGSSYSTEMEN
Susteren 04499-2760
Beringe 04760-72296
Lutten 05231-2099
(hoofdkantoor)

PARKET KURK KUNSTSTOF

Kurk vanaf FL 19,-
Kunststof vanaf FL 49,-
Parket 22 mm vanaf FL 59,-
NPS Vloeren Studio
Willemstr. 72
Heerlen
045-720010

Wie is „De Wildkamp“

De Wildkamp is een technische handelsonderneming met 15.000 artikelen.
Meer weten
Bel voor gratis catalogus

De Wildkamp
KUNSTSTOFLEIDINGSSYSTEMEN
Susteren 04499-2760
Beringe 04760-72296
Lutten 05231-2099
(HOOFDKANTOOR)

VAKANTIE & RECREATIE

Advertentiecombinatie van 42 Regionale Dagbladen. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196596 fax: 072-196484

WADDENEILANDEN

AMELAND T.h.: stenen vak bung. met 2 of 3 sl kmrs, voll. inger. Ook reserv. '94 Incl. 05180-1206 n.o. zondag.

Een paar dagen naar "DE WADDEN"*** op Vlieland en u bent een ander mens! Herfstmidweekarr. 3-dgs. of 5-dgs. L/O v.a. f 130,- pp, H/P v.a. f 184,- pp Hotel "DE WADDEN" - Vlieland, res./info.: 05621-1298

Texel De Koog, ***HOTEL BOSCHRAND, 4-dgs. arr. luxe kamer d/t + tv, HP f 229,- Incl. 1x sub tropisch zwembad + 1x tennis of squash + 1x fiets. Idem 5 dgs. arr. incl. gratis boot + unieke rondvlucht, f 349,- Incl. 02220-17281.

ZONDER ZWEMGOED... GEEN ZWEMPARADIJS (ook in de winter). 't Zwemparadijs in Calluna park, De Koog-De Koog, 02220-17888

TERSCHELLING, Studioverhuur Zee en Wind. 2 pers. wk f 425,- M. week f 320,- w. weekend f 240,- incl. res. kosten en linneng, incl. fietsen. Tel. 05620-8861

RECR. ONROERENDGOED

Te koop in Hoevelaken voll. ingerichte houten CHALET 6x8 m, op recreatie camping, f 55.000. 02230-60572

DRENTHE
"HOOR DE STILTE"
Op bungalowpark Lanka
Ruimen rust-Ruimte
Info/folder: 05281-1321

FRIESLAND

Camping Het Goudmeer, ruime plaatsen rondom zwembad, en roeiverf a. d. rand van het Fochteloërveen. In 1994: 3 wkn kamperen = 10% korting, gratis vervoer stacar., caravans te huur, rekr. team aanw. 05160-88281.

VRIJST. BUNG'S, 4/6/8 p., aan vis/voorwater in uniek merengebied + privé-aanlegpl. 05154-69566, fax 69925

OVERIJSSSEL

LET OP, SPECIALE AANBIEDING!
Na 8-11-1993 voor f 165,- p.w., weekend of midweek, te huur 33 vrijstaande bungalows met alle comfort incl. kabel, kleurentelevisie, rest. speeltuin enz. Vraag gratis fold. Vak.oord De Lindenberg Borkeldsweg 57, 7451 TA, Holten. De gr. fold. '94 ligt voor u klaar, 05483-61364.

HOTEL TUBBERGEN*** in Tubbergen
Midwinterarr. met H.P. *25% KORTING*, 4 dgn f 174,50, 5 dgn f 232,50 en 8 dgn. slechts f 399,-. Alle kamers met do/toil., ktv., radio en telef. Voor info en res.: 05493-1480.

OMMEN, 2-10 p. bos bung's zwemb. Midw.(week)end
Veel recreatie 05291-52926

Denekamp, Bung.park, BAVELDS DENNEN
T.h. 6 p. luxe bungalows, vrij gelegen op 900 m² incl. overd. zwembad, tennisbaan, midgetgolf.
Vraag vrijblijvend info. Tel.: 05413-52393.

GELDERLAND

WINTERSWIJK vrijst. luxe recr. bung. in bos, speelt., cv. ktv, 3 slpk, eigen inrit, vanaf f 285,- pw. all in: 074-664360

Veluwe Vaasen "De Bosrand" LUXE APPARTEMENTEN en kampeerpl. o.a. overd. verw. zwemb. 05788-1343.

EVEN D'R UIT!

4-dgs. arr. (3 nachten) v.a. f 175,- p.p. HP
Geldig van 25/10 tot 25/3/94 excl. feestdagen.
Gratis sauna, tennis, midgetgolf. Bij sneeuw LANGLAUFEN Hotel Bosoord Loenen, Veluwe.
Info. Tel.: 05765-1264.

NOORD-HOLLAND

ST. MAARTENSZEE T.h. 6 pers. luxe bungalows aan zee.
KERSTARRANGEMENT f 490,- Tel. 02246-1596.

ZUID-HOLLAND

*** * Speciaal * ***
WINTERARRANGEMENT OP DUINRELL
7 overnachtingen voor de prijs van een weekend in een luxe 4-6 pers. Duingalov incl. 2 x ontbijt en 1 x welkomstdiner, gratis Tikibad en o.a. 2 gratis fietsen. Tevens korting bij Ski-School Duinrell en op attracties en musea in de omgeving. Informeer ook naar onze speciale kerstarrangementen.
Tel: 01751-19314/Fax: 12339

Dus één week Duinrell plezier, voor de prijs van een weekend!
Duinrell, daar kikker je van op.

LIMBURG

HOTEL DE OUDE HOEVE*** (NRD-L)
3-daags arr. La Santé, 2 overn., 2 x ontbijt, 2 x 3-gangen diner incl. toegangskaart voor het weldadige Thermalbad Arcen, v.a. f 197,50 p.p. Kl. folder tel. 04703-2098

SCHIN OP GEUL, Hotel De Kroon, KERSTARR. 5-8 daags v.a. f 500,- pp. Nog enkele kmrs vrij. Boek nu! 04459-1518

LANDGRAAF, Camping en bungalowpark "De Bousberg" Vrijstaande bungalows in de heuvels. W'kend v.a. f 144,- en f 234,- per week. Tel. 045-311213.

Arcen en Velden. Familiehotel (geheel verbouwd). Tal van arrangementen, 3 dagen, 2 overnachtingen, 2 luxe diners, 2 x ontbijt vanaf f 155,- p.p. Folders op aanvraag. Hotel-Restaurant Van den Homberg. Tel. 04702-1291.

VALKENBURG, app/hotel "DE HEER", rustig gelegen. Kamers met douche/wc/tv. LO p.p. n. f 45,- 4 nachten f 162,- p.p. en 7 nachten f 252,- p.p. Incl. 04406-15177.

Slenaken, Hotel LA BONNE AUBERGE in het mooie Zuid-Limburgse heuvelland. Kamers met bad/douche, toilet, tv, radio, mini-bar, lift. SPECIALE november midweekarr. met 30% KORTING 30% Tevens aantrekkelijke KERST-arrangementen. Bel snel! 04457-3541.

JONGERENVAKANTIES
** SNOWMASTERS **
Het meest gave skikamp voor jongeren v.a. 14 jaar in Oostenrijk en Frankrijk. Bel WTT: 050-148844 (lid SGR)

JEUGDSKIVAKANTIES
van 8-18 jaar "volledig verzorgd met begeleiding. Gratis folder? CIRKEL HOLLAND: 08348-2300.

FRANKRIJK

In het skigebied LA PLAGNA app. te huur 6 à 10 pers. in rustige gelegen chalet, 10 Minuten v.d. lift (110 liften) Incl. tussen 18.00 - 20.00 uur tel. 035-562151.

DUITSLAND

EGGEBERGIRGE/SAUERLAND T.h. bungalows v.a. 2/1 m 7 p. in rustig park. Ned. beheer. Wandel- of excursiegebied ca. 250 km v.a. Arnhem. Spec. korting in mei of sept. Info/doc. C. Hage 05753-2098.

Mooie, betaalbare vak. woningen/pensions Beieren/ Sauerl./Eifel/Zw. Woud, ook wintersport. 038-532932.

Hotel Grossfeld
Droomvakantie in 't bergstadje net over de grens
Het gezellige familiehotel in Bad Bentheim met zijn heuvelachtige, bosrijke omgeving. Kamers met ligbad, toilet, KTV, mini-bar en telefoon. Zwembad (30'), sauna, solarium, bowling, bar en Konditorei.
DM 225,- p.p.
Incl. elke dag gevarend onbuitel en culinar diner.
Tevens aantrekkelijke weekend- en meerdagse arrangementen.
Hotel Grossfeld, Schloßstraße, 6. 48443 Bad Bentheim, Duitsland. Fax 09-49522439. Bel 053-353246 (NL) of 09-495222828 (D) voor prospectus.

WAARHEEN MET KERST!!!

NEDERLANDS HOTEL In het mooie Sauerland
ZUM HESBORN KUCKUCK (18 km van Winterberg)
Comf. inger., ANWB AA-erk. hotel beschikt over: 53 k., lift, gr. verw. zwembad, sauna, sol., kegelb., bilj. Uniek gel. a. d. voet v.d. Bollerberg (758), midden i. d. bergen en bossen van HOCH-SAUERLAND. Nodigen wij ook u uit een plezierige ontspannende vakantie bij ons door te brengen! 5 dgn. v.a. DM 310,- HP incl. keuzemenu, ontb., saladebuffet. Hoge kind kort. Oelfest. 22 D59989 Hallenberg/Hesborn. Tel.: 09-49 2984 475. Ned. gespr. Fax 573 VRAAG NAAR ONS SPECIAAL KERSTARRANGEMENT.

Bad Bentheim
net over de grens!
HOTEL AM BERGHANG
Schitterend op de zuidhelling gelegen familiehotel. De royale kamers en suites, alle met douche, ligbad, toilet, kabel-tv, mini-bar en telefoon, binnenbad (29°C) en relaxator. De bar, lounge en restaurant (met meestertelke kok) garanderen u een zorgeloos verblijf.
NU DOUBBEL GENIETEN!
Happy-Weekend 3 dagen, DM 184,- p.p.
Luxe Mini-Vakantie 4 dagen, DM 249,- p.p.
Incl. voorstell. onbuitel en dagelijkse variërende keuzemenu's.
Gastvrij, sfeervol en... dichtbij!
Hotel Am Berghang, Postbus 1412, D-48445 Bad Bentheim.
Gratis brochure? Bel 09-49-5922-2047, fax 09-49-5922-4867.

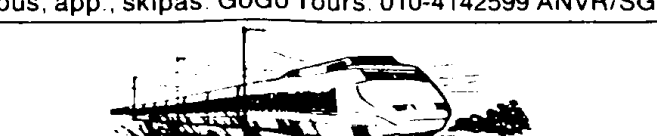
OOSTENRIJK

De meest complete en goedkope wintersportreizen all-in 10 dgs busreis. HP, 7 dgn skipas, 6 dgn skiles, 7 dgn skuitrusting v.a. f 805,-. Dolomiten Skisafari, 10 dgs busreis, HP, 7 dgn skipas, 6 dgn skibegleiding, 7 dgn skuitrusting v.a. f 920,-. Langlauf safari, 10 dgs busreis, HP, 3 x 1/2 dag L.L.-ies, 7 dgs L.L.-uitrusting, 3 L.L. excursies v.a. f 635,-. Groeps-korting v.a. 10 pers. Alle reizen ook per eigen auto mogelijk. Bel voor gratis gids Reisburo Joy Tours 070-3633939 lid SGR/ANVR.

WINTERSPORT

Skien in ANDORRA, nog betaalbare en sneeuwzekere wintersport! Hotels en appartementen per trein, bus en auto. Folder: Sunski Tours 05470-60050 SGR.

SKIEN Frankrijk, Oostenrijk, Tsjechië en v.a. f 349,- incl. bus, app., skipas. GoGo Tours: 010-4142599 ANVR/SGR.

+ + DE SNEEUWSPECIALIST + +
Razend voordelig skien in O'rijk, Italië en F'rijk; bus, HP/app., skipas al v.a. f 439,-. Vr. de gratis brochure aan BIZZ TRAVEL 050-144255 (lid SGR).

Ook in z'on sneeuwbus vandaag!
Voor de meest complete wintersportvakanties!
Busreis + HP + Skipas + Skiles + gratis CD
v.a. f 695,- p.p.
Bel 01650-55855 lid ANVR/SGR.

TELETRAVEL

REKRO REIZEN zeer voordelige SNEEUWVAKANTIES!
10 Dg. incl. luxe bus, hotel en HP, prijs v.a. (evt. met eigen auto f 120 korting per pers.) Auffach f 543, Dollach f 504, Ellmau f 562, Fügen f 567, Gerlos f 606, Itter f 696, Kirchberg f 686, Niederau f 471, Ramsau am D. f 563, Thumersbach f 576, Uderns f 567, Westendorf f 629, en nog veel meer! Bel tot 22.00 uur.
REKRO REIZEN 010-4142233. lid SGR.

DE FRASSE ALPEN, app. in SKIEN IN POLEN 10 dgn, chalets en boerderijtjes. Incl. hotel VP, skiles, skifit en vervoer v.a. f 390,- p.p. Incl. Euro 90 077-548884.

DE FRASSE ALPEN, app. in SKIEN IN POLEN 10 dgn, chalets en boerderijtjes. Incl. hotel VP, skiles, skifit en vervoer v.a. f 390,- p.p. Incl. Euro 90 077-548884.

REKRO REIZEN zeer voordelige SNEEUWVAKANTIES!
10 Dg. incl. luxe bus, hotel en HP, prijs v.a. (evt. met eigen auto f 120 korting per pers.) Auffach f 543, Dollach f 504, Ellmau f 562, Fügen f 567, Gerlos f 606, Itter f 696, Kirchberg f 686, Niederau f 471, Ramsau am D. f 563, Thumersbach f 576, Uderns f 567, Westendorf f 629, en nog veel meer! Bel tot 22.00 uur.
REKRO REIZEN 010-4142233. lid SGR.

DE FRASSE ALPEN, app. in SKIEN IN POLEN 10 dgn, chalets en boerderijtjes. Incl. hotel VP, skiles, skifit en vervoer v.a. f 390,- p.p. Incl. Euro 90 077-548884.

DE FRASSE ALPEN, app. in SKIEN IN POLEN 10 dgn, chalets en boerderijtjes. Incl. hotel VP, skiles, skifit en vervoer v.a. f 390,- p.p. Incl. Euro 90 077-548884.

DE FRASSE ALPEN, app. in SKIEN IN POLEN 10 dgn, chalets en boerderijtjes. Incl. hotel VP, skiles, skifit en vervoer v.a. f 390,- p.p. Incl. Euro 90 077-548884.

DE FRASSE ALPEN, app. in SKIEN IN POLEN 10 dgn, chalets en boerderijtjes. Incl. hotel VP, skiles, skifit en vervoer v.a. f 390,- p.p. Incl. Euro 90 077-548884.

DE FRASSE ALPEN, app. in SKIEN IN POLEN 10 dgn, chalets en boerderijtjes. Incl. hotel VP, skiles, skifit en vervoer v.a. f 390,- p.p. Incl. Euro 90 077-548884.

DE FRASSE ALPEN, app. in SKIEN IN POLEN 10 dgn, chalets en boerderijtjes. Incl. hotel VP, skiles, skifit en vervoer v.a. f 390,- p.p. Incl. Euro 90 077-548884.

DE FRASSE ALPEN, app. in SKIEN IN POLEN 10 dgn, chalets en boerderijtjes. Incl. hotel VP, skiles, skifit en vervoer v.a. f 390,- p.p. Incl. Euro 90 077-548884.

DE FRASSE ALPEN, app. in SKIEN IN POLEN 10 dgn, chalets en boerderijtjes. Incl. hotel VP, skiles, skifit en vervoer v.a. f 390,- p.p. Incl. Euro 90 077-548884.

DE FRASSE ALPEN, app. in SKIEN IN POLEN 10 dgn, chalets en boerderijtjes. Incl. hotel VP, skiles, skifit en vervoer v.a. f 390,- p.p. Incl. Euro 90 077-548884.

DE FRASSE ALPEN, app. in SKIEN IN POLEN 10 dgn, chalets en boerderijtjes. Incl. hotel VP, skiles, skifit en vervoer v.a. f 390,- p.p. Incl. Euro 90 077-548884.

DE FRASSE ALPEN, app. in SKIEN IN POLEN 10 dgn, chalets en boerderijtjes. Incl. hotel VP, skiles, skifit en vervoer v.a. f 390,- p.p. Incl. Euro 90 077-548884.

DE FRASSE ALPEN, app. in SKIEN IN POLEN 10 dgn, chalets en boerderijtjes. Incl. hotel VP, skiles, skifit en vervoer v.a. f 390,- p.p. Incl. Euro 90 077-548884.

DE FRASSE ALPEN, app. in SKIEN IN POLEN 10 dgn, chalets en boerderijtjes. Incl. hotel VP, skiles, skifit en vervoer v.a. f 390,- p.p. Incl. Euro 90 077-548884.

DE FRASSE ALPEN, app. in SKIEN IN POLEN 10 dgn, chalets en boerderijtjes. Incl. hotel VP, skiles, skifit en vervoer v.a. f 390,- p.p. Incl. Euro 90 077-548884.

DE FRASSE ALPEN, app. in SKIEN IN POLEN 10 dgn, chalets en boerderijtjes. Incl. hotel VP, skiles, skifit en vervoer v

Normaal wil met Willeke naar Eurovisie Songfestival

ENSCHDEDE - „Mogen we niet mee als begeleidingsband?” Het klinkt vriendelijk, maar manager Martin Jansen van de rockgroep Normaal bedoelt het sarcastisch. De oud-slager reageert gestoken op het nieuws dat Willeke Alberti ons land mag vertegenwoordigen op het Eurovisie Songfestival in de Ierse hoofdstad Dublin.

Vorig jaar voorspelden de Achterhoekse hokers al precies dat dat stond te gebeuren. Er zal wel weer een 'olde gebaksdeuze' als Willeke Alberti worden gekozen, werd toen gezegd. Normaal had daar tabak van en stelde zichzelf kandidaat. Het werd tijd dat Nederland eens een 'ander gezicht' liet zien op het Songfestival, aldus Normaal. Jansen en zanger Bennie Jolink reisden naar het Zweedse Malmö om de nodige contacten met de organisatoren te leggen en zichzelf voor het Europese volk te presenteren.

Nu toch Willeke Alberti? „Een grof schandaal,” reageert Jansen. „Wij mochten niet mee van de kliek rond John de Mol (organisator van het Nederlandse aandeel, red.) en nu grabbelen ze weer uit de oude doos. Straks pompen ze de Zangeres zonder Naam nog op...”

• Voor Normaal is Willeke Alberti een 'olde gebaksdeuze'.

'Concert aan Klaagmuur in Jeruzalem maakte de meeste indruk'

Feestelijk jubileum zanger Hans Scheijen

DOOR HARRIE CREMERS

SIMPELVELD - Over de hoogtepunten uit zijn zangerscarrière van de afgelopen 25 jaar hoeft Hans Scheijen (57) niet lang na te denken. De opera- en concertzanger uit Simpelveld, ooit seinhuiswachter bij de Nederlandse Spoorwegen, vindt het nog steeds een hele eer dat hij in 1968 aan het conservatorium in Maas-tricht cum laude slaagde. „En dan dat tv-programma in 1988 van de Evangelische Omroep ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de staat Israël. Een geslaagde trip naar het Heilig Land, een belevenis daar aan de Klaagmuur van Jeruzalem. De emotionele betrokkenheid toen was het mooiste dat ik ooit heb mogen meemaken.”

Hans Scheijen is er duidelijk nog van onder de indruk wanneer hij dit vertelt. De warme sonore bas werd in 1968 ontdekt door het destijds befaamde solistenpaar Tom Brand en Nan Merriman. Beiden raakten zo onder de indruk van het talent van de 'eenvoudige Zumpelvelder jong' dat ze hem op slag lanceerden in de wereld van opera en theater. Of was het toch een tikkelje anders? „Neen hoor, ik herinner me die periode ook heel goed. Maar wanneer je het hebt over mijn doorbraak ofwel de periode dat ik landelijke bekendheid kreeg, dan moet ik terug naar

• De uitreiking van de cd 'Hans Scheijen in concert': rechts de zanger, die de eerste exemplaren uitreikt aan pastoor W. Vreuls en burgemeester mr. P.A.G. Cammaert.

Foto: CHRISTA HALBESMA

1973. Collega's hebben toen de tv getipt en nog geen week later zat ik bij Mies Bouwman in het programma. Samen met Venlonar Willy Caron - die schijnt tegenwoordig in het westen te wonen - zong ik een duet uit 'De parelvisser' van Bizet. Nog geen

veertien dagen later zat ik voor de vissekom van Willem Duys, in diens 'Vuiet', weet je wel. En toen mocht ik nog eens en nog eens op tv en radio. Het ging in snel tempo, de eerste elpee was er met de Mastrechter Staar.” Hans Scheijen werd van de ene

dag op de andere een ster. Daarmee had hij niet gerekend, eenvoudig als hij was en nog steeds is. Iedereen in de branche had lof voor zijn muzikale kwaliteiten en binnen de kortst mogelijke keren verhuisde hij van Simpelveld naar Duitsland, reis-

de hij van het ene theater naar het andere. „Detmold, Saarbrücken en in nog wel twintig andere steden heb ik in de voorbije vijfentwintig jaar gezeten. Nu ben ik weer terug in Simpelveld. Aan gebrek aan werk heb ik niet te klagen. Ik dirigeer tegenwoordig drie koren, één in Eys en twee in Banholt.”

Na vijftientwintig jaar, wat zou Hans eigenlijk niet of nooit meer willen doen? „Mag ik het heel eerlijk zeggen?” Het klinkt bijna verontschuldigd. „Kijk, ik heb veertig operatoren gezongen, aan achttien muziekproducties meegewerkt en een aantal platen, cd's heeft dat tegenwoordig, gemaakt. En dan denk ik: voor mij hoeft de opera niet meer. Dat almar moeten opdraven voor elk luttel rolletje.”

Jubileum-cd

Stilzitten doet Hans zeker niet. De cd '25 jaar Hans Scheijen in concert' is zojuist verschenen en de eerste exemplaren zijn inmiddels aangeboden. Burgemeester mr. P.A.G. Cammaert ontving een eerste exemplaar en ook pastoor W. Vreuls. Marjon Lambriks, Leon Lommaert en vele genodigden waren op die feestelijke bijeenkomst aanwezig. „Die cd, toch een kroon op mijn werk, heb ik zeker te danken aan de inzet van Frits Vreuls, Frits Lennartz, Jan Nijsten en vele anderen van het jubileumcomité. Dat moet je zeker niet vergeten te melden,” haast Hans Scheijen nog mee te delen.

Ter ere van de 'zilveren zanger', die als Limburger in de loop der jaren internationale bekendheid verwierf, vindt zondagmiddag om 17.00 uur in de St.-Remigiuskerk van Simpelveld het jubileumconcert 'Hans Scheijen in concert' plaats. Behalve de jubilaris werken hieraan ook mee het mannenkoor St.-David, mandolinevereniging Sorriënto, harmonie St.-Caecilia, pianist Jean Lardinois en sopraan Marie-José Bastiaans-Spee.

En dan? Hans Scheijen op naar de volgende 25 jaar? „We doen ons best,” glimlacht de zanger, die nog lang niet is uitgezongen.

made in

onder redactie van Harrie Cremers

GERMANY

Marika Röck tachtig

Revue- en filmster Marika Röck is deze week tachtig jaar geworden. De danseres met 'de sprekende benen', zoals ze ook wel wordt genoemd, stond in haar glorietijd vrijwel overal ter wereld op de podia. Haar temperamentvolle manier van dansen imponeerde miljoenen. Marika Röck, op 3 november 1913 geboren in Cairo, verbleef heel wat jaartjes in Hongarije, waar zij reeds als achtjarige kind optrad bij de Opera van Boedapest. In die stad was haar vader trouwens werkzaam als architect. Net als Zarah Leander kreeg Marika Röck in de jaren dertig een contract bij de Duitse maatschappij UFA. In films als Hallo Janine, Kora Terry, Die Frau meiner Träume, Hab mich lieb en Frauen sind doch bessere Diplomaten, bewees zij andermaal haar talent. Als zangeres schitterde zij in operettes als Gasparone, Maske in Blau en Die Czar-fürstin. Marika Röck, die de laatste hand legde aan haar memoires die in boekvorm zullen verschijnen, is nu al een 'levende legende'. Van het idool van welk verschijnsel ook heel wat liedjes op de grammofoonplaat, onder andere in de jaren zestig bij CBS. Wijlen Peter Kreuder (geboren in Aken) en Franz Grothe (Berlijn) schreven heel wat nummers waarmee Marika Röck grote bekendheid verwierf: Ich brauche keine Millionen, Einen Walzer für Dich und für mich. So schön wie heute. In der Nacht ist der Mensch nicht gern alleine, zijn maar enkele van de vele titels. Rond de tachtigste verjaardag van Marika Röck zijn er in de komende weken, na het donderdagavond met haar door de ARD uitgezonden interview,

• Marika Röck, hier als revuester in de film Janine.

een aantal films te zien waarin deze diva de hoofdrol heeft. Zondagmiddag Die Frau meiner Träume en maandag 22 november Frauen sind doch bessere Diplomaten. Steeds om 15.05 uur op Duitsland 1.

Comeback voor Markus Wendorf

Rond Markus Wendorf, zanger van het romantische lied, was het de afgelopen anderhalf jaar opvallend stil. Maar daar komt in januari verandering in. Dan verschijnt op het label Arminia van de 33 jaar geleden in Kaiserslautern geboren Wendorf het door hem geschreven nummer Am River Blue. „Hiermee hoop ik opnieuw terug te keren in de showbizz,” zo vertrouwde Markus ons toe. Deze week bezocht hij samen met Wim Toussaint, die zijn belangen in de Benelux behartigt, onze MIG-redactie (Made in Germany-redactie) in Heerlen. „Een volledige job als zanger zat er na successen als Blaue Nacht. In Catania blühen wieder die Rosen en Wie war's mit Hochzeit Marie-Christine voor mij niet meer in. Vandaar dat ik tegenwoordig overdag werk bij een exportbedrijf in het Luxemburgse Esch-sur-Alzette, een steenworp afstand van mijn woonplaats in het Duitse Konz bij Trier.” Het is overigens niet verwonderlijk dat Markus Wendorf ook lonkt naar Luxemburg en naar de Benelux. Tijdens zijn kindertijd was hij op een internaat in België, waar hij in Wallonië lid was van het kna-

• Markus Wendorf: even van Luxemburg naar Heerlen.

penkoor Les Rossignoles. Bij RTL in Luxemburg eindigde hij in 1980 op een tweede plaats tijdens een talentenjacht met bijna driehonderd deelnemers. „Wanneer een comeback met mijn nieuwe cd-single in 1994 lukt, dan ga ik weer fulltime als artiest verder,” aldus een lachende Markus Wendorf in Heerlen.

Lena Valaitis

Zangeres Lena Valaitis, inmiddels vijftig en geboren in het Litouwse Memel, meldt zich na ruim vijf jaar weer met een cd-single: Menschen mit Herz (Ariola 211 6451 2). Dit nummer wordt ook gebruikt als herkenningsmelodie voor de gelijknamige tv-serie bij de ARD. Valaitis heeft mede daardoor en zeker niet haar verdriet na jaren weer een hit. Van de zesdelige serie Menschen mit Herz komen nog drie afleveringen op het scherm: 18 en 25 november en 16 december.

Om het geheugen van de fans even op te frissen: Lena Valaitis - ooit werkzaam bij de posteries - werd in 1981 tijdens het Eurovisie Songfestival in Dublin met het nummer Johnny Blue. Lena Valaitis, ook vaker te gast op het Schlagerfestival in Kerkrade, is getrouwd met de bekende acteur en cabaretier Horst Jussen, des-

• Lena Valaitis: opnieuw in de picture door een tv-serie.

tijds bedenker van het satirisch tv-programma Klimbim van de WDR.

Nieuwsflits

* Dennie Christian (37), presentator van het jaarlijkse Schlagerfestival in Kerkrade, heeft in Duitsland een dikke hit met Du bist für mich wie Himmel und Hölle. Donderdagavond 25 november (20.15 uur) zal hij daarmee te zien en te horen zijn in de ZDF-Hitparade. Daarin was hij in 1975 vertegenwoordigd met het nummer Rosamunde en in 1977 met My Spanish Lady. * Judith en Mel Jersey (volksmuziek en schlagers) hebben nu ook in ons land een fanclub bij Annie van der Pol, Irisstraat 9, 6164 XJ in Sittard. * De Keulse groep De Höhrer treedt zaterdag 5 december op in de Sport- und Freizeithalle van Kettens bij Eupen (09-32/87-553450 of 74410). Kaarten (Bf 700) zijn in Limburg verkrijgbaar bij de VVV-kantoren van Vaals en Kerkrade. * Prettig weekende, MIG-groetjes en tot volgende week zaterdag.

• Judith en Mel Jersey

Reacties en correspondentie op en over Made in Germany met Harrie Cremers kun je kwijt op het vertrouwde adres: redactie tv-showpagina Limburgse Dagblad, postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

Lori Spee na zeven jaar terug met cd

DOOR ELS SMIT

GELEEN - Ze is weer in het land, de Amerikaanse in Geleen woonachtige Lori Spee. Nu is ze dat al drieëntwintig jaar en feitelijk is ze gedurende die tijd niet weggeweest. We hadden alleen zo lang, zeven jaar, op platengebied niets van haar gehoord. Maar het leed is geleden. Ze heeft een nieuwe cd uitgebracht: 'Inside the walls of love'.

Waarom het zo lang heeft geduurd, licht Lori graag toe: „Mensen denken dat een kort antwoord op die vraag mogelijk is. Zo van: dat is de introductie van het gesprek en dan kunnen we godzijdank gauw verder gaan praten over andere dingen. Maar ik denk dat het antwoord niet in enkele woorden is te geven. Zeven jaar geleden heb ik mijn voorlaatste cd is, gemaakt. De verwachting was dat ik wel in hetzelfde tempo zou doorgaan als waarin ik de zeven jaar daarvoor bezig was geweest. Ik zelf dacht dat ook. Ik vond dat ik het tempo dat ik had moest aanhouden, ik had in betrekkelijk korte tijd vier cd's uitgebracht. Twee daarvan met een Edison bekroond, een hit met 'How many times'. Maar na de vierde cd zakte ik in. Eerlijk gezegd: ik kon geen teksten meer schrijven, ik kon geen melodieën meer verzinnen. Dat is erg, hoor: als je weet dat je kunt schrijven en het gaat opeens niet meer. Dan raak je in paniek. En naarmate je schrikachtiger wordt, lukt wat je wilt steeds minder.”

„Er kwam niets meer uit m'n handen. En het rare is, dat heb ik toen ervaren: er zijn maar zo weinig mensen met wie je voorheen hebt samengewerkt en met wie je een band dacht te hebben, die belangstelling tonen. Dan blijkt dus dat je als artiest gewoon een produkt bent. Ik heb sowieso altijd een beetje moeite gehad met de muziekbusiness: om die branche als business te zien. Dat je in feite wordt verkocht als een blik hondevoor. Dat heeft nooit met mijn gevoel gestruikt. Ook een

beetje overgevoelig van mijn kant waarschijnlijk. Er zijn artiesten die daar wellicht wat beter tegen bestand zijn.”

„Maar niet alle artiesten zijn nu eenmaal hetzelfde. Ik heb wel eens gezegd: het lijkt wel, als je eenmaal als artiest te boek staat, dat je met al die andere mensen die ook artiest zijn, in een loods wordt gedreven. En dat je je dan allemaal hetzelfde dient te gedragen. Dat is onzin. Veel mensen begrijpen dat niet. En ach, je kunt niet altijd alles steeds maar gaan uitleggen. Zelf ben ik er onderhand overheen: ook over dat hele teergevoelige. Ik begrijp best dat er geld moet worden verdiend: door de platenmaatschappijen en door jezelf. Als ik geen inkomsten uit mijn zingen en componeren en schrijven zou hebben, zou ik ook thuis zitten.”

Wapenen

„Aan de andere kant: als je eenmaal van jezelf weet dat je gevoelig bent voor sfeer, voor het werken met mensen die elkaar vertrouwen, kun je je wapenen. Je kunt zorgvuldig de mensen uitkiezen met wie je gaat samenwerken. Dat heeft me enige tijd gekost. Na verloop van enige tijd na mijn vierde album lukte het me waartocht weer om teksten op papier te krijgen, om muziek te maken. Vervolgens ging het erom betrouwbare mensen te vinden. Uiteindelijk ontstond er een clubje dat besloot: 'We gaan uit idealisme een cd maken. We doen ons uiterste best. Blijkt dat de cd een succes is en goed verkoopt bovendien, dan is dat een

• Lori Spee: „Ik was altijd al geboeid door woorden, door taal.”

Archieffoto: FRITS WIDDERSHOVEN

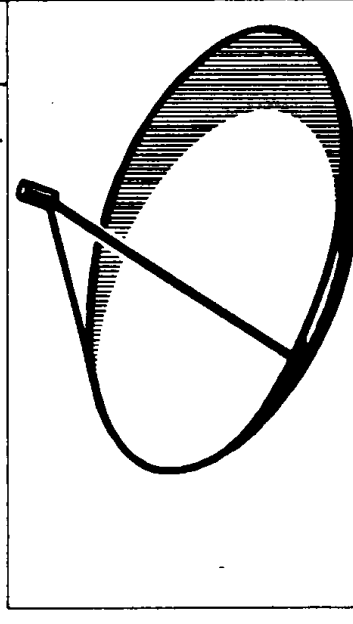
reden om trots en blij te zijn. Maar: als dat niet gebeurt, dan moeten we elkaar recht in de ogen kunnen blijven kijken en elkaar kunnen zeggen: het was goed wat we hebben gedaan.”

„Ik denk dat we dat zeer zeker kunnen. Wat mezelf betreft heb ik het idee dat er progressie in mijn werk zit. Dat is een beetje gevaarlijke uitspraak, want ik weet niet hoe ik volgend jaar tegen dit album in het licht van de vorige produkties aankijk. Maar een mens moet van mening kunnen veranderen. Mensen die hun hele leven een eenmaal gevormde opinie houden vind ik zielig

en beangstigend tegelijk. Je moet bewegen, je ontwikkelen. Dat probeer ik in mijn teksten ook naar voren te laten komen. M'n teksten zijn weliswaar altijd meer geweest dan alleen maar over 'jij en ik'. Maar ik merk toch dat je naarmate je ouder wordt meer diepgang krijgt, ook omdat je littekens oploopt: door wat jezelf overkomt, door de dingen die mensen die je lief zijn overkomen.”

Vrede

„En waar veel op is terug te voeren is dat je vrede met jezelf

Scommettiamo che? 23.05 Nieuws.
23.10 Speciale TG1. 00.05 Laatste
nieuws en weerbericht. 00.35 Appunta-
mento al cinema. 00.35 Io sono un

BBC 1

08.00 Lassie. 08.25 Nieuws en weer-
bericht. 08.30 Working together. 08.40
Felix the cat. 08.55 (TT) Peter Pan and
the pirates. 09.20 Marlene Marlowe in-
vestigates. 09.35 (TT) Tom and Jerry's
greatest hits. 10.00 Live and kicking.
13.12 Weerbericht. 13.15 Grandstand.
18.05 (TT) Nieuws en weerbericht.
18.15 Regionaal nieuws en weerber-
icht. 18.20 (TT) Happy families. 19.05
(TT) Dad's army. 19.35 Noel's house
party. 20.30 (TT) Big break. 21.00 (TT)
Casualty. 21.50 (TT) Nieuws, sport en
weerbericht. 22.10 Smith and Jones.
22.40 (TT) Harry. 23.30 Match of the
day. 00.30 Danny Baker after all. 01.20
Skin deep. 03.00 Weerbericht.

BBC 2

09.15 Open University. 11.25 Dhoop
Kinarey. 12.05 Network East. 12.35
Chanakya. 13.15 (TT) Ace in the
hole. 15.00 Tex Avery. 15.10 (TT) Civi-
lisation. 16.00 Five graves to Cairo.
17.35 Tennis. 18.00 Tennis. Vervolg.
19.05 (TT) Scrutiny. 19.35 Du Heaven.
20.05 (TT) Nieuws, sport en weerber-
icht. 20.20 (TT) The great depression.
21.15 (TT) Performance: Suddenly last
summer. 22.40 Have I got news for
you. 23.10 (TT) Scarlet and black.
00.30 Ironweed.

Eurosport

08.30 Aerobics, fitnessprogramma.
09.00 Autosport, grote prijs van Austrá-
lie in Adelaide. 10.00 International
autospport verslag. 11.00 Eurofoot.
11.30 American football. 12.00 K.O.
magazine. 13.00 Zaterdag live. 15.00
Golf. PGA-toernooi in Valderrama
(Sp.). 17.00 Autosport. 18.00 Zaterdag
live. 21.00 Dansen. 22.00 Boksen.
00.00 Golf. 01.30 Autosport. 04.30
Autosport.

Super Channel

05.30 Business Forum. 06.00 Business
Insiders. 06.30 NBC Network News.
07.00 Super shop. 07.30 CNBC Busi-
ness tonight. 08.00 NBC Network
news. 08.30 Videofashion. 09.00 Super
shop. 11.00 On the air. 13.00 Today.
14.00 Super sports. 18.00 Today.
19.00 ITN World News 'live'. 19.30
ECO Record. 20.00 Dateline. 21.00
Mini-series. 22.00 ITN World news.
22.30 Talkin' Jazz. 23.30 Saturday
Thriller. 01.30 Media TV. 02.00 China
news Europe.

MTV

08.00 All time top 200 weekend. 11.00
The big picture. 11.30 Yo! Raps. 13.30
First look. 14.00 The Pulse. 17.00 All
time top 200 weekend. 17.00 Dance
with Simone. 18.00 The big picture.
18.30 News weekend edition. 19.00
European top 20. 21.00 Saturday night
live vintage. 21.30 Paul McCartney un-
plugged. 22.00 The soul of MTV. 23.30
All time top 200 weekend. 03.00 Night
videos.

CNN

06.30 Moneyline. 07.30 Earth matters.
08.00 World business this week. 08.30
Diplomatic licence. 09.00 Inside busi-
ness. 10.00 Larry King. 11.30 Interna-
tional correspondents. 12.00 Travel
guide. 13.00 The big story. 13.30 Real
news for kids. 14.00 Healthworks.
14.30 Moneyweek. 15.00 Science and
technology. 15.30 Style. 16.00 Show-
biz this week. 16.30 Diplomatic licence.
17.00 Earth matters. 18.00 World busi-
ness this week. 18.30 Newsmaker sa-
turday. 19.00 Healthworks. 19.30 Style.
20.00 Your money. 20.30 International
correspondents. 21.30 Futurwatch.
22.30 Newsmaker saturday. 23.30 Ma-
naging with Lou Dobbs. 00.00 Pinnac-
le. 00.30 On the menu. 01.00 The big
story. 01.30 Showbiz this week. 02.00
Larry King Weekend. 04.00 Capital
Gang. 05.00 Diplomatic Licence. 05.30
Earth matters.

radio

België/RTBF 1

10.45 Cursus Engels. 11.15 Cursus
Nederlands. 11.40 Interwallonie. Spo-
tkania. 12.10 Gourmandises. 12.25 Ob-
jectif Europe. 12.55 Weerbericht. 13.00
Nieuws. 13.20 Dynam'hit. 14.05 Mirac-
le en Alabama. Amerikaanse speelfilm
uit 1962. 15.50 Sortie en boîte. 16.05
Le meilleur de La Une: Signes de vie.
17.00 Divergenten in C van M. Haydn.
17.15 Coup de film. 17.30 Luna park.
17.55 Renegade. 18.00 Renegade.
Vervolg. 18.45 Génies en herbe. 19.15
Joker - en lotto-trekking. 19.30 Nieuws
en weerbericht. 20.10 Le jardin extraor-
dinaire. 20.55 Jeux dangereux. 22.30
Contacts. 22.40 Match 1. 23.35 Weer-
bericht en laatste nieuws. 23.55 Sortie
en boîte.

België/Télé 21

19.30 Nieuws (tevens in gebarentaal)
en weerbericht. 20.10-20.12 Zie Bel-
gië/RTBF 1. 04.15-06.30 Autosport.

TV 5

06.00 Les brulures de l'histoire. (herh.).
07.00 Médiasud. 07.15 Corps accord.
Yoga. 07.30 Nieuwsflits. 07.35 Métho-
de Victor. Cursus Frans. Af.2. 08.00
Nieuwsflits en weerbericht. 08.05 Ca-
nadese nieuws. 08.30 Nieuwsflits.
08.35 Bibi et ses amis. Kinderprogra-
ma. 09.30 Magazine économique.
09.45 Le club de l'enjeu. Economisch
magazine. 10.20 A bon entendeur.
Consumentenmagazine. 10.50 Ques-
tion d'argent. 11.10 Objectif Europe.
Magazine. 11.40 Autant savoir. Maga-
zine. Vandaag: Champignons, pas-
sions. 11.55 Nieuwsflits. 12.00 Montag-
e. Bergsportmagazine. 12.35 Weer-
bericht. 12.40 Nieuws. 13.05 Magazine
économique. (herh.). 13.25 Horizon 93.
Zakenmagazine. 13.55 Reflets: Images
d'ailleurs. Magazine. Presentatie: Os-
mane Kaba. 14.30 Jamais sans mon
livre. Literair magazine. Presentatie:
Bernard Rapp. 15.45 Correspondance.
16.00 Nieuws en weerbericht. 16.10
Méthode Victor. Cursus Frans. Af.2.
16.40 Génies en herbe. Quiz voor
scholieren. 17.05 Les débrouillards.
Wetenschappelijk magazine voor de
jeugd. 17.35 Clip postal. 18.05 Ques-
tions pour un champion. Spelprogra-
ma. Presentatie: Julien Lepers. 18.30
Nieuws en weerbericht. 19.00 Le ma-
gazine olympique. 19.30 Nieuws. 20.00
Géopolis. Magazine. Presentatie: Clau-
de Sérillon. 20.45 7 jours en Afrique.
21.00 Nieuws en internationaal weer-
bericht. 21.40 Lance et compte. 39-de-
luxe serie. Af.38. 22.30 Jours de gue-
re. Serie over België tijdens WO II.
Presentatie: Jean-Jacques Jaspers.
23.30 Nieuws en weerbericht. 23.55
Les dicos d'or. 02.15 Jamais sans mon
livre. (herh.). 03.20 Horizon 93. (herh.).
03.50 Le club de l'enjeu. (herh.). 04.20
A bon entendeur. (herh.). 04.40 Ques-
tion d'argent. (herh.). 05.10 Objectif
Europe. (herh.). 05.40 Autant savoir.
(herh.).

RAI UNO

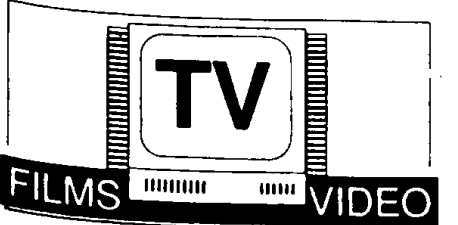
06.00 Ieri e oggi. 07.10 Concert. J.S.
Bach. 07.25 Concert. J. Strauss. 08.05
Seguendo una stella. 09.45 Il buono e
il cattivo. 10.45 Omicidio a Coweta
Country. 12.20 Check-up. 12.25 Weer-
bericht. 12.30 Nieuwsflits. 12.35
Check-up. 13.25 Lotterekking. 13.30
Nieuws. 13.55 TG 1 Tre minuti di...
14.00 Parlami d'amore Mariù. 14.45
TG Sabato sport. 16.30 Sette giorni al
Parlamento. 16.50 I giorni dell'infan-
zia. 18.00 Nieuws. 18.10 Lotterekking.
18.15 Big box. 19.25 Parola e vita: Il
vangelo della domenica. 19.40 Pro-
gramma-overzicht. 19.50 Weerbericht.
20.00 Nieuws. 20.30 TG 1 Sport. 20.40

Nederland 1

AKN/Vara/Avro/Kro/NOS
07.45 Alles kits.
11.00 Peter.
11.08 Het elfde uur. (herh.).
12.00 Fifty fifty. (herh.).
13.00 (TT) Journaal.
13.07 (TT) In voor en tegenspoed.
(herh.).
13.32 Twee voor twaalf. (herh.).
14.07 Museumsschatten. (herh.).
14.16 (TT) Lingo. (herh.).
14.59 (TT) Mida. (herh.).
15.05 Kindermenu. Gevarieerd kin-
derprogramma.
16.00 (TT) Journaal.
16.05 Hoogtepunten Sterrenslag.
Compilatie uit het spel- en sportpro-
gramma Sterrenslag 1993.
17.38 Boggle. Woordspel.
18.02 KRO's Tekstfilmfestival.
18.15 Sesamstraat. Kinderprogra-
ma. Af.1: Vormen/kleur.
18.30 (TT) Jeugdjournaal.
18.40 Het zakmes. Jeugdserie. Af.2.
Af.1: Het lege huis. Heel vroeg in de
ochtend gaat Tim verhuizen, maar
Mees heeft het prachtige zakmes van
Tim nog! Hij heeft zo'n haast...Hij
mag wel oppassen voor verhuisswa-
gens, die langs denderen.
19.00 Thunderbirds. Engelse pop-
penserie. Af.1: City of fire.
19.27 Tv-Film. Magazine over speel-
films, tv-drama's, comedy en film- en
tv-sterren. Presentatie: Jessica
Broekhuis en Theo Kingman.
20.00 (TT) Journaal.
20.26 Sporters voor sporters. Sport-
programma ten behoeve van de ge-
handicapten sport in Nederland.
23.45 ■ All quiet on the western
front. Amerikaanse speelfilm uit
1930 van Lewis Milestone. Met: Lew
Ayres, Louis Wolheim, Slim Summer-
ville e.a. Aan het Franse front sneu-
elt in WO I de ene na de andere
makker van de jonge Duitse soldaat
Paul Bäumer. Een confrontatie met
een stervende Franse soldaat doet
hem de waanzin van de oorlog in-
zien. Bron:Naar de roman Im Westen
nichts Neues van Erich Maria Remar-
que. 01.53-01.58 Journaal.

Duitsland 1

09.00 Tagesschau.
09.03 Kapt'n Blaubär Club. Kinder-
programma.
09.45 Die Trickfilmschau. Kinderpro-
gramma.
10.00 Tagesschau.
10.03 Ping Pong. Spelprogramma.
11.00 Tagesschau.
11.03 ■ Die volkstümliche Hitpara-
de im ZDF. (herh.).
12.10 Wege in die Wildnis. (herh.).
12.55 Presseschau.
13.00 Tagesschau.
13.05 Europamagazin.
13.30 Tankerbruch vor dem Watten-
meer. Documentaire.
14.00 (TT) Das Leben ist schön.
Amerikaanse speelfilm uit 1990 van
John Erman. Met: Bernadette Peters,
Mary Tyler Moore, Brian Bedford e.a.
15.35 Wettreisen: Das Herz von Chi-
na. Documentaire.
16.00 Tagesschau.
16.05 Disney Club. Kindermagazine.
17.30 Sportchau.
18.02 Heute Abend im Ersten.
18.03 Tagesschau-Telegramm.
18.05 Wochenend-Wetter.
18.10 ■ Kinderquatsch mit Mi-
chael. Kindertalkshow.
18.40 ■ Mich laust der Affe. Dieren-
quiz.
19.05 Tagesschau-Telegramm.
19.10 Sportchau. Bundesliga-voet-
bal.
19.50 ■ Ziehung der Lottozahlen.
Lotto-trekking.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 ■ Musikantenstadt. Volksmu-
ziekprogramma.
22.20 (TT) Das Wort zum Sonntag.
Overdenking van pastor Gunther Pis-
tor uit Rostock.
22.25 ■ Poltergeist. Amerikaanse
horrorfilm uit 1982 van Tobe Hooper.
Met: Craig T. Nelson, Jo Beth Wil-
liams, Heather O'Rourke e.a.
00.15 Tagesschau.
00.18 Solo für O.N.K.E.L.: Wie steh-
te ich die Welt. Amerikaanse spee-
lfilm uit 1967 van Sutton Roley. Met:
Robert Vaughn, David McCallum,
Barry Sullivan e.a.
01.45 Tagesschau.
01.50-01.55 Zuschauen - Entspan-
nen - Nachdenken.

Duitsland 3 West
11.00 Tri veterani (Tsjecho-Slowakije,
1983). Sprookjesfilm voor de jeugd
van Odrich Lipsky. Oorlogsveteranen
worden geholpen door kabouters.

RTL4
14.25 Hot lead and cold feet (USA,
1978). Disneyfilm parodieert wester-
gerne, met Jim Dale die zowel de
rancher, diens zoon en hun twee te-
genstanders speelt. Regie van Rob-
ert Butler.

België/TV 1
15.00 The Rachel papers (Engeland,
1989). Niemanddalletje van Damian
Harris, met Dexter Fletcher als com-
puterfreak die het charmante lone
Skye lastig maakt.

Super Channel
19.50 The big wheel (USA, 1949).
Avonturenfilm van Edward Ludwig
met Mickey Rooney als stuntende
autocoureur.

RTL Television
22.00 Hero and the terror (USA,
1988). Harde, maar heel matige ac-
tiefilm met Chuck Norris die ten twee-
den male jacht moet maken op een
psychopaat die hij ooit achter de tra-

Nederland 2

EO/Tros/Veronica/NOS
13.00-13.07 Nieuws voor doven en
slechthorenden.
15.48 Nieuws voor doven en slecht-
horenden.
15.55 Ceddle. Tekstfilmserie.
16.21 (TT) Het zevende venster. Kin-
dermagazine.
16.49 Danger Bay. Canadese jeugd-
serie. Af.1: Het onbekende monster.
Het zeemonster dat bij het zee-aqua-
rium gesignaliseerd wordt trekt veel
bekijks.
17.21 Ik weet het beter. Quiz.
17.46 Peter. Korte sketch op straat.
18.00 Journaal.
18.15 2 vandaag. Actualiteiten. Pre-
sentatie: Janny Fijnvandraat.
18.38 Sportjournaal.
18.48 De wekelijkse lotterekking.
gevolgd door het weer en de hoofd-
punten uit het nieuws.
19.00 Het kleine huis. Amerikaanse
serie. Af.1: Kans verspeeld. De char-
mante ex-man van Hester Sue duikt
op in Walnut Grove. Ooit was hij ver-
slaafd aan drank en gokken, maar nu
lijkt hij zijn leven gebeterd te hebben.
19.48 Overal en nergens: Not wit-
hout my daughter. Reportage over
Betty Mahmoody die met haar vlucht
uit Iran wereldberoemd werd en zich
nu inzet voor gekidnapte kinderen.
20.18 (TT) De kunst om te overle-
ven. Natuurfilm over dieren.
21.09 Het kinderziekenhuis. Docu-
mentaireserie over het Sophia Kin-
derziekenhuis in Rotterdam.
21.39 I'll fly away. Amerikaanse serie.
Met: Sam Waterston, Regina Taylor,
Jeremy London e.a. Af.9. Forrest wil
een zaak op zich nemen die wel eens
schadelijk zou kunnen zijn voor zijn
verkiezingscampagne. Paul Siozum
gaat een gevaarlijke wedstrijd aan.
22.25 Wereld van verschil. 13-delige
bijbelstudieprogramma.
22.50 Multiple choice. Quiz.
23.15 Galg en rad. 12-delige serie
over opvoeden.
23.55 Slotted.
00.00 Journaal.
00.05-00.10 Nieuws voor doven en
slechthorenden.

Duitsland 2

08.00 Nachbarn in Europa.
09.00 Tagesschau.
09.03 Nachbarn. (herh.).
09.45 ■ Tele-Gym. Skigymnastiek.
10.00 Tagesschau.
10.03 Globus. (herh.).
10.40 ARD-Ratgeber.
11.00 Tagesschau.
11.03 Wake-up Show. Kinderpro-
gramma.
11.30 ■ Anna. Serie.
12.20 Dr. Mag. Jeugdprogramma.
12.55 Presseschau.
13.00 Tagesschau.
13.05 Die Woche. Weekoverzicht.
13.20 Trauerspiele - Kinder-Musik-
Festival: Traumreise.
14.10 Telemotor. Verkeersmagazine.
14.45 Der Sheriff von Linsbach.
Duitse tv-film uit 1983 van Michael
Mackenroth. (herh.).
16.15 Die Pyramide. Spelprogramma.

16.58 Anders fernsehen 3sat.
17.00 heute.
17.05 Länderspiegel.
17.50 Die grosse Hilfe. Werelddand-
dag '93.
18.00 Die fliegenden Ärzte. Australi-
sche doktersserie.
19.00 heute.
19.20 Weerbericht.
19.25 Weissblaue Geschichten.
19.25 Der Kapitän. Met: Toni Berger,
Veronika Fitz, Kevin Dawson e.a.
20.15 Das Sahara-Projekt. Tv-film
van Hans Noever. Met: Peter Bon-
gartz, Michael Degen, Delia Boccar-
do e.a.
22.00 heute-journal.
22.15 Das aktuelle Sport-Studio.
Sportmagazine.
23.35 ■ Chiffre.
00.20 heute.
00.25 ■ Der Kommissar. Duitse poli-
tieserie. (herh.).
01.30-01.35 Der Superboss. Franse
speelfilm uit 1981 van Alexandre Ar-
caday. Raymon Bettoun is hoofd van
een joodse familie en gangsterbaas
van een gok- en prostitutie-imperium.
In 1962 is hij met zijn familie uit Alge-
rie naar Frankrijk gekomen en heeft
even buiten Parijs zijn criminele on-
derneming opgezet. Lange tijd gaat
het Bettoun voor de wind.

Nederland 3

Vara/NOS
08.53-09.00 Nieuws voor doven en
slechthorenden.
10.00 Praktijkdiploma Informatica
MG 1. Af.2.
10.30 (TT) Effectief besturen. Af.6.
11.00 PC privé. Af.6.
11.30-12.00 Kwaliteitsmanagement.
14.30 Studio sport. Sportprogramma,
met Tennis en Paardesport.
17.30 Kinderen voor kinderen.
18.00 Journaal.
18.17 Kassa!
18.50 (TT) Lingo. Spelprogramma.
19.15 (TT) Oppassen!!! Nederlandse
comedyserie. Af.1: Een raad van een
goede vriend. Tante Tip is uit het zie-
kenhuis, maar logeert nog even bij de
familie Bol-Buys. 's Nachts komen de
kinderen thuis van de disco en nutti-
gen nog wat in de keuken. Tante Tip
besluit een kijkje te gaan nemen.
19.46 (TT) Twaalf steden, dertien
ongelukken. Serie verhalen naar
aanleiding van waargebeurde onge-
lukken. Af.6: Mallorca. Het gaat niet
goed met Toons transportbedrijf. Zijn
dochter Chantal is de enige die hem
nog uit de financiële malaise kan red-
den. Om het onderste uit de kan te
halen, neemt Toon iets te veel hooi
op zijn vork.
20.15 De schreeuw van De Leeuw.
21.08 Sonja op zaterdag. Praatpro-
gramma met gasten.
22.00 (TT) Journaal.
22.15 Studio sport.
22.50 Nova. Actualiteitenprogramma.
Presentatie: Maartje van Weegen.
23.20 Trekking dagelijks lotto.
23.27 Natural lies. Engelse thriller
van Ben Holt. Met: Bob Peck, Denis
Lawson, Sharon Duce e.a. Af.3. An-
drew wordt niet alleen door de politie
in de gaten gehouden, maar ook door
zijn tegenstanders in de vleesindus-
trie. Hij vertrouwt alleen nog maar
zijn vriend, de journalist James Tow-
ne. Dan wordt Andrew ontvoerd...
00.22 Nieuwsschatten. Prof. Henk
van Os geeft achtergrondin bij voor-
werpen uit Nederlandse musea.
00.31-01.31 Studio sport. Sportpro-
gramma, met Tennis en Paardesport.

Duitsland 3 West

09.00 (TT) Sehen statt hören. 09.30
Gespräch über Grenzen. 10.00 Cursus
Frans. 10.30 Cursus Engels. 11.00 Die
Prinzessin mit der langen Nase. Tsjechoslo-
waakse sprookjesfilm uit 1983.
12.30 Der gute Ort. 13.15 Cursus
Duits. 13.45 Cursus wiskunde. 14.15
Es grünt so grün. 14.30 Möja - Kurz-
urlaub in de Schären. 15.00 Vermist.
15.15 Beatclub. 16.00 Sport 3 extra.
17.00 Sport im Westen. 17.26 Das
Wochenende in West. 17.30 Markt.
17.45 Hier und heute unterwegs. 18.15
(TT) Gott und die Welt. 18.45 Aktuelle
Stunde. 19.20 Das war's diese Wo-
che. 19.40 West 3 aktuell. 19.45 Zeit
für Tiere. 20.15 Zum 100. Todestag
von Peter I. Tschaiowsky. 21.40 West
3 aktuell. 21.50 Das Reich des russi-
schen Bären. 22.35 Hexenkessel.
23.20 Monty Python's Flying Circus.
23.50 Schach dem Weltmeister. 00.20
Nachrichten.

Duitsland 3 SWF

12.00 Cursus Engels. 12.30 Sehen
statt Hören. 13.00 Türkei: Land, Leute
und Sprache. 13.30 Telekolleg II. Cur-
sus Duits. Af.49. (herh.). 14.00 Tele-
kolleg II. Cursus wiskunde. Af.8.
(herh.). 14.30 Telekolleg II. Cursus En-
gels. Af.36. (herh.). 14.59 Heute
abend in Südwest 3. Programma-over-
zicht. 15.00 Sport 3 extra. 17.00 Das
Beste aus der Hobbyhek. Hobbyru-
briek. Vandaag: Kostbarkeiten aus Por-
zellan. 17.30 Alles Alltag... Af.7: Sech-
zig zu vierzig. (herh.). 18.00 Samstag
um 6. Alternatief cultuurmagazine. Pre-
sentatie: Walter Schumacher. 18.30
Glaskasten. Gevarieerd live-magazine.
19.00 Nur Mut. Talentenjacht voor
amateur-artisten. Presentatie: Uwe
Hübner. 19.30 Die Erben der Einsam-
keit. Documentaire. 19.59 Heute
abend in Südwest 3. 20.00 Tagesschau.
20.15 Der Aufstieg Europas. 21.00
Nachrichten. 21.15 Stilles Land. 22.50
's Brett. 23.50 Memories of Harlem.
00.35 Die 50 Besten. 01.00 Schach-
weltmeisterschaft '93. 01.30 Schlus-
nachrichten. 01.45 Non-Stop-Fernse-
hen.

RTL4

06.00 Hei elei kuck elei.
06.30 RTL 4 text.
07.00 Telekids. Kinderprogramma.
11.50 Miniplaybackshow.
13.00 Wedden dat? (herh.).
14.25 Hot lead and cold feet.
16.00 Disney Festival.
17.00 Eigen huis & tuin.
18.00 Zes uur nieuws.
18.10 Tineke's wereld.
19.30 Avondnieuws.
19.50 Weer.
20.00 Surpriseshow.
21.30 Showtime.
22.05 Dirty rotten scoundrels. Ame-
rikaanse comedy uit 1988 van Frank
Oz. Met: Steve Martin, Michael Caine,
Glenn Headly, Anton Rodgers
e.a. De beroepszwindelaar Lawrence
Jamieson leidt het perfecte leven.
Hij doet zich regelmatig voor als
een onttroonde prins en benadert rij-
ke vrouwen met een hartverscheu-
rend verhaal over zijn thuistland. Met
moete zet hij zijn trots opzij als de
vrouwen hem beladen met vette che-
ques, die hij gebruikt voor een zeer
goed doel, namelijk zichzelf.
00.00 Hellbound: Hellraiser II. Engel-
se speelfilm uit 1988 van Tony Ran-
del. Met: Clare Higgins, Ashley Lau-
rence, Kenneth Cranham e.a. Kirsty
ontwaakt in een psychiatrisch zieken-
huis na de verschrikkingen die zij
meemaakte in haar ouderlijk huis. Ze
wordt verpleegd door dokter Chan-
nard, een arts die een verschrikkelijk
geheim met zich meedraagt. Hij
vraagt de politie om het met bloed
bevleete matras, waarop Kirsty's
stiefmoeder Julia de dood vond, in
het ziekenhuis af te leveren. Hij zegt
het te willen gebruiken voor de be-
handeling van Kirsty. Wat niemand
echter vermoedt is dat Channard al
zijn leven lang bezig is met het ontra-
felen van een geheim dat kan leiden
tot extreem genot of pijn. Met behulp
van het bloed van een patiënt luk het
om Julia weer tot leven te brengen.
01.35 De thuiswinkel.
02.05 Nachtprogramma.
04.00 RTL Sport: Autosport.
06.15 RTL 4 text.

RTL Television

06.00 Cubitus. 06.30 David, der Ka-
bauter. 07.00 Peter Pan. 07.30 Samu-
rai Pizza Cats. 07.55 Maus reiss aus.
08.15 Pinocchio. 08.45 Camp Candy.
09.15 Im Land der Saurier. 09.45 T-
Rex. 10.15 Captain Planet. 10.45
Speed Racer. 11.15 Teenage mutant
hero turtles. 11.45 Katts & Dog - Ein
Herz und eine Schnauze. 12.15 Harry
und die Hendersons. 12.45 Full House.
13.15 Der Prinz von Bel-Air. 13.40 Ma-
jor dad. 14.10 Ottifanten. 14.45 Knight
Rider. 15.45 Das A-Team. 16.45 21.
Jump Street - Tatort Klassenzimmer.
17.45 The Heights. 18.45 RTL aktuell.
19.15 Beverly Hills, 90210. 20.15 Hilfe,
leih mir deine Frau. 22.00 Hero - Der
Supercop. 23.50 RTL Samstag Nacht.
00.50 Männermagazin 'M'. 01.20 Serie
Rose. 01.50 Wie der nackte Wind des
Meeres. 03.30 Katts & Dog - Ein Herz
und eine Schnauze. 04.00 Formel I -
Report. 04.30 Formel I - Rennen.

SAT 1

05.30 ran. 06.30 Mein kleines Pony.
Tekstfilmserie. 07.00 Silverhawks -
Die Retter des Universums. Tekstfilm-
serie. 07.30 Zorro - Der schwarze Rä-
cher. Amerikaanse avonturenserie.
Af.1: Eine Legende beginnt... 08.00 Su-
perboy. Amerikaanse avonturenserie.
Af.1: Menschlichkeit. 08.30 Die Astro-
Dinos. Tekstfilmserie. 09.00 DROPS!
Actiequiz. Presentatie: Jürgen Blä-
schke. 09.30 Glücksrad. Spelprogramma.
(herh.). 10.10 Wirtschaftsforum.
Economisch magazine. Presentatie:
Ralph Behring. 10.40 ■ Sprung in
den Abgrund. Duitse speelfilm uit 1933
van Harry Piel. Met: Harry Piel, Elga
Brink, Anton Pointner e.a. 12.25 ■ Die
phantastischen Abenteuer des Raum-
schiffes Orion. 13.35 Cluedo - Das
Mörderspiel. 14.30 Live ran -
Sat.1-Tennis. 16.45 Punkt, Punkt,
Punkt. 17.20 Geh aufs Ganze! 18.00
ran. 19.20 Sat.1 News. 19.30 Affengeil
- Tiere ganz privat. 20.15 Glücksrad-
galat - Das Millionenspiel. 22.05 Jux &
Dallerei. 23.05 Schmalmdüchen report.
Teil 3. 00.30 Strandhansen II. 02.00
Schmalmdüchen report. Teil 3 03.25 ran.
04.40 Affengeil - Tiere ganz privat.

(USA, 1930). Zeer sterke verfilming
van meesterwerk van Erich Maria
Remarque over desillusies en verderf
tijdens de Eerste Wereldoorlog.
Groepje mannen neemt vrijwillig
dienst. Niemand overleeft. Regie van
Lewis Milestone, met Lew Ayres. Os-
cars voor beste film en beste regie.

RTL4
24.00 Hellbound: Hellraiser II (Engel-
land, 1988). Occulte wansmaak over
tiernemisse dat afdaalt naar de hel
om haar vader te redden. Ze loopt
haar stiefmoeder en een enge psy-
chiatr tegen het lijf. Met Ashley Lau-
rence, Clare Higgins, Kenneth Cran-
ham. Regie van Tony Randall.

Duitsland 1
00.18 How to seal the world (USA,
1988). Routineuze spionagefilm, ge-
baseerd op tv-serie. Geheim agenten
moeten voormalig collega beletten de
wereld te vernietigen. Dat lukt. Met
Robert Vaughn, David McCallum.
Regie van Sutton Roley.

Duitsland 2
01.30 Le grand pardon (Frankrijk,
1981). Niet te beste gangsterfilm van
Alexandre Arcady, over de strijd tus-
sen twee joodse maffiafamilies. Met
Roger Hanin, Jean-Louis Trintignant.

RTL Television
01.50 Som havets nakna vind (Zwe-
den, 1968). Erotiek van Gunnar Hog-
lund. Zweedse muziekstudent beleeft
opwindende avonturen in kustplaats.
Met Hans Gustafsson, Lillimor Ohls-
son.

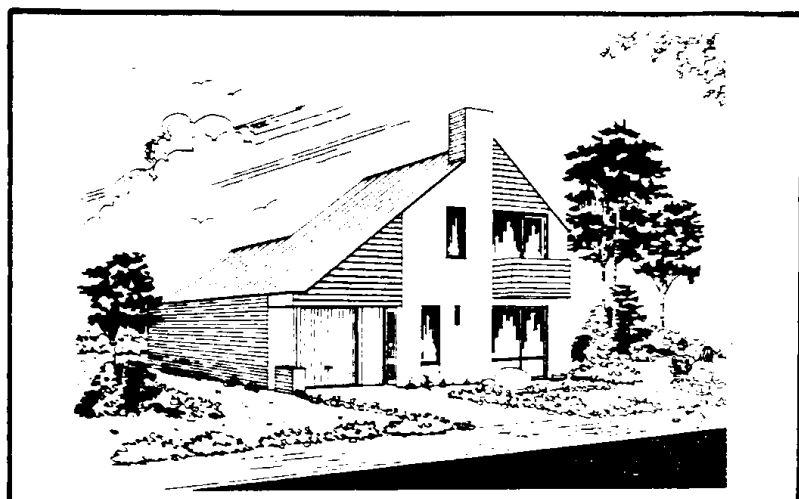
RTL5

17.00 FilmNet Info.
17.10 Rabo Top 40.
18.00 RTL Zes uur nieuws.
18.10 RTL-Sport: Bundesliga.
18.40 The streets of San Francisco.
Amerikaanse politietheorie. Af.1: 'Time-
lock'. Een gedetineerde krijgt 36 uur
verlof om een baan te zoeken. Een-
maal buiten de poorten van de ge-
vangenis wordt hij beschuldigd van
moord. Dan doet hij een beroep op
de enige man die altijd vertrouwen in
hem heeft gehad, Mike Stone.
19.35 Herman's head. Amerikaanse
comedyserie. Af.1: 'Guns'n' Neuroses'.
Er wordt ingebroken in het apparte-
ment van Herman, die op dat mo-
ment een revolver koopt. Zijn omge-
ving moet oppassen, want hij schiet
mr. Crawford neer.
20.00 Stradiv

RIANT WONEN IN HEERLEN

Aan de rand van Heerlen, in de wijk Husken
worden 4 schitterende landhuizen gebouwd.

NOG SLECHTS 2 TE KOOP

Beg. grond:
• overdekte entree naar ruime hal
• L-vorm. woonkamer ca. 34 m² met schuifpui en mog. voor open haard
• aparte dichte keuken
• badkamer (met ligbad, v.w. en 2e toilet) en ruime slaapk.
• inpandige garage met berging
• betegeld terras

1e verdieping:
• 2e en 3e slaapkamer
• 2e badkamer met douche en vaste wastafel
• vliering op 2e verd.
Uitvoering:
• hardhouten kozijnen
• evt. eigen wens voor tegels, sanitair en keuken
• optimaal geïsoleerd
• combi-ketel
• perceelsoppervlakten: van 600 m² tot 770 m²!!

Prijs: va. f 310.485,- v.o.n.

Wij kunnen u aantrekkelijke financieringsmogelijkheden bieden.
Een uitgebreide documentatie-map zenden wij u op verzoek toe!

Geopend ma. t/m vrijd. van 9.00 tot 17.30 uur, za. van 10.00 tot 13.00 uur

VAN DER LOO LIMBURG MAKELAARDIJ B.V.
MAKELAAR EN BEËDIGD TAXATEUR
SITTARD - Rijksweg Zuid 38, tel. 046-522323

Te huur:

**BEDRIJFSHAL
TE LANDGRAAF**

Inlichtingen:
Riksen Beheer
Hoofdstraat 43, Landgraaf
Tel. 045-0327421; fax. 045-327422.

RIKSEN

TE KOOP GEVRAAGD woningen in Brunssum en omgeving

Bij ons gegarandeerd
de beste voorwaarden en
de voordeligste spaarhypotheek!

**assurantie-,
financierings- en
adviesbureau van Oppen bv.**

Lindeplein 5, 6444 AT Brunssum, tel. (045) 254543 - fax (045) 257128

Maandag t/m vrijdag 09.00 - 12.30 en 13.30 - 17.30 uur.
donderdagavond 18.30 - 20.30 uur en zaterdag om 09.00 - 12.00 uur.

!!! net even beter !!!

Verzekeringen Aktueel

DE RECHTSBIJSTANDVERZEKERING

Onze tegenwoordige maatschappij zit erg ingewikkeld in elkaar. Dit maakt dat iedereen wel eens belandt in omstandigheden die juridische hulp noodzakelijk maken. De rechtsbijstandverzekering zorgt dan dat er een juridisch specialist of een andere deskundige, en zo nodig een advocaat beschikbaar is om u te begeleiden en uw belangen te verdedigen. Zo'n rechtsbijstandpolis is er voor vrijwel elk juridisch probleem. Als u of een van uw gezinsleden bij een aanrijding betrokken raakt, zullen uw aanspraken op vergoeding van bliksschade, medische kosten, inkomensverlies en zelfs smartegeld tot het uiterste behartigd worden. Of bij een conflict in de sociale wetgeving, een foutieve of slechte levering van apparaten of meubilair, problemen met een reorganisator, een juridisch steekspel met uw huisbaas, de specialisten van de rechtsbijstand helpen u er doorheen. Zelfs problemen in de sfeer van de arbeidswetgeving, erfrecht en benadeling door lokale of nationale overheden zijn hun werkterrein. Praktisch alle behandelingskosten, onderzoek en mogelijke verdediging voor de rechtbank worden door uw verzekering gedekt. In feite mag een dergelijke polis in geen enkel modern gezin ontbreken. Praat er eens over met uw LLTB assurantiëadviseur!

BoerenBond

BETER VERZEKERD DOOR IEMAND VAN BIJ ONS!

**HEERLEN
(Ten Esschen)**
f 239.000,- k.k.
Halfvrijstaand woonhuis met blijvend vrij uitzicht en een schitterende tuin, grondopp.: ca. 592 m². Ind. sout.: provisiekelder, hobbykelder 6.70 x 3.75. Beg. gr.: hal, toilet, woonkamer met parketvloer, half open keuken incl. app., balkon en terras, garage voor 2 auto's, hobbyruimte 8.00 x 5.00, 1e verd.: 3 slaapkamers en badkamer. Aanvaarding januari 1994.

HEERLEN-PALEMIG
f 259.000,- k.k.
Royaal vrijstaand woonhuis ca. 890 m². Grondopp. ca. 544 m². Ind. sout.: 4 kelders. Beg. gr.: hal, toilet, woonkamer 9.30 x 3.55 met open keuken; terras (balkon); tuin ca. 20 m diep. 1e verd.: 3 slaapkamers en badkamer. 2e verd.: 2 slaapkamers en zolderruimte. Aanvaarding: in overleg.

LANDGRAAF
f 169.000,- k.k.
Geschakeld woonhuis. Bouwjaar 1986. Ind.: hal, woonkamer met half open keuken 7.40 x 5.16/4.19; terras en tuin; garage 9.00 x 3.50 met zolderruimte. 1e verd.: 3 slaapkamers; badkamer met douche, vaste wastafel en 2e toilet. 2e verd.: zolderruimte te bereiken via vlieztrap. Aanvaarding: in overleg.

LANDGRAAF
f 425.000,- k.k.
Royaal woonhuis met bedrijfsruimte. Woonhuis, sout.: ca. 30 m², beg. gr.: hal, living 55 m², keuken, 2 slaapkamers, badkamer, terras en tuin. 1e verd.: 3 slaapkamers. Bedrijfsruimte ca. 310 m² bruikbaar opp., kantoren ca. 130 m² drukkerij 130 m², 50 m² overige ruimten. Grondopp. 1300 m². Aanvaarding: in overleg.

• Makelaar o.g.
• Bedrijfsobjecten
• Woningen
• Taxaties
• Hypotheken
• Verzekeringen

Wie weet wat hij wil, beslist om z'n eigen makelaar mee te nemen.

**makelaardij
ERNENS**

Hoolstraat 42. Voerendaal

Tel.: 045-752142

Met een NVM-makelaar
koop je zonder zorgen.

Houthandel van Thoor bv

AAN DE FREMME 6, MARGRATEN
TEL. 0458-2266, B.G.G. 0458-1818
SPECIALISTEN IN HARDHOUT O.A.
eiken noten abachi ramin
beuken olmen iroko teak
gest. beuken ahorn merbau wenge
essen linden meranti red cedar
kersen mahonie bangkirai oregon pine

PAUL CROMBAG ONROEREND GOED

Thuis in ieder huis!

BRUNSSUM
Prins Hendriklaan 168. Halfvrijst. woning (type drive-in) met ruime garage en hobbyruimte, aansluitend grote tuin, verd.: woonk. met parket, keuken, dakterras, 2e verd.: 3 slaapk., badk. met ligb., v.w. en toilet, cv, prijs f 128.000,- k.k.

SITTARD - Monumentale boerderij
Molenweg 22. Goed gelegen, geheel in authentieke stijl gerenoveerde boerderij met sfeervolle binnenplaats, open schuur en tuin, ind.: o.a. woonkamer, ruime eet-keuken, hobby/bijkeuken, kelder, 4 slaapk., waarvan 1 met separate ingang, badk. met ligb., v.w. en toilet, perfecte staat van onderhoud, prijs f 378.000,- k.k.

VOERENDAAL
Henri Jonaststraat 20. Vrijstaande woning (1987), met garage geschakeld, in rustige woonomgeving, mooie tuin, L-vorm. woonk., keuken met compl. aanbouw, 3 slaapk., fraaie badk., vaste trap, zolder met 4e kamer, cv, prijs f 249.000,- k.k.

GELEEN - Vrijstaand herenhuis
Parklaan 3. Op fraaie locatie bij centrum een karakteristiek herenhuis met grote tuin (ca. 700 m²), ruime garage en bergingen, woonkamer en suite met serre, keuken, kelder, 3 slaapk., badk., vaste trap, zolderetage, cv, vraagprijs f 345.000,- k.k.

GELEEN
Danikerstraat 23. Ruim halfvrijstaand herenhuis met tuin, perfect onderhouden, uitstekend gelegen, ind.: o.a. L-vorm. woonkamer met aangrenzende tuinkamer (toetaal ca. 56 m²), aparte keuken met compl. witte aanbouw, bijkeuken, kelder, 4 slaapk., badk. met douche, v.w. en toilet, aparte douche op 2e etage, cv, prijs f 245.000,- k.k.

GELEEN - Appartement
Henri Hermanslaan 446. Goed onderhouden appartement, 4e woonlaag, ruime woonk., keuken met nieuwe witte aanbouw, 2 slaapk., douche, kelder, overname huurgarage mog., prijs f 92.000,- k.k.

ECHT
Dorpstraat 105 (Pey). Ruime vrijstaande woning met garage, rustige ligging, perceelopp. ca. 750 m², ind.: o.a. woonk., aparte keuken, bijkeuken, kantoor/slaapk., verd.: 4 slaapk., badk., zolder, cv, vraagprijs f 275.000,- k.k.

WESSEM
Muntstraat 1. Hoekwoning, mooi gelegen in oude dorpskern met buitenplaats en grote garage/schuur, woonk., keuken, douche/toilet, 2 slaapk., ruime zolder, prijs f 109.000,- k.k.

Bemiddeling-Taxaties-Hypotheken
Ringweg 59, 6141 LM Limbricht

Tel. 046-580087

**Schilder- en afwerkingsbedrijf
J.H. Dahlmans**

Pr. Mauritslaan 66, tel. 046-372474, fax 046-378810

Schildersbedrijf A. Nijsten

Voor al uw schilder-, behang- en spuitwerk
Irenestraat 41, tel. 046-372954

Schildersbedrijf Heffels

Molenstraat 47a, tel. 0498-53427

Schildersbedrijf Geert Krist

Verf- en behangspecialist
Schiedstraat 8, tel. 045-214784

Schildersbedrijf Tillmanns

Pr. Hendriklaan 124
tel. 045-251818, fax 045-273727
Voor professioneel schilderwerk!

Schildersbedrijf Math Voots B.V.

Haefland 9, tel. 045-253783

Schilderwerken Camp B.V.

ISO-9002
Vollweg 9, tel. 04754-81358
Voegtesstraat 35, Venlo, tel. 077-546373
Sortieweg 41, Maastricht, tel. 043-255878

Jac Ruijters Schildersbedrijf B.V.

Pastoor Cramerstraat 2
tel. 04754-83400, fax 04754-87055

Schildersbedrijf Fa. Theo Mertens

Wilhelminastraat 7, tel. 04409-1610

Schildersbedrijf Will Geurts

Otterdissenstraat 25, tel. 046-752484, fax 046-757366

Schildersbedrijf Jetten B.V.

Waterstraat 7, tel. 046-742036, fax 046-755690

Schildersbedrijf L.J. van Oppen

H. de Grootstraat 12, tel. 046-740693

Schilderwerken Pros de Baere

Beekhovestraat 36, tel. 046-747899

Schildersbedrijf Klinkers en Zn.

Spoorstraat 65, tel. 046-746258

Schildersbedrijf L.F. Wagemans B.V.

Napoleonbaan Noord 10
tel. 046-749127, fax 046-756151

Schilders- en stucadoorsbedrijf Kremers B.V.

Oude Maastrichterweg 7
tel. 046-743761, fax 046-754972

Schildersbedrijf Bert Smoorenburg & Zn.

Moorveld 20A, tel. 043-645243

Schildersbedrijf Pepels

Broekhoven 3a, tel. 043-648891
Stein, Heerstraat-C 133, tel. 046-338143

Van Loo Schilderwerken behangers - schilders - glaszettters

Rijksweg 58, tel. 04450-3070/1214

Schilderwerken Bijsmans Heerlen B.V.

Heerterbaan 134, tel. 045-425550, fax 045-424876

Schilders- en behangersbedrijf W.J. Derks

Goed vakmanschap tegen scherpe prijzen
Leenkampsweg 1, tel. 045-724131

Schildersbedrijf P.M.E. Ernst

Speciaal voor particulieren
Schandelerstraat 44, tel. 045-722140

Schildersbedrijf J.W. Jussen

Heerenweg 248A, tel. 045-210020, fax 045-230768

Schildersbedrijf v.d. Laar Heerlen B.V.

Joh. de XXIIIe singel 83, tel. 045-410238, fax 045-427316

Schildersbedrijf W.J.J. Paffen

J.F. Kennedylaan 17, tel. 045-716485, fax 045-714917

Schilder-, glaswerken Wensink-Leuven B.V.

Kiesel 60, tel. 045-724276, fax 045-721791

Richard Heilman v.o.f.

Kastanjelaan 48, tel. 045-215515

Schildersbedrijf Debeye & Zn.

Juliana Bernhardtlaan 89, tel. 045-223286

Schilders- en isolatiebedrijf Botterweck B.V.

Tunnelweg 110, tel. 045-457818, fax 045-460416

Schildersbedrijf Sevenich en Zn. v.o.f.

Specialist in behang en wandafwerking
Willemstraat 13, tel. 045-413251, fax 045-423456

Schildersbedrijf John Steijven

Bleijerheiderstraat 156, tel. 045-462887, fax 045-353131

Schilders-, behangbedrijf voor binnen- en buitenwerk Ton Schellings

Klokbekestraat 88, tel. 043-477432, fax 043-430388

Erkend schildersbedrijf Rob Smeets

Lyonnetstraat 8, tel. 043-219055, fax 043-218109

Schilders- en behangersbedrijf Kamstra

Julianastraat 49, tel. 04492-2681

Schildersbedrijf P. van Gerven en Zn.

Dorpsstraat 31, tel. 04457-1330

Schilders- en spuitbedrijf Carlo Fijen

Op de Baan 7, tel. 04498-56440, fax 04498-59311

Schildersbedrijf N. Noorbeek v.o.f.

Venusstraat 64, tel. 04750-29231

v.d. Aker Schilderwerken

Kasteel Maborghstraat 39, tel. 04750-40346/3619

Schildersbedrijf Beckers

Langstraat 10, tel. 04404-1641

Schilder-, behang- en spuitwerk Jan Heuts

St. Remigiusstraat 39, tel. 045-441915, fax 043005

Schildersbedrijf Jo Loozen & Zn.

Dr. Poelsplein 8a, tel. 045-441591, fax 045-445531

Schilder-, behang, spuitwerk, sierpleister en vloerbedekking Leo Meures v.o.f.

Tudderenderweg 89, tel. 046-524658, fax 046-529688

Schildersbedrijf Ad Pfenning B.V.

Rijksweg Noord 188, tel. 046-512434, fax 046-580682
Waarborg voor kwaliteit

Schildersbedrijf A. Vernooij

Ceciliastraat 2, tel. 046-518174

Schildersbedrijf Hub Wessels B.V.

Baardert 14, tel. 046-519393, fax 046-528606

Schildersbedrijf Boonen

Tudderenderweg 175, tel. 046-516896

Schildersbedrijf Pepels

Heerstraat C 133, tel. 046-338143
Geulle, Broekhoven 3a, 043-648891

Schilders- en behangbedrijf F. Pittie

Gespec. in het Italiaanse Stucco Antico
Julianaweg 23, tel. 04408-1736, fax 04408-2683

Schildersbedrijf en Inlijsterij Jo Luijten

Peter Schoenmakerstraat 7, tel. 043-643372

Schildersbedrijf Verhaeg en Zn.

Heirstraat 30, tel. 046-332553, fax 046-336344

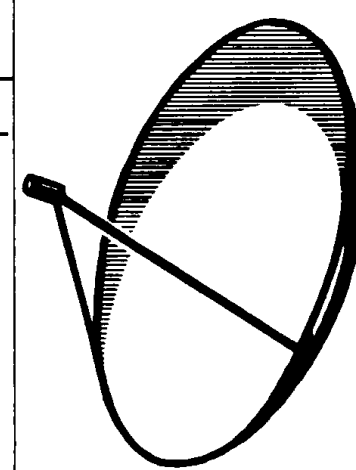
Schilderwerken J. Cohist

Bloemendaalstraat 25, tel. 04454-62130, fax 04454-6400

Schildersbedrijf Ernes en Zn.

Sneeuwberglaan 6, tel. 04454-62161

De Winterschilder zorgt voor kleur in uw interieur

Nederland 1

10.30-11.25 Eucharistieviering. Vanuit het bejaardenoord Mariëngaarde.
12.00-12.30 Creatieve moslim-jongeren in beeld. Reportage over beeldende kunstenaars.
15.21 Nieuws voor doven.
15.29 Grensgangers. Serie portretten van mensen die zich inzetten voor hun arme en zieke medemens in Zuid-Amerika en Zuidoost-Azië.
Afl.: Het erop wagen.
16.00 (TT) Journaal.
16.05 Het gezongen woord. Koor- en samenzangprogramma.
16.30 Waar blijft je anders. Discussieprogramma.
17.00 Nota bene. Overzicht concerten, tentoonstellingen en evenementen in kerk en samenleving.
17.05 Een concert gebouwd. Reportage over het werkproces van Riccardo Chailly en het Koninklijk Concertgebouworkest aan Messiaens Turangalila Symfonie. Herh.
17.47 Yoga voor jou. Tips.
18.15 Kookboek. Culinaire magazine.
18.15 Sesamstraat. Kinderprogramma. Afl.: Toveren.
18.29 1 for U. Jongerenmagazine.
18.54 Dieren in het wild. Natuurfilmpje. Afl.: De Camargue, het wilde zuiden van Frankrijk.
19.23 (TT) Waku waku. Dierenspelprogramma.
20.00 (TT) Journaal.
20.16 Ook dat nog! Satirisch consumentenmagazine.
21.05 Brandpunt. Actualiteitenrubriek.
21.44 (TT) Vreemde praktijken. Nederlandse comedyserie. Afl.: Goede deirdra is duur. Herh.
22.16 Krulspunt. Actuele achtergrond en kerk en samenleving.
22.51 Inspector Morse. Engelse politieserie. Afl.: Götterdämmerung (slot).
23.52 Gewetenstevengangen. Serie portretten van politieke gevangenen geadopteerd door Amnesty International. Afl.: 4. Dr. Doan Viet Hoat (Vietnam).
23.57 Journaal.
00.02-00.07 Nieuws voor doven en slechthorenden.

Nederland 2

Veronica/Tros
11.23 Nieuws voor doven en slechthorenden.
11.30 TV Sport. Sportprogramma.
12.00 Journaal.
12.05 TV Sport. Vervolg.
13.00 Omroep Fryslân: In portret van Ide Willemsma.
13.30 Islam in Nederland. 8-delige documentaireserie over het islamitisch geloof in Nederland.
Afl.: 5. Organisaties.
14.00 Meer op zondag. Actueel familiemagazine voor oude en nieuwe Nederlanders.
16.00 (TT) Journaal.
16.07 Urineverlies, u kunt er iets aan doen. Afl.: 6.
16.35 Samson. Kinderprogramma.
17.15 Veronica sunday music presents: de in 1970 in Londen opgetichte formatie Hot Chocolate. Leadzanger en tevens componist van de meeste hits van deze Britse band, Errol Brown, nam hiervoor het initiatief. Muziekspeler.
17.44 (TT) Knoop in je zakdoek. Thema: Boos worden. Herh.
17.59 TV dokter.
18.00 Journaal.
18.10 De natuurgids. Voorlichtingsprogramma.
18.15 Ontdek de psychologie. Afl.: 6. Taalontwikkeling.
18.45 Antiek. Afl.: 1. Gotiek en renaissance.
19.15 Exotisch koken met kruiden. Afl.: 3. Turkije.
19.50 Music maestro. Serie over grote klassieke componisten. Afl.: 1. Schubert.
20.45 (TT) Postcode bingo. Spelshow rond de postcode-loterij.
22.00 (TT) Studio sport. Met Italiaans en Spaans voetbal.
22.50 Architectuur in Nederland. Afl.: 1. De wereld van en volgens architecten.
23.20 Sprekend over de islam en de moderne tijd. Afl.: 1. Westerse beeldvorming over de islam.
23.50 (TT) Consument en milieu.
Afl.: 6. Stank.
00.05-00.10 Journaal.

Nederland 3

Vara/RVU/Vpro
08.53 Nieuws voor doven.
09.00 Villa achterwerk. Kinderprogramma met Babar, Dag meneer de Koekepeer, De man van 't MOZ (Friesland) - Een ontmoeting met een rijksvogelverschrikker die verschillende spreuwen uitbeest, maar niet kan voorspellen waar hij ze heenjaagt), Rullen en de Zweedse serie Eerste liefde.
11.00 Reiziger in muziek. Muziekprogramma.
12.00 Journaal.
12.05 Het Capitool. Actueel discussieprogramma. Presentatie: Maartje van Weegen, Charles Groenhuijsen, Henk van Hoorn en Fred Verbakel.
12.50 De VARA matinee. Het Radio Filharmonisch Orkest o.l.v. Edo de Waart speelt symf. nr. 1 van Mahler.
13.50 Staatsbezoek. Zwitserland. Verslag van het staatsbezoek van Koningin Beatrix en Prins Claus aan Zwitserland van 3 tot 5 november jl.
14.15 Studio sport. Sportprogramma, met Tennis: Open Franse indoor kampioenschappen en Paardesport: Jumping Amsterdam.
18.00 Journaal.
18.05 Vrachthouders. Aflevering uit de serie Werken-aan-werk films over de transportsector.
18.40 Socueta. Film van de Stichting Nationaal Jeugdfonds.
18.45 (TT) Studio sport.
20.15 Lopende zaken. Magazine over zaken die het bestaan beroeren.
20.51 Absolutely fabulous. Engelse comedyserie.
21.27 Diogenes. VPRO's venster op de wereld.
22.27-23.58 Cinema primeur: You, me and Marley. Engelse speelfilm uit 1992 van Richard Spence. Met: Marc O'Shea, Bronagh Gallagher, Michael Liebman, e.a.
In het door geweld verscheurde Belfast stelen Frances en haar vrienden uit verveling en frustratie auto's. Uit ongenoegen hierover wil de IRA de groep een lesje leren door de vingers van Marley te breken. Frances en haar vrienden zinnen op wraak.

RTL4

06.15 RTL 4 text.
07.00 Telekids presenteert de cartoon express. Kinderprogramma.
10.00 Telesteens. Jeugdprogramma.
12.00 Cartoon.
12.05 Love boat. Amerikaanse serie. Herh.
13.00 RTL Sport: Auto- en motorsport.
15.00 Special Oprah Winfrey: Behind the scenes. Winfrey neemt een kijkje achter de schermen op de set van 'Death Becomes Her' en praat daar met Meryl Streep en Goldie Hawn en tijdens de opname van de film 'Hero' met Dustin Hoffman.
16.00 Rudi's halve Stunde.
16.30 Ouders van nu. Magazine.
17.00 Gezondheid. Magazine.
17.30 Koken met sterren. Kooktalkshow. Vandaag nodigt Herman Pieter de Boer drie vrouwen uit aan tafel, te weten Coriëne Veeger (eigenaresse van een Balletschool in Breda; ze voert momenteel een musical uit van Herman Pieter), Ansje Beentje (klinisch psycholoog) en actrice Ine Kuhr (zus van Lenny, de levensgezel van Herman Pieter). Ine speelt momenteel in 'Tsjechof'.
18.00 Zes uur nieuws.
18.10 Jacques Cousteau. Franse natuurdocumentaire.
19.00 Blossom. Amerikaanse comedyserie.
19.30 Avondnieuws.
20.00 Now or never.
21.00 Viola's volt show. Infotainment programma.
22.15 Life goes on. Amerikaanse serie (Slot).
23.10 Jake and the fatman. Amerikaanse serie. Herh.
00.05 You bet your life. Amerikaanse quiz.
00.30 The Oprah Winfrey show. Amerikaanse talkshow. Herh.
01.15 As the world turns. Amerikaanse soapserie. Herh.
02.00 General Hospital. Amerikaanse soapserie. Herh.
02.30 De thuiswinkel (Home shopping). Winkelen vanuit uw luie stoel.
03.00 Nachtprogramma.

RTL5

10.00 The hour of power. Inspirerende kerkdienst vanuit de Crystal Cathedral in Californië met dr. Robert H. Schuller.
11.00 Lumen 2000. Internationaal magazine met reportages over inspirerende initiatieven en personen in de wereldwijde katholieke kerk. Vandaag 'Oorlog en geweld'.
11.30 RTL-Text.
16.55 Felix the cat. Tekenfilmserie.
17.05 WK Voetbal '94. Zesde aflevering in het kader van de WK Voetbal in de Verenigde Staten volgende jaar juni.
17.30 Auto info. Weeklijks automagazine.
18.00 RTL Zes uur nieuws.
18.10 RTL Sport: Voetbal. Engelse competitie.
18.40 The streets of San Francisco. Amerikaanse politserie.
19.35 Studs. Amerikaanse dating-show.
20.00 I witness video.
20.50 Week 44/45. Nieuws- en sportprogramma met onder andere minister Jan Pronk van Ontwikkelingssamenwerking, de lersse wielrenner Stephen Roche en Jan Cremer.
21.45 Loverboy. Amerikaanse comedy uit 1989 van Joan Micklin Silver. Met: Patrick Dempsey, Kate Jackson, Carrie Fisher, Barbara Carrera, Robert Ginty e.a.
Randy Bodek heeft grote moeite om met vrouwen om te gaan. Toch is er iets vreemds gaande in Beverly Hills, want de vrouwen aldaar zijn op een of andere manier enorm blij. Zijn baantje als pizzabezorger zorgt ervoor dat hij bij de vrouwen binnen kan komen. Maar wat begon als een simpel baantje als pizzabezorger draait uit op iets heel anders.
23.30 RTL Nieuws.
23.45 Twilight zone. Amerikaanse dramaserie.
The Burning Man/The Elevator.
00.15 M.A.S.H. Amerikaanse comedyserie. Herh.
00.45-01.00 Hei elei, kuck elei aktuell. Luxemburgs programma.

België/RTBF 1

10.30 Agrarisch magazine. 11.00 Eucharistieviering. 12.00 Politiek magazine. 13.00 Nieuws. 13.20 Actueel magazine. 14.00 Homefront. 24-delige Amer. serie. Afl. 23. 14.50 All the brothers were valiant. Amer. speelfilm uit 1953. 16.20 De Zola à Sultizer: Le metier d'écrivain. Documentaire. 16.50 Tekenfilms. 17.10 Nostalgie muziekprogramma. Vandaag: 1964 18.00 Automagazine. 18.30 Week-end sportif. 19.30 Nieuws. 20.10 Tour de chance. 21.10 The preppie murder. Amer. tv-film uit 1989. 22.45 Cultureel magazine. 23.20-23.40 Laatste nieuws.

België/Télé 21

09.30 Formule 1 magazine. 10.00-12.00 Formule 1-races om de Grote Prijs van Australië. 16.00 Formule 1 magazine. 16.30 Formule 1-races om de Grote Prijs van Australië. (herh.). 18.30 Zie België/RTBF 1. 19.30 Nieuws (tevens in gebarentaal). 20.11 Zie België/RTBF 1. 21.06 Zie 18.30. (herh.). 22.06-22.41 Nieuws.

TV 5

06.00 Ochtendprogramma. 11.55 Nieuwsflits. 12.00 Référence. Interview. 12.35 Weerbericht. 12.40 Zitters nieuws. 13.05 L'école des fans. Amusementsprogramma. 13.55 Le jardin des betes. Dierenmagazine. 14.50 Faut pas rever. Gevarieerd magazine. (herh.). 15.45 Correspondance. (herh.). 16.00 Nieuws. 16.10 Le monde est à vous. Amusementsprogramma. 17.40 Autovision. Automagazine. 18.00 Bon-weekend. Amusementsprogramma. 18.30 Nieuws en weerbericht. 19.00 Trente millions d'amis. Dierenmagazine. 19.30 Nieuws. 20.00 Sept sur sept. Actualiteitenmagazine. 21.00 Nieuws en internationaal weerbericht. 21.40 Le jeune homme vert. 6-delige serie. Afl. 5. 22.40 Thalassa. Magazine. 23.35 Nieuws en weerbericht. 00.00 Divan. Serie gesprekken. Afl. 1. Vandaag: Henri Chapier in gesprek met Anémone (Anne Bourguignon). 00.25 L'heure de vérité. Politiek magazine. 01.20 Table ouverte. 02.00 Le jardin des betes. Dierenmagazine. (herh.). 02.55 Envoyé spécial. (herh.). 04.30 Musicales. Un prince à Versailles. (herh.). 05.30 Valdo Perlemutter. Portret van deze pianist. (herh.).

RAI UNO

06.00 Ochtendprogr. 13.30 Nieuws. 14.00 Toto tv radio corriere. 14.15 Domenica in. 15.20 TGS Cambio di campo. 15.30 Domenica in. 16.20 TGS Solo per i finali. 16.30 Domenica in. 18.00 Nieuws. 18.10 90. minuto. 19.00 Domenica in. 19.50 Weerbericht. 20.00 Nieuws. 20.30 TG1 sport. 20.40 La Rai presenta una coproduzione Raiuno. 22.25 La domenica sportiva. 23.25 Nieuws. 23.30 D.S. Tempi supplementari. 00.10 Laatste nieuws en weerbericht. 00.40 Fino a Settembre. Film. 1984. Aansl.: Nachtprogrammering.

BBC 1

08.25 The high Chaparral. Amer. westernserie. 09.15 Breakfast with Frost. Met om 9.15 en 10.00 nws. 10.15 Faith to faith. (Slot). 10.30 This is the day. 11.00 See hear! Vandaag: De dove percussioniste Evelyn Gwennie. 11.30 Winning. Afl.: Networking. 12.00 Bevoensvoortlichting. 12.30 The human element. 13.00 Blooming Bellamy. Afl.: Which doctors? 13.30 Countryfile. 14.00 nws. Aansl.: On the record. 15.00 EastEnders. soapserie. 16.00 Airport 1975. Amer. rampenfilm uit

1974. 17.40 Tom and Jerry. 17.55 Bite-back. 18.35 Children in need - Pause for Pudsey. 18.45 Modemagazine. 19.10 nws. 19.25 Songs of praise. 20.00 Last of the summer wine, comedyserie. 20.30 Lovejoy, misdaadsere. 21.20 Birds of a feather. Engelse comedyserie. 21.50 nws. 22.05 Scarlet and black. Engelse serie. Afl. 2. 23.25 Everyman. Afl.: Nice neighbours. 00.05 Shoulder to shoulder. tv-spelen. Afl. 5. Outrage. 01.20-01.25 Weerbericht.

BBC 2

08.20 Poddington peas. 08.25 Playdays. 08.45 Wishing. 08.55 Felix the cat. 09.10 Blue Peter omnibus. 10.00 Albert the 5th musketeer. 10.25 Jonny Briggs. Serie. 10.35 TimeBusters. Spelprogr. 11.10 Rugrats. Animatieserie. 11.30 Grange Hill. Jeugdserie. 11.55 Dierenmagazine. 12.20 The all new Popeye show. 12.45 The O-zone. Met o.a. Wet Wet Wet en Rick Astley. 13.00 Verslag van de Grand Prix van Australië voor Formule 1-wagens. 14.40 The living soap. 15.00 Reg. progr. 15.30 Rugby. Engeland - Nieuw Zeeland, live. 17.05 Verslag van Britse tenniskamp. finale. 18.20 Timewatch. 19.10 One man and his dog. 20.00 Financiële-econ. magazine. Vandaag: Handel op de beurs met voorkennis. 20.40 Theatre school. 21.10 Serie over spoorlijnen. 22.00 Magazine waarin vragen over ongewone zaken beantwoord worden. 22.35 Autosport. Grand Prix van Australië. 23.15 Filmworks. Vandaag: The verdict. 23.25-01.35 The verdict. Amer. speelfilm uit 1982.

Eurosport

06.30 Grand Prix van Australië voor Formule-1 wagens. 08.30 Aerobics. 09.00 Golf. Masters-toern. 11.00 Grand Prix van Australië. 13.00 Zondag live. 15.00 Golf. Masters-toern. finale. Live. 17.00 WK Ritmische gymn. Live. 19.30 Amer. football. NFL Kampioenschap. 21.00 Boksen. 22.00 Grand Prix van Australië voor Formule-1 wagens. 00.00-01.30 Golf. Masters-toern.

Super Channel

05.30 CNBC Business Weekly. 06.00 International Business View. 06.30 Super Show. 08.00 NBC Network News. 08.30 John Osteen ministries. 09.00 Key of David. Bijbelanalyse en discussie. 09.30 Victory. Religieuze progr. met Morris Cerullo. 10.00 International Business View. 10.30 Super shop. 11.00 Hour of power. Kerkdienst vanuit de Crystal Cathedral. 12.00 Super shop. 13.30 Charisma TV. Religieuze progr. 13.30 E.R.F. Duitstalig religieuze magazine. 14.00 Super Sports. 17.00 Meet the press. 18.30 Today. 19.00 ITN World News. 19.30 Videofashion. 20.00 Now. 21.00 Mini serie. 22.00 ITN World news. 22.30 West of Moscow. 23.00 Super Sports. 00.00 Culture Club. 00.30 The Golden Age of Rock 'n' Roll. 01.30 ECO Record. 02.00 China news Europe. 05.00-05.30 NBC Network News.

MTV

06.00 All time top 200 weekend. 10.30 News weekend edition. 11.00 The big picture. 11.30 European top 20. 13.30 First look. 14.00 Sports. 14.30 The real world II. 15.00 All time top 200 weekend. 18.30 News weekend edition. 19.00 US Top 20 video countdown. 21.00 120 minutes. 23.00 Headbanger's ball. 02.00 Marjine van der Vlugt. 03.00-07.00 Night videos.

CNN

06.00 Moneyweek. 06.30 Healthworks. 07.00 Showbiz. 07.30 Science and technology. 08.30 The big story. 09.00 Pinnacle. 09.30 World business this week. 10.00 Larry King weekend. 11.00 Showbiz. 11.30 Style. 12.00 Earth matters. 12.30 Inside business. 13.00 World report. 15.00 Your money. 15.30 Newsmaker sunday. 16.00 Travel guide. 17.00 World business this week. 17.30 Intern. correspondents. 18.00 Futurewatch. 18.30 Moneyweek. 19.00 The week in review. 20.00 World report. 02.00 Special reports.

Duitsland 1

08.25 Disney Club. Kindermagazine.
09.50 Hundert Meisterwerke. Serie kunstbeschuivingen.
10.00 Stadt in Dur und Moll. Reportage over het Eur. Muziekfeest 1993.
10.45 Sonntagsmagazin. Cultureel magazine.
11.30 (TT) Die Sendung mit der Maus. Informatief kinderprogramma.
12.00 ● Presseclub.
12.45 Tagesschau.
13.15 Kaffee und die Gespenster. 8-delige Duitse kinderreeks. Afl. 5.
14.35 Die Bombe tickt. Afl. 1.
15.00 Koptball. Spelprogramma.
15.05 Tagesschau.
15.05 Frau meiner Träume. Duitse speelfilm uit 1944 van Georg Jacoby.
16.40 Film aktuell. Vandaag: 'Trois couleurs. Bleu', te deel van een filmtrilogie van Krzysztof Kieslowski.
17.00 ARD-Ratgeber: Recht. Tips.
17.30 Gott und die Welt: Einschnitt: Deine Sache! Reportage over zwangerschapsonderbreking gezien door de ogen van mannen.
18.00 Tagesschau.
18.05 Einblick.
18.10 Sportschau.
18.40 (TT) Lindenstrasse. Duitse serie. Afl. 414: Im Schwitzkasten.
19.09 Die Goldene 1. Bekendmaking van de winnaars ARD tv-loterij.
19.10 Weltspiegel. Reportages van buitenlandcorrespondenten.
19.50 Sportschau-Telegramm.
19.58 Heute abend im Ersten.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 (TT) Heisser Verdacht (Prime suspect II) 2-delige Engelse tv-film van John Strickland. Afl. 2.
21.54 Tagesthemens-Telegramm.
21.55 Kulturweltspeigel.
22.45 Tagesthemens.
23.10 Das war die DDR. 7-delige documentaireserie over de voormalige DDR. Afl. 6: Schild und Schwert. De SED en het Ministerie voor Staatsveiligheid.
23.55 Die Reise. Tv-film van Markus Imhoof. Bron: Naar de roman van Bernhard Vesper. (herh.).
01.40 Tagesschau.
01.45-01.50 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken. Herbsdag im Tessin. Afl.: Im Maggital.

Duitsland 2

08.35 ● Musik-Zeit. Vioolconcert in E BWV 1042 van Bach, uitgevoerd door de Berliner Philharmoniker o.l.v. Herbert von Karajan.
09.00 Zur Zeit. Religieuze magazine.
09.15 Kerkdienst. Vanuit de St. Marienkerk in Osnabrück.
10.15 Das Taschenmesser. 7-delige Nederlandse kinderreeks. Afl. 3.
10.35 Achterbahn. Kinderreeks.
11.05 Siebenstein. Poppenserie.
11.30 halb 12. Weekoverzicht.
12.00 ● Das Sonntagskonzert. Muziekprogramma met marsmuziek.
12.45 Heute.
12.47 Blickpunkt. Magazine met actualiteiten uit de nieuwe deelstaten.
13.15 Damals. Serie oude weekjournaals. Afl.: Säbelschellen am Triest.
13.30 ● Zum 70. Geburtstag von Loriot: Festkonzert.
14.10 ● Deutsche Wiegenlieder: Guten Abend, Gut Nacht. Muziekprogr. M.m.v. Pasinger Jeugdkoor.
15.10 Ganz persönlich: Wolfgang Menge und Syll. Portret van journalist/schrijver Wolfgang Menge.
15.40 Aktion 240. Balans.
15.50 Heute.
15.55 ZDF Sport extra. Met o.a. atletiek: marathon-estafette in Berlijn-Ekiden en WK ritmische gymnastiek in Alicante. (Ca. 17.00 Heute).
16.15 ML Mona Lisa. Vrouwenmagazine. Vandaag over echtscheiding.
16.57 Guten Abend.
19.00 Heute. Met weerbericht.
19.10 Bonn direkt. Parlementair magazine.
19.30 Die Knoff-hoff-Show. Over wonderbaarlijke gebeurtenissen.
20.15 Schlusabrechnung. Tv-film.
21.00 ● Gross hilft Klein. Gala ter ere van 40 jaar UNICEF in Duitsland. Gasten: Peter Maffay en The Mamas and the Papas e.a.
22.40 Heute.
22.48 Sport am Sonntag. O.a. Bundesliga: 1. FC Köln - Werder Bremen.
22.55 (TT) Die schwarze Jungfrau. 5-delige tv-film. Afl. 5 (Slot).
23.45 ● Dancing. 8-delige serie over de dans. Afl. 1: Die weltweiten Wurzel.
00.45 Heute.
00.50-02.05 ● Weisse Wale (Skytturnar) Ijslandse speelfilm uit 1987.

Duitsland 3 West

08.15 Cursus natuurkunde. 08.45 Cursus bedrijfseconomie. 09.15 Telekolleg aktuell. 09.45 Cursus Engels. 10.15 Cursus Engels voor kinderen. 10.30 Familienszenen. 11.00 Magazine voor Duitsers en buitenlanders. 12.00 Länder - Menschen - Abenteuer. 12.45 Sonntagsgespräch. 13.00 Alice. Cultureel Eur. magazine. 13.30 WDR-Treff. Talkshow. 14.15 Museen der Welt. 15.00 Reportage over de populairste rockband van de DDR: Die Puhdys. 15.30 ■ The big clock. Amer. speelfilm uit 1948. 17.00 Von Pop bis Rock. Met o.a. Elton John, Tina Turner, Terence Trent d'Arby, Yoko Ono e.a. 17.45 Dinosaurs. Amer. comedyserie. Aansl.: Kapit'n Blaubär. 18.15 Dierenprogr. 18.45 Aktuelle Stunde. Reg. magazine met sport uit Rheinland-Westfalen. 19.40 West 3 aktuell. 19.45 Reismagazine. 20.15 Buddy. Buddy. Amer. speelfilm uit 1981. 21.50 West 3 aktuell. 22.00 Schmeideintender. Satire. 23.00 (TT) Wer Hass sät... Serie. Afl. 20: Waffenstillstand. 23.50 Die Kreativen. Afl. 3: Designer spreken über Räume. 00.50 Nachrichten.

Duitsland 3 SWF

08.10 Denkanstöße. 08.15 Cursus natuurkunde. 08.45 Cursus bedrijfseconomie. 09.15 Telekolleg aktuell. 09.45 Het Astro-Dinos. 08.55 Cuedo - Das Mörderspiel. 10.00 Extra nar. Met NBA-Basketbal. 11.00 Politmagazin. 12.00 Reinhold Messner. Reportage over alpinisme. 12.30 Bleib gesund. 13.00 The adventures of the Black Stallion, avonturenserie. 13.25 ■ Die phantastischen Abenteuer des Raumschiffes Orion, sf-serie. 14.30 Live nar. ATP-toern. van Parijs. finale. Bij Duitse deelname UITLOOP mogelijk. 17.35 Baywatch, actieserie. 18.20 Glücksrad. 19.05 Sat.1 News. 19.15 Voetbalmagazine met 2. Bundesliga en Ital. voetbal uit de Serie A. 20.15 Goliath awaits. Amer. tv-film uit 1981. Afl. 1. Aansl.: TopNEWS. 22.05 Talk im Turn. 23.30 Actuele reportages. 00.00 So gesehen. 00.10 La moggie più bella. Ital. speelfilm uit 1970. 02.10 Der Bergdoktor. (herh.). 03.00 ■ Sprung in den Abgrund. Duitse speelfilm. 04.35 DROPS. Actiequiz. (herh.).

RTL Television

06.00 Grand Prix van Australië voor Formule-1 wagens. 06.20 Formel 1 - Siegerehrung. 06.35 David the gnomes. 07.05 en 07.35 The Jetsons. 08.00 Li-La-Launebar. 08.30 The Flintstone pirates. 08.55 Hanna Barbara Party. 09.25 Pirates of dark water. 09.55 Kunst und Botschaft. 10.00 Wonder Woman. 11.00 Quantum leap, sf-serie. 12.00 Formel 1 - Highlight. 12.30 Formel 1 - Special. 13.00 Tut er's oder tut er's nicht. (Slot). 14.30 Exile. Amer. avonturenfilm uit 1990. 16.45 Lo Chiamavano Bulldozer. Ital.-Duitse komedie uit 1979. 18.45 Nieuws en sport. 19.10 Aber Hallo! 20.15 Der blaue Diamant. Duitse avonturenfilm uit 1992/93. 22.50 Spiegel TV. 22.50 Prime Time - Spätausgabe. 23.10 Happy Playboy Hour. Met: Eden, erotische soapserie. 23.40 Playboy late night. 00.10 Kanal 4. Met clips uit de intern. rockscene. 00.45 Family ties, comedyserie. 01.20 Who's the boss? 01.50 Explosiv - Das Magazin. 02.15 Hans Meiser. 03.15 Ilona Christen. 04.10 Ironside. 05.30 The bold and the beautiful, soapserie.

SAT 1

05.40 Voetbalmagazine. 06.50 Silverhawks. 07.20 Zorro. 07.50 Grisù. 08.20 Die Astro-Dinos. 08.55 Cuedo - Das Mörderspiel. 10.00 Extra nar. Met NBA-Basketbal. 11.00 Politmagazin. 12.00 Reinhold Messner. Reportage over alpinisme. 12.30 Bleib gesund. 13.00 The adventures of the Black Stallion, avonturenserie. 13.25 ■ Die phantastischen Abenteuer des Raumschiffes Orion, sf-serie. 14.30 Live nar. ATP-toern. van Parijs. finale. Bij Duitse deelname UITLOOP mogelijk. 17.35 Baywatch, actieserie. 18.20 Glücksrad. 19.05 Sat.1 News. 19.15 Voetbalmagazine met 2. Bundesliga en Ital. voetbal uit de Serie A. 20.15 Goliath awaits. Amer. tv-film uit 1981. Afl. 1. Aansl.: TopNEWS. 22.05 Talk im Turn. 23.30 Actuele reportages. 00.00 So gesehen. 00.10 La moggie più bella. Ital. speelfilm uit 1970. 02.10 Der Bergdoktor. (herh.). 03.00 ■ Sprung in den Abgrund. Duitse speelfilm. 04.35 DROPS. Actiequiz. (herh.).

België/TV 1

09.00 Samson. Met tekenfilms.
10.00 Joodse erediens. Vanuit het Goldmarkt-centrum in Antwerpen m.m.v. het Manchester Koor.
11.00 De zevende dag. Nieuwsmagazine. Met o.a. politiek, media, cultuur, kort nieuws, weer, de beelden en de cartoon van de week.
12.30 Sportmiddag. Sportmagazine.
13.00 Fabian van Fallada. 13-delige jeugdserie. Afl. 10: Het geheim van de grafkelder.
13.30 BMX Bandieten (BMX Bandits) Australische jeugdfilm uit 1983.
15.00 De Zondagsvriend. Gevarieerd magazine met Michel Follet. Afl. 5.
16.00 TV 1 - Top 30. Muziekprogr.
16.30 1 voor iedereen. Gevarieerd zondagmiddagmagazine.
17.30 Mijn idee. Serie verhalen voor kinderen, gebaseerd op door kinderen geschreven scripts. Afl. 7: De gedachtenlezer.
17.55 Tik tak. Animatieserie. Afl. 311.
18.00 Journaal.
18.10 Gered door de bel (Saved by the bell) Amerikaanse serie. Afl. 37: Video yearbook.
18.35 Niveau 4: Look. Modemagazine. avontuurlijke wintermode; interview met Dirk Bikkembergs; ondergoed; jeans en de Belgian Men's Fashion Group.
19.00 Cosby show. Amer. comedyserie. Afl.: Pam applies to college.
19.25 Mededelingen en overzicht.
19.30 Journaal en sport.
19.45 Sportweekend.
20.15 Morgen maandag. Talkshow. Afl. 5.
21.05 N.V. De wereld. Magazine met verhalen over mensen en emoties.
21.35 Pleidooi. 11-delige Nederlandse serie. Afl. 6.
22.35 Vandaag en sport.
23.00-23.40 Ziggurat. Kunstmagazine.

België/TV 2

13.00-14.30 Sport extra. Autosport: Grand Prix van Australië voor F1-wagens vanuit Adelaide. Programma kan uitlopen tot 14.45.

Radio 1

Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 17.30, 18.30 en 6.30 Nieuws. 7.07 De andere wereld van zondagmorgen. 8.10 Vroege vogels. 10.05 O.V.T. 12.07 AVRO Radioprogram. 14.05 Langs de lijn, sport en muziek. 18.10 Aktuelle zaken. 19.04 Onder woorden: 06-300078. 20.04 Appels en peren. 21.04 SD, drie generaties in debat. 22.04 Het hek van de dam. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Volgspot. 1.02-7.00 Tussen gisteren en morgen.

Radio 2

7.04 Dag en dauw. 10.04 Muziek-moziek. 11.04 Andermans veren. 12.04 VPRO a/d Amstel met VPRO's Muziek Hall en om 13.04 Liefers en Kuitenbrouwer. 14.04 Zaal op zondag. 17.04 Van 0 tot 60. 18.04 Archie Hiversum, met om 18.04 Het concert; 18.30 De persoonlijke keus van... 19.04 Country time. 20.04 Razz-ma-tazz. 21.04 Ararat. 23.04-24.00 Levenslied en levensleed.

Radio 3

6.02 TROS 3-draai (je nog maar eens om). 9.04 TROS Gouden uren. 12.04 TROS - Somertijd. 15.04 De TROS presenteert de Mega Top 50. 19.04 TROS Dance-trax. 21.04 De c.d.-show. 23.04 TROS Nachtwacht. 2.02 Mol of Mark. 4.02-6.00 Pyjama-FM.

Radio 4

Om 7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 Nieuws. 7.02 Ochtendsterk. 9.00 Muziek voor miljoenen. 10.45 Het ochtendconcert. 13.02 Diskotabel. 14.15 Het middagconcert. Koor en Barokk. van de Nederlandse Bachvereniging met

Radio 5

Elk heel uur t/m 18.00 en 20.00 Nieuws (behalve om 10.00, 11.00 en 17.00). 6.45-5.0 Mededelingen. 9.00 Muziek voor miljoenen. 10.45 Het ochtendconcert. 13.02 Diskotabel. 14.15 Het middagconcert. Koor en Barokk. van de Nederlandse Bachvereniging met

Radio 6

Elk heel uur ANP-nieuws. 9.00 Postbus 94. met Ria van Gnsven. 10.00 Postbus 94 Klas-

Radio 7

Elk heel uur ANP-nieuws. 9.00 Postbus 94. met Ria van Gnsven. 10.00 Postbus 94 Klas-

Radio 8

Elk heel uur ANP-nieu

Residentie "BEUKENHORST"

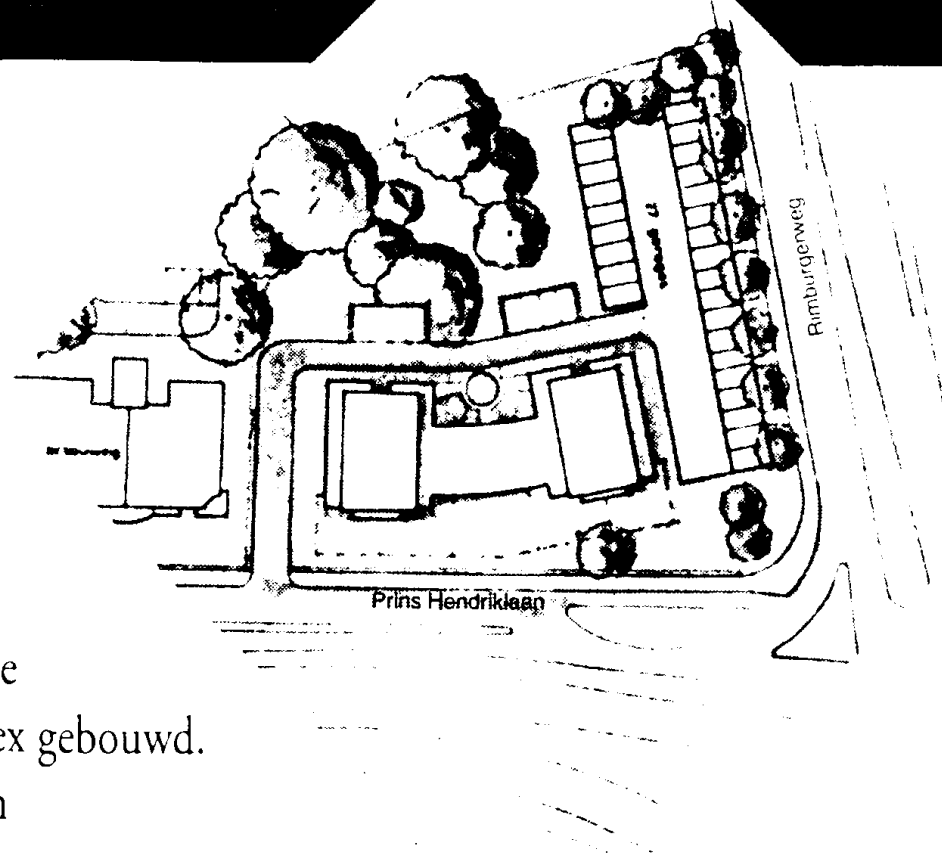

ontwerp: ir. ger. widdershoven

In 't groen, op de hoek van de Rimburgerweg en de Prins Hendriklaan te Brunssum (slechts 700 m. van het stadhuis, vlakbij het natuurgebied "Brunssumerheide" en de golfbaan) wordt een uniek appartementen complex gebouwd. 24 appartementen in 5 types, 2 penthouses en een riant woonhuis in een schitterende architectuur en met een zee van ruimte, die beslist riant genoemd mag worden.

Extra aandacht is besteed aan de specifieke wensen van de kopers:

- elk appartement heeft een eigen garage
- de balkons en terrassen zijn extra royaal
- zoveel mogelijk bestaand groen en bomen blijven rondom het complex gehandhaafd
- optimale isolatie
- prima beveiliging d.m.v. video-camera systeem
- de royale living

Prijzen vanaf: f. 214.215,00
tot f. 389.125,00 v.o.n.

Wenst u in het bezit te komen van een uitgebreide brochure of wenst u een vrijblijvend gesprek, bel dan met ons kantoor.

Makelaardij O.G., Taxaties, Hypotheek-adviescentrum
L. AQUINA en E. WEERTS
Ruys de Beerenbroucklaan 28, Heerlen
Oók zaterdags van 10.00 tot 13.00 uur.
045-715566

Dit is een project van:

architectenburo
ir. ger. widdershoven bv

ABN-AMRO
Projectontwikkeling

Aandienersbedrijf
JONGEN

D E P A R E L V A N B R U N S S U M